TRILOGIA GENEZEI 1

Cerurile de odinioară

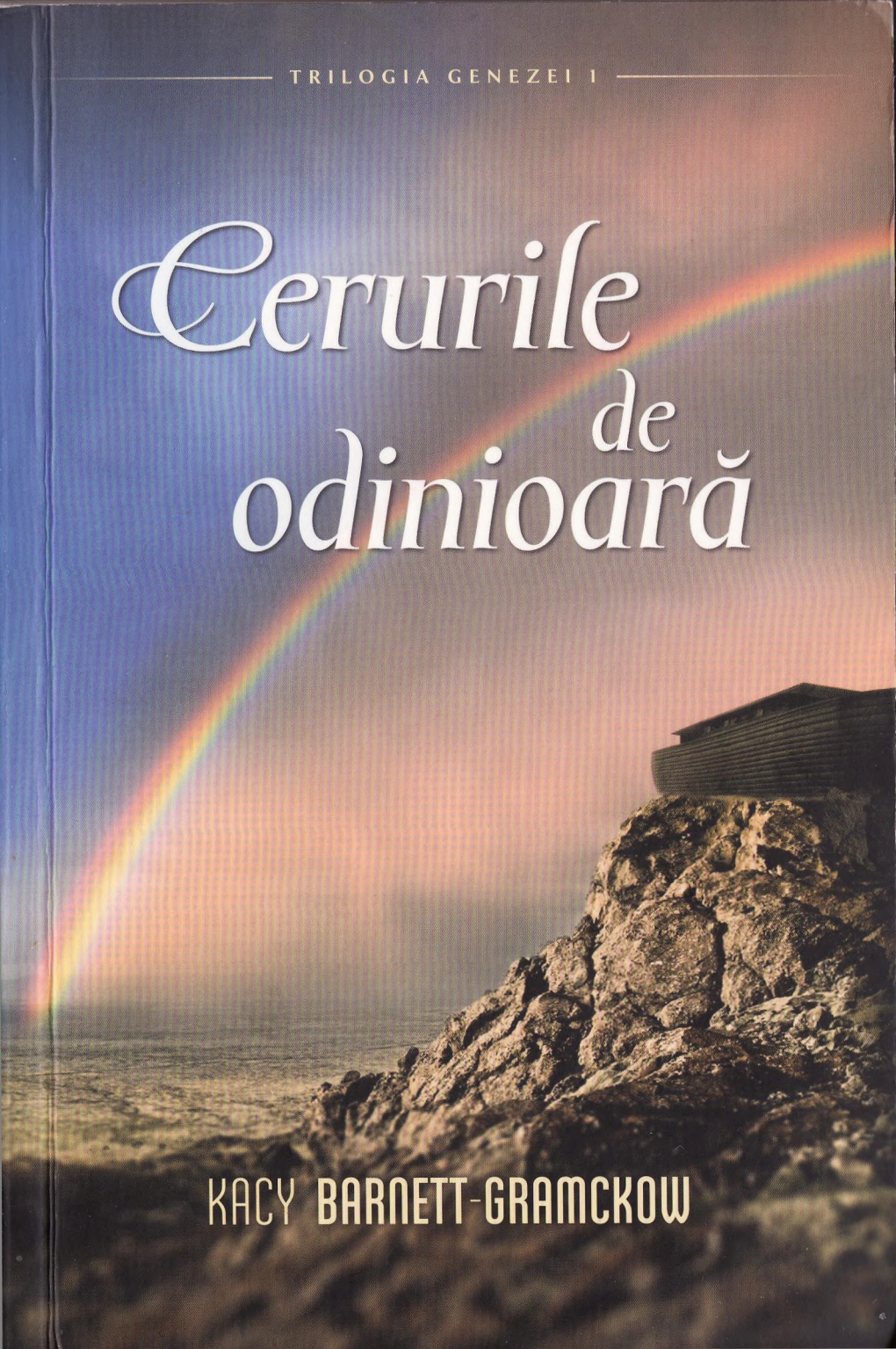

KACY BARNETT-GRAMCKOW

Cerurile de odinioară

TRILOGIA GENEZEI 1

Cerurile de odinioară

Kacy Barnett-Gramckow

Traducere de
Flaviu George Rațiu şi Teofil Stanciu

Casa Cărții, Oradea
2013

Această carte a fost publicată pentru prima dată în Statele Unite ale Americii, de Moody Publishers, 820 N. LaSalle Blvd., Chicago, IL, 60610, cu titlul *The Heavens Before*, copyright © 2004, de Kacy Barnett-Gramckow. Tradusă cu permisiune.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Cerurile de odinioară
de Kacy Barnett-Gramckow
Copyright © 2013 Casa Cărții
OP 2, CP 30,
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Barnett-Gramckow, Kacy
Cerurile de odinioară / Kacy Barnett-Gramckow ; trad.: Flaviu George Rațiu și Teofil Stanciu. - Oradea : Casa Cărții, 2013
ISBN 978-606-8282-75-6
I. Rațiu, Flaviu George (trad.)
II. Stanciu, Teofil (trad.)
821.111(73)-97=135.1

Traducerea: Flaviu George Rațiu și Teofil Stanciu
Editarea și tehnoredactarea: Timeia Viman
Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Findata srl, Oradea, www.findata.eu

Părinților mei minunați și îndrăgiți, Robert și Sharon,
care m-au înconjurat cu o mulțime de cărți, cu frați și cu dragoste...
și m-au învățat iubirea și frica de Dumnezeu.

Mulțumiri

Aș dori să le mulțumesc în mod special lui Mary Busha, uimitorul meu agent literar, și editoarei Michele Straubel, care au privit această lucrare cu mult entuziasm și au adus-o în atenția echipei Moody. De asemenea, le sunt recunoscătoare lui Amy Peterson, Dave DeWit, Pam Pugh și întregii echipe Moody (nu vă amintesc pe fiecare în parte, doar pentru că nu am aflat încă numele tuturor)! Toată stima pentru editorul LB Norton, un maestru al cuvântului, pentru Barbara LeVan Fisher, realizatoarea frumoasei ilustrații de pe copertă [cu referire la coperta originală, n.ed.] și pentru Janet Chaiet, la care am găsit sprijinul profesional de care aveam nevoie.

Îi sunt recunoscătoare îndeosebi lui John Woodmorappe, pentru bunătatea de care a dat dovadă și pentru fascinanta sa lucrare *Noah's Ark. A Feasibility Study* [Arca lui Noe. Studiu de fezabilitate], cu ajutorul căreia mi-am putut imagina în detaliu viața de zi cu zi din corabia lui Noe. Pe lângă nenumăratele surse laice care mi-au fost de un real folos, aș dori să îmi exprim recunoștința, printre altele, față de Answers In Genesis, The Creation Research Society, Christian Answers.net, Revolution Against Evolution, Creation Science, Creation Evidences, Christian Science Research

Center și Christian Apologetics and Research Ministries, pentru toate lucrările, opiniile și dezbaterile lor. A fost o adevărată plăcere să le analizez materialele și site-urile.

De asemenea, îi mulțumesc din toată inima lui Kathi Macias, editoarea și cumnata mea, pentru felul în care mi-a reîmprospătat mereu motivația. Îmbrățișările mele pentru mătușica Jo Coila, care s-a oferit să îmi lectureze cartea și pentru toată familia lui Josie Dover, de care îmi este foarte dor. Fratele meu, Joe, ar merita o medalie pentru veselia cu care a stat lângă mine, în primăvara anului 1980, când am intrat cu mașina într-un șanț, conducând ca o paranoică printr-o furtună de nisip – stârnită de erupția vulcanului Sfânta Elena, care m-a inspirat pentru câteva din descrierile acestei cărți. Cu toată dragostea le mulțumesc fiilor mei, Larson și Robert, care pot trece cu vederea dependența mea de cuvinte și soțului meu drag, Jerry, „domnul Editor", care îmi răspunde cu răbdare ori de câte ori mă încurc în gramatică și se ocupă de treburile gospodărești. Mulțumesc, dragul meu, pentru înțelegerea de care dai dovadă, chiar și atunci când te zăpăcesc total (și pe mine, deopotrivă).

Mai presus de orice, cu nespusă bucurie, Îi voi mulțumi fără încetare lui Dumnezeu, care mi-a dat viață și prin al cărui har primesc toate resursele – care, de altfel, nu mi s-ar cuveni, orice aș face.

Prolog

Străvechiul copac al Evei se înălța stingher și plin de splendoare în mijlocul unui câmp întins, coborându-și, precum niște zăvese, crengile pline cu frunze de un verde șters, ce-i îmbiau pe trecători să își tragă sufletul la umbra lor. Se spunea că Eva, Mama tuturor celor vii, sădise acel copac după ce fiul ei preaiubit, Abel, murise cu zilele-n sân. Copacul nu era menit a fi o aducere aminte a tânărului Abel, ci un loc tihnit în care Eva să își poată crește ceilalți copii, de-a lungul anilor ce îi mai rămâneau de trăit.

Nu avea nicio însemnătate dacă acel copac era sau nu sădit de Eva însăși, fiindcă, de multă vreme, ea și copiii săi, deopotrivă, nu mai erau decât o poveste. Celor mai mulți dintre oamenii de acum le venea greu să creadă că această Eva existase măcar, cu adevărat. Însă cei care se îndoiau nu ședeau niciodată la umbra copacului, nu se cățărau pe ramurile-i falnice și nu ascultau foșnetul frunzelor legănate în boarea ce pribegea pe sub cerul trandafiriu.

Totodată, cei care stăteau la îndoială nu luau seama nici la nenumăratele semne de care erau înconjurați pe tânăra planetă, ce fremăta încă de ecourile creației. Dar până și ecourile acestea deveneau pe zi ce trecea tot mai lipsite de armonie. Căci cei bănuitori, cu zbuciumul lor neostoit, storceau lumea de vlagă și o nimiceau cu pornirile lor îndreptate numai spre rău.

Capitolul 1

Annah oftă și se cuibări printre frunzele alungite, precum niște pene, pe una din crengile străvechiului Copac al Evei. Câmpul era învăluit în pâcla deasă de dimineață, iar aerul frez și răcoros o făcea să tremure, dar Annah era gata să plătească prețul acestor neplăceri mărunte, pentru bucuria câtorva clipe de libertate și de pace. Ca de obicei, familia sa și ceilalți locuitori ai așezării nu se deșteptaseră încă, ci dormeau greu, istoviți după o noapte întreagă de ospăț, de joc, de certuri și sporovăieli. Annah nu lua parte niciodată la petrecerile lor; ea nu avea nimic de sărbătorit.

Locul meu nu e laolaltă cu ceilalți, își zicea în sinea ei.

Pentru a-și mai uita durerea, femeia își duse mâna în sacul țesut din paie, agățat lângă ea, pe o creangă, scoase o suveică din lemn și începu să dreagă marginile crâmpoțite ale vălului său. Cu multă răbdare, Annah prinse a lega între ele firele subțiri și uscate, pe care le făcuse cu mâna ei din tulpini de flori de câmp, înmuiate în apă și apoi bătucite cu băgare de seamă. După nenumărate dimineți de muncă, firele împletite se prefăcuseră într-o țesătură întortocheată ce putea fi purtată în jurul gâtului,

apoi într-un șal, o învelitoare pentru cap, iar în cele din urmă, un văl în care femeia se putea înfășura cu totul.

Ținând seama de culoarea schimbătoare a luminii zilei și întorcându-se cu gândul la durerea ce îi străpungea mâinile și picioarele încordate, Annah își ridică privirea și scrută văzduhul printre crengile copacului. În curând, soarele avea să ajungă la crucea amiezii. Cerul își dezbrăcase veșmântul roșu aprins cu care se acoperise în revărsatul zorilor, iar acum se înfățișa într-un trandafiriu deschis, gătit cu un soare cald și curtenitor.

Yerakh, întâiul născut din familia ei, avea să se trezească, în curând. Annah se cutremură, amintindu-și chipul fratelui său, cu barba lui ca tăciunele și își spuse: *Ce bine ar fi ca Yerakh să se trezească voios azi.*

Femeia mai făcu un nod și vârî mica suveică din lemn în sacul de paie. Își puse vălul pe umeri, apoi luă desaga în spinare, își netezi părul drept și negru, iar în urmă coborî din copac. Ajunsă jos, își mai potrivi tunica de piele și privi încă o dată printre ramurile copacului.

Oare să fi fost acesta, într-adevăr, sădit de Eva, Mama tuturor celor vii? Yerakh lua în râs acea poveste, la fel cum făcea cu toate poveștile din străbuni.

— Dacă dați crezare acestor născociri, nu mai e mult și veți crede și în Cel Preaînalt! își repezea el frații și surorile mai mici, de fiecare dată când aceștia îndrăzneau să depene astfel de povești în prezența lui. De obicei, cu trufia și disprețul său, Yerakh le închidea gura tuturor. Însă dacă nu izbutea în felul acesta, își folosea și pumnii.

Ce bine-ar fi ca Yerakh să se trezească voios azi, își repetă Annah în minte. Apoi goni de-a lungul câmpului către așezarea cu adăposturi acoperite cu stuf, luând seama la vietățile din jur și simțindu-le prezența, după cum și ele o simțeau pe a sa. Nu exista urmă de teamă între Annah și aceste vietăți, ci doar așteptare în vederea recunoașterii. Șoricei, găini și popândăi mișunau nestingheriți

pe lângă picioarele ei. Gâzele țâșneau zumzăind înaintea femeii și aceasta își desfăta privirile cu aripile lor, în care se răsfrângeau lumini multicolore. Apoi, păsări în culori fără număr zburau pe deasupra florilor de câmp, ciripind și cântând în chipuri tot atât de felurite precum penele lor. Annah râvnea să aibă aripi, la fel ca ele. Oare ce gândeau păsările despre ea? Și le închipuia cântând: *Un om!... O femeie!... O făptură de nimic!*

Am să vă arăt ceva, le spuse Annah fără vorbe. Apoi își apucă vălul de pe umeri și îl trase cu dibăcie peste cap, voind parcă să prindă cu el câteva din micuțele cântărețe sprintene. Acestea o luară din loc, fluturându-și aripile cu repeziciune, pentru a se întoarce la fel de iute o clipă mai târziu, după ce vălul se așezase, fără semn de primejdie, peste părul drept și negru al femeii.

Sunt o vietate neînsemnată, prinsă într-o cursă, îi trecu prin minte lui Annah, pe măsură ce-și privea însoțitoarele mărunte, prin țesătura fină a vălului. Parcă le auzea cântând de mila ei: *Sărmanul om!... Biata femeie!... Sărmana de ea, o făptură de nimic!*

* * *

Stând pe pământ, îngenuncheată îndărătul zăbrelelor odăii de lucru a lui Yerakh, Annah bătea cu o bâtă mică din lemn aurul așezat de fratele ei pe mai multe straturi, între câteva bucăți de piele, unele mai groase, iar altele mai subțiri. Brațul ei tuciuriu și slab se ridica și cobora, bufnind stins într-o cadență plăcută.

— Annah! Ajunge!

Înspăimântată de glasul de tunet al lui Yerakh, Annah tresări. Spre binele ei, femeia nu își privea niciodată fratele în față. Nu îndrăznea să îngăduie ca el să-i vadă ura și osândirea din ochi, altfel Yerakh ar fi ucis-o.

— Proasto! murmură bărbatul, înhățând bâta îngustă din mâinile femeii, cu un gest amenințător. Dă-te la o parte. Vreau să văd ce ai făcut. Hai, mișcă de-aici!

Cu o uimitoare gingăşie, Yerakh cercetă straturile de piele şi foiţele de aur. Apoi trânti bâta înapoi în mâna femeii.

— Bate-l până când îţi spun să te opreşti. Ai înţeles? Treci la lucru!

Ştiu şi eu cât trebuie bătut aurul. N-am nevoie să îmi spui când să mă opresc.

Sângele îi zvâcnea femeii în palma lovită. În vreme ce Yerakh ieşi, îndreptându-se cu paşi mari spre vatra de topit aur, Annah îşi înghiţi lacrimile şi ridică din nou bâta. Îi dădu, apoi, drumul peste maldărul de piei şi foiţe de aur, împreună cu întreaga ei furie, gândindu-se în cadenţa loviturilor: *Îl-bat-a-cum-pe-Ye-rakh! Îl-bat-a-cum-pe-Ye-rakh!*

În cele din urmă, furia i se domoli, pe măsură ce foiţa de aur se subţie. Şi, asemeni aurului, Annah se simţea firavă; cea mai slabă adiere o putea doborî cu totul. Acum bâta părea mai grea şi o dureau mâinile, însă Yerakh avea să se umple de mânie, dacă femeia se oprea din lucru fără încuviinţarea lui. Pe unde era acesta, oare? Annah mai rări puţin loviturile şi auzi numaidecât vocea fratelui său. Yerakh se întorcea în odaia de lucru, însoţit de cineva.

— Opreşte-te, Annah! o repezi bărbatul. Îl baţi, de nu se mai alege nici praful de el!

Întocmai cum aş vrea să te bat şi pe tine, îi răspunse femeia în tăcere.

Ea privi pentru o clipă la picioarele goale şi mari ale lui Yerakh, apoi la ale tovarăşului său, Naham Sfarmă-Fier. Picioarele acestuia din urmă erau cele mai mari şi mai soioase din întreaga aşezare. Prin murdăria şi funinginea ce îi acopereau pielea şi straiele, Naham îşi făcea cunoscut meşteşugul, însă oricine putea fi convins, doar văzându-i statura, că bărbatul îşi merita pe deplin numele. Urma piciorului său era de două ori mai mare decât urma lăsată de Yerakh, care, măcar că era la fel de înalt ca orice

bărbat obișnuit, de-abia dacă îi ajungea până la cot. Înfricoșată, Annah își plecă fruntea, dar nu îi luă în seamă.

— Yerakh, de atâția ani de când te știu, n-am auzit-o niciodată să rostească vreun cuvânt, spuse Naham cu un glas zeflemitor, ce răsună tunător. Vorbește vreodată?

— Nu poate vorbi. E smintită, răspunse Yerakh plin de dispreț.

Apoi o lovi strașnic pe Annah cu piciorul, dovedindu-și puterea pe care o avea asupra ei, doar pentru a crește în ochii oaspetelui său. Femeia o șterse din loc, nădăjduind să le scape din priviri, însă Yerakh îi smulse bâta din mână și-o izbi peste umeri. Annah scoase un țipăt, apoi își mușcă buza, ca să-și curme glasul. O cuprinseră sudorile din pricina străduințelor sale și un fior de gheață o trecu din cap până-n picioare.

— Iacă! spuse Yerakh împlinit. A scos un sunet. Dar nu face nici cât o jivină.

Înainte ca bărbatul să o lovească din nou, Annah sări în picioare și fugi îndărătul zăvesei din piele de la intrarea în odaia cea mai mare a bordeiului. În urma ei, se auzi râsul batjocoritor al lui Yerakh. *De-ar pieri odată!* se gândi Annah, cuprinsă de mânie. *Și lighioanele ce mișună pe câmp sunt mai pline de bunătate.*

— Stai locului! răsună vocea furioasă și ascuțită a unei femei. Făptură fără minte! Toate le răstorni!

Iltani, soția lui Yerakh, ședea în fața lui Annah, pe o rogojină împletită cu multă migală. Aceasta – o femeie bucălată, cu un păr negru și lung, prins în coadă cu mai multe talismane de aur – îi tăie calea, întinzându-și deodată brațul rumen. Annah încremeni. Aproape călcase într-o strachină cu boabe de fasole roșie și cu mirodenii ce urmau a fi zdrobite.

Sora lui Yerakh își feri ochii de privirea lui Iltani, care se plângea cu glas tot mai tare.

— Ființa asta nu știe deloc ce-i buna cuviință... La cum se poartă, ar trebui închisă cu oile în țarc. Unde-o fi mamă-sa, să-i umble de rând?

Întrucât nu se auzi niciun răspuns din odăile alăturate, Iltani ridică şi mai tare glasul:

— Până nu ne calcă mâncarea în picioare!

Zgâindu-se la mâinile brune şi durdulii ale cumnatei sale, Annah îşi spuse în sinea ei: *Nu-ţi face griji, Iltani. Plec numaidecât. Însă, dacă ai avea măcar un strop de bunătate, ai încerca să îţi dai seama de ce fug aşa. Doar ştii bine că Yerakh mă bate.*

Femeia îşi apucă sacul de paie şi vălul, după care dădu să iasă din bordei. Mai avea puţin până afară, când fu oprită de o voce gravă.

— Annah.

Plecându-şi fruntea în pământ, Annah se întoarse către mama ei, Parah; aceasta era o femeie plăcută şi totodată bătoasă, precum părul ei, ca pana corbului, prins în coadă cu nişte ferecături de aur. Parah îi vorbi cu un glas molcom.

— Annah, nu am nevoie ca soţia fiului meu să ţipe astfel după mine. Am şi eu treburi.

Annah privi picioarele mici şi goale ale mamei sale, rostind în sinea ei: *Iltani ţipă la toată lumea.*

Obişnuită deja cu tăcerea fiicei sale, Parah continuă:

— Dacă ai terminat cu aurul, ia coşurile şi du-te în livadă, să culegi nişte fructe.

Cu sufletul sfredelit, Annah îşi petrecu privirea peste chipul mamei. Fruntea brună şi netedă a lui Parah era acum uşor încreţită. Iar în ochii săi mari, cu gene lungi şi castanii – ce aduceau atât de mult cu ochii fiicei sale asuprite –, nu se mai vedea nici urmă de răbdare, căci Parah şi-o pierduse demult.

Mama, se gândi Annah, coborându-şi deznădăjduită privirea în pământ, *dintre toţi oamenii, tu ar trebui să mă-nţelegi cel mai bine. Nu vezi cât am de suferit? De ce-i îngădui lui Yerakh să se poarte astfel şi nu spui nimic în apărarea noastră? La fel ai stat cu mâinile în sân şi când l-a ucis pe tata. N-ai jelit deloc şi nu ne-ai spus niciun cuvânt de mângâiere. De ce? De fapt, cred că nu ţi-a păsat niciodată de noi.*

O podidiră lacrimile... dar nu putea lăsa ca mama ei să vadă acest lucru, așa că se întoarse iute și fugi afară din colibă.

— Ai uitat coșurile, strigă Parah în urma ei.

Voi strânge fructele în sacul meu de paie! răspunse Annah fără vorbe. *Căci dacă mai zăbovesc în preajma ta, mamă, vei începe să mă bați și tu, când vei auzi toate cuvintele ce-mi stau pe limbă.*

În graba ei, femeia nu-și mai puse vălul pe cap, ci plecă lăsându-l să-i atârne de pe umeri până pe brațe. Să-i vadă toată lumea chipul; astăzi nu-i mai păsa. Vietățile de pe câmp îi resimțeau, la rândul lor, lacrimile și furia tot mai sălbatică. O zbugheau dinaintea ei, străpungând văzduhul trandafiriu cu fel și fel de sunete ascuțite.

* * *

Annah goni, până când își simți pieptul cuprins, parcă, de flăcări. Avea gura uscată precum colbul și aproape că nu mai putea îndura junghiurile ce îi porneau din tălpi. Domolindu-și pasul, ea privi în jos și văzu că spinii de pe câmp îi sfârtecaseră picioarele. Îi sângerau chiar și genunchii. Femeia hotărî să meargă la râu și să-și tragă puțin sufletul, să bea niște apă, să-și curețe rănile și să-și spele fața de lacrimi. *Ce bine-ar fi ca râul să-mi șteargă și durerea din inimă, odată cu petele de sânge.*

Cu capul plecat, cu chipul ascuns îndărătul părului său negru, căzut asemeni unei perdele de pânză, Annah păși încet prin desișul unui crâng și coborî spre apele repezi și scânteietoare ale râului. Se așeză cu greu, apoi își lăsă picioarele în apa rece și liniștitoare. Aceasta era limpede și plăcută chiar înaintea ei, însă, ceva mai departe de mal, râul părea adânc, învolburat și tulburător de ispititor. Cât de ușor i-ar fi fost să-și dea drumul de pe țărm și să lase în urmă acea viață.

Se aplecă încet, își petrecu mâinile îndurerate prin apa cristalină, umplându-și căușul palmelor și bău. Mai apoi, ștergându-și

buzele, Annah rămase pe gânduri, cu privirea pierdută prin bulboanele râului.

Nu am nici măcar patruzeci de ani... n-am ajuns încă nici la jumătatea primului meu kentum. Mama este deja la al doilea kentum al său, Yerakh a trecut de primul. Tata trecuse de al treilea kentum, când Yerakh i-a pus capăt zilelor. Tată, ai fi putut să mai trăiești încă cinci măcar, dacă Yerakh n-ar fi fost atât de hrăpăreț. Dintre toți oamenii ce s-au perindat în jurul meu, tu ești singurul care m-a iubit vreodată cu adevărat; acum știu bine asta. Mi-aș dori să nu te fi văzut murind. După atâția ani de zile, ar fi trebuit ca durerea pentru pierderea ta să se stingă întrucâtva. De ce plâng după tine fără încetare?

Durerea femeii se revărsa în șiroaie de lacrimi, ce se poticneau din când în când în câte un suspin sfâșietor.

Am înnebunit de-a binelea, își spuse ea într-un final. *Yerakh mă va bate din nou, fiindcă am fugit de el. Dar nu vreau să mă întorc. M-am săturat de viața asta! M-am săturat și de atâta plâns.*

Ajunsă, în cele din urmă, la capătul puterilor, Annah se aplecă, pentru a-și spăla fața. Își șterse ochii cu vălul, apoi privi încă o dată lung în vâltoarea râului. Poate că era mai bine să-și dea drumul în voia apelor, punând astfel capăt suferinței. Ar fi isprăvit o dată pentru totdeauna cu bătăile lui Yerakh, cu disprețul lui Iltani sau cu nepăsarea lui Parah.

Râul zorit părea s-o îmbie, poftind-o să-l însoțească, iar tânăra îi privea fermecată unduirea, clătinându-se ușor.

Deodată, ceva izbi oglinda apelor, făcând-o pe Annah să dea înapoi. Înainte ca femeia să priceapă ce se întâmplase, o altă piatră de mărimea unui pumn căzu înaintea sa, ceva mai aproape de țărm. De astă dată, stropii de apă îi atinseră chipul.

Annah privi uimită peste râu. Un tânăr în veșminte din piele o scruta în tăcere de pe malul celălalt, cu niște ochi întunecați și pătrunzători. Când îi întâlni privirea, bărbatul clătină ușor din cap, lăsându-și buclele lungi și închise la culoare să lucească

în razele soarelui. Annah aproape că îi putu auzi gândurile: *Nu, nu te da pradă râului.*

Femeia se așeză pe pământ, năucită. De ce i-ar păsa necunoscutului acestuia dacă ea murea? Nimeni nu i-ar fi simțit lipsa, nici din propria-i familie. Tânărul n-o mai scăpa din ochi, urmărindu-i cu mare atenție fiecare mișcare.

Dacă intru în apă, înțelese Annah, *el va muri, încercând să mă scoată la mal. N-are de gând să plece de aici, dacă nu plec eu mai întâi, înapoi spre tabără.*

Pe când cugeta ea astfel, dintre copacii de pe cealaltă parte a râului, apăru încă un tânăr – de bună seamă, frate cu cel dintâi. Căra în brațe câteva legături de fibre lungi, din scoarță de copac. Avea un pas iute și sprințar, iar ochii îi străluceau șugubăț, plini de veselie; asta până în clipa când fratele lui îi spuse ceva și i-o arătă cu mâna pe Annah. Atunci toată voioșia de pe chipul lui păli și tânărul o privi lung pe femeie. La fel ca bărbatul dintâi, acesta clătină din capul cu bucle negre și își rotunji buzele, rostind un „Nu".

Tulburată, Annah își acoperi fața cu vălul și se ridică în picioare. Tinerii se vădiră peste măsură de neliniștiți, până când ea își luă sacul de paie și se îndepărtă de râu. Femeia se pierdu în umbra copacilor, făcu un ocol prin hățișul ce împânzea pământul plin de frunze al pădurii și se întoarse pentru a-i urmări pe cei doi frați.

Primul se uita încă după ea, dar al doilea tocmai îngenunchea, desfăcând legăturile de fibre. Din câte se părea, bărbații aveau să rămână acolo întreaga după-masă, îmbibând în apă scoarța de copac, pentru a-și face din ea funii. În timp ce Annah îi privea, ascunsă vederii, tânărul sosit mai pe urmă îi vorbi fratelui său. În cele din urmă, acesta îngenunche, la rândul său, pentru a-i da o mână de ajutor – poate, pentru că nu o mai zărea pe Annah și nu îi mai simțea prezența.

Trăiesc în pace unul cu celălalt, cugetă femeia uimită. *Se iubesc. Și, cu toate că nu mă cunosc, și-au făcut griji pentru viața mea. Alți*

oameni ar fi privit nepăsători cum râul m-ar fi înghițit, iar moartea mea n-ar fi fost pentru ei decât o poveste pe care s-o depene familiei sau prietenilor adunați la focul de seară.

Pentru a-și alunga aceste gânduri, Annah plecă de la râu și se îndreptă încet către livezile lui Yerakh. Dacă voia, totuși, să mai trăiască, atunci trebuia să culeagă niște fructe, după cum îi poruncise Parah. *Chiar dacă, fără îndoială, mama nu se așteaptă ca fiica ei fără judecată, o creatură totuna cu nimic, să priceapă o sarcină simplă precum aceea de a strânge fructe,* se gândi femeia și se schimonosi la chip.

Apropiindu-se de livezile dindărătul așezării, Annah văzu cinci animale mari, sure, cu piele aspră, ce se hrăneau cu fructe. Cele mai bătrâne – care, de altfel, erau mai înalte ca oricare dintre locuințele din așezarea lor, niște colibe făcute din împletituri de paie și nuiele – rumegau în tihnă printre crengile dinspre vârf, legănându-și pe ici, pe colo gâturile lungi și zvelte chiar deasupra pomilor, în văzduh, de unde puneau ochii pe fructele mai coapte, cu mirosul cel mai pătrunzător. De cealaltă parte, suratele lor mai tinere și mai mărunte se mulțumeau cu ceea ce găseau pe crengile de mai jos și cu fructele căzute pe pământ.

Bun găsit! le spuse Annah din priviri. Vietățile acestea curățau livezile. Dacă fructele erau lăsate să putrezească, locul se umplea de viespi, iar pe acestea, femeia nu le putea suferi, urându-le aproape la fel de mult cum ura șerpii. Însă de mâncătoarele-de-fructe, pe cât erau ele de mari, tânăra nu se temea, lucru destul de ciudat. Asemeni celor mai multe dintre vietățile ce mișunau pe câmp, animalele ce se hrăneau cu fructe se împăcau bine cu oamenii. *Iertați-mă că dau așa buzna peste voi, nu mă luați în seamă. Eu sunt o făptură de nimic; am venit doar să strâng ceva de-ale gurii, câteva îmbucături pentru familia mea.*

Uriașele făpturi continuau să râme pământul și să mănânce roadele pomilor, fiind, de bună seamă, în același gând cu Annah: *Un om... o femeie... o făptură de nimic.*

Punându-și pe umeri vălul și sacul de paie, Annah se cățără cu grijă pe crengile copacului. Avea degetele vinete și pătrunse, încă, de durere, de pe urma loviturilor lui Yerakh. Sleită de puteri, femeia începu să adune câteva din fructele îndrăgite de mama ei, niște fructe ale soarelui aurii-verzui, cu o mireasmă plăcută și îmbietoare. Cuprinsă deodată de o foame nestăpânită, Annah luă un fruct, îl curăță de coaja acră și se înfruptă din miezul său dulce-acrișor, după care continuă să-și umple traista.

În vremea aceasta, una dintre cele mai tinere vietăți devenise destul de curioasă de prezența lui Annah. Se întâmplă de trei ori ca femeia să se întoarcă spre o altă creangă, doar pentru a da nas în nas cu micul animal, ce-i răsufla zgomotos și umed chiar în față. Blândețea din ochii lui căprui o fermecă și Annah atinse pielea sură și zbârcită de pe gâtul făpturii, ce semăna la pipăit cu pielea groasă, înăsprită de pe propriile-i tălpi.

Într-o bună zi, vei fi foarte bătrân și tu, îi spuse femeia în gând. *Vei crește mare și fălos și nu vei mai dori să ai de-a face cu un om, cu o femeie, cu o făptură de nimic. Dar îți mulțumesc. Astăzi, trei făpturi vii m-au privit cu bunătate. Poate că-mi voi duce, totuși, zilele mai departe.*

Tulburat parcă de întunecimile spre care Annah își întorsese mintea, tânărul animal se trase înapoi și reveni lângă ai săi. Apoi, ca și cum ar fi fost toate într-un gând, animalele se adunară și plecară încet. Annah oftă. Mâhnită, ea dădu drumul în sacul de paie fructului auriu-verzui și acru pe care îl ținea în mână, mai puse deasupra câteva poame amare, mici și galbene, iar în urmă așeză la gura sacului un ciorchine de struguri stânjenii. *Voi mai lua un afal sau chiar mai multe din copacii dindărătul colibei, ale căror poame sunt dulci și au coaja subțire,* se hotărî femeia. *Acelea, pe lângă tot ce am cules până acum, ar trebui să fie de ajuns pentru astă-seară.*

Ridicându-și privirea, Annah zări pe cer primele răsfrângeri liliachii ale amurgului, apoi primele sclipiri de stele, învăluite-n licăr stacojiu, în albastru șters și în văpaie albă. Iar luna tremura deja scăldată în lumină, caldă și frumoasă, precum o piatră de

mare, de care femeia văzuse odată în salba unui negustor de bucate. Acesta îi dăruise lui Yerakh niște sare albă, curată, adusă de la marginile îndepărtate ale ținutului. Peste măsură de încântat, Yerakh îl poftise pe negustător să prăznuiască împreună cu el în acea seară. *Cine știe,* îndrăzni să spere Annah, *poate că Yerakh va fi plecat să se desfete peste noapte în casa lui Naham. Atunci mama și ceilalți nu mă vor osândi pentru că am fugit de el.*

Femeia porni grăbită către tabără. Nu voia s-o prindă seara în mijlocul câmpului. Tocmai se apropia de coliba lui Yerakh, unde pomii își împrăștiau mireasma dulce de afal, când zări un bărbat și o femeie ce se îmbrățișau în umbra crengilor joase. Preț de câteva clipe, Annah nu deslușì chipul bărbatului; rămase prea încremenită după ce o recunoscuse pe femeie, pentru a-l mai lua în seamă și pe el. Ibovnica era chiar mama ei.

Primul gând ce îi trecu prin minte fu acela că *Yerakh îi va omorî pe amândoi, pe mama și pe iubitul ei.* Tremurând de teamă să nu se dea de gol, Annah se ascunse în desișul înalt de iarbă verde. Și, în vreme ce stătea pitită astfel, i se înfiripă în minte un gând cu totul nou ce-o umplu de nădejde, însă și de teamă, deopotrivă. Dacă Parah se folosea de această poveste de dragoste, pentru a scăpa de sub mâna de fier a lui Yerakh, atunci se putea ca viețile lor să se schimbe. Dar în bine sau în rău? Lui Annah îi venea să fugă de acolo, însă Parah ar fi văzut-o și s-ar fi mâniat că fusese prinsă. Femeia hotărî că cel mai bine era să aștepte până când cei doi se despărțeau. Îi auzea râzând încet din umbră, șoptindu-și lucruri murdare și sărutându-se. Rușinată, Annah își astupă urechile. Avea să intre în colibă, de îndată ce plecau cei doi. *Nu mai pot culege niciun afal în seara asta. Mama își va da seama că am stat ascunsă printre pomi și îmi ajunge, pe ziua de azi, câtă bătaie am mâncat deja. Mi-aș dori doar să se grăbească puțin. Mamă,* o mustră Annah pe femeie în gând, *copiii tăi așteaptă înăuntru. Du-te la ei!*

Deodată, Parah încetă a mai şopti lucruri neruşinate şi îşi drese glasul, zorindu-şi cu blândeţe iubitul; ai fi zis că luase aminte la gândurile nerostite ale fiicei sale.

— Ai mei se vor întoarce în curând. Yerakh se va înfuria, dacă va da peste noi. Te rog! Trebuie să pleci acum!

— Yerakh va prăznui cu Naham toată noaptea, răspunse bărbatul nepăsător şi chicoti din nou.

Râsul îl trădă şi Annah îl recunoscu. Era Tseb-iy, un văr de-al lui Naham, chipeş, tânăr şi vânjos – şi mult mai scund decât acesta. *Însă Tseb-iy nu e cu mult mai în vârstă decât Yerakh,* chibzui femeia oţărâtă. *Cum poate să se sărute cu mama?*

Annah fierbea de mânie, în vreme ce Tseb-iy o sărută încă o dată pe Parah, şoptindu-i un dulce rămas-bun. *Sunteţi nişte nesăbuiţi, amândoi,* se gândi Annah, privindu-i cum se despărţeau. Când Tseb-iy şi Parah plecară, în sfârşit, ea se ridică, trecu de cealaltă parte a colibei şi se strecură înăuntru.

Capitolul 2

— Pune-le într-un coș. Pricepi? Într-un coș! porunci Parah, însă de-abia dacă-și ridică privirea să o vadă pe Annah intrând în colibă.

Era prinsă cu trebi, ca de obicei; se zorea să așeze niște blide din lemn scrijelit cu multă măiestrie și un coș cu turte din grâne bine prăjite, pe mai multe rogojini întinse prevăzător ceva mai departe de foc. Parah inspiră adânc și spuse:

— Ai cules fructe ale soarelui; le simt bine mireasma.

Pari mulțumită, mamă, cugetă Annah. *Dar sunt sigură că nu din pricina fructelor pe care ți le-am adus.*

În deplină mutenie, femeia puse roadele într-un coș larg, deloc adânc, din cel mai îndepărtat ungher al colibei întunecate. Apoi rămase la adăpostul umbrelor serii, scrutându-și mama.

În lumina pâlpâitoare a focului din mijlocul încăperii, Parah se desluşea foarte frumoasă. Avea un trup bucălat și, totuși, mlădios. Iar când se aplecă și stârni flăcările cu o mână de lemne, lumina lor se răsfrânse peste pielea-i sclipitoare, dând la iveală surâsul ce-i mijea pe buze și licărul plăpând din ochii întunecați, cu gene lungi.

Netrebnicul acela de Tseb-iy te-a făcut fericită. Îl iubești, din câte se pare. Pe tata l-ai iubit vreodată? Mă îndoiesc. Dar mai bine încetez să mă mai frământ cu lucrurile astea, până nu îmi pierd mințile.

De afară se auzi un fluierat ascuțit și un tânăr strigă:

— Să ne aștepți cu ceva demâncare, mama! Turmele-s închise și gata să înnopteze, iar copiii tăi sunt lihniți!

Chathath, al doilea născut din familie, dădu buzna în colibă.

Annah se piti în ungherul ei întunecos. Chathath nu era atât de zdravăn și de arțăgos ca Yerakh, însă avea niște ochi ageri și o limbă ascuțită și tăioasă.

Rânjind semeț, el își scutură precum o fiară pletele oacheșe, apoi își înfruntă mama pe un ton zeflemitor.

— Hrănește-mă, femeie!

— Tu și pântecele tău hulpav, oftă Parah, tot mai întârâtată, iar voioșia de care strălucea toată până adineauri se stinse văzând cu ochii. Îmi pierd toată ziua făcându-ți demâncare. Odată și odată, va trebui să îți gătești singur.

— Dacă te-ai săturat de datoria ta de mamă, du-te și vorbește cu Yerakh pentru mine, o îmboldi Chathath, iar zâmbetul îi dispăru de pe chipul frumos și colțuros. Spune-i că a sosit vremea să mă însor și eu, după care fă bine de-mi caută o nevastă.

Parah își întoarse privirea.

— Știi bine că nu pot face așa ceva. Yerakh n-ar...

— Știu, o întrerupse bărbatul. Yerakh n-ar încuviința. N-ar îngădui niciodată ca unul din frații lui înrobiți să se însoare, dobândindu-și astfel libertatea. Unde ar mai găsi el o mână de lucru atât de ieftină?

Chathath se trânti pe o rogojină, lângă foc. Apoi înșfăcă o turtă din coș, mușcă din ea ca un sălbatic și vorbi mai departe, mestecând.

— Până la urmă, va trebui să fug de aici, fără partea mea de moștenire sau să îl înfrunt în luptă.

— Și știm cu toții cine ar învinge, dragă frate, spuse Iltani cu trufie, aducând în odaia cea mare un vas aburind, cu boabe de fasole roșie presărate cu mirodenii.

— O, Yerakh ar învinge, încuviință Chathath batjocoritor... dacă nu cumva aș învăța de la tine tainele înșelătoriei, draga mea soră mai mare.

Bărbatul își îndesă în gură toată turta și o privi pe Iltani plin de răutate. Ura pe care o adunase împotriva lui Yerakh se dezlănțuia în ciocnirile cu soția acestuia, care îi dădea ghes tiranului să se poarte, în continuare, ca un ticălos cu familia lui. Chathath luă în râs înfățișarea și vârsta lui Iltani, numind-o „soră mai mare", cu toate că amândoi aveau aproape șaizeci de ani. Femeia se încruntă la el.

— Bagă de seamă, scumpe frate. Mai scoate-o vorbă și-o să-ți torn boabele astea fierbinți în poale, pecetluind soarta copiilor tăi chiar înainte de-a fi zămisliți.

Înainte ca cearta lor să poată pune în primejdie bucatele, Parah luă vasul din mâinile femeii și îl așeză pe rogojină, lângă turtele de grâne. Simțind, de bună seamă, că primejdia trecuse, Chathath continuă cu zeflemeaua.

— Așa se face că tu n-ai născut până acum, Iltani? Ți-a turnat cineva boabe de fasole în poale? Și eu, care credeam că totul pleacă de la faptul că Yerakh te disprețuiește atât de mult.

Înnebunită de furie, Iltani dădu să îl plesnească. Chathath se feri, apoi, foarte iute, prinse brațul femeii și îl răsuci cu putere, silind-o să îngenuncheze.

— N-ai cum să mă bați, soră mai mare.

— Aaah! țipă Iltani, cu fața crispată de durere și de mânie. Dă-mi drumul!

Privindu-i din umbră, Annah își ținea răsuflarea, de teamă că Chathath avea s-o împingă pe cumnata lor în foc.

— Ajunge! strigă Parah, lovindu-și palmele una de cealaltă. Chathath, dacă vrei să mănânci aici în seara asta, îi vei da drumul numaidecât.

— Sigur, mamă.

Annah se încruntă neîncrezătoare, când auzi tonul supus al bărbatului... și chiar în acest timp, Chathath o îmbrânci pe Iltani, care se prăbuși de-a lungul rogojinelor de paie.

— *Tan-neem!* Hâdoșenie! strigă Iltani. Asta ești, un monstru!

— Atunci, haide, leagă-mă sub blestem! o întărâtă Chathath. Du-te la Nachash. Roag-o, pe ea și pe toate celelalte închinătoare-la-Șarpe, să-și facă farmecele și să arunce asupra mea blestemele adâncului.

Iltani rămase îngrozită. Se trase la o parte din preajma lui Chathath și își pironi privirea în pământ.

Annah se chirci uluită. Trecuse, într-adevăr, cumnata lor pe la Nachash, cea care șoptea taine străvechi și rostea blesteme ale întunericului? Se vedea bine că Iltani își îndoise grumazul, iar Chathath rânjea triumfător, așadar, Annah înțelese că bărbatul grăise adevărul.

Dacă afla ce făcuse Iltani, soțul acesteia avea s-o bată. Yerakh nu credea în povești din străbuni și în auguri, însă, în mod ciudat, se temea de Nachash și nu voia să aibă nimic de-a face cu ea sau cu cei ce o urmau.

— Chiar te-ai dus la șoptitoare? întrebă Parah, privind-o pe Iltani cu silă.

Aceasta își ridică bărbia, recăpătându-și firescul aer sfidător.

— O singură dată. Din curiozitate. Trebuie că fiul tău m-a urmărit. Poate că, la rândul său, și el mergea să le vadă.

— Mincinoaso! pufni Chathath. Te-am urmărit, ca să aflu ce puneai la cale; și nu te-ai dus numai o dată, ci chiar de mai multe ori.

Iltani începu acum să țipe, cu o voce tulburător de ascuțită.

— Hâdoșenie! De lucrat, când mai lucrezi, dacă îți pierzi toată vremea umblând după mine?

— Liniște! porunci Parah cu asprime. Vreau să am și eu o seară tihnită. Măcar una.

Femeia oftă dezgustată, apoi se lăsă pe genunchi între cei doi și îi vorbi lui Chathath pe același ton aspru.

— Gammad și surorile tale unde sunt?

Bărbatul ridică din umeri, înhățând încă o turtă.

— Ar trebui să ajungă în curând, mamă, nu-ți face griji. Închideau țarcurile, când am plecat eu.

— Ar fi trebuit să rămâi acolo, până isprăveau, îl mustră Parah.

Chathath rânji nepăsător.

— N-au nevoie să-i apăr eu. Mi-ar fi milă de cel ce i-ar întâlni pe întuneric.

Pe când Parah fierbea de mânie, de la ușa colibei se auzi glasul unei femei nemulțumite.

— Iarăși ne vorbește pe la spate, mamă. Cineva să-i taie limba.

Haburah intră în odaia cea mare, fluturându-și în spate, cu mândrie, părul negru ce-i venea peste piept. Era o femeie grațioasă, robustă și arătăgoasă, ce împlinea cincizeci de ani la următoarea lună plină.

Îndărătul ei, venea alene fratele lor, Gammad, un bărbat de patruzeci și unu de ani, ursuz și posomorât, ce mustea de dușmănie împotriva tuturor. Acesta era urmat de Ayalah, o femeie drăgălașă, cu chip misterios și ochi limpezi, în vârstă de treizeci și doi de ani – singurul suflet din familia lui Yerakh, mai tânăr decât Annah. Totodată, după părerea lui Annah, Ayalah era și cea mai îndrăgită de Parah – de bună seamă, dacă aceasta din urmă era în stare să nutrească dragoste adevărată pentru vreo odraslă de-a ei.

Ayalah se așeză numaidecât între Iltani și Parah, îmbrâncindu-și cumnata către capătul rogojinei. Răscolită de ură, Iltani rămase cu buzele căzute.

Să stai lângă mama nu înseamnă nimic pentru tine, Iltani, cugetă Annah, mocnind. *Totuși, acum o urăști pe Ayalah și mai mult.*

Parah luă o lingură de lemn largă și adâncă și începu să le pună în străchini fasolea roșie pregătită cu felurite mirodenii, când Ayalah întrebă cu glas tare:

— Mamă, i-ai cerut lui Yerakh încuviințarea pentru căsătoria mea cu K'nan?

Înainte ca Parah să-i poată răspunde, Haburah țipă:

— De ce ar trebui ca mama să vorbească cu Yerakh despre măritișul tău? Nu a vorbit despre niciunul dintre noi! Cel puțin șapte bărbați care mi-au cerut mâna au fost siliți să plece înapoi la fel cum au venit. Și nici pentru Chathath sau pentru Gammad nu și-a deschis gura o dată măcar. De ce ai fi tu altfel?

Parah îi răspunse mezinei fără a-și ridica privirea de la vasul mare de lemn, din care continua să pună în străchini mâncarea de fasole.

— După cum i-am spus și lui Chathath, Ayalah, n-am stat de vorbă cu Yerakh despre lucrurile astea. Știu ce răspuns mi-ar da, fără să-l mai întreb; cu niciun chip n-ar încuviința.

— Atunci fă-l să se răzgândească! izbucni Ayalah; ochii îi scăpărau plini de ură. Ești mama noastră! Ar trebui să le cauți copiilor tăi soți și soții și să le tocmești un viitor bun. Dar întotdeauna lași după Yerakh. Eu îl vreau pe K'nan, iar dacă va trebui să părăsesc tabăra noastră, pentru a-i fi soție, o voi face.

— Dar te dorește el atât de mult, încât să părăsească tabăra? întrebă Chathath zeflemitor. Mă cam îndoiesc.

— Tu să taci! îl repezi Ayalah, încleștându-și pumnii. Cu siguranță, K'nan ar fi gata să lase în urmă așezarea, pentru mine.

— Chathath are dreptate, spuse Haburah, vădit încântată să spulbere nădejdea sorei sale. Dacă aude că nu va mai putea face troc aici, K'nan îți va întoarce spatele și nici măcar nu se va mai uita la tine, crede-mă.

Ayalah aproape că se înădușea de furie.

— Vă înșelați amarnic. Iar dacă voi fi silită să trăiesc o viață întreagă împreună cu voi, în coliba asta, voi ajunge ca Annah... o proastă fără minte.

Cu inima străpunsă, Annah luptă să-și recapete stăpânirea de sine. *Nu-mi pot da frâu liber pornirilor. Dar de ce mă simt atât de jalnic astăzi? Doar am mai trecut prin asta de atâtea ori.*

Chathath continua să râdă încet, răzbind cu vorbele sale prin sufletul îndurerat al lui Annah.

— Nu v-ați întrebat niciodată de ce nu vrea Yerakh să îl ajutăm și noi cu aurul? Odată ce aflăm tainele meșteșugului său, devenim o amenințare pentru el. Însă biata Annah, lipsită de minte și de limbă, n-ar avea cum să-l pună în primejdie. Și, dacă ar deveni vreodată o amenințare pentru el... Yerakh i-ar putea frânge gâtul nepristan. Trosc!

Pentru a pune și mai multă greutate în cuvintele sale, Chathath își pocni degetele, râzând iarăși cu poftă.

Ayalah începu să plângă, învinuind-o pe Parah – ce rămânea rece – că nu-i păsa de propriii ei copii, în vreme ce Haburah se desfăta de necazul celei dintâi. Iltani și Gammad stăteau pe gânduri, mohorâți, zgâindu-se la para focului.

— Ar trebui să-l ucidem pe Yerakh, mormăi Gammad.

Ceilalți, ca de obicei, nu-l luară în seamă, dar Annah se cutremură. Poate că Gammad era chiar mai primejdios decât Yerakh. Femeia rămase cu privirea pierdută spre vatra învăpăiată. *Dacă vreau să mai am zile pe pământul ăsta, e mai bine să fiu luată drept nebună. Dar îmi doresc, oare, cu adevărat, să fiu lăsată în viață?*

Își aminti de tânărul pe care-l văzuse la râu astăzi după-amiază, clătinând din cap și spunându-i cu ochii lui întunecați să nu se dea pradă râului. *Ce căutai acolo?* îl întrebă Annah în gând. *Mi te-am închipuit doar? Sunt, într-adevăr, nebună, pân' la urmă?*

* * *

Înainte ca negura dimineții să se împrăștie, scoțând la iveală bolta trandafirie a cerului, Annah era deja în toiul lucrului, strângând flori de câmp, din care urma să facă mănunchiuri de fire

gingașe pentru a-și țese vălul. *Trebuie să le clătesc puțin,* cugetă ea, căutându-și un motiv pentru a merge la râu. *N-aș vrea să găsesc năglod pe ele, după ce se vor usca.*

Ajunsă pe malul apei, Annah aruncă o privire pe cealaltă parte. Nici țipenie. *N-a fost decât o închipuire a ta. Acum, trebuie să te pui la treabă, căci, în curând, vei fi silită să te întorci la Yerakh și la aurul său.* Femeia se așeză lângă râu, pe un petic de iarbă, apoi începu să aleagă florile de buruieni și să le clătească tulpinile. Găsind mângâiere în această muncă simplă, își lăsă mintea să facă planuri pentru restul zilei. Avea să pună deoparte toate florile, să le înmănuncheze și să le atârne în Copacul Evei. După aceea, într-un fel sau altul, trebuia să le păzească de păsările iscoditoare și de pâcla dimineții. Deodată, Annah simți că nu era singură acolo. *Cineva mă urmărește.*

O piatră izbi luciul apei, lângă ea și femeia își ridică ochii, cu degetele încleștate. De pe malul celălalt, o privea stăruitor chiar *el* – tânărul ce-o împiedicase de curând să-și ia viața.

Annah îl zări acum și își ținu răsuflarea. Cu o zi în urmă, orbită de amărăciunea ei, femeia nu băgase de seamă frumusețea trupului său înalt și zdravăn sau noblețea trăsăturilor lui fine și a chipului său arămiu – ras pe de-a-ntregul, întrucât bărbatul nu era căsătorit încă – și nici zulufii lungi și negri, ce-i cădeau fermecător peste umeri. Îl vedea aievea. Nu fusese doar o închipuire a sa.

Pe când îl scruta astfel, tânărul îi zâmbi... avea un surâs limpede și plin de voioșie, în care se citea liniștea de care se umpluse, găsind-o din nou, în viață. Annah răsuflă, bucuroasă că se întâmpla să fie așezată, fiindcă zâmbetul bărbatului îi topise toată vlaga. Simțind că sângele îi năvălea în obraji, ea dădu să-și ascundă stânjeneala îndărătul vălului.

Tânărul își ridică îndată mâinile. *Stai!* părea s-o roage. *Așteaptă puțin.*

Apoi îngenunche și își scoase de la gât un left legat cu un șnur din piele. Annah îl privea curioasă. Bărbatul dezlegă o pungă

de la cingătoarea sa din piele, o goli, puse leftul înăuntru și se ridică în picioare. Apoi întinse mâna, zâmbind, în semn că voia să-i facă un dar. *E pentru tine,* îi spuse din priviri, *dacă dorești să-l iei.*

Annah își mușcă buza, uluită. De ce i-ar da el unul din lucrurile sale de mare preț... un talisman îndeajuns de îndrăgit, pentru a fi atârnat în dreptul inimii? Femeia nu-și dezlipi ochii de la el; bărbatul făcu un pas îndărăt, își chibzui mișcările, iar apoi azvârli darul cel scump peste râu. Ținti bine și aruncă fără greș; punguța de piele căzu în iarbă, de-a dreapta tinerei, la un brat depărtare de ea. Annah șovăi, neputând să creadă că un străin îi dăruia ceva fără să îi ceară ceva în schimb. Ea îl scrută, întrebând fără vorbe: *Ești sigur?*

Bărbatul dădu din nou din mâini, zorind-o să ia punga. Annah îi simțea înflăcărarea. Ochii lui o rugau stăruitor: *Deschide-o.*

Și, ascultându-l, ea scoase în lumina zilei o scoică ovală, șlefuită cu multă grijă, ce strălucea stins, oglindind cel mai fraged trandafiriu al cerului de amiază, amestecat cu cel mai firav albastru al florilor de câmp îndrăgite de ea. Pe margini avea crestate cu migală niște vârtejuri de ape în toată frumusețea lor, șerpuite și încolăcite precum undele râului, iar mijlocul fiecărui vârtej era găurit, lăsându-ți cu atât mai mult simțământul că priveai o apă curgătoare. Leftul era cât a treia parte din palma sa și atârna de un șnur din piele, ceea ce însemna că Annah putea să-l ascundă foarte ușor de mama și de surorile ei. Însă mai încântător ca orice era faptul că femeia îl putea simți aievea în palmă, rece și greu, ca pe o dovadă că nu-și pierduse mințile. Ea îl privi pe tânăr și ochii i se umplură de lacrimi. Bărbatul își ridică plin de nădejde sprâncenele negre, într-un gest cât se putea de grăitor: *Așadar, îl vei păstra?*

Drept răspuns, Annah sărută ușor scoica rece, apoi și-o puse la gât. El zâmbi, văzând-o cum își scoase părul lung și întunecat din bucla șnurului. Prins după gâtul tânărului, leftul atârnase lângă inima lui. Femeii îi ajungea până pe pântec. Aceasta își

strânse mâinile ocrotitor în jurul podoabei. Apoi, pentru prima oară după mulți ani, tânăra lăsă ca o altă ființă omenească să-i zărească zâmbetul...

În aceeași clipă, ea se înspăimântă de bucuria ce o cuprinsese și luă vălul, pentru a se ascunde. Dar înainte să-și acopere chipul, Annah îl mai privi o dată, arătându-și în tăcere recunoștința. Ochii tânărului străluceau blând. Tulburată, femeia ridică de pe pământ punga de piele și fugi. Se întoarse o clipă mai târziu, pentru a-și lua maldărul de flori pe jumătate clătite. Prin vălul ce-i încețoșa privirea, îl văzu pe bărbat tot urmărind-o, cu zâmbetul pe buze. Stânjenită, Annah fugi la adăpostul copacilor cu frunze dese.

* * *

Ajuns în coliba lui Noe, tânărul se așeză la focul de seară, doar pentru a-și da seama, câteva clipe mai târziu, că tatăl, mama și cei doi frați ai lui se zgâiau la el întruna; tatăl îngândurat, mama neliniștită, iar frații luându-l în râs, fără a căuta deloc să se ascundă. Mai întâi începu să vorbească mama lui, Naomi. În glas îi răsuna aceeași blândețe ce se putea citi pe chipul ei cu cute dulci și în culoarea părului, ce prindea ușor a încărunți.

— Sem, fratele tău mi-a spus că i-ai făcut un dar unei tinere din așezarea de dincolo de râu. E adevărat?

Ham, fratele său mai tânăr – pârâșul – râdea cu poftă, scuturându-și umerii acoperiți cu o haină de piele; ochii bruni îi scăpărau răutăcios. Sem îi aruncă o privire amenințătoare, apoi își drese glasul.

— Da, mamă. I-am dăruit leftul meu cioplit după chipul mării.

— Cu un temei anume? întrebă domol Noe, tatăl, netezindu-și barba înspicată.

Pentru a mai trage de timp, Sem își întrebă părinții:

— V-a spus Ham şi ce s-a petrecut ieri?

Noe zâmbi șters. Naomi își lăsă mâinile în poală, cu degetele încrucișate și îi vorbi prevăzătoare.

— Fratele tău mi-a spus că tânăra părea gata să se arunce în râu, însă voi doi ați izbutit s-o opriți. Asta înțeleg. E bine că n-ați lăsat-o să-și ia viața. Dar crezi că a fost înțelept din partea ta să-i dăruiești leftul? Ar putea crede ceva ce tu n-ai vrut, de fapt, să-i dai de înțeles.

— Femeia aceasta și cu mine... Tânărul șovăi puțin, apoi continuă. Ne-am înțeles pe deplin unul pe celălalt, mamă. Și am vrut să-i dau ei leftul. Are nevoie de un semn, o dovadă de bunătate... suferința ei e adâncă. Dac-ai vedea-o numai...

— Atunci, fiule, încuviință tatăl blajin, dacă darul tău a fost făcut din bunătate, sunt sigur că va ieși ceva bun din asta.

— Dar, dragul meu, se împotrivi Naomi, silindu-se din greu să-și stăpânească glasul, dacă femeia asta are mintea atât de sucită, încât să caute să-și pună capăt zilelor... Fie-mi cu iertare, dar trebuie să te întreb: Ce roadă bună ar putea aduce nebunia?

— Scumpa mea, răspunse Noe; ochii bruni, plini de căldură, îi scânteiară șăgalnic, iar pe buze îi miji un zâmbet stăpânit. Adu-ți aminte că soțul tău e socotit nebun. Iar cei dragi ai săi nu pot fi decât nebuni, la rândul lor, dacă mai stau încă pe lângă el... când are mintea într-atât de sucită. Cu siguranță, tânăra aceea s-ar potrivi de minune în familia noastră.

Naomi rămase cu gura căscată, de-a dreptul. Sem o privi fermecat, iar femeia nu-și mai putu stâmpăra limba și întrebă cu un glas pițigăiat de uimire:

— Dar cine a zis că tânăra asta va intra în familia noastră?

Noe se întoarse acum către Sem, cu o mină gravă.

— Fiule, spune-i mamei tale totul. Fiindcă, dacă ești, într-adevăr, sânge din sângele meu – și știu bine că ești –, atunci mai sunt încă multe de zis.

Tânărul rămase mut, încercând să-și adune gândurile răvășite. Naomi stătea cu sprâncenele ridicate, zgâindu-se la el cu atâta

dârzenie, încât Sem pricepu că nu mai avea cale de scăpare. Așa că îi spuse adevărul fără ocolișuri.

— Mamă, când am văzut-o, am știut că, dacă se arunca în iureşul râului, o pierdeam pentru totdeauna pe femeia rânduită mie de Cel Preaînalt. Nimeni n-ar putea s-o înlocuiască.

— Dar tocmai o tânără gata să-și ia viața?! crâcni Naomi, încă uluită. Spune, cu adevărat, Cel Preaînalt că o astfel de femeie trebuie să fie soția fiului meu? Ți-ai dat seama de asta în clipa când ai văzut-o?

Sem ridică mâinile neajutorat, căci nu-și găsea cuvintele pentru a lămuri pe deplin lucrurile.

— Arăta ca un om care jelește pe cineva. Când am zărit-o, mi-a părut că aud o șoaptă îndărătul meu: *Oprește-o!* O clipă mai târziu, ea a prins a merge către apă, așa că...

— Așa că Sem a început să dea cu pietre după ea, spuse Ham, luând zeflemitor o înfățișare gravă.

— Șșșt! Naomi se încruntă la fiul cel mai tânăr. Apoi se întoarse către Sem, din nou. Așadar Cel Preaînalt ți-a spus că trebuie să o iei de nevastă pe femeia asta. Ți-a spus și când să o faci?

Ham nu se mai putu stăpâni și pufni într-un hohot de râs, lovind cu palmele sale înguste și lungi rogojina pe care ședea. Ochii și dinții îi străluceau în lumina focului.

Iafet, întâiul născut al familiei, care ședea tăcut lângă el, îi dădu un ghiont puternic în coaste. Iar dacă prin asta nu-l potoli, îi trânti numaidecât și o palmă peste gură, ținându-l așa preț de câteva clipe.

Ham se răsuci și scăpă din strânsoare, hlizindu-se mai departe.

— Sem! strigă el. Nu ți-a spus Cel Preaînalt unde poți găsi o nevastă și pentru Iafet? Cel Preaînalt va trebui să-i făgăduiască femeii cu pricina o mie de binecuvântări, pentru a precumpăni slutenia chipului fratelui nostru.

Înfuriat, în cele din urmă, Noe spuse:

— Ajunge, Ham! Ascultă-mă. Sem a urmat voia Celui Preaînalt. E vremea ca el să-și ia o soție. De fapt, e vremea ca toți cei trei fii ai mei să-și ia câte o soție.

La auzul acestor vorbe, Ham se potoli numaidecât și rămase năuc, privindu-și tatăl cu ochii căscați. Noe continuă cu asprime în glas:

— Chiar și tu, fiul meu cel nărăvaș. Ia seama. Dacă nu vrei să ai parte de o nevastă bătrână, care să te mustre când te porți ca un copil, atunci trebuie să-mi fii supus și să-ți pui frâu limbii. Altfel, mama ta va alege o a doua mamă care să te ia în grijă.

— Dacă trebuie, așa voi face, încuviință Naomi.

Pe măsură ce părinții lui deveniră tot mai preocupați de Ham, Sem se mai destinse puțin. Iată că de această dată, firea nestăpânită a fratelui său îl scosese dintr-o încurcătură, în loc să îl bage într-una. Sem nu avea să mai petreacă încă o noapte frământându-se până în zori pentru a găsi cuvintele potrivite să le spună părinților că trebuia să ia în căsătorie o tânără pentru care propria lui mamă nu-și dădea încuviințarea; o tânără căreia îi trecuse prin minte să se arunce în ghearele morții.

Nu e nebună, se apără feciorul în gând, privind lung la jăraticul din vatră. *E plină de amărăciune. Ce suferințe a putut îndura, de-au stârnit-o să-și caute moartea?*

Tânărul și-o aminti așa cum o văzuse cu o zi în urmă, plângând pe malul râului, apoi clătindu-și fața și ațintindu-și ochii la apele învolburate. Fusese atât de îngândurată, încât nici măcar nu îi simțise prezența. *Cum de ajunsese să-și dorească moartea? Ce anume o rănise într-atât de mult?*

Bărbatul își mușcă buza, întrebându-se același lucru în dreptul său. *Ce m-ar putea chinui atât de mult, încât să îmi doresc să mor? Cred c-aș simți o astfel de suferință, dacă aș trăi la fel de mult ca tatăl bunicului meu; n-aș putea îndura să-mi văd propriii copii întorși în țărână, așa cum i-a fost dat lui să vadă.*

Gândindu-se la străbunul său, Sem se ridică de lângă frații și părinții lui, cu încuviințarea acestora. Luă de pe o ladă de lemn o candelă mică, din lut și, luminându-și drumul cu licărul ei, se strecură îndărătul peretelui de trestie împletită, din partea din spate a colibei. Acolo, întins pe un mindir, dormea străbunicul tânărului, Metusalem, odihnindu-și trupul slab și pipernicit.

Cel mai bătrân dintre oameni, cugetă Sem cu drag, privind cum pleoapele îi tremurau în somn. *Mă bucur că ai trăit îndeajuns de mult, ca eu să aud istorisirile din străbuni chiar de pe buzele tale, după cum și tu le-ai auzit din gura lui Adam, Tatăl tuturor celor vii.*

Tânărul se lăsă încet pe genunchi și cuprinse în palma sa mâna sfrijită și uscată a bătrânului. Metusalem se mișcă ușor. Apoi rosti câteva cuvinte, cu o voce slabă, ca o adiere prin tulpina unei trestii.

— Ce... ce dorești?

— Părinte al părinților mei, răspunse Sem cuviincios. Iartă-mă că te-am trezit. Voiam să te întreb dacă ai nevoie de ceva.

— Rămâi cu mine, spuse Metusalem cu o voce gâtuită și strânse cu degetele-i osoase mâna caldă și tânără a nepotului său. N-am trebuință de nimic... rămâi, însă, aici. Nu mi-e teamă...

Bătrânul nu-și mai sfârși vorba, ci se cufundă înapoi în negura somnului. Sem rămase lângă el în tihnă, ținându-l încă de mână. Se întâmpla deseori ca bătrânul să șoptească în somn numele unor oameni pe care îi îndrăgise odinioară, oameni răposați de multă vreme. Uneori o făcea cu amărăciune, alteori de-a dreptul voios, iar din când în când pătruns de teamă. Și se trezea adesea tulburat, nedumerit sau cu ochii plini de lacrimi. În astfel de clipe, avea nevoie de mângâierea celorlalți.

Voi dormi aici în noaptea asta, se hotărî tânărul. Și rămase la căpătâiul străbunicului său, fără să-i dea drumul la mână, iar gândul îi zbură înapoi la femeia de la râu. Le povestise părinților totul, întocmai după cum se întâmplase; o privise încă din prima clipă ca pe iubita lui. Părea că Însuși Cel Preaînalt îl îndrumase

la râu, pentru a o întâlni. Tânăra nu avea niciun cusur. Gingășia sa, demnitatea de care dădea dovadă chiar în mijlocul suferinței... până și felul neobișnuit în care își purta vălul... toate îl atrăgeau cu atâta putere. Iar când îi văzu ochii, de o asemenea frumusețe și atât de grăitori, Sem fusese fermecat.

Fie să te găsești la adăpost, se gândi el, năzuind ca ea să-i simtă grija. *Să treci și mâine pe la râu, ca să te pot vedea din nou.*

Capitolul 3

Annah se foi în somn, apoi visele o înghiţiră în bezna lor. Din mijlocul negurii se ivi chipul tatălui ei, slab, curtenitor, acoperit cu aceeaşi barbă neagră din zilele tinereţii sale. Yerakh se afla şi el acolo. Erau din nou, toţi trei, în atelier. Tatăl vorbea cu glas tare şi, totuşi, cumpătat.

— Yerakh, avem îndeajuns pentru toţi. Din turme, din ţarini şi din tot aurul, surorile tale vor putea primi o zestre cinstită şi totodată tu şi fraţii tăi veţi putea trăi fără să vă îngrijoraţi de nimic. Am chibzuit...

— Nu-mi pasă ce ai chibzuit! strigă Yerakh cu atâta furie, încât Annah se cutremură. Pe faţa lui tuciurie străluceau broboane de sudoare, din pricina muncii grele şi a mâniei sale aprinse. Gâtul i se învârtoşa tot mai tare, pe măsură ce tânărul striga. Nici nu ştiu de ce stau să ascult toate astea. Fraţii mei nu lucrează aurul şi n-o vor face niciodată. Prin munca mea – doar a mea! – stăpânim astăzi tot pământul ăsta!

— Nu doar prin munca ta, îi aduse aminte părintele lor, ci şi prin a mea. Şi chiar dacă fraţii tăi nu lucrează aurul, ei fac alte lucruri, la fel de însemnate.

— Munca mea e cea mai însemnată! urlă Yerakh. Orice nătâng poate să arunce niște sămânță în pământ ori să mâne niște turme, însă nu oricine poate să lucreze aurul! Iar asta n-au făcut decât mâinile mele! Mâinile astea două!

Yerakh ridică mâna și îl izbi pe tatăl său, doborându-l la pământ.

— Nu vei lua tu ce este al meu! N-ai să mă furi pe mine cu nebunia ta!

Uluit, părintele trase aer în piept, scoțând un hârâit aspru și se împotrivi încă o dată lui Yerakh, măcar că acesta îl țintuise la pământ.

— Când un om își chiverniseşte averile gândindu-se la copiii săi, pentru a le da drumul din casa lui cu mâinile pline, asta nu e nebunie! Și nu e nebunie nici din partea ta, Yerakh, să împarți totul cu frații tăi. Acum, haide, ridică-te. Uiți cum trebuie să te porți cu tatăl tău.

— Îți arăt eu cum trebuie să mă port! mârâi tânărul, strângându-și tatăl de gât și frângându-i viața în mâinile sale.

Annah privea cum tatăl ei se zbătea să nu-și piardă suflarea. Chipul bărbatului se întunecă. Nu-și mai putea ține limba în gură. Ochii i se bulbucară, apoi se întoarseră peste cap. Annah fugi să îl ajute. La doisprezece ani, era prea mică și prea slabă, ca să-și poată pune fratele în primejdie, dar îl lovi în spate și îl trase de păr cu toată puterea ei. Când Yerakh o zări, în sfârșit, o azvârli în lături, ca pe-un vreasc. Pe când copila se dezmetici de pe urma căzăturii și sări în picioare, nu mai putea face nimic pentru tatăl său; era prea târziu. Acesta zăcea nemișcat pe pământ. Avea gâtul frânt cu cruzime, ochii și gura căscate, însângerate, înfiorătoare.

Pe cât era de tânără, Annah putea să recunoască moartea, când o avea în față. Din pieptul copilei se înălță deodată un tânguit înalt, sfâșietor. Yerakh se aruncă asupra ei, strângând-o tare, amenințător, de gură și de gât.

— Să nu crâcneşti! Să nu mai scoți o vorbă, altfel te omor și pe tine! M-ai înțeles? Nicio vorbă!

Înăduşindu-se, Annah luptă să scape din strânsoarea lui Yerakh, până când lumina din odaia de lucru păli încet şi coşmarul se stinse în beznă. Când se deşteptă, copila era singură, lângă trupul tatălui său. Începu să plângă în tăcere şi se agăţă de el. Îi sărută mâinile reci şi se milogi de el – fără cuvinte – să rămână în viaţă. În cele din urmă, lămurindu-se că nu mai era nicio nădejde, Annah vârî mâna în desaga lui cu unelte şi scoase de acolo ceva ce tatăl îi făgăduise pentru ziua nunţii ei: micul său talisman de aur. Dacă îl găsea, Yerakh avea să-l ia, fără a ţine seama de promisiunea părintelui lor. Însă acea fărâmă nepreţuită de aur nu avea să fie niciodată a lui Yerakh, care îşi omorâse propriul tată... care se prea putea să o răpună şi pe ea.

Năduşindu-se de groază, Annah se trezi în coliba scăldată în umbre şi-n tăcere şi se întinse pe micul ei mindir umplut cu paie. Inima îi bătea cu atâta putere, încât femeia se gândi că avea să moară. Încremenită, fără a scoate un sunet, ea strigă din mijlocul întunericului după tatăl ei. *Mi-aş dori să fii încă în viaţă. Mi-aş dori să nu te fi văzut murind. Şi mai mult ca orice, mi-aş dori ca Yerakh să fi plătit cu viaţa pentru moartea ta!*

În cele din urmă, Annah trase aer în piept şi încercă să se destindă. Pentru a-şi găsi liniştea, începu să cugete la felurite lucruri: la trandafiriul cerului, la apa rece a râului, la verdele crud al frunzelor fragede, la mâinile sale ţesându-şi vălul, apoi la surâsul tânărului de la râu.

Annah se întoarse către el în gând şi îi vorbi cu tristeţe: *Ce bine ar fi dacă aş putea munci cu bucurie împreună cu fraţii şi cu surorile mele şi dacă am putea trăi în pace, aşa cum faceţi tu şi fraţii tăi. Mi-ar plăcea să îţi cunosc familia. Te gândeşti, oare, la mine şi după ce pleci de la râu?*

Femeia îşi duse mâinile pe sub vălul ce-i acoperea tunica, vrând să atingă minunata scoică cioplită ascunsă în punga moale de piele. Îşi aduse aminte, ca prin vis, de feţele şlefuite ale medalionului, de marginile sale unduite şi străpunse în chip

desăvârșit, apoi de oglindirile trandafirii și albastre ce jucau pe toată scoica. O primise numai de o zi și, totuși, o prețuia deja mai mult decât pe vălul ei țesut cu-atâta trudă. Într-un fel sau altul, Annah trebuia să răsplătească bunătatea tânărului.

Femeia se întinse pe furiș după traista ei de paie și o cercetă pe dinăuntru, căutând un săculeț făcut, de asemenea, din paie, pe care îl prinsese pe fundul traistei. Până acum, acesta fusese cel mai bun ascunziș pentru talismanul tatălui ei, acel left de aur atât de îndrăgit. După moartea tatălui, Annah îmbrăcase în paie talismanul, căutând să-l ferească de privirile celorlalți, după care îl legase frumos înăuntrul desagii sale, cu fire lungi, mlădioase și puternice de iarbă. Îi cerceta adesea țesătura, însă nu-l scotea niciodată la vedere, de teamă că Yerakh avea să-l afle și să i-l fure. După uciderea tatălui lor, fratele ei nu vorbise niciodată despre micul talisman; tânăra trăgea nădejde că Yerakh nu știa nimic de existența lui.

Arată, oare, tot la fel? Annah își petrecu degetele pe marginea podoabei, zugrăvindu-și-o în minte: un cerc de aur, jumătate cât palma, având săpată în mijloc forma unei crengi cu frunze înguste. *Tată, ai încuviința, dacă i-aș dărui talismanul acesta bărbatului de la râu?*

Tânăra încercă să-și amintească glasul tatălui. Parcă îl și vedea în atelierul său, lucrând aurul, pe care îl aduna cu mâna lui, ajutat și de Yerakh, din râul ce împrejmuia ținutul Khawvilah. Întotdeauna, când lucra cu metalul strălucitor și cu pietrele scumpe, tatăl ei se umplea de bucurie și îngâna câte un cântec. Însă oricât ar fi fost de ocupat, îi simțea mereu prezența și se întorcea cu fața către ea.

Acum, Annah aproape că îl auzi spunându-i cu blândețe: „Scumpa mea, Annah, cea cu o mie de întrebări, de ce nu ești cu mama și cu surorile tale? Ai venit să mă vezi lucrând?"

În timp ce îi răspundea la întrebările ei copilărești, tatăl răsucea, cu mâinile lui abile, cu multă dibăcie, un fir lung și subțire de aur în jurul unui sul de fier puternic, îngust și crestat, până

când acesta arăta ca turnat din aur curat. Apoi lua un cuțit de fier lung și ascuțit, îi potrivea vârful pe crestătura sulului și îl lovea hotărât cu un ciocan. În urmă, când punea deoparte cuțitul și ciocanul, dădea la iveală un șir frumos de verigi din aur.

De fiecare dată când făcea lucrul acesta, el o poftea pe Annah să găsească vreo verigă mai scurtă sau vreun capăt ce atârna în plus. Copilă fiind, ea râdea și privea lucrătura, știind că avea să găsească întotdeauna fiecare verigă strălucitoare și fără cusur. Voioșia îi ținea, însă, doar până când Yerakh venea de la micul cuptor din lut de afară, aducând în atelier aurul ce se răcea iute, după ce fusese trecut prin foc pentru desăvârșirea lui.

„L-am curățit așa de bine, că mi-am văzut chipul în el", obișnuia să spună Yerakh înfumurat. Apoi, privind-o pieziș pe Annah, continua dușmănos: „Dar *ea* ce caută aici?"

Acum, în bezna nopții, Annah îi vorbi în gând și lui Yerakh: *Dintotdeauna m-ai văduvit de bucuria de-a vorbi. Chiar și înainte să-l omori pe tata, făceai tot ce puteai ca să-mi închizi gura. Poate că într-o bună zi îmi vei lua și mie viața. Dar mă voi încredința că talismanul tatălui nostru va ajunge în mâna unui bărbat vrednic de-o asemenea comoară.*

Învăluită-n întuneric, femeia mai atinse o dată marginile medalionului și își strânse tare desaga la piept. Parah, întinsă puțin mai încolo, pe un alt mindir, se răsuci în somn și îngăimă ceva. Haburah și Ayalah dormeau lângă mama lor, peste măsură de istovite, căci se certaseră până târziu. Annah le auzea răsuflarea.

Mă întreb dacă visele voastre sunt ceva mai dulci decât ale mele, dragi surori. Vi se întâmplă vreodată să vă temeți să adormiți, fiindcă moartea însăși v-ar putea pironi cu privirea, de îndată ce ați închis ochii? Mă îndoiesc. Voi nu vă temeți de moarte, căci ați uitat chipul tatălui vostru. Dar eu niciodată n-am să-l uit, și de-aș trăi o mie de veacuri.

Annah rămase trează toată noaptea.

* * *

Stând pe malul râului în dimineața următoare, Annah scoase talismanul din ascunzătoarea în care fusese dosit. Era mai mic decât și-l amintea, dar într-adevăr frumos: un basorelief rotund și turtit din aur strălucitor, având în mijloc forma suavă a unei crengi cu frunze înguste. Cu multă grijă, Annah legă leftul în punga de piele cu care tânărul își ocrotise scoica cioplită, până să i-o dăruiască ei. Când termină, mica legătură de piele îi încăpea numai bine în pumn. *Așa se cuvine,* cugetă femeia. *E bine ca el să aibă talismanul meu, pentru că mi-a scăpat viața. Dar trebuie să mă încredințez că îl pot arunca până pe partea cealaltă.*

Annah făcu mai multe încercări, azvârlind câte o piatră către malul celălalt. Spre marea ei dezamăgire, fiecare cădea în apă, departe de țărm. Dacă pierdea micul talisman în adâncul râului, avea să jelească după el tot restul vieții. *Mai încearcă,* își spuse ea dojenitor. *Dacă nu arunci cum trebuie și dacă nu o faci degrabă, vei putea la fel de bine să îi dai tu însăți medalionul lui Yerakh.* Femeia porni în sus pe cursul râului, căutându-și alte pietre... dar deodată simți pe cineva prin preajmă și se opri numaidecât.

Pe malul celălalt apăruse chiar el și o privea cu ochii lui întunecați, ce străluceau fermecător, ținându-și o sprânceană ridicată, parcă pentru a întreba: *Ce faci?*

Annah ridică mâinile deznădăjduită și clătină din cap. Încercând să-i lămurească ce avea de gând, femeia scoase punguța de piele în care așezase talismanul și o întinse către el; apoi o puse pe pământ, luă o piatră și o azvârli – cea mai bună aruncare a ei de până acum. Din nou, piatra căzu în apă, departe de mal, după ce străbătuse cam două treimi din lățimea râului.

Tânărul rămase năucit, ridică mâinile și făcu semnul deja cunoscut pentru a-i spune: *Așteaptă.* Apoi arătă spre mica pungă de piele din mâinile lui Annah și ridică nedumerit din sprâncene: *Ce este înăuntru?*

Crede că vreau să-i dau înapoi scoica cioplită, pricepu Annah. Tulburată, ea clătină din cap încă o dată și trase de sub tunică

medalionul prins la gât cu sfoara de piele, pentru a-i arăta că îl păstrase. Uşurarea bărbatului se văzu limpede, iar Annah răsuflă bucuroasă. Tânărul îşi dorea, într-adevăr, foarte mult ca ea să aibă frumoasa lui podoabă. De aceea, se cuvenea cu atât mai mult ca talismanul femeii să ajungă în mâinile lui. Pentru a-l face să înţeleagă marea însemnătate a darului pe care i-l hărăzise, Annah luă talismanul învelit în piele şi-l dăină ocrotitor, ca pe un prunc, vrând să-i spună tânărului: *Cu niciun chip nu-l putem pierde în râu.*

El zâmbi, iar zâmbetul său minunat o lăsă pe femeie cu răsuflarea tăiată. Apoi, tânărul se avântă înainte cât îndrăzni de departe, intrând în râu aproape până la piept şi îşi deschise braţele, spunându-i fără cuvinte: *Arunc-o. Am s-o prind!*

Annah se uită neîncrezătoare la apele râului. Din toate încercările, izbutise vreodată să arunce atât de departe? Pentru a fi sigură, femeia lăsă medalionul jos, apucă o piatră cât jumătate din pumnul ei şi se dădu înapoi, ca să-şi ia avânt. Bărbatul căscă ochii uluit, în vreme ce Annah aruncă piatra spre el. Tânărul sări speriat în lături şi fu aproape să cadă cu totul în apă, dar îşi recăpătă cumpănirea la timp. Priviră amândoi cum piatra se scufundă, lăsând în urma ei un cerc de clăbuci. *Da,* se lămuri Annah, *poate ajunge până la el.*

Bărbatul înclină hotărât din cap în semn de încuviinţare şi făcu un gest foarte grăitor cu mâinile ridicate: *Arunc-o.*

Annah luă încet medalionul în mână şi îl strânse cu putere, pentru a-şi face curaj. *Ah,* îi răsună în tot cugetul şi femeia închise ochii, *fie să ajungă până la el.* Ţinti cât putu de bine şi aruncă punga de piele cu talismanul îndrăgit. Însă o aruncă prea departe, în dreapta lui.

Tânărul se năpusti prin apă către mica podoabă şi căzu. Acum, Annah îşi ţinea înspăimântată răsuflarea. Îl pierduse. Pierduse şi talismanul. Şuvoiul râului o văduvise şi de unul, şi de celălalt.

Femeia se prăbuși pe genunchi și aștepta, tremurând de teamă. Până ce-l zări din nou, se scurse, parcă, o veșnicie întreagă.

Mai întâi, apăru din apă mâna lui stângă, ținând strâns punga de piele. Era goală. Privind mai departe, secătuită de orice nădejde, Annah îl văzu ieșind apoi din apă, rămas fără aer. El se șterse la ochi și zâmbi șăgalnic, ridicându-și mâna dreaptă. Talismanul îi atârna printre degete, ținut de sfoara lui de piele.

Annah își cufundă fața în palme și se topi de ușurare. Îi părea că tocmai fusese izbăvită de vreo primejdie pe care nici n-o bănuia. Când se dezmetici, femeia își întoarse privirea la tânărul ieșit acum pe mal. Acesta scruta preocupat medalionul, vădit fermecat de frunzele ieșite în relief. Simțindu-i privirea iscoditoare, bărbatul arătă spre talisman, întrebând-o: *E al tău?*

Annah înclină din cap, își duse mâna la bărbie și se prefăcu a-și netezi o barbă închipuită: *Îl am de la tatăl meu.*

Tânărul repetă gestul ei, întrebând-o: *E al tatălui tău?*

Femeia încuviință din nou, apoi își trase încet mâna prin nisipul rămas uscat pe un petec de mal, umplându-și pumnul de colbul roșiatic. În urmă, ea ridică brațul, ca tânărul să-l vadă bine și lăsă nisipul să-i curgă printre degete înapoi în țărână – semnul pentru moarte, folosit pe atunci de toată lumea: *Tatăl meu a murit.*

Era prima dată când Annah dădea vreunui om vestea morții tatălui său. În douăzeci și cinci de ani, nimeni din familia ei și nici măcar din toată așezarea nu îi vorbise vreodată femeii despre tatăl ei. Nici urmă de compătimire, nicio părere de rău, nici cea mai neînsemnată dorință de a vedea dreptatea înfăptuită. Nimic. Iar în cea mai mare parte, amărăciunea și agonia lui Annah izvorau tocmai din lipsa lor de simțăminte pentru tatăl ei.

Acum, chiar și gestul simplu de a da drumul nisipului înapoi în țărână îi păru de neîndurat. Amărăciunea îi încleștă gâtul cu putere, iar Annah tuși, încercând s-o alunge. Lacrimi usturătoare îi împăienjeniră ochii și îi brăzdară apoi chipul. Femeia mai luă un pumn de nisip și îl aruncă în aer. *E mort!* își spuse, tulburată,

în gând. *Și dacă nu mă liniștesc, îmi voi pierde mințile. Iar el mă vede în starea asta jalnică.*

Pe malul celălalt, bărbatul făcuse câțiva pași înapoi și rămase în așteptare, stând pe vine și urmărind-o, în vreme ce hainele lui șiroiau de apă. Annah îi putea simți privirea pironită asupra ei. Acum, tânărul era mai sumbru; Annah simțea și asta. *Cu siguranță, crede că sunt nebună.* Îndurerată, femeia luă în căușul palmei niște apă din râu și se stropi pe față. Pe când își ștergea ochii, auzi pleoscăitul ușor al unei pietre ce căzu înaintea ei. Tânărul încerca să-i spună ceva. Annah își ridică privirea fără tragere de inimă.

În ochii lui nu se citea nici urmă de batjocură, ci doar milă, blândețe și căldură. Bărbatul repetă mișcările ei, zugrăvind prin semne barba tatălui tinerei și risipind în aer pulberea morții, dar mai apoi continuă cu propriile-i gânduri. Arătă cu mâna către ea și urmă cu degetul cursul unei lacrimi pe obrazul lui în jos: *Jelești moartea tatălui tău.* Apoi se lovi ușor cu palma în piept, arătând că avea să spună ceva despre el, după care făcu același gest, urmând cursul unei alte lacrimi pe obrazul său și privi în pământ: *Îmi pare rău.*

Nu-și ridică fruntea numaidecât, iar Annah pricepu că tânărul se vedea înfrânt de propria-i neputință de-a o ajuta în vreun fel. Femeia luă iute o pietricică și o aruncă în apă, înaintea lui. Când o privi, ea izbuti să-i surâdă cu jumătate de gură și ridică din umeri, apoi își împreună mâinile și le întinse către el: *Mulțumesc,* se gândi Annah. *Ești primul om care mi-a arătat că-i pasă de moartea tatălui meu. Și nici măcar nu trăiești în tabăra noastră.*

Acum tânărul ridică talismanul, îngrijorat. *Ești sigură că vrei să mi-l dai mie?*

Annah înclină viguros din cap: *Da!*

Plin de sfială, cu ochii ațintiți la ea, tânărul sărută ușor medalionul și îi trecu sfoara de piele peste buclele lui negre și

strălucitoare. După ce își scutură pletele, ca sfoara să-i alunece până pe gât, îi aruncă femeii o privire iscoditoare.

Aceasta își înclină capul nedumerită și îi răspunse cu aceeași privire curioasă: *Ce aștepți să-ți spun?*

El își țuguie buzele și rămase așa, chibzuind cum să-și pună întrebarea. Într-un final, tânărul păru să se fi hotărât; răsuflă adânc, întinse mâna stângă înspre Annah, arăta cu dreapta către el și zăbovi câteva clipe astfel. Fără a-și lua ochii de la ea, bărbatul își împreună mâinile cu solemnitate, așa cum se făcea între un bărbat și o femeie ce își jurau credință unul altuia la sărbătoarea căsătoriei lor.

Annah clipi încurcată. Doar n-o cerea de nevastă. Însă chiar dacă valul acesta de îndoială dădea să-i mănture inima, ea pricepea îndeajuns de bine: tânărul îi cerea să primească a-i fi soție. Bărbatul repetă mișcarea, silind-o cu privirea lui stăruitoare să-i răspundă: *Îmi poți jura credință, ca să trăim împreună toată viața?*

Ea izbuti doar să-i facă un semn cu mâna, întrebând: *Tu și cu mine?*

Tânărul înclină din cap, repetând hotărât gestul ei. *Tu și cu mine. Cum?* se frământă Annah. *Oricum, Yerakh n-ar încuviința. Și-ar trebui să-i spun în cuvinte dorința mea.* Gândul acesta era de-a dreptul înfricoșător. Yerakh avea să-i pună capăt zilelor, pentru că îl înșelase atâția ani. Dar nu putea nici să-i întoarcă spatele acestui bărbat. Annah își întoarse palmele în sus și ridică din umeri, dându-și la iveală nesiguranța. Nu era nevoie să-i mai arate prin semne teama ce o măcina, căci știa bine; aceasta se vedea limpede.

Tânărul înclină din cap și zâmbi liniștitor: *Înțeleg.* Apoi aruncă o privire spre cerul trandafiriu și arătă spre soarele cald din mijlocul dimineții.

Trebuie să plece, pricepu femeia. *Poate că a stat deja mai mult decât plănuise.* Pe când chibzuia astfel, tânărul arătă cu mâna către Annah, apoi către malul pe care se afla ea. *Vrea să știe dacă mă va găsi aici și mâine.* Femeia înclină din cap.

El răspunse cu un zâmbet ce-i lumină tot chipul. În semn de rămas-bun, tânărul își duse leftul la buze și îl sărută.

Năucită, Annah făcu la fel, sărutând prețioasa scoică cioplită. El plecă apoi și tânăra îl petrecu din priviri, încremenită. Bărbatul își întoarse capul după ea, zâmbi fermecător încă o dată și dispăru în desișul copacilor ce străjuiau acea parte a râului. Annah avu grijă să nu uite să-și ascundă medalionul înapoi sub tunică. *Cum aș putea vreodată să îi fiu soție? Niciodată nu se va întâmpla așa ceva,* chibzui mohorâtă. *Nici dacă am trăi o mie de ani.*

* * *

Femeia ședea pe malul râului, fiind încă prea uimită pentru a se putea mișca. Ea privi calmul cerului și oftă, bucurându-se din tot sufletul de ceea ce-i stârnise în inimă întrevederea cu tânărul cel chipeș: acesta o dorea; voia s-o aibă de soție. Dar o clipă mai târziu, fața tinerei se schimonosi. *Dacă m-ar înțelege cu adevărat, nu s-ar mai întoarce în veci pe malul râului. De ce m-ar dori? Ce-ar putea găsi la mine? Eu sunt o făptură de nimic.*

În răspăr cu strădaniile sale de-a se pregăti pentru o mare dezamăgire, dimineața îi fu scăldată, ca niciodată, în dulceață. Apa curgea iute pe dinaintea ochilor ei, plină de pești grași, lunguieți, de toate culorile, iar undele strălucitoare ale râului păreau să oglindească nespusa-i bucurie. Peștii se lăsau purtați spre ea, se îndepărtau, apoi se întorceau din nou, poftind-o, parcă, să intre-n jocul lor.

Ce altfel e râul astăzi, cugetă Annah, scrutând vrăjită apa limpede și iute. *Ce altfel e totul, față de ziua când l-am văzut pentru prima oară. Să fie adevărat? N-au trecut decât două zile de atunci?*

Acum, femeia simțea că nimic n-o mai putea vătăma. Era stăpânită numai de veselie; chiar dacă niciodată nu avea să-i devină soție, știa măcar că tânărul o dorise. Ea strânse niște semințe, câteva boabe și așchii de tot soiul de la plantele dimprejur și le aruncă în râu, pentru a-și împărtăși fericirea cu micile vietăți

ce mișunau prin apă. Supuși pornirilor ei, peștii o zbughiră să ciugulească darurile primite. Nemărginita lor curiozitate și pofta de mâncare, ce-i măcina la nesfârșit, slujeau numai bine la curățarea râului de fărâturile mărunte ce-și mai pierdeau suflarea prin vâltori. Încântată că peștii îi primiseră darul, Annah își luă desaga, se acoperi cu vălul și porni către așezare. Pântecele îi chiorăia neplăcut. Femeia nici nu-și mai amintea când fusese ultima oară atât de înfometată cum era acum.

Vei mânca de îndată ce vei ajunge la colibă, își făgădui în minte. Dar gândul îi zbură la fructe și tânăra nu se mai putu împotrivi; ar fi vrut să guste, mai cu seamă, un afal dulce, cu coajă subțire, din pomii sădiți în spatele colibei lui Yerakh. O apucă, dar, de-a curmezișul câmpului, vrând, parcă, să ajungă acolo dintr-un singur salt.

Adună mai multe feluri de poame cărnoase și aurii pe dinăuntru, dulci ca mierea, dintre acelea pe care tatăl ei le îndrăgise mereu, apoi își aruncă din nou vălul pe umeri, luă un fruct gras, cu coajă subțire și îl mâncă iute. În urmă, aruncă sâmburele mare și rumen, își linse degetele de zeamă și mai culese câteva. Umplu desaga de paie cu fructe, își acoperi capul și porni către colibă.

Dar când îi văzu pe Yerakh și pe uluitorul Naham stând la intrare, Annah se îngrozi. Prăznuiseră, oare, toată noaptea, fără să închidă un ochi? Bărbații o simțiră pe aproape și se întoarseră numaidecât, țintuind-o cu privirile.

Mă voi duce la intrarea din spate, se gândi Annah, plecându-și fruntea pentru a părea cât mai sfioasă. Inima îi zvâcnea tulburător. Strecurându-se către partea din spate a colibei, femeia le aruncă prevăzătoare o privire piezișă, prin vălul diafan.

Naham o scrută răutăcios, batjocoritor și păși spre ea plin de sine. Annah știa că, dacă fugea de el, ar fi însemnat ocară la adresa celor doi bărbați. De aceea, rămase nemișcată, cu capul plecat.

— Mică taină dindărătul vălului... își undui Naham glasul, făcând tăios pe curtenitorul. Așa devreme pe afară? Te-ai dus puțin pe la iubitul tău?

În vreme ce uriașul râdea de propria-i poantă, pe Annah o treceau sudorile. Tonul vocii sale, prezența lui atât de aproape și întrebările pe care le punea bărbatul o tulburau peste măsură. Yerakh își târșâia picioarele, pășind în silă, ca unul care nu-și dorea nimic altceva decât să se trântească în pat.

Naham îl întrebă rânjind:

— Ar fi cu putință, oare, să aibă și ea vreun iubit, precum celelalte femei din coliba ta?

— Annah e ca o bucată de lemn, îngăimă Yerakh, alegând în mod vădit să nu ia în seamă zeflemeaua lui Naham. Cum ar putea să aibă vreun iubit?

Oaspetele mormăi.

— Așa e. Știi, întotdeauna m-a tulburat vălul ăsta cu care iese pe afară. Se va înfuria dacă i-l dau jos?

— Încearcă și vezi, răspunse Yerakh.

Auzind vorbele nepăsătoare ale fratelui ei, Annah se cutremură din tot lăuntrul. Yerakh nu avea de gând s-o apere în niciun fel. Naham îi trase vălul în jos, chicotind. Femeia rămase cu fruntea plecată. Căutând să-și stăpânească frica, încercă din toate puterile să-și domolească răsuflarea. Naham lăsă vălul să cadă, iar Annah îl simți alunecându-i pe picioare în jos, până pe pământ.

— Încă nu și-a ieșit din minți, spuse bărbatul.

Tânăra își dădea seama că acesta o scruta îndeaproape. Toată ființa îi fierbea de neliniște.

Am s-o șterg de aici, își spuse ea. *Nu-mi pasă dacă Yerakh mă va bate mai târziu.* Dar tocmai pe când se gândea astfel, simți mâna uriașă a lui Naham alunecându-i prin păr, ca mai apoi să-i mângâie grumazul cu degetele sale puternice.

— Știi, Yerakh... spuse oaspetele, căzut acum pe gânduri. Întotdeauna m-am întrebat cum de poți trăi lângă femeile din casa ta. Una mai gâlcevitoare ca alta. Numai asta e altfel. Dă-mi-o mie.

Gazda pufni în râs; îi venea greu să-și creadă urechilor.

— De soție? N-are zestre defel. Și, oricum, după prima noapte, nu ți-ar mai trebui s-o vezi în fața ochilor. Nici nevestele tale nu cred că ar vrea s-o aibă prin preajmă.

Naham trecuse deja în a treia sută de ani ai vieții sale, iar în timpul acesta își luase trei soții. Pe cea dintâi o omorâse cu mâinile lui. Celelalte două erau sterpe și deveniseră niște năpârci.

— O, dar nu-ți cer să mi-o dai cu zestre, spuse Naham, netezind încă părul femeii, care tremura pătrunsă de o scârbă nespusă. Toată lumea știe ce nenorocite sunt femeile din casa ta, Yerakh; le-ai lăsat pe toate fără zestre și fără pământ. Îți cer doar așa, ca între prieteni – căci sunt singurul tău prieten adevărat –, să mi-o dai pe ființa asta pentru o noapte. Numai una.

Vorbele acestea îi răscoliră lui Annah stomacul. Dacă nu scăpa de acolo, în scurtă vreme avea să verse. Atingerea lui Naham îi făcea silă; o îngrozeau degetele lui mari și butucănoase, care-i încleștau acum capul și grumazul. Annah de-abia dacă ajungea la jumătatea staturii lui Naham. Acesta o putea răpune cu o simplă lovitură de palmă. Avea să moară, fără îndoială, dacă bărbatul o ducea cu el pentru o noapte... sau pentru câteva clipe – era totuna.

Yerakh, te rog, se gândi femeia disperată, *nu încuviința una ca asta!*

În cele din urmă, când Yerakh își deschise gura, părea că își pierduse răbdarea.

— De ce ți-o trebuie tocmai pe ea? Știi bine că n-are minte nici cât o lighioană; ți-am mai zis, e ca o bucată de lemn. Totuși... mă învoiesc... pentru o noapte. Însă, dacă moare, dacă atunci când se întoarce la mine nu va fi în stare să lucreze sau dacă rămâne grea, îmi vei da o jumătate de turmă sau una din țarinile tale.

Naham scuipă în țărână, jignit peste măsură.

— Ce? O jumătate de turmă? Sau una din mânoasele mele țarini! Pentru creatura asta fără minte? Nu prețuiește nici pe departe atât de mult!

— Se pricepe să lucreze aurul... începu Yerakh, însă Naham îi tăie vorba, ridicându-și glasul de tunet, în vreme ce pe Annah o azvârli lângă fratele ei.

— Așa ceva nu se cuvine! Sunt prietenul tău și aștepți de la mine lucruri pe care nu le ceri de la nimeni altcineva. De ce nu ești drept, Yerakh? Ar trebui să stai de vorbă cu K'nan, până nu o lasă pe Ayalah grea. Mai apoi, ar trebui să-l bați pe Tseb-iy pentru tot ce i-a făcut mamei tale. Cât despre Haburah... cu zece ani în urmă am cerut să-mi fie dată ca a doua nevastă. Parah nu s-a învoit, fiindcă știa că tu n-ai fi încuviințat. Nu vrei să împarți nici o palmă din pământurile tatălui tău... nici măcar cu surorile tale. Și ești cel mai bogat om din așezarea noastră! Atunci nu te-am înfruntat, căci eram prieteni, dar dacă le mai întorci spatele petitorilor ce-ți trec pragul, se vor întoarce cu toții împotriva ta, Yerakh! Nu uita că ți-am spus mai dinainte ce se va întâmpla!

Yerakh nu-i răspunse. Dacă se aprindea peste măsură, Naham îl putea zdrobi fără nicio greutate chiar și pe el.

Uriașul continuă, arătând spre Annah cu degetul său gros, pentru a pune și mai multă greutate în cuvintele lui.

— Dacă ți-am cerut să mi-o dai pe creatura asta, am făcut-o doar pentru că mă gândeam că nu-ți pasă de ea. Nu prețuiește nimic. Niciun alt bărbat din toată tabăra asta nu s-ar culca cu ea.

Naham se îndepărta acum, dar striga cu atâta putere, că întreaga așezare l-ar fi putut auzi.

— Nu-i întreagă la cap, Yerakh! Ar fi trebuit s-o sugrumi și pe ea!

Ținându-și fruntea coborâtă și chipul șters, Annah se aplecă prevăzătoare să-și ridice vălul din țărână, luând seama la desaga de paie, pentru a nu vărsa fructele culese mai devreme. Auzea bine răsuflarea aspră, adâncă și iute a fratelui său, iar zgomotul acesta o umplea de teamă. Spaima îi mișuna prin toată ființa, furnicându-i pielea și lăuntrul, deopotrivă. Tocmai când inima

îi dădea ghes tinerei mai mult ca oricând să o ia la fugă, Yerakh o prinse de păr cu mâna lui hulpavă și-o târî după el în colibă.

De-abia o trase peste pragul cioplit, când Annah simți deja prima lovitură în pântec. Femeia rămase fără suflare, se chirci de durere și căzu la pământ, neajutorată. Poamele din sacul de paie se rostogoliră pretutindeni.

Yerakh o izbi mai departe cu pumnii săi grei, urlând cuvinte fără noimă, cu glasul spart de furie, până când o lăsă pe Annah conștientă doar de propria-i durere...

Capitolul 4

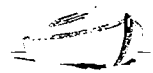

Nemaiavând suflare nici cât să poată striga, Annah se făcu ghem, tremurând din toate încheieturile.

Când Yerakh încetă să-i mai care la pumni în pântec, el începu s-o lovească cu picioarele în spate și în coapse, dându-i cu călcâiul cele mai cumplite lovituri dintre toate. Apoi, bărbatul o lăsă deodată și porni prin colibă, urlând înfiorător.

— Ayalah! Adu-o pe mama ta încoace! Iltani, unde ești? Dacă vă ascundeți de mine, vă omor! Haburah, treci aici!

Îngrozită, Annah rămase pe pământ, zăcând acolo chircită. O dureau toate când răsufla. Pe limbă avea gust de sânge și simțea cum i se umflau buzele. Iar falca stângă și pometii obrajilor parcă îi luaseră foc. Neprețuita ei scoică cioplită alunecase din ascunzătoarea tunicii. Femeia își duse pe furiș o mână la piept și trase de ea. Sfoara se ținea încă bine.

Annah aproape că oftă ușurată, însă coastele o dureau prea tare, ca să poată trage aer în piept. Îndurerată, cu mișcări domoale, ea vârî scoica în răscroitura hainei sale de piele. Apoi rămase în așteptare, ascultând zgomotele făcute de Yerakh, iar de sub pleoape i se prelingeau lacrimi de durere.

Bărbatul ieși afară și ajunse în spatele colibei; Annah îi auzea strigătele.

— Iltani! Haburah! Nu mă faceți să vin după voi! Dacă vă găsesc, vă omor!

Au fugit toate, pricepu Annah. *Iar dacă nu le găsește, Yerakh se va întoarce să le aștepte aici. Dar dacă mă mai ia o dată la bătaie, se prea poate că nu voi mai scăpa cu viață. Trebuie să plec numaidecât.*

Secătuită de puteri, femeia se opinti și izbuti cu greu să stea în picioare. Apoi își luă sacul de paie și vălul, ținându-le strâns, ca și cum acestea o puteau feri de-acum de primejdii. Ieși din colibă împleticindu-se, apucă drumul spre râu și se îndepărtă de așezare. Avea să se ascundă în frunzișul bogat ce învăluia copacii ca într-un giulgiu și avea să-și tragă sufletul acolo. Dar, în cele din urmă, la căderea nopții trebuia să se întoarcă și ea la colibă. Se temea mult mai mult să rămână în câmp după asfințit, decât să mai primească o bătaie.

Nu-i era frică de întuneric sau de animalele de noapte, ci de petrecăreți ca Naham sau ca Yerakh... de toți acei iubitori-de-șarpe și, mai cu seamă, de Nachash. Dacă vreunul dintre aceștia ar fi găsit-o noaptea, poate că ar fi siluit-o, apoi ar fi ucis-o.

Când ajunse la copacii din preajma râului, Annah tremura de durere și de spaimă. Ce avea să se întâmple, dacă Yerakh venea pe urmele ei? Sau, mai rău, dacă Naham hotăra să nu țină seama de vorbele lui Yerakh și să pună mâna pe ea? Femeia privi spre așezare, gâtuită de teamă. Poate că Yerakh le căuta încă pe mama și pe surorile ei. *Sper c-au izbutit să scape.*

Hotărâtă, la rândul ei, să-și scape viața, Annah se strecură în adâncul crângului, prin hățișul de volbură, de barba-caprei și de frunze atât de mari, că te puteai acoperi cu ele. Simțindu-se mai ferită aici, femeia se propti de trunchiul unui copac și se lăsă încet în jos, la adăpostul frunzelor. Însă chiar și încercarea de-a ședea îi stârni lacrimile. *Nu pot rămâne aici,* își dădu ea seama.

E prea dureros să stau pe pământ. Dar trebuie să mă odihnesc. Și mi-e cam sete.

Annah dibui în sacul de paie un afal, dintre cele culese adineauri. Măcar că adunase multe, mai avea acum doar două, iar acestea erau lovite și zdrobite. *La fel ca mine,* își spuse cu tristețe.

Falca i se umflase atât de tare, încât femeia se văzu nevoită să rupă fructul în bucăți mărunte, pe care să și le strecoare printre dinți. Mâncă încet poamele, apoi se ridică anevoie pe picioare. Avea trebuință de niște oblojeli pentru rănile ei, însă era prea slăbită pentru a culege ierburi, pe care să le bată mai apoi și să-și facă leacuri din ele.

Nu pot decât să-mi înmoi trupul în apele râului. Să fie, oare, adevărat? Am trecut și azi dimineață pe acolo? Cu neputință. Trebuie că am visat doar că fusesem atât de fericită.

Annah urcă șchiopătând pe malul apei și ajunse la un loc nisipos, ceva mai ferit, unde râul făcea o cotitură și se odihnea într-o deschizătură a uscatului; femeile din tabără se mai strângeau aici uneori pentru a-și clăti veșmintele de piele și de lână, pentru a se spăla și pentru a-și îmbăia pruncii. Totuși, astăzi nu mai venise nimeni la cotitura apei. Mulțumitoare pentru asta, Annah se mai liniști. Se temuse că avea să dea peste câțiva dintre copiii ce se jucau adesea în apă. Copiii, așa cum îi văzuse tânăra, erau niște făpturi arțăgoase și răzgâiate, care chinuiau pe oricine le părea diferit; iar Annah era, fără îndoială, altfel. De obicei, aruncau cu pietre după ea și-o alungau. Azi, femeia n-ar fi putut fugi de ei, căci era copleșită de durere.

Cu trupul înțepenit, Annah se așeză încet pe malul povârnit, cufundându-se în apă până la gât. Râul îi alină, într-adevăr, durerea. Femeia își îndesă vălul în sacul de paie, pentru a-și încropi o pernă, apoi se lăsă pe spate și închise ochii. Plescăitul și atingerea apei o linișteau. Totodată, putea simți și peștii dându-i târcoale fără s-o atingă, ci înotând doar pe lângă ea, ca și cum ar fi putut

pătrunde cu mintea lor jalnica stare în care se afla. Mângâiată, Annah își pierdu cunoștința.

* * *

Fu trezită de mai multe glasuri. Când își deschise ochii, Annah recunoscu picioarele lui Parah și pe cele ale lui Iltani, Haburah și Ayalah. Acestea din urmă se țineau îndărătul mamei lor; apa de-abia dacă le atingea degetele brune. Tânăra nu avea nevoie să le privească fețele, pentru a-și da seama că erau furioase pe ea. Supărarea li se citea în felul în care își țineau brațele încrucișate la piept sau, altele, mâinile pe șolduri. Annah le simți privirile ațintite asupra ei.

De ce sunteți mânioase pe mine? Naham e cel care l-a întărâtat pe Yerakh! Și, după cum bine se vede, niciuna din voi n-a mâncat bătaie. Nu aveți vânătăi. Nu gâfâiți. Așteptați doar să vedeți că mă pot ține pe picioare și că pot umbla, ca să nu vă simțiți vinovate când mă veți lăsa aici de izbeliște.

Annah se ridică în șezut, iar durerea îi tăie răsuflarea. Femeia se întrebă dacă putea sta în picioare o clipă măcar. Se simțea atât de slăbită. Coastele, picioarele, brațele și falca îi zvâcneau toate de durere.

— Ei bine, iată că trăiește, spuse Iltani cu dispreț.

— Uu, cum îi arată falca, se fandosi Ayalah. E umflată ca la broaște. Și cam de aceeași culoare. Dacă n-am fi fugit, Yerakh ne-ar fi bătut și pe noi la fel.

— Oricum, ne va prinde până la urmă, spuse Haburah, bâțâindu-se de pe un picior pe altul. Era furioasă și n-avea stare. Acum, ea își coborî vocea și vorbele-i sunară a uneltire. Ar trebui să dăm de Yerakh înainte să dea el de noi și să-l ucidem.

Annah le asculta îngrozită. L-ar fi omorât Haburah, cu adevărat? Putea vreuna din ele – chiar și ea – să ridice, într-adevăr, mâna împotriva lui Yerakh? Tânăra își ascunse teama îndărătul

acelei priviri pierdute în gol cu care obișnuia să se arate lumii, zgâindu-se și acum la șuvoiul iute și strălucitor al râului.

— Cum? întrebă Ayalah, stârnind-o pe Haburah, prin voioșia din glasul ei, să-și înfăptuiască vorbele cutezătoare și nestăpânite. Cum ai de gând să-l ucizi?

— Am spus „să-l *ucidem*"! răspunse Haburah ca arsă. Împreună îl vom ucide pe Yerakh. Dacă ești prea speriată, copila mea, îi putem chema pe Chathath și pe Gammad să ne ajute.

— Vorbești de parcă tu chiar ai de gând s-o faci! izbucni Iltani cu o voce pițigăiată. Cel căruia îi urziți moartea e soțul meu! De ce spuneți astfel de lucruri de față cu mine?

— Ba, e foarte bine că le auzi, răspunse Haburah neînduplecată. Ești măritată cu el de cinci ani și n-ai dat niciun semn cum că ai fi pe cale să-i nești vreun copil. Aș putea pune rămășag pe toți perii din capul meu că te va lăsa în curând și își va lua altă nevastă. Iar după așa ceva, niciun bărbat n-are să te mai dorească. Te-aș sfătui să-l lovești tu mai întâi.

— Ah, mamă a soțului meu, tu de ce nu spui nimic?! o întrebă înverșunată Iltani pe Parah. Te temi să îmi ții partea? Sau vrei şi tu ca fiul tău să moară, așa încât să fii liberă să te măriți cu fluşturaticul acela de Tseb-iy?

— Tseb-iy n-are a face cu asta, răspunse Parah fără a se clinti defel. Yerakh e un tiran și, mai devreme sau mai târziu, familia lui se va răzvrăti. L-am prevenit pe soțul tău, Iltani; s-a avântat pe o cărare primejdioasă, când a hotărât să-și robească frații și surorile în halul ăsta. Dar m-a amenințat cu moartea, pentru c-am îndrăznit să-i vorbesc astfel.

— Astăzi, aproape că a lăsat-o pe Annah fără suflare, adăugă Ayalah.

Auzind aceasta, Iltani își pierdu răbdarea și țipă:

— Așadar, aproape că a ucis creatura! Cui îi pasă?

Annah privi lung în oglinda râului, simțind cum lăuntrul i se întuneca de dușmănie împotriva lui Iltani. Îi venea să strige:

În toată viața mea, nu ți-am făcut niciun rău, Iltani! Dar dacă soțul tău m-ar ucide, într-adevăr, ai ridica din umeri și nu ți-ai mai aminti niciodată de mine. De ce mă urăști atât de mult?

Femeia rămase cu gândurile răvășite, căci deodată, sub ea, ceva se cutremură nebunește. Copacii se clătinară, trosnind pe deasupra tinerei, în vreme ce râul împroșcă din matcă, stropind-o cu apă rece pe față și pe piept, ca și cum ar fi fost de fapt vreo dihanie ce se ridicase împotriva ei. Gâfâind, Annah se trudi să urce puțin mai sus pe malul povârnit. Mama și surorile sale țipau, căzând pe genunchi lângă ea. În urmă căzu și Iltani, tânguindu-se îngrozită și prinzându-se cu unghiile de Annah, apoi de Parah.

Râul aruncă mai departe val după val asupra lor, pe măsură ce temeliile pământului continuau să se zdruncine. Annah încercă să-și adune puterile și să-și scape viața, căci simțea cum nisipul fugea de sub ea și se temea că aveau să fie trase toate în puhoiul râului. Dar tocmai atunci, cutremurul încetă. Annah își simți trupul tremurând fără oprire, ca o trestie în vânt. Ceea ce tocmai se petrecuse era mult mai înspăimântător decât bătăile lui Yerakh.

Ayalah suspina ca un prunc, iar din vaietele lui Iltani se mai auzeau doar niște gemete jalnice. Haburah își deschise gura cea dintâi; tot curajul îi pierise, iar în șoapta-i îngrozită nu se mai simțea nici urmă de înverșunare.

— Mamă, s-a mai zguduit vreodată pământul?

— Nu, răspunse Parah, care se liniștise deja. N-am mai văzut așa ceva. Și niciuna dintre poveștile din străbuni nu pomenește că pământul s-ar putea mișca.

— Oare se va cutremura din nou? scânci Ayalah. Mamă, sper să nu se mai cutremure.

De parcă l-am putea împiedica în vreun fel, cugetă Annah, încă uluită. *Dar cum de s-a clătinat? Ce poate fi atât de puternic, de să cutremure pământul?*

— Pământul a prins viață, gemu Iltani, iar noi l-am înfuriat cu uneltirile noastre împotriva lui Yerakh.

Haburah o prinse de braț și o zgâlțâi, strigând:

— Să nu sufli o vorbă despre Yerakh! Să-ți ții gura! Dacă-i spui ce-ai auzit aici, te vom ucide pe tine înaintea lui.

Haburah, se gândi Annah deznădăjduită, *vorbești întocmai ca Yerakh. Să ucizi, apoi să ucizi din nou...*

— Să ne întoarcem la colibă, spuse Parah, cu mintea în altă parte. Dacă pământul se va cutremura încă o dată, n-aș vrea să mă aflu prin preajma râului.

Femeile plecară în grabă, fără să privească înapoi. Mușcându-și buza de durere, Annah se ridică pe picioare, își luă desaga udă și se împletici pe urmele lor, cu hainele pline de apă și slăbită de foame.

Silindu-și întreaga ființă să rămână prevăzătoare, Annah căuta ceva de-ale gurii, pe măsură ce treceau prin verdeața deasă de la poalele copacilor ce străjuiau râul. După scurtă vreme, se așternu peste ea o mireasmă dulce și un zumzăit ușor. Annah oftă recunoscătoare, căci zări un copac mlădios, cu frunze mari, împânzit de numeroase flori albe și gingașe. Dăduse peste o familie de albine, cuibărită în trunchiul unui rășinos. Tânăra înaintă îndurerată prin desișul de verdeață și rupse una din frunzele mari, în formă de inimă, ale unei plante cu tulpina păroasă. O înfășură pe mână și făcu din ea un corn, pe care îl îndoi la un capăt, alegându-se cu un căuș de mărimea palmei sale.

Apoi își strecură foarte încet mâna liberă în scorbura copacului și o coborî pe dibuite până găsi un mic fagure cu miere. Albinele zumzăiau liniștite în jurul ei, mirosind-o, încercând s-o recunoască.

Sunt o făptură de nimic rătăcită printre oameni, le spuse femeia în gând. Ea puse fagurele în căușul încropit din frunză și îl rupse în bucăți mărunte. Albinele îi cercetară munca, după care o lăsară în voie, întorcându-se la florile albe și încântătoare ale copacului rășinos în care se aciuaseră. Mulțumitoare pentru mierea sățioasă, Annah o mâncă încet, mișcându-și anevoie falca umflată pentru a mesteca bucățelele de fagure. În tot acest timp, le auzea pe mama și pe surorile sale certându-se puțin mai încolo, printre copaci.

Ele strângeau bulbi ce alinau durerile de stomac și, de asemenea, felurite flori bune de mâncat și nespus de încântătoare la vedere, colorate în roșu, vioriu, galben și alb-gălbui. Dar femeile nu se puteau hotărî nicicum ce bucate să pregătească pentru a-l îmbuna pe Yerakh. *De parcă o simplă strachină cu mâncare îi va potoli furia,* se gândi Annah. *Dar poate că acest cutremur de pământ i-a închis gura mai bine decât ar fi putut-o face vreodată un ospăț.*

Când o zări pe Annah, Parah îi smulse desaga de pe umăr.

— Avem nevoie de asta, spuse ea, nu către Annah, ci pentru ea însăși.

Prea rănită pentru a se împotrivi, Annah dădu drumul sacului de paie. Dar inima i se amărî, când văzu cum Parah trase vălul umed afară și îl aruncă dispreţuitor pe jos. Tânăra se aplecă, tresărind de durere și îl ridică de pe pământ cu o mână, păzindu-și cu cealaltă căușul în care mai avea o ultimă îmbucătură de fagure.

Iltani zări frunza îndoită în formă de cupă și o înhăță din mâna lui Annah. Înghiți bucata de fagure cât ai da în cremene, apoi își linse mulțumită buzele.

— Creatura noastră a găsit niște miere, le spuse celorlalte femei. Ar trebui să strângem și noi ceva mai târziu.

— Să strângi tu singură, îi răspunse Haburah cu nerușinare. Ultima dată când am găsit miere, ai mâncat-o pe toată, ca o nesătulă.

— Ți s-a și făcut greață atunci, adăugă Ayalah cu dispreț, întorcându-i spatele soției lui Yerakh.

— Dacă mi se face greață de ceva, de voi mi se face! strigă Iltani. Vă urăsc pe toate! Mâncarea mi-e singura mângâiere. Și dacă am mâncat singură toată mierea, am făcut-o pentru că voi sunteți niște scorpii fără inimă!

Annah își trase vălul ud pe cap. Și-ar fi dorit să aibă cu ce să-și astupe urechile, ca să n-o mai audă pe Iltani plângându-și de milă. Până și cântul păsărilor încetă, din pricina țipetelor sale ascuțite. Îndepărtându-se în tăcere, Annah începu să adune felurite ierburi

și bucăți din acea scoarță de copac arămie și iute la gust, pe care mama ei o punea cu atâta plăcere în bucatele gătite.

Oare își va da seama mama că am strâns toate astea de dragul ei? se întrebă Annah. *Mă îndoiesc. Sunt sigură că se gândește prea mult la Yerakh sau la Tseb-iy, ca să-i mai spună ceva astfel de gesturi mărunte. Mi-aș dori să fug de aici cât văd cu ochii. Nu vreau să mă întorc la colibă. Yerakh nu va petrece împreună cu Naham în seara asta, iar toți vor fi mânioși unii pe alții și pe mine.*

Într-adevăr, îl găsiră pe Yerakh în colibă. Furia îi dispăruse și fu înlocuită de neliniște.

— Unde ați fost? o întrebă el pe Parah. Ați văzut și voi pământul mișcându-se?

Ținându-și privirea în pământ și capul acoperit, Annah puse într-un coș ierburile și scoarța de copac pe care le adunase. Tremura din nou, slăbită fiind și pătrunsă de durere. Avea nevoie de un ascunziș, unde să se liniștească. Dar în ciuda suferinței sale, îi stăruia în minte o întrebare: *Ce poate fi atât de puternic, de să cutremure pământul?*

* * *

Când pereții colibei lor încetară să mai tremure, Sem privi la frații lui. Aceștia ședeau lângă el năuciți, rămași fără cuvinte, iar prânzul se răcea înaintea lor, uitat de toți. Nici părinții tinerilor nu-și mai puteau deschide gura. Noe privea în gol spre pereții colibei, fără să-i vadă, iar în ochii întunecați i se citea îngândurarea. Naomi îi atinse ușor brațul.

— Dragul meu, începu ea șovăitor, credeam că mai avem un an.

Noe răsuflă prelung, dar stăpânit, netezindu-și barba cu mâna lui mare și plină de pete.

— Într-adevăr, mai avem un an de zile, o încredință bărbatul. Acest cutremur de pământ s-a iscat pentru a-i preveni pe semenii noștri. Mă rog să fi priceput și ei asta. În curând, Cel Preaînalt

Își va trage mâna și pământul nu va mai fi ocrotit. Atunci, lumea se va întoarce împotriva ei înseși. Nimeni nu va scăpa cu viață.

— Afară de noi, adăugă Ham, parcă pentru a se încredința încă o dată.

— Într-adevăr, noi vom fi izbăviți prin mila Celui Preaînalt, încuviință Noe.

Apoi oftă, se ridică în picioare, își curăță barba și tunica de fărâmiturile turtelor de grâne și plecă să arunce o privire îndărătul perdelei ce stătea între ei și Metusalem. Sem îl urmă, chitindu-și străbunul din partea cealaltă.

Acesta dormea încă, iar din gâtlej scotea cele mai slabe sforăituri cu putință. Sem clipi, privindu-și străbunicul cu drag, apoi zâmbi, întorcându-se către tatăl său.

— Nici nu s-a clintit. Cum a putut dormi, când pământul s-a zguduit din temelii?

— Mintea lui se avântă prin alte lumi, dincolo de pământ, răspunse Noe încet. În curând ne va părăsi, pentru a se odihni lângă părinții lui.

— Încă mai doarme? întrebă Naomi neputând să-și creadă ochilor, pe măsură ce se apropia de ei.

— N-are să ne creadă, când îi vom spune că s-a cutremurat pământul, zise Sem.

Naomi rămase în tăcere. Se vedea limpede că atenția îi fusese captată cu totul de sfoara de piele ce se întrezărea la gâtul lui Sem.

— Fiule, dacă i-ai dat leftul tău acelei tinere de la râu, atunci asta ce e?

Femeia trase iscoditoare de sfoară, scoțând la iveală talismanul de aur de sub tunica băiatului. Noe îl privi curios.

— E de la tânăra aceea, fiule?

— Aveam de gând să vă spun totul după prânz, le făgădui Sem părinților săi, dar am fost împiedicat de cutremurul de pământ.

Noe își strânse buzele, izbutind cu greu să-și tăinuiască un zâmbet.

— Într-o bună zi vei înțelege și tu, fiule: chiar dacă pământul se clatină din temelii, nimic n-o va împiedica pe mama ta să vadă, măcar cu coada ochiului, dacă ascunzi vreun semn ce arată că o tânără ține la tine.

Naomi răsuflă zgomotos, prefăcându-se jignită.

— Dacă aș fi atât de ageră, pe cum mă crezi tu, dragul meu, aș fi zărit sfoara de la gâtul fiului nostru, chiar în clipa când el s-a așezat să mănânce. Așadar, îi spuse apoi lui Sem, tânăra cu pricina ți l-a dăruit, într-adevăr?

— Da. Totuși, nu e vorba de un zălog al unei făgăduințe. Ea știe că o am în inimă și în gând, însă cred că se teme de cum ar primi familia ei o veste ca asta.

Naomi îl privi de sus.

— Bine face că se teme. N-am stat de vorbă cu mama ei și nici ea cu mine. Cum te gândești că tânăra asta e potrivită pentru tine?

Între timp, Noe se apropiase pentru a cerceta leftul de aur. Când îi văzu lucrătura cu forme de frunze, bărbatul o recunoscu și ridică din sprâncenele-i înspicate.

— Cunosc familia asta.

— Și...?

Naomi se arătă nerăbdătoare, cu ochii sclipitori ca ai unei păsări.

— E vorba de casa lui Zahar, din breasla lui Tsaraph. Însă acum e casa lui Yerakh; Zahar, aurarul, a fost ucis de fiul său, Yerakh, care s-a purtat într-un chip nevrednic de un fiu.

— Dar asta a fost cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, spuse Sem uimit, amintindu-și frânturi din veștile pe care le primiseră din așezare, după săvârșirea omorului. Noe se umpluse de mânie atunci, iar Naomi fusese uluită. După atâția ani de zile, își mai jelește încă tatăl?

— Așa trebuie să se poarte o fiică bună și credincioasă, răspunse Naomi, înclinând din cap; dar chipul i se întunecă, până și acum, când o lăuda pe Annah.

Iafet și Ham terminaseră de mâncat și stăteau în picioare lângă Sem, prubuluind leftul de aur. Iafet îl scruta nepăsător, dar Ham îl înghionti pe Sem cu înflăcărare.

— Când ai de gând să te însori cu femeia asta?

— Încă nu ne-am făcut niciun jurământ, răspunse tânărul, trăgând ușor talismanul din mâinile lacome ale lui Ham.

— Eu nu sunt bine-venit în coliba lui Yerakh, le spuse Noe cu glasul coborât. Iar dacă acesta își dă seama că sunteți fiii mei, nici voi nu veți fi primiți cu bucurie. Pe vremea morții lui Zahar, când am primit vestea silniciei săvârșite, m-am dus la mai-marii așezării și le-am amintit că o asemenea faptă trebuie pedepsită, din teamă față de Cel Preaînalt.

Noe zăbovi puțin, oftând cu amărăciune; apoi continuă:

— Zahar a fost un om bun, dar nu foarte înțelept. În plus, era și cel mai bogat din toată așezarea. Fiul său, Yerakh, a pus mâna pe întregul avut al aurarului și astfel a câștigat de partea lui sprijinul tuturor locuitorilor așezării și totodată sprijinul unuia dintre acei uriași... un Nephiyl. Când le-am spus ce aveam de spus, mai-marii așezării și-au bătut joc de Cel Preaînalt. Toți ca unul m-au luat și m-au dus până la râu; apoi au pus mâna pe pluta mea de trestie, m-au trecut înapoi pe malul acesta și au amenințat să mă omoare dacă voi mai călca vreodată printre colibele lor. În urmă, adăugă Noe dezgustat, când s-au întors în așezare, mi-au luat din nou pluta și au făcut-o bucăți. Sunt convins că, până în ziua de azi, nimeni nu s-a ridicat să facă dreptate în privința morții lui Zahar. Acum, eu sunt văzut ca vrăjmaș al casei lui Yerakh.

Sem simțea cum i se întorcea stomacul.

— Cum de m-am înșelat, oare? Nu îmi vine să cred. Cum de mi-am oprit ochii tocmai la tânăra asta?

— Nu te-ai înșelat, îl liniști Noe. Ea a fost pusă deoparte pentru tine. Dar Cel Preaînalt va trebui să o scoată din căminul lui Yerakh, după cum va găsi El cu cale. Iar noi vom aștepta, până la vremea potrivită.

Naomi pipăi din nou talismanul de aur, apoi se îndreptă de spate dintr-odată și îi spuse lui Sem:

— Trebuie s-o văd și eu pe femeia asta. Mâine vin cu tine la râu. Dar deocamdată trebuie să ne îngrijim de străbunul nostru. Ia vezi dacă se poate ridica să mănânce.

Tânărul îngenunche mâhnit lângă Metusalem, îi luă mâna și i-o mângâie ușor. Bătrânul se mișcă puțin și deschise ochii. Apoi îl recunoscu pe Sem, zâmbi și spuse cu un glas stins, precum o trestie în vânt:

— Fiul copiilor mei... am murit, cumva? Căci arăți de parcă ai jeli pe cineva.

Strângând ușor degetele feciorului în mâna sa, Metusalem mai spuse răgușit:

— Zâmbește!

Imboldul părintelui părinților săi îl dezarmă pe Sem, care zâmbi și se aplecă pentru a săruta obrazul scofâlcit al bătrânului. Metusalem îl bătu pe umăr.

— E o zi frumoasă, murmură el. O zi frumoasă.

Capitolul 5

Naomi ieşi din colibă, ţinând o coşarcă atârnată de braţ, trase adânc în piept aerul plăcut de dimineaţă şi se încruntă. *Pentru binele lui Sem, sper să-mi placă de tânăra asta.*

Tocmai atunci, apăru şi flăcăul din spatele colibei. Când îşi zări mama, el zâmbi şi spuse:

— Eşti gata, mama? Sau iarăşi te-ai răzgândit?

Femeia se prefăcu supărată şi îi răspunse:

— Nu! Nu m-am răzgândit! Fă bine şi ţine astea...

Naomi apucă o mână de viţe încolăcite şi o legătură de frunze lungi şi uscate şi le aruncă în braţele flăcăului. Apoi, căutându-şi înadins prilej de zăbavă, luă coşarca şi cercetă încă o dată tot ce pusese înăuntru: un fus de lemn, nişte cuţite înguste de fier, câteva caiere frumoase de fibre. Mişcându-se tot la fel de încet, ea intră în colibă şi mai luă din cămară două mâini de viţe uscate.

Văzând toate lucrurile acelea, tânăra avea să îşi dea seama că Naomi nu coborâse la râu doar ca s-o întâlnească pe ea. Altfel, şi-ar fi putut face o părere prea înaltă despre sine, ca mai târziu să devină mândră şi cu neputinţă de stăpânit.

Nu-mi voi trăi restul zilelor lângă o femeie năzuroasă, își spuse Naomi, privind cum fiul ei își ridică povara pe umăr. *Iar Sem al meu nu trebuie să rămână legat o viață întreagă de o soție îngâmfată.*

Când fu gata să plece, cu tot ce avea de cărat, feciorul îi aruncă șăgalnic mamei sale o privire înțepătoare.

— Mamă, când vei înceta, oare, să-ți mai faci coșuri și funii?

— Când voi muri, îi răspunse femeia fără șovăială.

Înveselit, de bună seamă, Sem făcu socoteala:

— Așadar, peste încă șase veacuri.

Naomi, care trecuse de jumătatea celui de-al patrulea kentum al ei, se prefăcu furioasă.

— Ei, na! De unde și până unde?! Un om să trăiască mai mult de o mie de ani? Te-ai sătura de-o asemenea binecuvântare!

Femeia luă în câte-o mână vițele și coșul, după care apucă poteca ce cobora printre copaci, către râu.

Dacă și-ar fi privit fiul în față, n-ar fi putut să nu zâmbească și, astfel, și-ar fi pierdut scorțoșenia, la care ținea mult în aceste clipe. Flăcăul semăna întru totul cu tatăl său – un om bun și foarte blând. Amintindu-și de Noe, Naomi răsuflă împlinită. Se vedea cu adevărat binecuvântată... fără îndoială, mult mai binecuvântată decât ar fi meritat.

Mergând, femeia simți că își pierde unul din lujerele uscate pe care le ținea în mâna stângă. Sem i-o luă pe furiș, o puse peste celelalte poveri ale sale și trecu înaintea mamei lui. Încerca să o zorească. O zorise întruna încă de la rugăciunea din zori.

— Las-o mai încet. Nu mă face să fug după tine. De ce râvnești atât de mult s-o vezi pe acea femeie oarecare, când nici măcar n-ai schimbat vreo vorbă cu ea până acum?

— Ba chiar am stat de vorbă, mamă, spuse tânărul, mergând cu spatele. N-avem nevoie de cuvinte, pentru a ne înțelege.

— După ce te vei fi însurat cu ea, va trebui să asculți vrute și nevrute, îl preveni mama.

Drept răspuns, pe chipul lui Sem înflori zâmbetul său blând, ce răscolea străfundurile oricărei inimi.

Naomi aproape că se împiedică, pierdută în gânduri. *Dacă tânăra asta nu-l iubește înseamnă că nu e în stare, pur și simplu, să nutrească simțăminte de dragoste pentru nimeni! Dar cum să-i îngădui să se însoare? E prea tânăr.* Femeia îi aruncă fiului său o privire aspră.

— Întoarce-te și uită-te pe unde mergi!

Ascultător, ca întotdeauna, Sem se întoarse și o petrecu printre copacii crescuți pe mal, de-a lungul râului.

Naomi lua aminte la felurite flori, vițe, fructe și soiuri de scoarță de copac. Nu avea încă destule coșuri din acelea împletite strâns, atât de bune pentru adunarea grânelor; și nu-i ajungeau nici coșurile de răchită, în care ținea fel și fel de nuci, alune și alte cele, cu care își desfăta soțul și băieții. Mai avea nevoie de timp. Ba nu; avea nevoie de ajutor.

Când fiii mei își vor lua neveste, chibzui femeia, *atunci se vor aduna pe lângă mine alte câteva femei. Și o ceată de nepoți...*

— E acolo, îi dădu de veste Sem, întrerupându-i gândurile și îmboldind-o să privească peste râu.

Ea – izvorul bucuriei lui nespuse – ședea pe malul celălalt, cu fața întoarsă înspre stânga, iar părul lung și negru o făcea să pară așa slabă și atât de ușor de rănit. Uluită, Naomi ridică din sprâncenele-i dese și întunecate. *Unde i-o fi mintea fiului meu? Fata asta nu-i decât un copil și uite cât e de subțirică. Dar, într-adevăr, e foarte frumoasă. Și, cel puțin, nu stă degeaba.*

Tânăra lucra la ceea ce părea să fie o țesătură lungă, întortocheată, de-o culoare ștearsă. Când îi simți prin preajmă, ea se întoarse ușor, neliniștită. Când o zări pe Naomi, femeia se opinti în picioare și se întoarse cu totul către ei, lăsând să se vadă urmele stânjenii și albăstrii de pe obrazul ei stâng și falca-i umflată. În vreme ce mama tânărului rămase năucită de groază, Sem aruncă pe pământ legăturile de frunze și de vițe răsucite.

— Ce-a pățit? strigă el, întorcându-se către Naomi, ca și când aceasta i-ar fi putut răspunde. Ea nu își mai văzuse niciodată fiul atât de furios; chipul i se întunecase, iar ochii îi scăpărau amenințător. Sem se apropie de apă cu pași mari, scos din minți și urlă plin de mânie, dar nu la iubita lui, ci la cel ce-o oropsise.

— Yerakh!

Fata se trase înapoi numaidecât, luându-și pe apucate țesătura și acoperind fără zăbavă scoica cioplită ce-i atârna la gât. Avea ochii căscați, pătrunși de groază.

Naomi își lăsă îndată coșarca din mână, se apropie în grabă de Sem și îi atinse brațul, încercând să-l potolească.

— Nu mai striga, Sem. Dacă nu încetezi, o vei pune pe fugă... de mai poate fugi, sărmana. Ah, uite cum arată, biata copilă!

Feciorul se trase la o parte și strigă mânios la tânăra de pe malul celălalt al râului învolburat.

— Yerakh ți-a făcut asta?

Ea înclină din cap, vădit înfricoșată. Naomi încercă din nou să-și domolească fiul.

— Trebuie să te liniștești.

— Dar uite ce i-a făcut! Ieri nu avea nicio vânătaie.

Femeia se sili să nu ridice tonul.

— Și poți fi sigur că ai făcut-o să se simtă și mai rău. Fără îndoială că în căminul ei a ascultat deja destule urlete; n-ar trebui să le mai audă și pe ale tale. Privește-o numai, biata de ea. Trebuie să se așeze.

Pentru a-și arăta mila și îngrijorarea, Naomi îi făcu semn lui Annah să șadă în tihnă pe pământ.

Aceasta îngenunche cu greu, strângându-și la piept țesătura.

Sem îngenunche și el, frământându-și chipul în palmă. Apoi începu să vorbească; era limpede că gândea cu glas tare.

— Cum s-o luăm, oare, de lângă el? Dacă o aducem, pur și simplu, în coliba noastră, poate că Yerakh va veni după ea. Și, dacă o va prinde, ar putea chiar s-o ucidă.

Naomi se lăsă pe pământ, lângă Sem, adăugând propriile-i gânduri la cele rostite de el.

— Dacă printre tovarășii lui Yerakh se numără și astăzi unul dintre acei uriași... acel Nephiyl... atunci nu ne rămâne decât să așteptăm. Biata copilă nu va putea fi liberă decât cu încuviințarea lui Yerakh sau odată cu moartea acestuia... după cum va găsi cu cale Cel Preaînalt.

— Iar până atunci, se zbate în suferință, îngăimă Sem.

Apoi își ridică fruntea și privi lung spre malul celălalt. Tânăra îl urmărea și răspunse căutăturii sale ridicând din umeri și îndreptându-și palmele în sus, pentru a-i arăta că se împăcase cu soarta ei. Pe urmă, ca și cum ar fi vrut să îndrepte vorba către altceva, ea întinse o mână și, răsucindu-și palma grațios, arătă către Naomi.

După o clipă de șovăială, Sem se lovi ușor în piept, apoi apucă mâna mamei, și-o puse pe cap și scoase limba, luând o înfățișare jalnică, precum cea din copilărie, când intra adesea în bucluc. Înveselită, pesemne, iubita lui se lăsă ușor pe spate și își duse o mână la gură, pentru a acoperi zâmbetul dureros ce-i mijea pe buze, în vreme ce cu cealaltă mână își alina durerea din coaste.

Năucită, Naomi își trase mâna și se încruntă la fiul ei.

— Ce-a mai fost și asta?

— I-am spus că ești mama mea. N-am știut cum s-o fac altfel, decât arătându-i că mă pedepseai mereu în copilărie. Cred că ar fi râs cu poftă, dacă nu s-ar fi aflat într-o asemenea suferință.

Femeia îl pocni, prefăcându-se furioasă. Sem rânji. Pe malul celălalt, tânăra își ținea capul înclinat și îi scruta pe cei doi fermecată, cu ochii ei întunecați, cu inimă albastră. Apoi, începu să schimbe mai multe gânduri cu Sem, vorbindu-și unul altuia prin semne și căutături grăitoare, în vreme ce Naomi îi privea uimită. În urmă, tânăra își plecă fruntea, vădindu-și osteneala și durerea.

Sem se întoarse către mama lui.

— Yerakh a bătut-o măr! Orice mișcare o umple de durere.

Naomi clătină din cap, arătându-și părerea de rău.

— Întreab-o dacă a mâncat ceva astăzi.

Sem aruncă o piatră în râu, pentru a-i întoarce sărmanei fete privirea spre el. Ca răspuns la întrebarea lui nerostită, aceasta își atinse falca umflată, iar apoi arătă ca și cum ar bea apă din râu.

— A băut doar apă toată ziua, pricepu Naomi.

Aceasta o mustră pe tânără, făcând din deget către ea; fata își plecă îndată capul. Femeia îl bătu pe Sem pe umăr și îi spuse:

— Întoarce-te la coliba noastră și adu-mi coșul cu pomezi și cu ierburi de leac.

— Dar, mamă, cum ai de gând să o doftorești de aici?

— Vei putea să arunci tu leacurile până la ea. Hai! Du-te odată!

Feciorul oftă și îi făcu semn iubitei lui să aștepte. Apoi plecă iute de pe malul râului, înspre coliba lor. Annah îl petrecu din priviri; fața vânătă și umflată i se întuneca din nou de durere.

Naomi era pătrunsă de milă pentru sărmana fată. Voind s-o facă să uite de propria-i amărăciune, femeia aruncă o pietricică în râu și arătă cu mâna spre țesătura din poala tinerei. Drept răspuns, aceasta sfârși nodul pe care tocmai îl făcea, își vârî unealta în sacul de lângă ea și ridică sfioasă țesătura.

Naomi rămase uimită. Lucrătura părea foarte fină și ușoară, iar pânza era mult mai mare decât bănuise ea. Tânăra și-o aruncă pe umeri, fără a căuta să-i arate măiestria, ci doar adunându-se la adăpostul ei, ca și cum vălul acela ar fi putut-o feri de alte suferințe.

Dacă aș fi bătută vreodată într-un asemenea hal, și eu mi-aș dori să mă ascund, cugetă Naomi.

Pe când dădea să ridice mâna pentru a-i spune fetei ceva prin semne, ea zări o femeie ce ieșea din crângul de pe malul celălalt. Fața rotundă îi era încruntată, iar părul negru îi era prins într-o coadă lungă și dichisit cu talismane de aur. Nou-venita îi aruncă lui Naomi o privire iscoditoare, apoi nu se mai sinchisi de ea, ci se îndreptă spre iubita lui Sem.

Conștientă de sosirea femeii, biata fată oropsită își acoperi cu mâna scoica cioplită și o strecură sub tunica de piele. Pricinuindu-i

mare necaz lui Naomi și stârnindu-i tot mai mult furia, femeia cealaltă nu se opri nici măcar să-i dea bineție sărmanei copile, ci își încleștă mâna în părul acesteia și o trase cu putere după ea. Fata tresări și se opinti să stea în picioare, cu niște ochi văduviți, parcă, de vedere și cu o căutătură pierdută, trasă peste chipul ei precum o mască. Dacă nu ar fi vorbit deja cu ea prin semne și dacă nu i-ar fi văzut privirea plină de viață, Naomi ar fi putut-o lua drept smintită. Acum, ea urmări îngrijorată cum nevasta de bogătan o trase pe iubita lui Sem în desișul copacilor.

* * *

Acoperindu-se cu vălul ei, Annah se ținu după Iltani, străbătând crângul îndurerată și plină de teamă. Cum de știuse Iltani unde s-o găsească? Și de ce ar fi vrut cumnata ei s-o găsească atât de devreme? De obicei nu se trezea până la amiază. Năucită, Annah își târî picioarele pe urmele femeii, ce apucase pe una din numeroasele poteci întortocheate și aproape cu neputință de zărit, croite prin verdeața de la poalele copacilor. Iltani rătăcea de colo până colo, trecând de pe o potecă pe alta, din ce în ce mai furioasă. Într-un târziu, ea se întoarse și mârâi către Annah, care îi privea picioarele.

— Ți-a ieșit în cale ieri, proasto! În vreun cotlon al minții tale tocite, știi și acum unde este.

Nedumerită, Annah se zgâi mai departe la picioarele brune și durdulii ale cumnatei sale. *Ce-ar putea să-și dorească Iltani din ce am găsit eu ieri? Nimic, afară de... miere. Asta trebuie să fie... mierea.* Ușurată că dezlegase taina atât de lesne, Annah își stăpâni un zâmbet amar. *Dacă n-aș fi atât de istovită și de slăbită din pricina foamei, te-aș purta după mine de aici până la următorul tău kentum și înapoi, Iltani. Dar și așa, nu te pot duce drept într-acolo, căci ți-ai da seama că nu sunt lipsită de minte.*

Căutând s-o zăpăcească pe Iltani, fata rătăci, parcă fără nicio țintă, prin verdeața deasă ce împânzea pământul, croindu-și drum printre frunzele mari și peste vițele încâlcite, apropiindu-se pe nesimțite de copacul cu rășină dulce, încărcat de miere.

Iltani o urma, plângându-se mereu cu glas tare.

— Ființa asta habar n-are încotro se duce. Proasta pământului!

Prea ostenită pentru a merge mai departe, Annah se așeză, în cele din urmă, pe pământ; se zărea deja copacul rășinos și chiar mireasma de miere ajungea până la ele. Tânăra putea să audă și zumzetul ușor al albinelor. Cufundată prea adânc în ura și-n mânia sa, Iltani nu auzi nimic și nu simți niciun miros, ci mormăi:

— Am știut eu! Creatură netrebnică ce ești!

Apoi o lovi dușmănos pe Annah în fluierul piciorului stâng, se întoarse și se îndreptă spre copacul cu pricina. Tocmai trecuse de el, când privi înapoi deodată, râzând triumfător.

— Ha! Am găsit-o și fără ajutorul creaturii.

În culmea fericirii, soția lui Yerakh adună câteva frunze mari crescute dintr-un pâlc de bulbi din apropiere și le întinse la poalele copacului bătrân. Apoi își vârî mâna cu lăcomie în scorbură și scoase niște fagure, din care picura îmbietor o miere lucitoare. Femeia se smuci în repetate rânduri, alungând albinele și țipând de durere.

Pe mine nu m-au înțepat niciodată, cugetă Annah. *Până la urmă, se pare că ai și de câștigat, nu doar de pierdut, dacă ești o creatură de nimic. Poate că albinele simt lăcomia și tulburarea lui Iltani.* Cântărind gândul acesta, Annah îi aruncă femeii o privire piezișă. Aceasta bodogănea vrute și nevrute și continua să scoată din scorbură bucăți de fagure.

După ce umplu cu ele mijlocul primei frunze așternute pe pământ, ea îngenunche și îi împături capetele peste grămăjoara de faguri, puse deasupra o a doua frunză mare și le înfășură pe toate cu încă una. Apoi se ridică în picioare, cu fruntea încrețită și cercetă dintr-o privire copacii și vițele din jur. Își îndreptă ochii și către Annah, care lăsă numaidecât capul în pământ. Atunci ea auzi

pașii lui Iltani călcând apăsat pe țărâna moale a potecii înguste. Oprindu-se în fața lui Annah, femeia îi înhăță acesteia sacul de paie.

Cuprinsă de spaimă, tânăra se împotrivi, încleștându-și mâinile pe el. Preț de câteva clipe, cele două se luptară să-și smulgă una alteia desaga, dar Iltani îi trase vălul de pe cap și o izbi pe Annah cu piciorul în coaste. Aceasta simți un junghi puternic, ce-i tăie răsuflarea. Căzu într-o rână și lăsă din mână sacul de paie. Râzând împlinită, Iltani o izbi încă o dată în spate. Înfrântă și umilită, Annah își înghiți lacrimile de durere și, înfigându-și unghiile în pământ pentru a se ridica, se opinti să stea în șezut.

— Altădată să nu te mai împotrivești, vită proastă ce ești! Iltani înșfăcă sacul, apoi se opri puțin. Ce-i asta? O creatură netrebnică dichistă cu podoabe?

Gâtuită de groază, Annah își dădu seama că prețioasa ei scoică cioplită îi scăpase de sub tunica de piele. Înainte s-o poată ascunde, Iltani apucă podoaba și o trase peste capul tinerei, smulgându-i acesteia și un smoc de păr.

— Unde-a putut găsi așa ceva? se întrebă femeia cu glas tare.

Zăcând încă la pământ, Annah privi cum Iltani își puse la gât scoica cioplită, după care vârî în desaga ei fagurii de miere înfășurați în frunze. Vădit mulțumită de această izbândă, Iltani se porni spre așezare cu pas tihnit, fără să privească înapoi.

Annah rămase polog pe pământul afânat, plângând cu amar.

* * *

În cele din urmă, când își reveni îndeajuns cât să se poată mișca, tânăra se ridică în picioare și se acoperi cu vălul. Pe tot drumul până în așezare, ea se mustră și se învinui întruna pentru că nu-și dosise mai bine prețiosul talisman. *Cum am putut să cred că e la adăpost? Ar fi trebuit să îmi dau seama că, până la urmă, cineva tot avea să-l vadă. Cum voi putea să mă întorc la râu și să dau față cu el, fără scoica cioplită pe care mi-a dăruit-o? Va trebui să pun iarăși mâna pe ea.*

Annah intră în colibă prevăzătoare. Yerakh nu părea să fie pe acolo, dar se auzeau voci de la capătul căminului, dindărătul peretelui de piele întinsă ce despărțea odaia în care Parah și Iltani strângeau grânele uscate, mirodeniile și rădăcinile folosite la gătit. Annah se opri și trase cu urechea. Iltani sporovăia cu inima veselă.

— Uite ce am găsit pe când umblam după miere și sunt atât de bucuroasă! Îmi doream mult o piatră de mare precum cea pe care o purta negustătorul acela cu un an în urmă; dar cu asemenea cereri, n-ai ce merge la Yerakh. În orice caz, e frumoasă, nu-i așa?

— Cum spui tu, încuviință Parah cu jumătate de gură. N-am văzut pe nimeni din așezare să poarte așa ceva. Era la vedere? Chiar pe potecă?

— Nu ți-am zis deja că așa am găsit-o? pufni Iltani. În sfârșit, să știi că voi pune și miere în turtele pe care le voi face deseară.

— Cine a putut pierde așa ceva? întrebă Parah, care se gândea încă tot la scoica cioplită.

— Nu-mi pasă cine-a pierdut-o, se apără soția lui Yerakh. Eu am găsit-o, așa că e a mea.

Mincinoaso, cugetă Annah, strângându-și pleoapele. Nu avea putere s-o înfrunte pe Iltani. Trebuia să aștepte și, la vremea potrivită, să-i fure leftul înapoi.

Sunetul apei turnate dintr-un vas în altul o făcu pe tânără să-și lingă buzele uscate. Nu mai mâncase nimic de mai bine de două zile; acum, era atât de lihnită, că de-ar fi primit un căuș de apă, acesta i-ar fi părut un adevărat ospăț.

— Vino! strigă Parah. Annah, vino aici!

Dându-și seama că mama o simțise prin preajmă, Annah își trase vălul de pe față. Cu fruntea plecată, ea se strecură dincolo de paravanul din piele întinsă și îngenunche pe o rogojină, aproape de Parah, ca un animal deprins să se poarte astfel.

Simți privirea pătrunzătoare și, în același timp, nepăsătoare a mamei sale, apoi o auzi oftând și întorcându-și fața de la ea, preocupată, din câte se părea, de o tipsie cu felurite mirodenii, amestecuri

aromate și grâne. Lângă aceasta, se găseau fagurii adunați de Iltani, așternuți pe frunzele în care fuseseră aduși din pădure, iar la capătul rogojinei stătea uitat sacul de paie al lui Annah.

Îl voi lua mai târziu, când nu mă vede Iltani, își spuse tânăra. *Fie ce-o fi, acum îmi trebuie niște apă, căci mor de sete.*

Pe când cugeta astfel, Annah o auzi pe Parah turnând apă într-un pahar de lemn, ca mai apoi să așeze cu grijă olul cu apă pe o tavă.

— Ce faci? întrebă aspru Iltani. E a mea! Eu am adunat mierea.

— Iar ultima dată când am avut faguri în coliba noastră, erau adunați de mine, dar i-ai mâncat tu pe toți, răspunse Parah prevăzătoare. Te poți lipsi de o bucată, acum.

— Ca să-i îndulcești apă acelei creaturi?

— Are nevoie de hrană, Iltani. N-a mai pus nimic în gură de o zi întreagă, cel puțin. Tu ai rămas vreodată în viață fără o masă măcar?

— Vrei să spui că mănânc prea mult? se răsti amenințător soția lui Yerakh. Azi-mâine îmi vei zice că nu sunt vrednică de fiul tău!

Parah așează vasul cu apă înaintea lui Annah și răspunse:

— N-am vrut să te jignesc, Iltani. Și știu că lui Yerakh nu-i plac femeile prea slabe. Acum, dacă n-ai de gând să dezghioci fasolea aceea dulce, o voi face eu; dă numai păstăile încoace.

— Ei bine, spuse Iltani aprinsă încă de mânie, din câte am auzit, lui Tseb-iy îi plac femeile slabe. Și tinere.

— N-o să vorbim acum despre Tseb-iy, rosti încet Parah și prinse a desface cu unghiile degetelor mari păstăile lungi și negricioase de fasole dulce.

Fără a-și mai face simțită prezența, Annah luă câte o gură din apa îndulcită cu miere, aruncând priviri piezișe la mâinile mamei sale. Aceasta era prinsă în lucrul ei și nu mai vedea nimic altceva. Părea istovită. Stoarsă de vlagă.

Iltani oftă, prefăcându-se îngrijorată și scoase o mână de grâne uscate dintr-un coș adânc.

— Ah, mama, te-am supărat. Nu-ți face griji; n-o să mai pomenesc nimic de Tseb-iy. Fără îndoială, îți dai și tu seama că e cel mai nepotrivit bărbat pe care ți l-ai fi putut lua.

Parah puse boabele de fasole dulce în olul mic, de lut, plin cu apă. Acestea urmau să fie fierte, apoi răcite, amestecate cu mierea la care Iltani ținea atât de mult și cu niște făină de grâu, iar turtele pregătite astfel aveau să le servească drept cină. Femeia mai desfăcu o păstaie, cu mare grijă, ca și cum acea muncă era mai însemnată chiar și decât Tseb-iy.

— Nu m-a dat uitării, însă n-am ce vorbi despre el cu tine, Iltani, sau cu oricine altcineva. Parah se ridică, ținând în mână tava cu mâncare. Boabele astea două ar trebui să dea un gust destul de puternic turtelor tale cu miere. Acum, voi duce apa dincolo, s-o pun la fiert. Dacă vrei, poți aduce grâul acolo și te voi ajuta să-l macini. Dar ia seama: dacă te mai aud oftând sau dacă mai scoți vreun cuvânt despre Tseb-iy, îți smulg tot părul din cap. Nu-i poți vorbi cu atâta lipsă de cuviință mamei soțului tău.

— Dar n-am fost deloc necuviincioasă, murmură Iltani și o luă pe urmele femeii, cu strachina de grâu în mâini. Trecând pe lângă Annah, ea azvârli din picior către aceasta. Feri de-aici!

Annah se strânse ghem. Ar fi vrut s-o însoțească pe Iltani, să nu-şi scape din ochi prețioasa ei scoică, dar își dădu seama că era mai înțelept să rămână pe loc. Trebuia să-și termine de băut apa și să se odihnească. Întrucât acum era singură, își luă înapoi sacul de paie. Bucuroasă pentru această mică izbândă, Annah se acoperi cu vălul și se întinse pe rogojină, prevăzătoare.

Când închise ochii, își aduse aminte de el, de tânărul de care-și alipise inima. Dimineață, când îi văzuse vânătăile, acesta fusese cuprins de o asemenea furie, încât Annah se îngrozise. Dar era bine să știe că el tânjea s-o ocrotească. Și totodată femeia să bucura că Yerakh nu fusese de față la izbucnirea mâniei lui; altfel, acesta ar fi găsit o cale pentru a-l stârni la luptă, ca mai apoi să-i verse tânărului sângele în țărână... și ei, la fel.

Cum se face că știi de Yerakh? îl întrebă Annah în gând. *L-ai întâlnit vreodată? L-ai cunoscut pe tatăl meu?* Cântărind aceste lucruri, femeia alunecă în somn. Prin minte i se perindară fel și fel de închipuiri: iubitul ei, apoi râul, scoica cioplită, Copacul Evei și zâmbetul răutăcios de pe buzele unse cu miere ale lui Iltani.

Deodată, visul îi fu spulberat de urletele lui Yerakh.

— Răspunde-mi odată! Cine ți-a dat asta?

— Am găsit-o! țipă Iltani. Dacă vrei să știi tot adevărul, am găsit-o la creatura aia fără minte. O purta la gât.

Annah se deșteptă acum de-a binelea și se strânse ghem pe rogojină. Zgomotul venea din odaia cea mai mare a colibei, unde Yerakh își certa soția. Dar dacă bărbatul intra s-o caute și pe ea, în acea odaie, Annah nu mai avea cale de scăpare. Femeia tremura toată, încercând să le audă pașii. Dar în loc de asta, în urechi îi răsună o plesnitură: carne pe carne. Iltani strigă sfâșietor. Apoi, de pielea întinsă a paravanului dintre odăi se izbi ceva mic și ușor.

Annah o auzea pe cumnata ei luptându-se cu Yerakh și țipând cât o ținea gura.

— N-am greșit cu nimic! Ah! Mă jur, atârna la gâtul creaturii!

— Mincinoaso! urlă Yerakh. Annah tresări, auzind cum fratele ei o plesni din nou pe Iltani peste față. Niciun bărbat din așezarea asta nu i-ar da creaturii o astfel de podoabă. N-ar vrea nici măcar s-o atingă; știu cu toții că-i nebună. Cine ți-a dat-o?

Iltani înghiți o gură de aer și se tângui:

— Dă-mi drumul. Întreab-o pe mama ta. Să-ți zică ea.

Ceva mai puțin speriată acum, Annah se apropie pe furiș de peretele din piele și pândi pe lângă rama din lemn cioplit. Yerakh o ținea pe Iltani cu o mână de părul ei lung, prins în coadă cu ferecături de aur, în vreme ce cu cealaltă mână era gata s-o plesnească din nou. Dar când Iltani pomeni de mama lui, bărbatul o pironi pe Parah cu o privire cruntă.

— Mi-a zis că a găsit-o, spuse aceasta, fără s-o apere și fără s-o învinuiască de nimic pe nora ei.

— N-am greșit cu nimic, strigă Iltani încă o dată, cu fața scăldată în lacrimi. Nu pe mine ar trebui să mă pedepsești; doar nu eu port în pântece plodul lui Tseb-iy!

La auzul acestor cuvinte, Annah își încleștă îngrozită degetele pe rama paravanului de piele. Parah trase aer în piept și o luă la fugă pe ușa din față a colibei. Cuprins de-o furie și mai nestăpânită, Yerakh porni în goană după ea. Iltani îi urmă plină de teamă, dar totodată cu înflăcărare.

Vrea să vadă cum o bate Yerakh pe mama, se gândi Annah scârbită.

Apoi dădu să meargă după mama ei, când un licăr slab îi fură privirea. Scoica cioplită era acolo, căzută pe pământ, lângă paravanul de piele. Cu nespusă bucurie, Annah o ridică și-o sărută. Avea s-o țeasă mai târziu în sacul de paie. Dar acum trebuia să-și găsească mama. Tânăra se înfășură în vălul ei, vârî prețioasa podoabă în desagă și se strecură afară, pe ușa din spate.

Capitolul 6

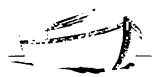

— Mamă! strigă Haburah intrând în colibă.

Annah se trase în umbră și se uită tăcută cum sora ei aruncă o privire prin cămară, apoi se abătu prin odaia în care dormeau cu toții, apoi prin odaia de lucru a lui Yerakh, unde nu-i era îngăduit să intre. Fiindcă Parah era de negăsit, femeia se așeză lângă foc și rămase în așteptare. Cum stătea acolo, ea întinse mâna și luă una din turtele cu miere coapte de Annah pe vatră.

Zărind-o pe aceasta, Haburah pufni cu dispreț:

— Pe tine n-are rost să te întreb nimic. M-aș mira să știi măcar unde te afli tu.

Annah își plecă fruntea ascunsă sub văl și își curăță de pe unghii ultimele rămășițe de aluat. Parah nu se mai întorsese după ciocnirea cu Yerakh și nici de acesta, nici de Iltani nu se mai știa nimic. Annah gustase niște aluat pentru a mai prinde la inimă, apoi terminase de copt turtele cu miere. Izbutise totodată să-și ascundă scoica cioplită în sacul de paie, țesând-o în același fel în care ținuse tăinuit și talismanul de aur atâția ani de zile.

Acum, o aștepta în tăcere pe mama ei. Însă chiar și întoarcerea lui Iltani sau a lui Yerakh i-ar fi luat o piatră de pe inimă.

Tânăra se întreba dacă nu cumva toți aceștia se omorâseră între ei. Pe măsură ce teama îi cuprindea tot mai mult ființa, până și prezența nepăsătoarei Haburah părea s-o mângâie.

Dar ce folos că ești aici? cugetă Annah, privindu-și sora dintr-o parte și cercetându-i pe furiș chipul grațios. *Niciodată nu m-ai iubit, Haburah. Chiar și înainte ca Yerakh să-l ucidă pe tata, de-abia dacă mă luai vreodată în seamă. Atunci nu eram decât o pacoste pentru tine, iar acum mă urăști de-a binelea.*

Haburah mai înfulecă o turtă, apoi începu să se plimbe neliniștită încoace și-ncolo prin odaie, frământându-și întruna degetele subțiri. Când Gammad intră în colibă, ea-l apucă de braț și-l privi sfredelitor, cu ochii ei negri ce scăpărau în lumina focului.

— Unde sunt ceilalți? Nimeni nu-i aici!

— De unde să știu eu? Numai ce m-am întors de la ogoare. Nu vine fiecare să-mi dea socoteală de drumurile sale.

Gammad ridică din umeri și o dădu la o parte pe Haburah, după care se așeză lângă vatră și luă câteva turte.

— Ayalah e plecată... a pornit să-l caute pe K'nan, de îndată ce am închis oile în țarc, spuse Haburah. Cât despre Chathath, el o apucă pe oriunde îi poftește inima. Dar mama ar trebui să fie aici. Dintre toate bucatele, doar turtele sunt coapte. Iar mama nu-și lasă niciodată așa tipsia pe care pregătește mâncarea. S-a întâmplat ceva; simt asta.

— Te îngrijorezi prea mult, îi spuse Gammad tăios, apoi înșfăcă o altă turtă și o frânse între degete. Și, pe lângă asta, vorbești prea mult. Poate că au ieșit să mai stea la taclale. Acum lasă-mă-n pace.

— Boule!

Haburah îi întoarse spatele furioasă, iar Annah își stăpâni un zâmbet. Cu spatele lui lat, cu trupul acela vânjos și greu, Gammad semăna într-adevăr cu un bou.

De afară se auzi un fluierat ascuțit și toți trei își ridicară privirea spre intrarea din față a colibei. Un singur om din toată

așezarea fluiera în felul acela: Chathath. El își vârî capul înăuntru și, mișcându-și gura în chip zeflemitor, le spuse:

— Am fost chemați în coliba scumpului nostru prieten, Naham Sfarmă-Fier... sau ar fi mai nimerit „Naham Sfarmă-Oase"?

— Mama e acolo? întrebă Haburah.

Chathath ridică nepăsător din umeri.

— Vino și vezi. Dar ni s-a poruncit să mergem cu toții și la fel s-a poruncit întregii așezări.

Gammad încruntă din sprâncene și se ridică în picioare, mârâind:

— De când are Naham căderea să ne poruncească să mergem la el?

— Ai de gând să-l înfrunți în luptă, fratele și tovarășul meu de robie? se aprinse Chathath. Te-ar putea doborî cu o mână la spate.

Bărbatul zăbovi clipe bune, apoi mai spuse:

— E acolo și Tseb-iy.

Gammad porni pe urmele fratelui său, iar Haburah îi însoți și ea fără tragere de inimă. Ascunsă încă în umbră, Annah șovăi. Dorea din toată inima să vadă cu ochii ei că Parah era bine. De asemenea, își dorea să audă ce aveau de spus cei adunați acolo... mai cu seamă, Tseb-iy. Dar amintirea degetelor lui Naham, strecurându-se prin părul ei și atingându-i grumazul, o făcea să se înfioare. Ce avea să se întâmple dacă fierarul o zărea pe acolo și cerea din nou să-i fie dată pentru o noapte? Yerakh nu avea niciun motiv s-o apere, afară doar de propria-i lăcomie; poate că ar fi dat-o pe ea în dar, pentru a face pace cu uriașul său prieten.

Dacă Yerakh mă dă pe mâna lui Naham, voi fugi de aici. Dar cum voi afla dacă are de gând să facă una ca asta? Trebuie, negreșit, să aud ce se vorbește la adunarea lor. Annah își încleștă o mână pe vălul ei, își luă sacul de paie și câteva turte cu miere, după care se strecură afară din colibă, pe ușa din spate. Văzduhul era limpede, netulburat de nicio adiere. Ziua era pe sfârșite, iar cerul își lăsa încet veșmintele trandafirii, gătindu-se pentru întâmpinarea nopții, în culori stânjenii. Începeau să răsară acum și stelele

și luna, revărsând pe pământ fermecătoare lumini albe, roșiatice, galbene și albăstrui. Femeia se opri să-și tragă sufletul și să privească stelele, uitând aproape cu totul de durerea ce-i chinuia trupul și de îngrijorarea pentru mama ei.

Dac-ar fi să cred în Cel Preaînalt, cugetă Annah, *aș face-o din pricina stelelor și a lunii. Cum pot acestea să fie atât de bogate în frumusețe, dacă nu le-a plămădit cu mâna lui un meșter iscusit? Iată, sunt ca niște nestemate.*

Tânăra străbătu așezarea, trecând încet printre colibe. Toate erau făcute în același fel: cu pereți dintr-o împletitură de trestie și de paie, cu stâlpi de lemn la intrare și acoperișuri de paie cu câte o deschizătură prin care să iasă fumul din vatră. Totuși, coliba lui Naham era mai mare decât toate celelalte, pe potriva staturii lui falnice.

Annah trecu pe furiș într-o parte a sălașului fierarului și îngenunche pe pământul tare, lângă o fereastră cu zăbrele din trestie. De aici, îi putea vedea pe locuitorii așezării adunați în odaia cea mai mare. Naham ședea tihnit pe un maldăr gros de piei și rogojini, destinzându-și trupul înspăimântător de mare, în fața focului din vatra meșteșugit clădită. Cele două neveste ale sale, ce aduceau surprinzător de mult una cu cealaltă, stăteau la dreapta lui. Amândouă erau suple, tăcute și nu făceau nicio mișcare; aveau părul negru, lăsat pe spate în câte o coadă împletită, prinsă cu o brumă de talismane jalnice de aur.

Când aruncă o privire dincolo de ele, Annah rămase cu răsuflarea tăiată, căci o zări acolo pe Parah. Aceasta părea istovită, dar nu se vedeau răni pe trupul ei. Se uita lung prin mulțimea strânsă înaintea lui Naham. Annah îi urmări privirea peste focul pârâind și dădu de Tseb-iy. Acesta nu era măcinat de vreo grijă, ci râdea cu poftă în lumina flăcărilor; avea niște dinți strălucitori și un păr negru și des, căzut peste umeri.

În jurul lui se adunaseră alți bărbați neînsurați, cu fețe rase. Între ei se număra și K'nan, cel de care-și alipise inima Ayalah;

acesta era un tânăr bine clădit, cu cea mai pătrunzătoare privire cu putință și cu o înfățișare posacă, din pricina buzei sale bățoase. În vreme ce tovarășii lui pălăvrăgeau și râdeau împreună cu Tseb-iy, el își dădea ochii peste cap de plictiseală.

Uitați-vă la voi; sunteți atât de mândri și de plini de sine, cugetă Annah. *Dar niciunul din ceata voastră nu e așa vrednic de cinste și atât de chipeș precum bărbatul care și-a legat inima de mine. Nici măcar tu, Tseb-iy.* Annah îl urmări acum pe acesta, fără a mai ține seama de ceilalți oaspeți. Bărbatul nu-și întoarse nici măcar o dată ochii spre Parah. *Nici nu ține la ea,* își dădu seama tânăra, străpunsă deodată de un junghi. *Se iubește doar pe el și pe nimeni altcineva. Și cred că, împreună cu toți prietenii lui, și-au pus în gând să-l înfurie pe Yerakh... își bat joc de el.*

Yerakh ședea destul de aproape de Tseb-iy și de oamenii lui, iar atunci când nu se strâmba la Naham, îi privea pe aceștia lung și plin de dușmănie. Iltani îi stătea alături, cu fruntea plecată, cu obrazul umflat și aprins, ca și cum soțul ei ar fi plesnit-o din nou. Lui Annah aproape că i se făcea milă de cumnata sa.

Tânăra privi mai departe prin ferestruică și o văzu pe Ayalah strecurându-se prin mulțime; ochii îi străluceau, iar pe buzele plăpânde îi mijea un zâmbet tainic. Ea îngenunche lângă Yerakh, apoi se întoarse și îi făcu semn lui Taphaph, sora mai mică a lui Tseb-iy.

La fel de atrăgătoare ca fratele ei, aceasta clătină din cap, lăsând să-i cadă pe spate părul negru și lucios de pe umeri, ca mai apoi să pornească grațios prin mijlocul adunării, legănându-se încântător de pe un picior pe altul. În urmă, ea se puse pe genunchi lângă Ayalah, năucind pe toată lumea cu licărul din ochii săi mari și întunecați și cu zâmbetul ei fermecător. Cei mai mulți dintre bărbații strânși acolo îi lăudau frumusețea în gura mare, iar fata îl făcu până și pe Yerakh să-și lingă buzele. Jignită, de bună seamă, Iltani își îndreptă spatele, stând acum ca pe ghimpi.

Văzând toate acestea, în inima lui Annah se înfiripă un șovăielnic simțământ de milă pentru Iltani, țesut în jurul unui tot mai

mare dezgust față de Ayalah, care chicotea și vorbea în șoaptă cu Taphaph. Cele două își dădeau prea bine seama că toată lumea era cu ochii pe ele și că purtarea lor încinse spiritele. Oamenii vorbeau acum cu glas mai tare. Tseb-iy îi arunca surorii lui priviri aprinse. K'nan se încrunta la Ayalah. Yerakh o privea pe Taphaph cu coada ochiului, vădit tulburat să o simtă atât de aproape.

Iar nimic din toate acestea nu-i scăpa lui Naham. Cercetând de pe mormanul lui de rogojine căutătura lacomă a lui Yerakh, el se lăsă puțin pe spate și îi șopti ceva mamei prietenului său. Drept răspuns, Parah îi zâmbi șters, din colțul gurii, ceea ce păru să-l mulțumească pe fierar. Naham se ridică din nou în șezut și le vorbi nevestelor lui. La porunca sa, femeile îi îmbiară pe oaspeți cu mai multe coșuri pline cu turte de grâne, pentru a le aduce aminte că aceasta era o adunare pașnică. Oricine avea ceva de zis, putea să ia cuvântul. Naham ridică mâinile și vorbi cu glas tare, acoperind murmurul vecinilor săi.

— Ascultați! Ascultați-mă toți!

Când se așternu tăcerea, fierarul zâmbi și continuă, cu vocea lui de tunet.

— Bun-venit sub acoperișul meu. Unii dintre noi au frământări pe care vor să le împărtășească în seara aceasta în auzul tuturor, ca toți să le înțeleagă îngrijorarea. Trebuie să le ascultăm pricinile și să ajungem la o învoială. Totodată, luați seama; astă-seară nu se bate nimeni în coliba mea. Știu că n-ați vrea nici voi să frâng în bucăți oarecișice... sau... pe oarecișicine.

Gazda își arătă pumnii uriași, drept pentru care toată lumea rămase cufundată în tăcere, în semn de respect. Vădit mulțumit de lucrul acesta, Naham își coborî mâinile, izbindu-și palmele de coapse.

— Prea bine. Să ne bucurăm, așadar, că suntem împreună, iar la urmă să ne despărțim în pace. Voi începe eu cu o pricină care nu privește doar un cămin din așezarea noastră, ci chiar mai multe. Fierarul zăbovi o clipă și rânji dușmănos. Tseb-iy, o seamă

din bărbații de aici sunt de părere că abați prea mult privirile nevestelor și ale fiicelor lor către tine.

Toată adunarea pufni în râs, iar Tseb-iy zâmbi și ridică din umeri, după care își întoarse palmele în sus, arătând că se vedea neputincios în această privință și că nu avea cum să întoarcă de la el privirile femeilor din așezare.

— Are vreuna din aceste femei ceva de spus împotriva mea? întrebă Tseb-iy. Le-am căutat eu cumva? Nu, ele au venit la mine.

Vorbele sale stârniră chicote în rândul bărbaților și murmure de îndoială din partea femeilor.

Mincinosule, se gândi Annah uluită, privindu-l pe Tseb-iy cu ură, dindărătul împletiturii de trestie de la fereastră. *Mama n-ar umbla niciodată după un bărbat care nu i-a dat târcoale.* Uitându-se apoi la mama ei, Annah fu și mai tulburată. Parah stătea cu ochii închiși, ca pătrunsă de durere.

Oaspeții șușoteau sau șuierau din toate colțurile, până când Naham ridică iarăși mâinile și îi vorbi lui Tseb-iy.

— Nu faci parte din căminul meu, Tseb-iy, dar văr tot îmi ești și m-am săturat să-i aud pe oameni plângându-se de tine. Împreună cu ceilalți, am hotărât că e vremea să-ți iei și tu o soție sau două și să nu mai faci necazuri familiilor din așezarea asta. Dacă nu-ți vei ține privirile și dezmierdările doar pentru nevestele tale, va trebui să pleci din mijlocul nostru.

Tseb-iy zâmbi din nou și ridică din umeri, fără a zice nici da, nici ba.

— Te învoiești? întrebă Naham, aplecându-se ușor spre el.

Zâmbetul lui Tseb-iy păli. Îndârjindu-se, bărbatul răspunse apăsat.

— Mă învoiesc. Îmi voi alege în curând o nevastă. Dar va trebui să-și primească zestrea cuvenită.

Știe bine că Yerakh nu va da nimănui nici o palmă din toate țarinile sale, cugetă Annah mânioasă. *Recunoaște, Tseb-iy; pur și simplu nu o vrei de soție pe Parah, din căminul lui Yerakh.*

Chathath și Gammad își croiră drum prin mulțime. Acum se amestecară printre tinerii din jurul lui Tseb-iy, silindu-i să se dea la o parte, pentru a se așeza ei lângă bărbatul cel chipeș, amenințându-l fără cuvinte.

Între timp, Parah își venise în fire. Îi privi în tăcere pe cei doi fii ai săi și clătină din cap cu demnitate, dar aceștia nu se uitau la ea.

Încercând, pesemne, să le scape din vedere lui Chathath și lui Gammad, Tseb-iy strigă:

— Acum aș vrea să cer și eu părerea tuturor locuitorilor acestei așezări: Ce-ar trebui să se facă unui om care vrea să țină doar pentru el toate ogoarele și toată bogăția pe care mama lui le-a câștigat pentru casa lui Tsaraph? Din avutul acesta trebuia să tragă foloase Zahar, din breasla lui Tsaraph, nicidecum fiul său. Se cuvine, oare, ca fiul să-și lipsească mama rămasă văduvă de ceea ce este al ei de drept?

Yerakh se aplecă înainte; ochii îi scăpărau de mânie.

— Tseb-iy, nu te amesteca în lucruri pe care nu le pricepi și care nu te privesc defel!

Tseb-iy zâmbi pieziș.

— Atunci pe cine privesc toate acestea? Ce zici de surorile tale? Ai pus mâna pe zestrea lor, spunând tuturor că nu au nimic ce să ia cu ele dacă se mărită. Acum, hotărârile tale îl privesc și pe K'nan! Și îl priveau și pe Naham, cu câțiva ani în urmă, când a cerut mâna lui Haburah. Și apoi, ce să mai zicem de frații tăi? De ce nu le dai partea lor de moștenire, după cum le-a hărăzit-o tatăl tău? Ne crezi cumva proști, Yerakh?

— Răspunde-i, strigă K'nan. Și apoi răspunde-mi și mie: Dacă tu, Yerakh, ți-ai dori de nevastă pe o femeie anume – de pildă, pe sora lui Tseb-iy, care șade lângă tine –, i-ai crede pe cuvânt pe părinții ei, dacă ți-ar spune că fata n-are zestre? Ai zice că vor să te-nșele!

Yerakh se întoarse acuzator către Naham.

— Tu le-ai pus în gură vorbele astea! Ai pus la cale tot sfatul ăsta, pentru a mă sili să cad la învoială cu tine!

— Am pus la cale sfatul acesta pentru a lămuri plângerile unor oameni din propriul tău cămin, Yerakh! îi răspunse Naham tot atât de aspru. Dar, acum că plângerile au fost rostite, adu-ți aminte: ți-am spus încă de ieri că unii dintre bărbații așezării s-au săturat de vorbele cu care te tot dezvinovățești de atâta vreme. Acum, va trebui să le răspunzi în auzul tuturor. Fierarul continuă pe un ton înfiorător: mai apoi, vei răspunde încă o dată și cererii mele, căci n-am uitat ce te-am rugat adineauri.

Naham îl privi lung pe Yerakh, până când acesta își întoarse fața către Taphaph. În cele din urmă, când Yerakh grăi din nou, glasul îi răsună mult mai potolit.

— Nu sunt dator să dau socoteală în seara asta, înaintea întregii așezări. Dar, fiindcă stăruiți atâta, mă voi gândi mai târziu la lucrurile acestea.

Înainte ca cineva să poată răspunde vorbelor sale, Yerakh strigă deodată cu îndârjire:

— Acum am și eu ceva de spus. Arătă cu degetul către Iltani și continuă. Uitați-vă cu toții la femeia asta de lângă mine. Zice-se că e nevasta mea. Dar suntem căsătoriți de cinci ani de zile și încă nu mi-a adus niciun copil. Nici măcar o fată. E stearpă! E leneșă! E arțăgoasă și mincinoasă! Astăzi am prins-o purtând o podoabă primită de la un alt bărbat! Nu vrea să îmi destăinuie numele lui, dar asta nu înseamnă nimic. Să mă asculte, acum, acel bărbat... oricine ar fi el: dacă nici anul viitor nu se va zămisli în pântecul acestei femei un copil de-al meu, vei putea face cu ea tot ce dorești. Nu te voi opri, fiindcă n-am s-o mai socotesc soția mea.

Iltani se chirci și izbucni în plâns, îngropându-și fața în palme. Dezgustată de această întâmplare, Annah își ridică privirile spre stele; toate străluceau atât de curat și de luminos, rupte pe deplin de zbuciumul și de frământările ei.

Voi mai aștepta, se hotărî femeia. *Sunt prea slăbită, ca să pot fugi în seara asta. Poate că Naham se gândește încă la Haburah și nu vorbea, de fapt, despre mine. Dar dacă Yerakh mă va da fierarlui, voi pleca din așezare și nu mă voi mai întoarce niciodată.*

* * *

Stând între cei doi frați ai săi, Sem privea pierdut la flăcările ce jucau în vatră și asculta ceea ce Naomi îi spunea lui Noe, mișcându-și brațele întruna.

— De-ai fi putut numai s-o vezi și tu... Sărmana copilă! Femeia aceea se purta cu ea mai rău decât cu un dobitoc. Nu încape îndoială că biata fată se preface a fi smintită; dar de ce, oare? Noe, dragul meu, trebuie s-o scoatem cumva din tabăra aceea!

Ca niciodată, pe chipul grav și posac al lui Iafet se vedea că acesta nu mai avea stare; mișcându-se nerăbdător, el spuse:

— Tată, vom sta, oare, să tot așteptăm cu mâinile în sân? Sau putem s-o ajutăm în vreun fel?

— Și eu eram pe cale să întreb același lucru, tată, spuse Sem. Dar mă temeam să nu luați frământarea mea drept lipsă de credință în Cel Preaînalt.

Când le răspunse, lui Noe îi încolți pe buze un surâs firav, cum nu se putea mai șters.

— Atunci, fiii mei nerăbdători, poate că veți fi nespus de dornici să aflați că L-am întrebat și eu pe Cel Preaînalt ce e de făcut în această privință.

Bărbatul rămase cu privirea pierdută peste para focului, cumpănind, parcă, totul încă o dată, plin de uimire.

— Și? rosti încet Sem. Ne poți spune și nouă, tată? Care e răspunsul Lui?

Noe își netezi barba și continuă, cu gândul rătăcit în altă parte.

— Mi-a răspuns că trebuie să construim un pod peste râu. Avem frânghii și tot ce ne trebuie; nu va dura prea mult.

Naomi răsuflă mulțumită.

— Minunat! Mă voi simți mult mai bine, după ce o vom lua pe sărmana copilă de lângă acea femeie și de lângă familia ei. Dar, totuși... un pod peste râu? Va fi ceva de lucru.

În vreme ce Iafet îngăimă o încuviințare, căzut pe gânduri, Ham îl înghionti pe Sem. Apoi, prefăcându-se foarte serios, el întrebă:

— Iartă-mă, tată, dar de ce trebuie să construim un pod? N-ar fi de ajuns dacă am înjgheba o mică barcă?

Noe se întoarse către fiul său cel mai tânăr și clipi din ochi mirat; apoi izbucni în râs. Sem râse împreună cu ei, dar gândurile lui goneau deja mai departe. Un pod, anume pentru ea... soția lui...

* * *

Iltani tremura din tot trupul, pe măsură ce înainta greoi printre ogoarele întunecate. Știa că n-o urmărea nimeni; Yerakh, Chathath și toți ceilalți erau încă la coliba lui Naham. Dar, cu toate acestea, inima nu contenea să-i zvâcnească într-un ritm îngrozitor. Mânia și neliniștea ce-i copleșeau lăuntrul o umpleau, parcă, până-n gât de fiere.

— Te urăsc! îi strigă de departe lui Yerakh. Şi pe tine, şi pe toți ai tăi. Își struni un suspin. *M-ai bine n-aş fi plecat niciodată din casa părinților mei. Nătângi şi nesimțitori cum erau, tot n-ar fi ajuns să-şi bată joc de mine precum a făcut-o Yerakh în seara asta.*

— Nu te vei descotorosi tu așa de mine! urlă ea, oprindu-se în mijlocul câmpului.

Era prostesc și zadarnic să urle astfel după el, de vreme ce cuvintele ei nu ajungeau până la urechile bărbatului, însă lui Iltani nu-i păsa. Yerakh era o fiară. Voia să scape de propria-i nevastă, pentru că se săturase de ea. Și pentru că, în seara aceasta, se întâmplase ca Taphaph – tinerica neruşinată, ce nu se sfia să cocheteze cu bărbații – să șadă lângă el, momindu-l.

Ai făcut totul cu bună știință, Ayalah, cugetă Iltani, clocotind de mânie. *Ai vrut să-i furi privirile lui Yerakh și să mă umilești! Cât despre faptul că n-am născut niciun copil până acum, asta nu-i decât o scuză pentru fratele tău, ca să mă poată alunga de lângă el. Dacă i-aș*

aduce pe lume urmași, ar fi silit să-și împartă scumpele sale ogoare și turmele și aurul! Dar, dacă voi naște, totuși, un copil, atunci Yerakh va trebui să se căiască de vorbele lui.

Iltani zăbovi câteva clipe în bezna nopții, ștergându-și lacrimile amare. Parcă auzea în mintea ei cântecul gros și răgușit, murmurat din gâtlej de Nachash, împreună cu celelalte șoptitoare, mai puțin vestite, care o ademeneau la focul lor de seară. Când mergea la ele pe nepusă masă, acestea nu se arătau niciodată mirate. Însă, ce-i drept, rareori se putea citi în ele vreun simțământ, de orice fel, afară doar de semeția lor și de disprețul cu care primeau ofrandele ce li se aduceau în schimbul unor făgăduințe privind lucrurile viitoare.

Le stă în putere să mă ajute cu ceva de astă dată? șovăi femeia. *Uneori mă întreb dacă mi-au fost, totuși, de folos vreodată. Chathath știe că am tot trecut pe la ele și, fără îndoială, îi va spune în curând și lui Yerakh.*

În tăcerea nopții, fâlfâitul aripilor unei bufnițe o făcu pe Iltani să tresară, deșteptând-o din visare. Cu o mișcare firească, femeia se dădu la o parte din calea păsării, făcând astfel încă un pas către coliba lui Nachash. Ea luă lucrul acesta ca pe un semn și nu mai stătu pe gânduri, ci porni la drum cu înflăcărare, așteptând să-și lase pătrunse toate simțurile de puterea atât de ispititoare ce le înconjura pe străbuna șoptitoare și pe tovarășele ei.

Iltani se apropie încet de coliba tainică și se opri lângă un gong mare de bronz, atârnat de o bârnă sprijinită pe doi stâlpi făcuți din trestii. De aceștia era legată cu o curea și o bâtă de lemn șlefuit. Femeia o prinse în mâini și lovi gongul o singură dată, pentru a-i da de veste lui Nachash de sosirea ei. Apoi intră în coliba clădită din împletituri de trestii și de paie.

Nachash stătea între cele cinci tovarășe ale sale, așezate în jurul focului. Toate erau numai piele și os, aveau capetele descoperite, un păr argintiu și răvășit, își țineau ochii închiși, iar tunicile lor de piele, crâmpoțite pe margini, erau pline cu pete de sudoare, de ulei și de năglod. Nachash mai purta și o mantie

rotundă, din piele, țesută și vopsită cu linii unduite, asemeni unor șerpi – izvorul înțelepciunii lor, ziceau șoptitoarele.

Niciuna din ele nu își ridică privirea când Iltani păși în colibă, dar cea mai bătrână dintre tovarășele lui Nachash rosti cu un glas dogit:

— Intră în pace și așază-te.

Șoptitoarele o adulmecau și îi cumpăneau ființa, după felul în care îi simțeau prezența, iar Iltani îngenunche și aștepta până când acestea isprăviră. Nachash stătea cu gura întredeschisă și părea stoarsă de orice vlagă. Deodată, pleoapele i se ridicară cu tremur – subțiri, precum coaja brună a unui bulb uscat, smuls din pământ –, lăsând la vedere albul ochilor ei. Lumina flăcărilor îi juca pe chipul descărnat, dându-i o înfățișare cum Iltani nu credea că ar putea avea vreun om de pe pământ.

În cele din urmă, Nachash scoase un oftat gros și spuse, cu o voce spartă, din adâncul gâtlejului său:

— Tu... care vii cu mâinile goale... ce cauți aici?

Iltani își simți fruntea brobonită de sudoare și un fior de teamă îi săgetă șira spinării.

— Nu eram hotărâtă să trec pe aici și am apucat pe negândite drumul spre coliba voastră. Altfel, v-aș fi adus un dar.

— Darul trebuie să fie pe potriva năzuinței tale, când aceasta e cunoscută. Spune-ne ce vrei.

— Un copil. Vreau să rămân grea, înainte să mai treacă un an.

Nachash scoase prin glotă un grohăit aspru.

— Un copil. O viață. Îi trebuie o viață din nimic? O viață... și nici măcar nu ne-a plătit.

— V-am plătit în alte împrejurări, crâcni tânăra, fără a se încumeta să ridice glasul. Știți bine c-am să vă plătesc și pentru asta.

— Aur... pentru o viață? mârâi cea mai bătrână dintre șoptitoarele supuse lui Nachash. Celelalte îngăimară niște vorbe fără înțeles.

— Turte... pentru o viață? continuă Nachash în același ton, după care răsuflă din nou.

Iltani se cutremură; temuta șoptitoare gâfâia de parcă ar fi fost pe moarte. Soția lui Yerakh se aplecă spre ea, simțind pe față dogoarea flăcărilor și îi vorbi mai răspicat, îndârjindu-se în hotărârea luată.

— Spuneți-mi prețul; voi plăti cu tot ce vreți.

— Nu-mi cere ceva ce nu-ți dorești cu adevărat, o preveni Nachash.

— Îmi doresc un copil mai mult ca orice!

Marea slujitoare a șarpelui răsuflă din nou, apoi gemu încet.

— O viață... e nevoie de o viață.

Șovăind acum, Iltani își umezi buzele și înghiți în sec.

— O viață?

— Întocmai, răspunse șoptitoarea cea bătrână, strângându-și pleoapele ca și cum ar fi chibzuit adânc la cele spuse. Acesta-i prețul: viață pentru viață, o bătaie de inimă pentru o alta.

— Îmi cereți să iau viața unui om? se bâlbâi femeia.

Bătrâna azvârli ceva pe deasupra focului. Obiectul căzu pe pământ cu o bufnitură și se rostogoli până la picioarele oaspetei.

— O bătaie de inimă pentru o alta, răsuflă Nachash. Acesta e darul pe care-l vei aduce la focul din vatra noastră.

Iltani se lăsă pe vine, asudând din greu și ridică obiectul aruncat de tovarășa temutei slujitoare a șarpelui. Era un cuțit de piatră.

Capitolul 7

Annah îngenunche în atelierul lui Yerakh, șlefuind o bucată de lemn, cu ajutorul căreia obișnuiau să dea formă unui mic vas de aur, în care se puteau ține pomăduri. Din câte știa tânăra, nimeni din așezarea lor nu-i ceruse lui Yerakh un astfel de vas și nici călători nu mai trecuseră de zile întregi pe acolo. *E vorba de vreo toană de-a lui Yerakh,* își spuse Annah, în cele din urmă. *Vasul ăsta de aur trebuie să fie pentru Taphaph.*

Femeia își vârî mâna dreaptă într-o mănușă de piele, după care luă niște nisip fin, scos din râu și îl presără într-o scobitură făcută în lemnul bine închegat, cu fibre subțiri. Apoi, având degetele ocrotite în mănușa de piele, ea frecă nisipul de pereții rotunjiți ai scobiturii din forma de lemn, pentru a-i netezi. Dacă vasul acesta pentru pomăduri era, într-adevăr, hărăzit lui Taphaph, atunci, fără îndoială, Yerakh ținea cu tot dinadinsul să fie fără cusur.

Nu și-o mai poate scoate din gând, cugetă Annah. *Sunt sigură că o va lua de nevastă, chiar dacă Iltani îi va naște, până la urmă, un copil.*

Trecuseră deja zece zile de când se ținuse adunarea din casa lui Naham, iar Iltani fusese neobișnuit de tăcută de atunci încoace. De asemenea, se și zgâise mult la unii și la alții. Mai întâi, o urmărise îndelung pe Ayalah, de fiecare dată când aceasta trecea

pe lângă ea; apoi își pironise privirile asupra lui Parah, asupra lui Chathath și asupra celorlalți. Pe lângă asta, izbucnea de multe ori în plâns, pizmuind-o, de bună seamă, pe Parah, al cărei pântece crescuse văzând cu ochii în ultima săptămână. Aceasta le mărturisise chiar că pruncul o lovea cu picioarele în pântec.

Fermecată de gândul că urma să aibă un frățior sau o surioară, Annah își vedea mai departe de lucru, fără a se gândi la ce făcea. *Aproape c-aș putea spune că mă bucur de pruncul pe care-l va naște mama. Dacă voi ajunge vreodată soția iubitului meu – lucru de care mă cam îndoiesc –, mi-aș dori să am și eu un copilaș. Dar copilașii cresc și devin copii; iar toți copiii pe care i-am întâlnit eu sunt niște mici dihanii răzgâiate, pline de răutate, ce țipă întruna, scuipă pe oricine și îi lovesc pe oameni fără a sta pe gânduri. N-aș mai ști ce să mă fac de supărare, de-aș avea un astfel de copil.* Deodată, Annah se cutremură. Cineva o privea din spate.

Când se întoarse, recunoscu picioarele durdulii și brune ale lui Iltani. Aceasta stătea în picioare în odaia de lucru, lângă perdeaua de piele de la intrare, cam la trei lungimi de braț depărtare de Annah. *De ce se uită așa la mine?* se întrebă tânăra neliniștită. Nădăjduia să nu fie nevoită să o ia la fugă; vânătăile de pe trup și falca umflată începeau, în sfârșit, să i se vindece, dar coastele o dureau încă, de fiecare dată când trăgea aer mai adânc în piept. *Lasă-mă în pace,* spuse ea în gând, cu privirea ațintită la picioarele lui Iltani. Spre uimirea sa, aceasta se retrase îndărătul perdelei de piele, fără a scoate o vorbă.

Tulburată de purtarea stranie a cumnatei sale, Annah își mută rogojina pe care lucra în mijlocul încăperii și îngenunche din nou, stând cu ochii pe ambele intrări. *Iltani mă urmărește încă. Îi simt privirea iscoditoare. Parcă așteaptă ceva anume. Dar nu stă în firea ei să aibă atâta răbdare; aproape că e mai îngrozitoare purtarea aceasta a ei, decât să urle la mine și să mă snopească în bătaie.*

Annah vărsă pulberea de nisip și praful de lemn rămase în scobitura formei cu care lucra, apoi presără înăuntru niște nisip

proaspăt și o mai șlefui puțin. Dar încă o simțea pe Iltani dându-i târcoale dindărătul perdelei. *Pleacă și lasă-mă în pace!* Prea tulburată pentru a-și mai putea vedea de muncă, tânăra împinse la o parte bucata de lemn și își scoase mănușa. Mâinile îi tremurau, iar inima îi zvâcnea sălbatic, pe măsură ce teama ei dădea în pârgă și se prefăcea într-o spaimă înnebunitoare.

Annah sări în picioare, înhățându-și sacul de paie și își trase vălul pe cap. În timp ce se îndrepta către ieșirea ce dădea spre vatra unde se curăța aurul lui Yerakh, tânăra o zări pe Iltani, care venea în atelier, strângând ceva în mână. Avea un cuțit de piatră.

Îngrozită, Annah ieși cu spatele din odaia de lucru, ținându-și ochii ațintiți la picioarele cumnatei sale, care se apropia tot mai mult de ea. Ajunsă acum în lumina soarelui, tânăra se dădu înapoi, până simți ceva izbindu-i-se de brațul ei înfășurat în văl. Era un bulgăre de pământ.

— Annah! se auzi glasul amenințător al lui Yerakh. Ți-ai și terminat treaba? Întoarce-te la muncă. M-ai înțeles? La muncă!

Tânăra șovăi, tremurând și încercând să-și învingă teama. Sudoarea îi curgea în șiroaie de pe frunte. *Nu pot,* îi spuse fără vorbe lui Yerakh. *Iltani are în mână un cuțit.*

Bărbatul plecă de lângă vatra de curățare a aurului, păși către ea pe pământul înțelenit și o apucă de braț.

Annah tremura, întrebându-se: *Cine e mai primejdios? Yerakh sau Iltani?* Pe când fratele ei o trăgea înapoi în odaia de lucru, femeia aruncă o privire în jur. Iltani se făcuse nevăzută. Fără îndoială, vocea lui Yerakh o speriase. Iar odată cu ea, dispăruse și acea stare apăsătoare de primejdie. Annah răsuflă ușurată și oftă încet, așa încât să n-o audă nimeni. Când bărbatul îi puse din nou lemnul scobit în mână și o sili să șadă pe pământ, ea nu se împotrivi. Își aruncă la o parte vălul de pe cap, își puse iarăși mănușa, după care se apucă din nou de lucru.

Yerakh păru mulțumit de purtarea ei. Spre marea uimire a tinerei, acesta nu o lovi pentru că încercase ceva mai devreme

să plece afară. În schimb, el mai zăbovi puțin, rotindu-și privirile prin odaie și mormăind ceva în scârbă. Apoi plecă hotărât în odaia cea mare și începu să urle:

— Iltani, să nu te mai prind în odaia mea de lucru! Nu-mi zice că n-ai fost acolo, căci ți-am simțit mirosul!

Annah o auzi pe Iltani crâcnind.

— N-am făcut nimic rău. M-am dus doar să văd ce face creatura aceea netrebnică, dar ea...

— Ea a fugit pentru că ai tulburat-o! S-o lași în pace, m-ai înțeles? Dacă te mai prind pe acolo, te voi bate cum o bat pe ea!

Ascultând strigătele fratelui său, lui Annah îi venea să plângă. Îi era adânc recunoscătoare lui Yerakh.

* * *

Stând pe malul râului, în locul unde se așeza de fiecare dată, Annah își ridică într-o doară privirea către cer. Iubitul ei zăbovea în dimineața aceasta, însă tânăra găsea plăcere în clipele de așteptare, desfătându-se de clipocitul apei. Azi, se simțea vindecată. Vânătăile îi trecuseră deja de săptămâni bune, iar coastele n-o mai dureau nici când răsufla adânc. Urma să încerce, în curând, să alerge de la râu până la tabără.

Bine, măcar, că n-a trebuit să fug de Iltani, cugetă ea. *Mă întreb dacă mai are și acum cuțitul acela de piatră. În orice caz, nu se mai furișează pretutindeni, iscodindu-i pe toți, așa cum făcea după adunarea din casa lui Naham. Sunt sigură că atunci era pornită să omoare pe cineva.*

Annah își alungă aceste gânduri și se puse pe treabă, răsucind iarăși, pe mica ei suveică cioplită, fibre din flori de culori șterse. Astăzi, înainte să plece de la râu, avea să-și spele vălul, iar în următoarea zi avea să-l dreagă, folosindu-se de firul pe care îl lucra tocmai acum. Din pricina acestui tânăr chipeș, Annah uitase de veșmântul ei drag și nu-i mai purtase de grijă; el era, de departe, mult mai fermecător decât vălul țesut cu atâta trudă.

Femeia zâmbi, gândindu-se la iubitul ei. *Fără îndoială, e mult mai ales decât oricare bărbat din așezarea noastră. Mi-aș dori să-i fiu dată de soție. Însă, chiar dacă mi-aș face curaj pentru a rosti ce am pe inimă, Yerakh n-ar încuviința niciodată așa ceva. Mai degrabă m-ar ucide.*

Pe când isprăvea de înfășurat firul pe suveică, Annah îl simți apropiindu-se, pe malul celălalt. Pleoscăitul unei pietre aruncate în râu o încredință că simțurile n-o înșelau. Ea ridică îndată fruntea și-l privi cu înflăcărare. Tunica de piele îi era udă, iar pe frunte avea legată o fâșie lată dintr-o piele moale. Annah arătă cu mâna spre aceasta: *De ce ți-ai legat așa fruntea?*

Tânărul îi răspunse cu zâmbetul lui fermecător și o chemă prin semne spre un loc aflat în susul râului: *Vino după mine.*

Femeia șovăi, întrebându-l, cu sprâncenele arcuite și cu mâinile ridicate: *De ce?*

Feciorul zâmbi încă o dată și întinse mâna către ea, după care o chemă din nou pe cursul râului în sus: *Într-acolo, haidem.*

Nu mi-a răspuns la întrebare, cugetă Annah, oarecum supărată. Stârnită să-i dezlege taina, își ridică vălul și desaga, iar apoi o luă din loc, hotărâtă să țină pasul cu iubitul ei, care înainta cu zor pe malul celălalt. Din timp în timp, când ea rămânea în urmă prin locurile mai nisipoase, tânărul se întorcea și îi zâmbea. Annah se întreba dacă el își dădea seama cât putea fi de convingător. Încurajată de privirile lui, se grăbea și ea mai departe. Însă când trecură de hotarele așezării, Annah șovăi, cuprinsă de îngrijorare și rămase pe loc. Tânărul se opri și el.

Arătând cu mâna spre izvorul îndepărtat al râului, femeia întrebă fără vorbe: *Mai este mult de aici?*

Bărbatul ridică o mână, căutând s-o liniștească, apoi își apropie degetul mare de arătător, ca și cum ar fi vrut să ciupească ceva: *Foarte puțin.* Cu niște ochi stăruitori, feciorul o îndemnă să privească înainte. La câțiva pași mai în sus, râul făcea o cotitură. *Dincolo de cotitura aceea,* îi spuse el, făcând cu mâna un gest arcuit. Apoi rămase în așteptare, urmărind-o îndeaproape. Annah

pricepu că tânărul nu voia s-o silească să meargă mai departe, dacă-i venea greu să treacă de mejda așezării.

Nehotărâtă, ea se legănă ușor și repetă gestul lui, dând parcă să ciupească vântul ce adia tihnit: *Doar puțin mai încolo?*

Zâmbetul și încuviințarea primite drept răspuns îi readuseră liniștea în suflet. Însă când trecu de cotitura cu pricina, femeia se opri și rămase cu gura căscată, strângându-și în brațe sacul moale de paie. Șase frânghii lungi și groase erau întinse de pe o parte până pe cealaltă a râului și doi tineri lucrau agățați de ele. Unul stătea pe o plută de bușteni, ancorată destul de slab în șuvoiul de apă și lega între ele, cu o împletitură de trestii și de sfori mai scurte, frânghiile de jos și cele de sus; tovarășul său încălecase cele două frânghii de jos și prindea pe ele niște stinghii tari și trainice, dând astfel formă căii pe care urmau să calce cu talpa piciorului pentru a trece râul. Annah mai văzu pe malul celălalt un bărbat în vârstă, cu părul înspicat și chipul acoperit cu o barbă deasă, care îi îndruma pe cei doi tineri. *Aceștia sunt tatăl și frații iubitului meu,* își spuse ea și îl recunoscu pe flăcăul de pe frânghii – îl mai văzuse în ziua când îi trecuse prin minte să-și ia viața, aruncându-se în râu.

Pleoscăitul unei pietre căzute în apă îi întoarse acum privirea către mal.

Cum ți se pare? o întrebă iubitul ei, ridicându-și sprâncenele în tăcere și arătând cu capul înspre pod.

Nedumerită, Annah clătină ușor din cap și se zgâi din nou la frânghiile pe care lucrau cei doi feciori. Se vedea limpede că erau deja pe terminate. Dar, totuși, de ce construiau un pod? Femeia întinse mâna spre pluta făcută din butuci și o mișcă înainte și înapoi, arătând spre malurile apei, după care ridică din umeri, uitându-se la pod. *Dacă puteți trece râul pe plută, de ce ați mai făcut și podul?*

Tânărul ridică și el din umeri, ținându-și palmele îndreptate în sus, cu o căutătură sobră: *Nu știu.* Apoi arătă spre tatăl său, cu o mișcare ușoară: *Așa ne-a spus tatăl nostru.*

Annah înclină din cap. De bună seamă, tânărul trebuia să-și asculte tatăl. Femeia rămase la o oarecare depărtare și se așeză pentru a-și trage sufletul. Iubitul ei plecă să le dea o mână de ajutor tatălui și fraților săi, care prindeau în continuare frânghiile de jos și cele de deasupra între ele. Acestea erau legate la capete de patru copaci înalți – câte doi de fiecare parte a râului, destul de potriviți între ei ca înălțime și ca depărtare unii față de alții. Partea de jos a podului, pe care umblai, și partea de sus, de care te puteai ține cu mâinile, erau făcute din patru frânghii groase, în vreme ce altele două, mai lungi, coborau pe câte o parte a podului, de la jumătatea înălțimii copacilor de pe un mal, spre mijlocul podului și urcau din nou până la jumătatea copacilor de pe celălalt mal, făcând astfel ca puntea să nu se încovoaie.

Tânărul îndrăgit de Annah luă în mână o legătură de trestii și un colac de sfoară, își adună puterile și porni prin mijlocul șuvoiului, trăgându-le după el înspre plută. Cel de-al doilea frate al său – care pentru Annah era încă un necunoscut – întinse un braț lung și luă mai întâi trestiile, așezându-le pe butucii plutei, ca mai apoi să-l scape și de cealaltă povară. Trecând sfoara de la unul la altul, flăcăii se înghiontiră vioi, până când tatăl lor îi fluieră de pe malul mai îndepărtat. Ei își plecară capetele supuși, în vreme ce fratele lor mai tânăr, cocoțat la adăpost, pe frânghii, luă o trestie și o clătină spre ei mustruluindu-i; apoi începu să râdă în hohote pe seama stânjenelii celor doi.

Văzând toate acestea, tatăl lor, bărbatul cu păr înspicat, răsuflă prelung și clătină din cap posac, privindu-i totodată cu mult drag. *Îi iubește,* cugetă Annah oarecum invidioasă. *Într-o astfel de împrejurare, Yerakh ar striga la noi și apoi ne-ar bate crunt.*

Sufletul începu să-i tânjească și mai mult, când mama tânărului îndrăgit se ivi dintre copaci, zâmbindu-le soțului și fiilor ei. *Aș vrea să fac parte din familia asta,* se gândi Annah deodată, pătrunsă de o dorință atât de arzătoare, încât o podidiră lacrimile.

Când o zări, femeia o întâmpină cu un zâmbet cald și se apropie de râu, pentru a sta față în față cu ea. Apoi arătă cu mâna către Annah și încercă să-și pună gândurile în semne, mângâindu-și propriul chip: *Te-ai făcut mai bine.* Tânăra încuviință ușor, își apăsă mâinile pe inimă și apoi le întinse înainte, cu un zâmbet plin de recunoștință: *Mulțumesc.*

Mama iubitului ei înclină din cap și flutură din mână, arătându-i printr-un gest plin de căldură că nu avea de ce să-i mulțumească. Apoi, dintr-odată – ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva –, ridică mâna și o rugă pe Annah să aștepte. Pe urmă, fără să mai stea pe gânduri, se apropie cu zor de soțul și de fiii săi și îi spuse ceva iubitului tinerei. Acesta tocmai ieșise din apă, ud leoarcă, dar când auzi vorbele mamei sale, îi mulțumi din adâncul sufletului, sărutând-o. Femeia îl goni la o parte, prefăcându-se furioasă pentru că feciorul o făcuse ciuciulete.

Înveselită și uimită de toate acestea, Annah se apropie încet de pod. Iubitul ei scotocea printr-o grămăjoară de unelte și de provizii de tot felul. Acum, el găsi o bocceluță de piele, se ridică triumfător și o întinse către tânără: *Asta e pentru tine.*

Înainte ca ea să poată spune ceva, feciorul se avântă în apă și îi aruncă legătura de piele fratelui său de pe plută, care, la rândul lui, îl chemă pe mezinul familiei. Acesta luă darul pentru tânăra fată și zâmbi pieziș, pregătindu-se mai mult decât era nevoie pentru a-l arunca și stârnindu-i pe toți să strige la el. În cele din urmă, se întoarse, îi făcu lui Annah cu ochiul și scuturǎ legătura către ea, strigând:

— Prinde-o!

Temându-se că înăuntru se putea găsi ceva firav, tânăra o luă la fugă. În goana ei, își scăpă vălul și desaga, iar când prinse bocceluța de piele, aproape căzu. Iubitul ei începu să-și certe fratele, vădit înfuriat și îngrijorat, până când Annah își recăpătă cumpănirea și îi zâmbi. Acum, tânăra se simțea acceptată... și puțin stânjenită, căci toți aveau ochii ațintiți asupra ei. Șovăielnică, Annah îi aruncă

o privire iubitului său. Acesta arătă cu degetul spre legătura din mâinile ei: *Deschide-o.*

Tânăra se așeză sfioasă pe un petec de iarbă, într-un loc unde malul nu era atât de înalt și începu să deznoade sfoara cu care era legată bocceaua de piele. Când o desfăcu, află înăuntru un pieptene mare din lemn înmiresmat – având cioplite pe el aceleași forme ca neprețuita ei scoică – și o altă pungă de piele. Deschizând-o și pe aceasta, Annah găsi mai multe unelte de tot soiul, menite s-o ajute în lucrul ei: niște andrele de lemn, câteva sule mărunte din metal și o custură foarte mică potrivită cu multă iscusință într-o bucățică de lemn scobit, pentru a nu pricinui vreo nenorocire.

Pieptenele înmiresmat era de la iubitul ei; se vedea limpede, după formele cioplite pe el. Dar uneltele... cine i le dăruise? Annah șovăi puțin și le ridică, întrebând-o din priviri pe mama feciorului: *Vreți să îmi dați mie toate acestea?*

Femeia înclină din cap și zâmbi. Annah îi mulțumi, încântată să aibă și ea propriile-i unelte. Iar pieptenele mirosea atât de bine... a mirodenii și a ulei de măsline. Tânăra îl încercă sfioasă pe o șuviță de păr, apoi, radiind de bucurie, își privi iubitul și arătă cu mâna spre sacul de paie: *Îl voi ascunde aici.*

Până la această vreme, feciorul își dăduse deja seama că fata fusese nevoită să-și dosească și prețioasa scoică cioplită. Acum, el înclină din cap: *Bine, ascunde-l.*

După ce mai cercetă o dată noile sale comori, Annah le vârî la adăpost, în desagă. Iubitul ei și frații acestuia se întoarseră la lucru, iar părinții lor mai rămaseră prin preajmă, urmărindu-i. Dimineața era deja pe sfârșite, însă Annah nu voia să se întoarcă în așezare... la familia sa nefericită și fără pic de rânduială.

Mai rămân să-mi spăl puțin vălul, iar apoi voi pleca, se hotărî ea. *Acum că l-am scăpat în nisip, trebuie neapărat să-l curăț.*

Își luă învelitoarea de pe jos și porni către apă. Dar, deodată, simți că pământul se cutremură și îl auzi urlând din adânc. Sări înapoi îngrozită și își încleștă degetele în iarbă. Râul se învolbură

sălbatic, iar podul se legănă odată cu pomii de care era ancorat. Frații iubitului ei se prinseră de frânghii, în vreme ce tânărul îndrăgit și părinții lui se ghemuiră pe malul celălalt, așteptând ca pământul să se potolească. Annah rămase uimită când văzu cu câtă liniște priveau ceea ce se petrecea. *Parcă se așteptau să se întâmple una ca asta,* cugetă ea, urmărindu-i cu gura căscată.

Când cutremurul încetă, mama feciorului își luă rămas-bun de la Annah, fluturând din mână și plecă netulburată. Cu aceeași liniște în suflet, iubitul tinerei îi zâmbi acesteia și se întoarse la lucru. Fratele său cel mai tânăr scoase un strigăt de bucurie, fiind foarte încântat, din câte se părea, că nu căzuse de pe pod. Iar Annah zâmbi, la rândul ei, în ciuda fricii care-i umplea inima.

* * *

După ce-și isprăvi de mâncat cina, tânăra se retrase într-unul din ungherele întunecate ale colibei, de unde putea urmări mișcările familiei sale, fără a fi zărită. Stăteau cu toții ca pe ace. Haburah plecase la nevestele lui Naham, în vreme ce acesta hoinărea prin așezare împreună cu Yerakh. Annah bănuia că soțiile fierarului o poftiseră pe sora ei la cină, pentru a-i da de știre că uriașul plănuia s-o ia în căsătorie.

— Sunt sigură că vorbesc despre zestrea ei, spuse Iltani și mai luă o mână de nuci și de turte cu miere.

— Scumpa mea soră mai în vârstă, îi răspunse Chathath rânjind, ce prostuță poți fi. Nevestele lui Naham nu au nimic de spus în nicio privință. Și dacă ar fi ca Yerakh să îi dea ceva de zestre lui Haburah, nu ar face-o decât de teamă ca fierarul să nu-i crape țeasta... după cum aș trage eu nădejde.

— Pocitanie! țipă Iltani.

— Iubitoare-de-șarpe! îi răspunse Chathath fără zăbavă. Nu ți-a folosit la nimic nici ție, că le-ai pupat în bot pe șerpoaicele acelea.

Cu ochii scăpărându-i de mânie, femeia aruncă după el cu un miez de nucă.

— Tu ține-ți gura!

— Când vei tăcea și tu, soră mai în vârstă, îi întoarse vorba Chathath, azvârlind nuca în foc.

Parah ridică mâinile istovită.

— Încetați odată, amândoi. Îmi ajunge osteneala de-a purta în pântec acest prunc; n-am nevoie să ascult la nesfârșit și certurile voastre.

Iltani o pironi cu o privire plină de ură.

— Nu mă slăbești o clipă cu pruncul acela al tău! Ai putea să mă scuipi în față, pur și simplu, fiindcă tu ai zămislit, iar eu nu!

Soția lui Yerakh se ridică, aruncându-și mâncarea pe jos și plecă afară, pe ușa din spate.

— Toate-s la fel ca până acum, se plânse Ayalah. K'nan începe să-și piardă răbdarea. Dacă nu-mi primesc zestrea în curând, el își va lua gândul de la mine. Iar tu, mamă, o înfruntă apoi pe Parah, n-ai mai auzit o vorbă din partea lui Tseb-iy, de când cu întrunirea aceea din casa lui Naham. Ar trebui să te duci după el.

— Nu țin deloc să mă mărit cu Tseb-iy, îi răspunse Parah netulburată. Toți bărbații sunt la fel, iar peste câteva luni, voi fi prea ocupată pentru a-mi mai bate capul cu astfel de lucruri.

Stând lângă vatră, căzut pe gânduri, Gammad spuse acum:

— Ar fi trebuit să-l strivim pe Tseb-iy și să-l punem cu botul pe labe. Așa, ai fi fost măritată deja de multă vreme, mamă.

Nu vă gândiți decât la silnicie, cugetă Annah, scrutând chipul mohorât al lui Gammad, despre care ai fi zis că nu e în stare să se iubească decât pe sine. Tânăra nu-și amintea când îl văzuse ultima oară zâmbind.

Parah își încreți fruntea, iar privirea caldă i se întunecă.

— Ascultați-mă bine, cu toții. Nu mă voi mărita cu Tseb-iy, așa că puteți uita de el.

— Spui asta, doar fiindcă el nu te vrea, răspunse Chathath disprețuitor.

Annah își ținu răsflarea, uluită de o asemenea obrăznicie. Parah strânse din buze.

— Te înșeli, băiete, dar nu mai avem ce vorbi despre asta.

Iltani se întoarse în colibă, se furișă în cămară, iar peste câteva clipe ieși înapoi în odaia cea mare, având într-un pahar mai multe ierburi pisate și un fagure de miere. O privire cu toții cum turnă apă într-un vas mic, din cupru, pe care îl vârî apoi în mijlocul cărbunilor din vatră.

— Uite ce-am ajuns, din pricina voastră, le spuse ea furioasă, așteptând să fiarbă apa. Iau leacuri pentru stomac.

Chathath chicoti, în vreme ce Ayalah își dădu ochii peste cap scârbită. Parah își privi mâinile încrucișate peste pântecul ei rotunjit. Iar Gammad scrută mai departe jăraticul, fără a-i lua în seamă pe ceilalți.

Ayalah începu să se tânguie:

— Mamă, te rog, încearcă măcar să vorbești cu Yerakh. K'nan nu năzuiește la o zestre bogată; s-ar putea îndura și Yerakh măcar pentru un ogor mai mic. Și, la urma urmei, dacă are de gând s-o ia de nevastă pe Taphaph în viitorul apropiat, cu siguranță, își va dori ca, mai întâi, să dispărem de pe aici cu toții, pentru a se putea bucura de ea nestingherit. Amintește-i și de asta, să vedem ce va avea de zis.

Annah clipi de mai multe ori, uluită; nu-i venea să creadă că Ayalah vorbise astfel de față cu Iltani. Aceasta din urmă se încruntă, dar continuă să încerce apa din oală, pentru a vedea cât era de caldă. În cele din urmă, ea înșfăcă o mănușă de piele, scoase vasul din jar și turnă puțină apă deasupra ierburilor și a fagurelui de miere. Din pahar se ridicară aburi, făcând-o pe Parah să inspire adânc.

Iltani o văzu și trânti oala înapoi în vatră.

— Bag seamă că ai vrea să guști și tu. Dar decât să te tot holbezi așa la mine, până îmi voi termina de băut leacul, mai bine ia-l tu pe ăsta, iar eu îmi voi face altul. La urma urmei, tu porți un plod în pântece; eu nu!

Femeia puse paharul înaintea soacrei sale și plecă înverșunată spre cămară. Parah se împotrivi.

— Eu n-am zis nimic, Iltani!

— Lasă, rosti peltic soția lui Yerakh, aducându-și ierburi și un fagure de miere într-un alt pahar. Acum e prea târziu.

— După vorbă, începi să semeni cu un șarpe, sora mea mai mare, o luă peste picior Chathath. Ce-ar fi să te duci să locuiești împreună cu Nachash, iar pe noi să ne scuteși de toanele astea ale tale?

— Să-i taie cineva limba! izbucni femeia, clocotind de mânie, în timp ce turna apă fiartă peste ierburile și peste fagurul ei de miere.

Ayalah se aplecă spre paharul cumnatei sale.

— Într-adevăr, miroase bine.

— Dacă-ți trebuie, să-ți faci! Eu nu mă ostenesc pentru una care crede că Yerakh ar trebui s-o ia de nevastă pe Taphaph în locul meu. O, ce bine am să mai râd, când K'nan se va căsători cu o altă femeie... și nu-mi spune că n-o va face. Iltani își sorbi zgomotos băutura. La cât de mult te văicărești, K'nan va avea nevoie de încă douăsprezece femei în jurul lui, ca să nu-ți mai audă glasul.

— Tu vorbești? țipă Ayalah întărâtată.

— Liniște! strigă Parah deodată. M-am săturat de toate certurile astea!

— Dar, mama... începu să spună Ayalah, însă Parah o plesni. Lui Ayalah îi dădură lacrimile.

— Mă duc să stau cu Haburah!

— Bine faci! o repezi mama ei. Fiica fugi afară suspinând. Parah își luă sfidătoare paharul din care ieșeau încă aburi și se

îndreptă spre mindirul ei, pregătindu-se de culcare. Uluiți de izbucnirea de mânie a mamei lor, Annah și ceilalți o urmară în tăcere, întinzându-și așternuturile.

Tânăra tocmai ațipea, când o auzi pe Parah gemând, apoi scoțând țipete înfiorătoare.

— Mamă? strigă Chathath din celălalt colț al încăperii. Ce s-a întâmplat?

Parah inspiră vlăguită, apoi scoase un strigăt de agonie. Iltani veni într-un suflet din odaia unde dormea împreună cu Yerakh.

— Naşte! țipă ea. Dar e prea devreme! Fug să le chem şi pe celelalte femei.

Peste măsură de înflăcărată, Iltani ieşi val-vârtej din colibă.

Tremurând din toată ființa, Annah se furişă mai aproape de mama ei. Aceasta se zvârcolea de durere. Se cutremura scuturată de fiori, apoi rămânea înțepenită, încordându-şi parcă toți mușchii din trup şi încremenind astfel. Chathath şi Gammad nu mai zăboviră o clipă, ci plecară îndată; nici gând să stea în preajma unei femei care dădea naştere unui prunc.

Dar ceva nu e bine, se gândi Annah, privind îngrozită chipul schimonosit şi învinețit al mamei sale. Aceasta parcă nici nu mai putea răsufla, iar durerile nu o slăbeau. Tânăra mai văzuse şi alte femei în durerile facerii. Dar spasmele, în urma cărora Parah rămânea încremenită, nu erau deloc fireşti.

Ce să mă ştiu face? Auzind vocile mai multor femei, Annah se retrase într-un ungher întunecat.

Haburah dădu buzna în colibă, urmată de Ayalah, de Iltani şi de nevestele lui Naham. Acestea din urmă avuseseră fiecare parte de naşteri înainte de vreme, iar acum îi cereau lămuriri lui Iltani despre contracțiile soacrei sale. Parah nu mai putea vorbi, nu mai putea striga, nu mai era în stare nici măcar să răsufle ori să facă vreo mişcare.

Haburah se albi la față, iar Ayalah suspină. Ascunsă în ungherul ei, Annah își trase vălul peste chip şi începu să plângă în

tăcere, privind cum, rămasă fără grai în mijlocul agoniei, mama ei dădea naștere unui prunc mort.

Dându-și seama că Parah nu avea să mai scape cu viață, Haburah, Ayalah și nevestele fierarului își înălțară glasurile și începură să jelească. Niciuna dintre ele nu văzu rânjetul triumfător care-i miji pe buze lui Iltani, când aceasta luă în mâini trupul neînsuflețit al copilului. Dar Annah o privi lung dindărătul vălului și zări cuțitul de piatră pe care cumnata ei îl scoase de la cingătoare, pentru a tăia cordonul ombilical. Iar pe măsură ce coliba lui Yerakh se umplea de bocitoare, Iltani le arătă cu tristețe copilașul mort.

Puțin mai târziu, urmărindu-și în continuare cumnata, Annah văzu cum aceasta luă trupul micuțului, înfășurat într-o bucată de piele și se strecură afară. *Ce are de gând să facă?* Scoasă din minți, Annah își înhăță în grabă sacul de paie și o luă pe urmele lui Iltani, prin bezna nopții.

Capitolul 8

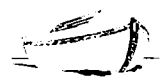

De-abia cutezând să răsufle, Annah porni de-a buşilea peste câmp în căutarea lui Iltani. Furia ei creştea la fiecare pas. Nu putea să se gândească la moartea mamei sale. Cel puţin nu încă. Îndepărtându-şi marama de pe faţă, Annah ciuli urechea să prindă zgomotele nopţii, orăcăitul şi ţârâitul sutelor de broaşte şi gângănii şi schelălăitul îndepărtat al câinilor. Se opri. *Nu se poate să fie adevărat,* îşi spuse, înghiţindu-şi cu multă trudă lacrimile. *Ba da. E adevărat. Şi sunt înspăimântată. De ce ai făcut una ca asta, Iltani? De ce l-ai luat pe frăţiorul meu? Nu e copilul tău!*

Porni iarăşi la drum, hotărâtă să afle ce o mânase pe Iltani să facă una ca asta. Trebuia să se ţină însă destul de departe de prada ei, astfel încât Iltani să nu-i adulmece apropierea. *Nu pot s-o las să scape, chiar dacă voi fi prinsă,* hotărî Annah. *I-a dat la mama să bea din acea licoare, pentru că îi dorea moartea.* Cu mintea întunecată, Annah grăbi pasul.

Iltani mergea către miazăzi, departe de tabără, de-a curmezişul pământurilor lui Yerakh. Annah ştia că dincolo de acele pământuri locuia Nachash. Mai ştia şi că Yerakh – bătăuşul –

se temea, din pricini necunoscute, de Nachash şi de ucenicele ei. Nu se încumetase să le alunge când, în vremea recoltei, acestea veniseră şi îşi luară tainul din grânele sale.

Ce nemernicie, Yerakh, îi spusese Annah în gând fratelui ei, *să-i laşi pe străini – pe şoptitoare şi pe închinătoare-la-Şarpe – să se înfrupte din grânele tale, fără să le ceri nimic în schimb. Iar dacă ţi-ar cere fraţii şi surorile tale ceva, i-ai ameninţa cu moartea.*

Oare o s-o ucizi pe soţia ta pentru ceea ce a făcut? Cred că da. Cu câtă silă te-aş privi stând în faţa taberei tale şi cerând dreptate când tu însuţi nu o recunoşti!

Îndârjită, Annah trecu peste hotarul pământurilor fratelui ei. Aici pomii creşteau în voie, dimpreună cu florile, tufele, viile şi spinii. Annah încercă să dea de urma lui Iltani când, spre miazăzi, zări o licărire de lumină – un foc făcut într-o cocioabă. Annah se înfioră, strângând în braţe vălul şi desaga. Nici prin gând nu-i trecuse că va căuta vreodată acest loc.

— Nachash te-ar arde de vie, îi spusese Chathath odată, înainte ca tatăl lor să fie ucis. El dăduse glas celui mai cumplit coşmar al ei: că avea să fie furată noaptea de către Nachash şi şoptitoarele ei. Apoi, dusă şi pusă de vie pe vatră, până ce focul îi mistuia fiecare oscior.

Chathath se apropie de urechea ei, şuierând:

— Pe urmă o să-ţi lingă cenuşa! Căci, la urma urmei, sunt pe jumătate şerpi. Sunt înnebunite după cenuşa unor copii ca tine arşi!

Dar nu mai sunt un copil, îşi repetă Annah acum, încercând să-şi înăbuşe fricile. *Am să aflu ce a făcut Iltani. Iar dacă va trebui să o înfrunt în faţa tuturor şi să vorbesc, atunci aşa voi face. Şi dacă o voi găsi la vatra lui Nachash, purtând trupul copilului, voi spune tuturor că Iltani a săvârşit două crime.*

Annah scrută cu privirea împrejurimile cocioabei lui Nachash, căutându-şi un loc unde să stea la pândă. Printre ierburile rărite ale peretelui dinspre apus, zări limbile focului din vatră şi, adunându-şi tot curajul, se târî mai aproape de colibă.

Îngenunchind cu grijă, se uită prin răritura din împletitura peretelui. Iltani era înăuntru, şezând dinaintea focului ce pârâia în vatră. Pusese trupuşorul pruncului născut mort mai la o parte, de parcă ar fi fost un maldăr de gunoi. Annah strânse scurt din ochi, ca să-şi înăbuşe valul de furie care o cuprindea iarăşi.

Stând de-a roata în jurul focului, Nachash şi şoptitoarele semănau cu nişte pocitanii, ale căror trăsături omeneşti au fost secătuite de cine ştie ce boală rea şi pustiitoare. Cu toate acestea, prezenţa lor răspândea în jur ceva ademenitor şi întunecat totodată. Nachash însăşi era cel mai puternic izvor al acestei întunecimi. Învelită în mantaua ei de piele vopsită, răspândea în jurul ei o trufie care cerea supunere.

Iar Iltani se supunea smerită. Întocmai ca un copil ce aşteaptă să fie lăudat, zise:

— Am folosit seminţele şi frunzele unor buruieni ucigaşe; femeia a murit cu pruncul în pântece. „Viaţă pentru viaţă", aşa mi-ai spus. Nu e acesta preţul pe care l-ai cerut?

Nachash oftă din toţi rărunchii.

— O să vedem ce ai adus pentru focul nostru.

De sub faldurile mantiei, Nachash îşi întinse braţele albe cu degete osoase peste flacăra focului. Iltani tresări şi se strădui să întindă mâinile ca să-i pună în braţe lui Nachash ghemotocul adus.

Nachash desfăcu legăturica.

— Viaţă pentru viaţă, murmură ea, cu un gâlgâit mulţumit.

Buimăcită, Annah îşi duse mâna la gură.

Iltani se aşeză vădit uşurată.

— Aşadar, eşti mulţumită? Ai să-mi dai leacul de care am nevoie?

Nachash nu răspunse nimic, legănându-se şi stăruind cu privirea pe frăţiorul lui Annah. Această babă ce privea lacomă la trupul unui bebeluş mort întruchipa în ochii lui Annah tot ce era mai silnic în firea omenească. *Te urăsc, o, Nachash,* îşi spuse Annah înverşunată. *Am să cer din mâinile tale sângele mamei şi al fratelui meu. Nici dacă voi trăi o mie de ani nu voi uita ce ai făcut.*

Ca şi când ar fi simţit furia lui Annah, Nachash se întoarse către peretele prin care privea fata şi deschise ochii. Acolo unde ochii ar fi trebuit să-i fie cafenii, ai lui Nachash erau albi. Totuşi, o recunoscu pe Annah. Cuprinsă de furie, Nachash strigă cu glas spart şi puternic:

— Tu, cea care ne pândeşti din întuneric! Tu, cea care ne urăşti! Tu! O să ceri să se facă dreptate? O să ne acuzi în faţa Celui Preaînalt?

Cel Preaînalt? Cel Preaînalt e vrăjmaşul lui Nachash? Oare chiar există Cel Preaînalt? Zăpăcită, Annah se holba prin spărtura din perete, nefiind în stare să se mişte.

Acum şi Iltani se uita spre ea, iar pe faţa ei netedă şi lată se iviră umbrele întunecate ale unor gânduri negre.

— Ne pândeşte cineva? urlă ea îngrozită. Nu. Nu! Apucă de pe jos cuţitul din piatră şi îl strânse în pumn.

Această privelişte o readuse pe Annah în simţiri. Iltani avea s-o ucidă. Iar de data aceasta nici măcar Yerakh n-o mai putea apăra. Apucându-şi vălul şi desaga, o luă la sănătoasa peste câmpuri, spre aşezare, auzind-o pe Iltani în urma ei alergând repede şi zgomotos.

Înspăimântată, cu picioarele zdrelite de spini, Annah strigă, iar cuvintele îi ieşiră din gâtlej ca o şoaptă stinsă:

— Preaînalte, ajută-mă!

Desluşind gâfâielile şi icnetele lui Iltani, Annah gonea de zor prin întuneric. Curând se poticni. I se părea că pământul se ridică s-o întâmpine, lovind-o şi lăsând-o fără suflare. *Am să mor. Iltani e deja în spatele meu.* Năduşindu-se, aproape sufocată de groază, Annah aşteptă, încercând să-şi tragă sufletul. Însă Iltani trecu pe lângă ea şi continuă să alerge către tabără.

Annah zăcu nemişcată, cu faţa în ţărână, neputând să creadă că scăpase teafără. Oare cum de nu o zărise Iltani? Oare de ce n-o urmăreau şi şoptitoarele?

Încetul cu încetul, spaima o părăsi. Annah aşteptă, străduindu-se să le audă pe Nachash şi pe şoptitoare, dar nimic nu-i ajunse la urechi. Numai orăcăitul broaştelor şi ţârâitul gâzelor. Şi trilurile vesele ale păsărilor de noapte. Tremurând, se ridică pe bâjbâite

şi înalţă privirile spre cer, încercând să-şi adune gândurile. *Trăiesc,* îşi spuse ea cu mirare. *Ar fi trebuit să fiu moartă, dar trăiesc.* Luna şi stelele nu-i păruseră niciodată atât de frumoase. Şi se simţea mângâiată de o prezenţă copleşitoare, care era în răspăr cu cea a lui Nachash. *Eşti aici,* înălţă ea gândul spre Cel Preaînalt. *Te simt de parcă m-ai atinge. Dar de ce ai lua Tu seama la o făptură de nimic?*

În vreme ce încerca să priceapă ce i se întâmplă, dinspre tabără răzbăteau ţipete de groază şi de furie. Annah sări în picioare, năpădită de frică, îşi culese vălul şi desaga. *Preaînalte, ajută-mă. Încotro să mă îndrept?* Apoi Annah porni în goană peste câmpuri, în noapte.

* * *

Foindu-se pe o ramură din Copacul Evei, Annah scruta cerul, aşteptând primele semne ale zorilor. Din când în când simţea că prin preajmă mişună bărbaţi şi femei şi îi auzea cum se cheamă unii pe alţii prin beznă. *Oare pe mine mă caută?* se întrebă ea, încercând să pătrundă cu privirea prin negurile nopţii. Simţind deodată că cineva e chiar lângă copac, Annah se căţără mai sus, apucând ramură după ramură, cu inima bătându-i nebuneşte. *O, Preaînalte, fă să nu mă găsească omul acesta.*

Cel de jos zăbovi o vreme sub copac, după care porni grăbit spre râu. Din acea parte se auziră nişte glasuri mai întâi speriate, pe urmă victorioase. Se auzi ţipătul unei femei.

Iltani, îşi spuse Annah. Cu ochii măriţi de spaimă, asculta ţipetele lui Iltani care se amestecau cu blestemele şi râsetele altora, femei şi bărbaţi de-a valma. Neputând să străpungă cu privirea negurile tot mai dese ale nopţii, Annah întoarse capul în partea din care auzea glasurile. Pesemne că cei care o prinseseră pe Iltani o târau înapoi în tabără.

Plină de amărăciune, Annah se odihni pe una dintre crengile groase ale bătrânului copac. *Oare ar trebui să mă întorc în tabără*

şi să vorbesc cu ceilalţi şi să le spun ce au făcut Iltani şi Nachash? Nu, au să mă omoare... Yerakh o să ceară sângele meu. O, Preaînalte, rămâi cu mine. Frica mă sufocă.

Annah îşi încleştă mâinile pe craca pe care stătea, rugându-se. Prezenţa Celui Preaînalt o împresură şi o înfăşură blând. Mângâiată, aţipi. Se trezi când simţi că sacul de paie îi alunecă dintre degete. Strângându-l la piept, Annah se îndreptă de spate şi privi spre cer. Către răsărit, începeau să tresară zorii.

Ar trebui să mă întorc în tabără, îşi spuse. Dar mai zăbovi până ce soarele pătrunse prin negurile dimineţii, curmând spaimele nopţii. Lumina o liniştea şi îi dădea putere. *O, Preaînalte... Îţi mulţumesc că m-ai izbăvit şi că m-ai luat în seamă... pe mine, o făptură de nimic. Oare de ce Ţi-ar păsa Ţie că exist? De ce mi-ai rămâne alături, cu toate că n-am nimic ce să-Ţi dau decât nişte cuvinte pe care nici măcar nu le pot rosti? Ah, dar cât mă bucură prezenţa Ta. O să-mi aduc pururi aminte că ai fost cu mine, că m-ai ocrotit când eram nespus de înfricoşată.*

Coborî din copac şi porni şovăind spre tabără. Din toate laturile, cântece de păsărele începură să spargă liniştea zorilor. Ai fi zis că toate spaimele nopţii nu fuseseră decât un vis; i se părea că nu avea decât să se întoarcă la coliba fratelui ei, iar acolo îşi va găsi mama încă însărcinată şi dormind fără griji.

Nu, moartea mamei, furia lui Nachash şi ţipetele lui Iltani când a fost prinsă noaptea trecută... toate acestea s-au petrecut aievea. Acum trebuie să mă obişnuiesc cu acest gând. Annah îşi potrivi vălul în jurul capului şi pătrunse în tabăra cufundată în ceaţă.

Toţi dorm încă, se gândi. În timp ce se apropia de coliba lui Yerakh, băgă de seamă că pe cărarea bătătorită zăcea încovrigată o femeie, aproape de intrare. Mirată, Annah dădu târcoale trupului prăbuşit cu faţa în jos şi împietri când îşi dădu seama că era vorba despre Iltani, care zăcea moartă într-o baltă de sânge, cu ochii pe jumătate deschişi. Cineva îi tăiase gâtul cu un cuţit de piatră.

Ducându-şi mâna tremurândă la gură, Annah se îndepărtă de trupul lui Iltani. Atâta sânge... Cum mergea cu spatele, fu cât pe

ce să calce într-o altă baltă de sânge, de care era îmbibat pământul chiar la intrarea în colibă. Se holbă la băltoacă, înmărmurită. Oare să o fi ucis pe Iltani în uşă, iar pe urmă să-i fi azvârlit trupul afară, batjocorit şi fără viaţă? Annah se cutremură, zgândărită.

Intrând în cort, îşi ţinu respiraţia şi cercetă cu privirea fiecare ungher. Soţiile lui Naham împărţeau rogojina cu Haburah şi Ayalah, la dreapta vetrei de foc – pe aceeaşi latură a colibei unde sforăia şi Gammad. Ai fi zis că surorile ei adormite nu puteau îndura să stea de aceeaşi parte cu mama lor moartă.

Ferindu-se să privească trupul mamei, Annah se întoarse spre peretele dimpotrivă. Băgă de seamă cu surprindere că Chathath se întinsese pe o rogojină lângă Parah. Nedumerită, Annah se apropie de ei, holbându-se la cei doi care stăteau alături.

N-aş fi crezut vreodată că Chathath era atât de legat de mama. Privindu-i cu atenţie, Annah îşi dădu seama că Chathath avea chipul vineţiu şi nefiresc de încremenit. Nefiind în stare să creadă ceea ce vedea aievea, Annah atinse uşor mâna fratelui său. Era rece şi se bălăbănea din încheietura cotului... pregătită pentru îngropăciune.

Annah se prăbuşi la pământ, cu totul năucită. *Cum se poate ca Chathath să fie mort?* Încă se aştepta parcă să se trezească râzând de moartea lui Iltani. Încă îi mai răsuna în minte cearta din seara trecută, când se ciondănise cu Iltani înaintea focului de seară, cu glasurile gâtuite de ură.

— *Dihanie!*

— *Închinătoare-la-Şarpe!*

— *Ţine-ţi gura!*

— *Numai dacă ţi-o ţii şi tu, soră mai mare.*

Annah se crispă de durere amintindu-şi că Chathath îi prorocise şi ei moartea. *Iltani credea că tu o pândeai astă-noapte,* cugetă Annah, uitându-se la faţa rece şi încremenită a lui Chathath. *Eu sunt de vină, tu n-ai fi mort acum dacă eu nu aş fi pornit pe urmele ei. Când am căzut şi nu mi-a mai dat de urmă, a venit aici şi te-a ucis – cu cuţitul de os – în pragul colibei tale.*

Cutremurată, Annah se depărtă de trupurile mamei şi al fratelui ei. Trebuia să iasă din colibă şi să se îndepărteze de miasmele înfiorătoare ale morţii. Cum nu era în stare să treacă peste sângele lui Chathath de la intrare şi nevrând nici să mai vadă privelişte leşului fără suflare al lui Iltani, ieşi pe uşa din spate a colibei.

Am să merg spre râu, îşi zise. Dar, în vreme ce îşi croia drum printre pomii din livadă, îşi aminti deodată de mama ei şi de Tseb-iy, cum se îmbrăţişau la umbra copacilor înmiresmaţi.

Dacă o iubeai cu adevărat pe mama, Tseb-iy, ea ar fi şi acum în viaţă. Acest gând îi puse un nod în gât şi îi făcu stomacul să i se întoarcă pe dos. Căzu în genunchi şi vomită. Când fu în stare să se pună din nou pe picioare, porni clătinându-se peste câmp, zdrobită de durere, secătuită de orice simţire. Vietăţile câmpului se fereau dinaintea picioarelor ei, iar păsările zburau mute dinaintea ei.

* * *

El o aştepta la râu, iar Annah de-abia îi ghici prezenţa. Ea căzu în genunchi, buimăcită, privind şuvoiul de ape văzându-şi de zor de cursul lor. În faţa ei, o pietricică plesni apa râului. Privi pierdută la stropii de apă ce se înălţară pentru o clipă şi făcură suprafaţa apei să se unduiască în cercuri. Încă o piatră căzu în râu, de data asta mai cu putere. Stropii îi ajunseră pe mâinile ce se odihneau în poale, pe desaga din fir de... Deodată o străfulgeră un gând, limpede şi rece: *Uită-te la el, te aşteaptă.*

Annah ridică anevoie capul şi îi întâlni privirea. O ţintuia cu ochii larg deschişi, întrebând-o din priviri: *Care-i necazul?*

După o clipă de linişte încremenită, Annah se aplecă şi luă un pumn de nisip, lăsându-l apoi să i se scurgă printre degete, răspunzându-i: *Moartea. Moartea e necazul.*

Încordarea simţămintelor lui o atinse şi pe ea în cele din urmă, scoţând-o din încremenire. Annah inspiră adânc. Încercând să-i răspundă, ea ridică patru degete: *patru oameni.* Ridică mâna să-şi dea

părul peste cap, arătând astfel că era vorba despre o femeie. *Prima.* Pe urmă, desenă în aer un pântece de femeie însărcinată, apăsând aprig cu mâinile în jos, ca să dea de înțeles că pruncul a murit. *Al doilea.* Pentru a descrie moartea lui Chathath, încercă să zugrăvească un om cu fața spână, mai înalt decât ea, apoi își încleștă mâinile ducându-le spre inimă, ca și când ar fi ținut un pumnal. *Al treilea.* După care, se apucă iarăși de păr, trecându-și un deget peste pielea gâtului, descriind curbura unei tăieturi de moarte. *A patra.*

Când zugrăvi acest din urmă moment, își aminti ochii goi cu care o țintuise Iltani din moarte, făcând-o să-și ducă mâinile la gură. Nu-și putea îngădui să verse în fața lui – cu toate că stomacul ei gol n-ar fi fost în stare de altceva decât de niște zvârcoliri deșarte. Copleșită, începu să plângă, plecându-și fruntea în nisip, strângându-l în pumni și împroșcându-l în neștire, printre suspine.

După ce se mai liniști, auzi clipocitul unei pietre căzute în apă. Ridicându-se nepăsătoare, îl privi istovită. Bărbatul era deznădăjduit. Își trecu mâinile peste față, apoi le întinse spre ea, arătându-i lacrimile sale: *Jelesc dimpreună cu tine.*

Înduioșată de compasiunea lui, Annah se puse iar pe plâns. El făcu semne rugătoare, stăruitoare, arătând în susul râului: *Du-te spre pod!*

Ea se ridică, neștiind ce altceva ar fi putut să facă. Își șterse ochii cu colțul vălului, apoi își luă desaga pe umăr și porni cu pași târșâiți în susul râului. Amorțeala începu iarăși să coboare peste sufletul ei, înspăimântând-o. Ar fi fost mult prea la îndemână să se lase mistuită de această stare și atrasă într-o lipsă nătângă de simțiri.

Preaînalte, cugetă ea vlăguită, *ajută-mă.* În vreme ce se apropia de pod, simți prezența Celui Preaînalt – o prezență tăcută care o îmboldea să nu se oprească și să cerceteze cu grijă împrejurimile.

Pe măsură ce se apropiau de pod, iubitul ei își potrivi pasul după ea. Din când în când, arunca înspre ea cu câte-o pietricică, stăruind să se uite la el, ca să fie încredințat că ea mai avea puterea

să continue drumul. De fiecare dată, ea încuviința tăcut din cap şi continua să meargă. Când ajunseră la pod, el se întoarse spre ea rugând-o din priviri să se aşeze pe malul râului şi să-l aştepte. Se întoarse de două ori întrebând-o cu mâinile şi cu ochii întunecați şi grăitori: *Ai să mă aştepți?*

Istovită, ea se lăsă în genunchi şi încuviință, netezind nisipul ca să-l încredințeze: *Am să te aştept aici.*

Ea privi cum el părăseşte în fugă malul râului şi se pierde printre copaci. *Se teme să nu-mi pun capăt zilelor,* se dumiri ea. *Dar sunt prea sleită de puteri.* Îşi puse la cap desaga şi vălul, apoi se încovrigă pe nisip şi închise ochii. Într-o clipită se cufundă într-un somn adânc.

Atingerea unei mâini o smulse din somn. Annah sări, îngrozită, îndepărtându-se de mâna aceea, chiar dacă părea blândă. Mama iubitului ei îşi retrase mâna, nedumerită. Înțelegând numaidecât, îngenunche în fața lui Annah, scrutând-o cu privirea ei întunecată.

— Copila mea, murmură ea, cu glas blând şi liniştit, spune-mi ce s-a întâmplat.

Să-i spun? Adică să pun în cuvinte? Annah simți cum i se scurge sângele din obraji. Încremenită de spaimă, îşi luă capul în mâini şi îşi plecă privirea. Mâna o mângâie iarăşi ocrotitor. Annah se silea să nu se ferească de aceste mângâieri, dar tremura ca varga. Oare, de la moartea tatălui ei, mai avusese parte de vreo atingere mângâioasă? Nu-şi aducea aminte.

— N-ai de ce să te temi cu mine, îi şopti mama lui. Acum nimeni n-are să-ți mai facă vreun rău. Nu se cade ca fiul meu să se apropie încă de tine, aşa că am venit eu. Te rog să-mi spui ce s-a întâmplat!

Vorbeşte! îşi porunci Annah. Speriată, se sili să împingă sunetele din gât şi să le scoată printre buze.

— Astă-noapte... mama mea... Strădania de a rosti aceste cuvinte aproape că o sufoca. Înghiți anevoie şi o luă de la capăt.

Mama mea... era însărcinată. Soția fratelui meu este... era... stearpă.

Cu privirea în pământ, își spuse povestea pe sărite. Auzindu-și glasul, cuvintele îi păreau sparte și poticnite. Povesti cum murise mama ei. Povesti cum Iltani îl dusese pe copilul abia născut la Nachash. Povesti cum fugise să-și scape viața și cum stătuse toată noaptea de strajă în Copacul Evei și își sfârși povestea cu moartea lui Iltani și a lui Chathath.

Singurul amănunt pe care nu-l pomeni fu prezența Celui Preaînalt. Cuteză să nu aducă vorba despre El în fața mamei iubitului ei. Încă nu. Credința ei în Cel Preaînalt avea să fie socotită un semn de nebunie. Se putea ca iubitul ei și familia lui să socotească că trebuie s-o alunge. Și astăzi nu se simțea în stare să mai îndure una ca asta. După ce isprăvi de povestit, Annah se opri, istovită.

Mama iubitului ei o apucă de mână:

— Copila mea, uită-te la mine.

Când Annah îi întâlni privirea, femeia continuă:

— Te rog să aștepți aici câtă vreme o să vorbesc cu bărbatul și cu fiul meu. Ei sunt acolo, zise, înclinând capul spre celălalt mal al râului. Annah își zări iubitul de cealaltă parte, stând în picioare lângă tatăl său. Nu le vedea chipurile, dar văzu că tata își ținea fiul de umeri și vorbeau cu capetele plecate. Făgăduiește-mi că o să aștepți, îi ceru mama iubitului ei.

— O să aștept, se învoi Annah cu glas stins.

Mama iubitului ei trecu uimitor de repede peste podul ce se legăna, cu pas tineresc și încrezător. Soțul și băiatul ei tocmai isprăviseră de vorbit și îi făcură semn de bun-venit. Schimbară câteva cuvinte scurte, însoțite de încuviințări ale capului, după care se întoarseră cu toții cercetând cu atenție podul. Bărbatul luă iarăși cuvântul și toți trei părură mulțumiți. Pe urmă, mama iubitului ei trecu iarăși peste pod către Annah, sărind peste ultimul pas, părând mulțumită.

Annah se ridică tremurând. Mama iubitului ei o apucă de mână, vorbindu-i cu blândețe:

— Copila mea, dacă ar fi să te cerem, ca să te aducem în familia noastră ca soață a fiului meu, ai veni de bunăvoie cu noi?

— Da, dar... Annah șovăi, apoi izbucni: Yerakh n-o să se învoiască. N-o să-mi dea niciun fel de zestre.

— Ba o să se învoiască, îi răspunse hotărâtă mama iubitului ei, nelăsând loc de cârcoteli.

Annah își plecă capul abătută.

— Trebuie să spun că... dacă veți vrea să scăpați de mine, am să înțeleg. Sunt socotită smintită. Sunt cea mai disprețuită dintre toți cei ce locuiesc în așezarea mea. Suspină, iar ochii i se umplură de lacrimi. Sunt un nimeni, urmă ea. M-am ferit de toată lumea și n-am mai vorbit cu nimeni de la moartea tatălui meu încoace.

Mama iubitului ei clipi din ochi uimită.

— Cum? Noi ne aducem aminte de el. A murit... când... în urmă cu douăzeci și cinci de ani? Cum n-ai scos niciun cuvânt în toți acești ani?

Annah își feri privirea, iar pe obraji începură să-i curgă lacrimi.

— Adesea am fost ispitită să vorbesc. Dar știam că Yerakh are să mă zugrume... să-mi frângă gâtul, așa cum a făcut cu tata.

Mama iubitului ei ridică un colț al vălului. Cu o mișcare hotărâtă și ocrotitoare, îi șterse lacrimile fetei ca unui copil mic, zicând:

— Nu vei mai avea parte de așa ceva! Vin în seara asta să stau de vorbă cu fratele tău. Fie că-i place, fie că nu, se va *învoi* cu ce îi cer. Va fi ultima ta noapte în acel loc. Acum, uită-te în ochii mei.

Annah se supuse ascultătoare.

Mama iubitului ei surâse, calmă și hotărâtă.

— Trebuie să te întorci la coliba fratelui tău. Poartă-te ca de obicei, nu spune nimic și lasă-i să creadă ce vor. Astăzi, vor cinsti moartea mamei și a fratelui tău. După-masă, voi veni să vorbesc

pentru tine. Până mâine seară, vei scăpa din locul acela. Se opri şi scutură colţul ud de lacrimi al maramei. Marama asta e o lucrătură foarte frumoasă.

— Cei din familia mea... o urăsc.

— Copila mea, zise duios mama iubitului ei, acum noi suntem familia ta.

* * *

— Mamă, cum o cheamă? întrebă Sem în vreme ce se îndepărtau de râu.

Naomi se încruntă, părându-i rău că tânăra plecase spre tabără înainte să apuce s-o întrebe.

— Am uitat s-o întreb.

Se uită la soţul ei care începu să râdă.

Capitolul 9

Abia trecuse de amiază, şi întreaga tabără se adună pentru înmormântarea lui Parah şi Chathath. Ceva mai devreme, corpul lui Iltani fusese aruncat, fără nicio ceremonie, într-o groapă de gunoaie, o îngropăciune ruşinoasă, pe măsura unei ucigaşe.

K'nan şi câţiva bărbaţi mai tineri – printre care şi Tseb-iy – se înghionteau şi râdeau pe înfundate în vreme ce pogorau în groapă trupul înfăşurat în piele al lui Chathath şi îl aşezau lângă trupul lui Parah. Annah îşi ascunse privirea, muşcându-şi buzele. Îi venea să urle fără încetare ca să audă toată tabăra cuvintele ei de jale şi mânie. O durea că aceşti tineri – şi îndeosebi Tseb-iy – sunt în stare să se hlizească tocmai acum. Numai surorile ei erau îndurerate.

Ayalah stătea lângă mormânt, suspinând. Haburah îi muştruluise cu amărăciune pe tineri, spunându-le:

— Chiar atât de mult i-aţi urât pe mama şi pe fratele meu încât să râdeţi la căpătâiul lor?

Tseb-iy tăcu numaidecât, dar K'nan răspunse îndată:

— Îţi jur, Haburah, că nu râdem de fratele tău şi de mama ta.

Deodată, Annah simţi că cineva o trage de păr prin văl cu atâta putere şi iuţeală, încât căzu în şezut. Tinerii chicotiră din nou.

Ayalah zise dojenitor:

— Mama mea e moartă, iar tu râzi, K'nan. Opreşte-te!

— Gata, mârâi Yerakh.

Chicotelile conteniră. Îmbufnaţi, tinerii se foiau de pe un picior pe altul, dornici să acopere odată groapa şi să se termine înmormântarea.

Annah îi ura pe toţi. Clocotea de furie şi se simţea batjocorită. *De ce să n-o îngropăm şi pe nebuna de fiică-sa împreună cu Parah? Asta gândeau şi de asta râdeau.*

După ce se ridică în picioare, Annah se trezi îmbrâncită de copiii din tabără. Nemulţumiţi că fusese doar trântită la pământ, o împingeau spre gura deschisă a gropii. Fata se aşeză pe pământ.

Faptul că era în centrul atenţiei mulţimii o înfuria pe Annah. Aici nu se mai putea piti la adăpostul umbrelor şi să se facă nevăzută când se simţea în primejdie. Mai rău decât atât, nu putea deosebi un om de altul, pentru că toţi laolaltă formau o gloată copleşitoare. Iar faptul că trebuia să îndure silnicia copiilor nu făcea decât să adauge la suferinţa ei.

Copiii nu conteneau cu şicanele, înghiontind-o, lovind-o şi îmbrâncind-o. *Dacă voi avea vreodată copii, deşi mă îndoiesc, n-am să-i las cu niciun chip să se poarte ca ăştia. Dar nici măcar n-are rost să mă gândesc la aşa ceva, căci nu voi avea copii. Yerakh n-o să se învoiască după-amiază cu mama iubitului meu. Mai bine nici nu m-ar cere, căci Yerakh o să râdă de ea.*

Gândul acesta îi străpunse inima lui Annah. Se rugă de Cel Preaînalt să n-o lase pe mama iubitului ei să fie făcută de ruşine. Îi era frică şi să se gândească la chipul iubitului ei sau la chipurile fraţilor şi părinţilor lui, când aceştia vor afla că ea încă mai crede în străvechea legendă despre Cel Preaînalt. Pesemne că familia iubitului ei avea s-o arunce în râu pentru că încă mai crede în asemenea bazaconii. Yerakh aşa ar face, fără-ndoială, cu toate că se teme şi îi oferă găzduire lui Nachash, vrăjmaşa Celui Preaînalt. Însă El nu-i dispreţuia biata făptură.

Îndurerată, Annah privi cum fraţii şi surorile ei aruncă pământ în groapă, ca prinos adus morţii. De teamă ca nu cumva să atragă atenţia asupra ei, Annah nici nu se mişca. Sătui să o mai şicaneze, copiii urmăreau acum îngropăciunea.

Femeile din fiecare colibă pogorau daruri de aducere aminte în mormânt: vase funerare, flori şi mirodenii. După ce toate darurile fură pogorâte lângă Parah şi Chathath, tinerii începură numaidecât să arunce pământ în groapă, ca să isprăvească cât mai repede. Ceilalţi locuitori ai taberei se îndreptară fiecare spre coliba şi pământul lui. Diseară vor duce la cortul lui Yerakh daruri de mâncare, pentru cina de jale.

— De ce n-ai plecat încă? mârâi Yerakh la Gammad. Ia du-te la câmp. Şi voi doi..., zise el, întorcându-se mânios spre Haburah şi Ayalah. Aveţi treabă. Vedeţi mai întâi de turme şi după aceea puteţi veni iarăşi.

Gammad îi aruncă o privire care spunea că îi venea să-şi lovească fratele. Dar îi vedea Naham, iar Naham i-ar fi sărit în ajutor lui Yerakh. Gammad se întoarse îndârjit şi porni vijelios, cu pletele negre în vânt.

Annah oftă uşurată. Dacă Yerakh şi Gammad se încăierau, unul dintre ei avea să moară, şi ea nu mai putea îndura încă o moarte în familie. Nici măcar moartea lui Yerakh. De data aceasta, era bucuroasă că Naham se afla prin preajmă.

Prea puţin afectată de prezenţa lui Naham, Haburah se răţoi mânioasă la Yerakh:

— Tocmai astăzi ţi-ai găsit, Yerakh...

Mâna lui puternică şi latră îi făcu semn să tacă.

— Tocmai astăzi tu şi Ayalah trebuie să vă vedeţi de treabă, ca să nu vă mai stea mintea să bociţi degeaba. Pleacă până nu te dau pe mâna lui Naham. Ayalah, du-te şi tu cu ea.

— Te urăsc, strigă Ayalah.

— Tu urăşti pe toată lumea, răspunse neînduplecat Yerakh. Pleacă şi lasă-mă în pace.

Pe urmă, se întoarse spre Annah, o apucă de umeri prin văl şi o împinse către tabără. *O să mă pună să lucrez cu aurul azi,* cugetă înspăimântată Annah. *Dacă o să greşesc cu ceva, are să mă bată.*

Fata mergea împleticindu-se spre tabără, în vreme ce Naham râdea zgomotos alături de Yerakh.

— Aşadar, prietene, dacă surorile tale te scot din sărite, o să mi le dai mie pe toate trei ca să le pedepseşti?

— Haburah e cea mai neobrăzată, mormăi Yerakh.

— Mă descurc eu cu Haburah, îl încredinţă Naham.

— Să ştii că n-are zestre.

— O să ne înţelegem noi cumva. Dar eşti sigur că nu vrei să mi le dai pe toate trei?

— O să-ţi taie gâtul în somn.

— Am să le leg fedeleş înainte să adorm. Naham părea încântat la gândul că va avea atâtea soţii la cheremul lui.

Ascultându-i, Annah simţi că o ia cu leşin. Îngrozită de priveliştea picioarelor uriaşe ale lui Naham care păşeau atât de aproape de ea, fata se poticni. Yerakh o sprijini, zicând:

— Dacă asta nu ar fi învăţat de la mine să prelucreze aurul, i-aş fi făcut felul demult.

— Eşti sigur că doar asta a învăţat? întrebă Naham. Mă întreb dacă nu cumva pricepe tot ce facem şi zicem noi.

O, Preaînalte, se rugă Annah în tăcere, abia ţinându-se pe picioare, *ocroteşte-mă de gândurile iscoditoare ale acestui om rău.*

Yerakh mârâi dispreţuitor:

— Am urmărit-o destul de-a lungul anilor. Nu o duce capul să judece sau să vorbească. Dar dacă m-a înşelat cumva, o s-o ucid pentru asta.

— Dacă te hotărăşti s-o omori, dă-mi de ştire, că mă ocup eu de ea în locul tău.

Izbucniră amândoi în râs, iar Yerakh îl lovi prieteneşte peste braţ pe Naham:

— O să ţin minte.

* * *

Asudând, Annah bătea foițele de aur înfășurate în piele. Aurul trebuia să fie lucrat fără cusur, căci era pentru Taphaph. Yerakh nu zisese nimic, dar Annah ştia că el avea să trimită acest dar de aur, de îndată ce va fi gata, la Tsillah, mama lui Taphaph. Dacă avea să primească darul, atunci urmau să înceapă tratativele. Taphaph avea să poarte acest dar de aur în ziua nunții ei.

Iar viața mea va fi din ce în ce mai grea, îşi zise Annah. *Taphaph e mult mai isteață decât Iltani.*

Annah se opri, căci se auzeau voci pe cărarea care ducea la cortul lui Yerakh. Se auziră glasuri şi râsete de femei şi chemări adresate celor din colibă. Însă Yerakh, Gammad, Haburah şi Ayalah erau plecați cu toții. Numai Annah rămăsese în colibă.

Nu sunteți bine-venite aici, le zise Annah, în gândul ei, femeilor, bătând mai cu sârg aurul, ca să se audă. Oare cum puteau să râdă când se apropiau de un cort duhnind a moarte? Pesemne că erau mamele, surorile şi mătuşile acelor fiare de copii care o chinuiseră lângă mormânt de dimineață. Fierbând de mânie, îşi spuse: *Eu sunt nebună. Nu trebuie să arăt că ştiu că ele sunt prin preajmă.* Le auzi pe femei chicotind când intrau în colibă, sfătuindu-se cum să rânduiască darurile de mâncare – din care Annah n-avea de gând să guste.

— Ia uite, e cineva înăuntru, dacă poți să o socoteşti om. Annah recunoscu glasul lui Taphaph – tânără, zglobie, încrezătoare, dar îşi văzu mai departe de treabă, lovind aurul netulburată. Simțea că Taphaph o priveşte din uşa acoperită cu o bucată de piele.

— N-am văzut-o de ani de zile fără văl, zise Tsillah, trufaşa mamă a lui Taphaph. Adevărul e că dacă mintea i-ar fi pe potriva chipului, atunci ar fi mai frumoasă decât Haburah sau Parah.

— Ptiu! Iată însă că ea *nu* are minte deloc, răspunse Taphaph. E o făptură urâtă şi neroadă despre care nici nu vreau să mai vorbesc. Hai mai bine să le căutăm pe Ayalah şi Haburah.

— Dar ce-o să te faci dacă te măriți cu Yerakh? întrebă Tsillah. Făptura-Annah locuieşte şi ea tot aici.

— Va trebui să-şi găsească alt sălaş, zise hotărâtă Taphaph.

Cu ochii minții, Annah aproape că şi-o putea închipui pe Taphaph cum îşi răsfiră pe spate părul negru şi des, sigură de puterea pe care o avea asupra lui Yerakh.

Tsillah îi răspunse fiicei sale:

— Dacă Yerakh a izbutit s-o învețe să prelucreze aurul, atunci şi tu ai putea s-o înveți să macine mirodenii şi grâne. Ți-ar putea fi de folos.

Încercând să-şi închipuie cum ar fi în slujba lui Taphaph, chipul lui Annah se schimonosi. Cu buzele strânse, răsuci ciocanul în mână şi continuă să lovească ritmic aurul, repetând în gând: *aur-de-mi-rea-să-pentru-Taph-aph, aur-de-mi-rea-să-pentru-Taph-aph.*

În timp ce-şi vedea de muncă, auzi scrâşnete în odaia cea mare a colibei. Soseau şi bărbații: Yerakh, Naham şi K'nan. Annah îi auzea cum se certau.

Se ceartă pentru zestre, îşi spuse. *Pentru ce altceva? Nici nu vreau să aud. Însă mama iubitului meu are să sosească curând. Ar fi mai bine să mă duc în colibă, căci va voi să vadă dacă sunt bine.*

Obosită şi încă înspăimântată de noaptea dinainte, Annah lăsă ciocanul lângă aurul miresei, apoi îşi înfăşură vălul în jurul capului. Se strecură în odaia principală a colibei şi se aşeză lângă perete, nu departe de locul unde stăteau bărbații.

Gammad tocmai se apropia şi el de ceilalți. Îl înfruntă bătăios pe Yerakh:

— Va trebui să tocmeşti pe altcineva să-ți îngrijească turmele şi să-ți are pământul. Eu nu pot să mă ocup singur de asta. Iar dacă Haburah şi Ayalah se mărită şi pleacă, atunci va trebui să-ți tocmeşti încă doi oameni.

— Încă n-am hotărât nimic, răspunse Yerakh aspru. N-am nevoie să-mi spui tu ce trebuie să fac sau să nu fac!

Ochii lui Gammad scăpărau amenințător.

— Într-o bună zi, Yerakh, va trebui să mă asculți. Va trebui să ne asculți pe toți.

Yerakh îi puse mâna în gât, dar Naham îl întrebă:

— Yerakh, ai de gând să-ți ucizi singurul lucrător pe care-l ai?

Plin de mânie, Yerakh îi dădu drumul lui Gammad şi se aşeză la loc, cu flăcări în priviri. Gammad îi răspunse la fel, astfel că Annah îşi ținu răsuflarea, văzându-i. În cele din urmă, Gammad îşi coborî privirea, într-un gest de supunere forțată. Yerakh încă avea putere asupra lui.

Deodată Taphaph se apropie de Yerakh surâzătoare. În lumina razelor ce pătrundeau până în colibă, ochii şi pielea ei scânteiau. Îşi făcu vânt cu mâinile ei delicate, după care îşi trecu mâinile pe sub părul negru, strălucitor, dezgolindu-şi gâtul, cu nişte mişcări fermecătoare, leneşe.

Toți bărbații o pironeau cu privirea, însă zâmbetul ei era numai pentru Yerakh.

— Yerakh, te rog, spune-mi că ați isprăvit cu ciondăneala voastră. Aş vrea să mă aşez lângă tine, dar mama n-o să mă lase dacă bănuieşte că aveți de gând să vă încăierați.

— Gata, am isprăvit, îi zise Yerakh, deodată surâzător şi îmbunat.

Taphaph îngenunche lângă Yerakh, încrezătoare. Yerakh îşi furişă viclean mâna în spatele ei şi începu să-i mângâie părul.

Annah era scârbită. Se purtau de parcă ar fi fost la un ospăț de nuntă, nu la unul de înmormântare. Ceilalți răspunseră cu un murmur, pe care Annah îl puse pe seama purtării fluşturatice a lui Taphaph – asta până ce ridică privirea şi văzu că mama iubitului ei tocmai intra în colibă, purtând pe şold un coş lunguieț, cu împletituri întortocheate, plin cu turte.

Având părul încărunțit înțesat de talismane grele din aur, femeia se strecură tăcută prin mulțime şi-şi aşeză coşul alături de vasele pe care alte femei le aduseseră deja în colibă. Toate privirile o urmăreau, dar ea părea să nu bage de seamă. Se ridică, cu statura ei demnă. O pereche de brățări de aur cu grijă asortate îi împodobeau elegant încheieturile mâinilor. Întorcându-se spre scaunul de onoare, pe care stătea Yerakh, zise cu glas liniştit şi mângâios:

— Yerakh din stirpea lui Tsaraph, eu sunt Naomi din tabăra Celor-Care-Cioplesc-Lemnul şi suntem aşezaţi la miazănoapte de tabăra voastră.

Naomi, îşi zise Annah, agăţându-se de această frântură descoperită.

Yerakh îşi plecă în semn de salut capul. Naham, K'nan şi Gammad se îndepărtară, făcând loc femeii să se apropie. În schimb Taphaph rămase lângă Yerakh. Se încruntă uşor, preocupată de brăţările meşteşugite care împodobeau încheieturile lui Naomi. Într-un târziu, bărbatul răspunse:

— Bine ai venit. Dar de unde mă cunoşti?

— Familia mea îl cunoştea pe tatăl tău, răspunse ea, ridicând dintr-o sprânceană.

Annah simţi că i se taie răsuflarea, căci recunoscu această încruntătură de când fusese luată la întrebări de către mama iubitului ei.

Naomi mai zise:

— Am venit să-ţi spun că îmi pare rău de moartea mamei tale.

— De unde ştii? întrebă Yerakh uimit şi aproape obraznic.

— Se află, răspunse ea hotărâtă, nelăsând loc de îndoieli şi nedumeriri. Mai vreau însă să cădem la învoială într-o privinţă, de faţă cu toţi aceşti martori, dar îţi cer iertare că tocmai astăzi aduc vorba despre aşa ceva. E singurul prilej pe care-l am să te întâlnesc şi trebuie să îmi dai un răspuns numaidecât.

Yerakh o cercetă din priviri, pe urmă îi făcu semn să se aşeze pe una dintre rogojinile din faţa lui. Naomi îngenunche cum se cuvine, cu mâinile împreunate în poale. Ca şi cum şi-ar fi adus aminte dintr-odată de buna cuviinţă, Yerakh se îndreptă şi cu glas liniştit şi cuviincios o întrebă:

— Nu doreşti să mănânci ceva?

— Doi dintre fiii mei mă aşteaptă, aşa că nu avem prea mult timp pentru daravera asta, răspunse ea repezit. Nu vreau să mă port necuviincios.

Yerakh se întoarse poruncitor spre Haburah. Plecându-şi capul supusă, Haburah puse pe un blid micuţ câteva turte de seminţe

şi le aduse. Annah stătea cu răsuflarea tăiată, întrebându-se dacă mama iubitului ei avea să refuze acest dar de mâncare, căci a primi mâncare în casa unui străin însemna că oaspetele şi gazda cădeau la pace. Naomi îi zâmbi cu bunăvoinţă lui Haburah şi luă o turtă. Sub privirile tuturor, rupse o bucată din turtă şi o mâncă, acceptând astfel gestul de curtenie al lui Yerakh. Lui Annah îi mai veni puţin inima la loc.

După ce isprăvi de mâncat bucata de turtă, mama iubitului ei îşi îndreptă statura, revenind la planurile ei.

— Am venit să cer mâna uneia dintre surorile tale, căci cel de-al doilea fiu al meu a văzut-o şi doreşte s-o ia de nevastă.

Inima lui Annah bătea de să-i spargă pieptul. Îi venea tare greu să stea liniştită, iar mâinile îi erau lac de sudoare. Aşa cum se aştepta, Yerakh se încruntă:

— Va trebui să-i spui fiului tău să-şi caute nevastă în altă parte. Surorile mele n-au zestre.

Naomi dădu din mână, brăţările de la încheietură lucind în bătaia luminii, şi zise:

— Noi n-avem obiceiul să luăm zestre. Băiatul meu a văzut-o pe sora ta şi o vrea de nevastă. Mi-a spus să-ţi ofer cinci sute dintre cele mai de soi animale şi jumătate din recolta noastră din acest an.

Yerakh se lăsă pe spate, peste măsură de uimit. În colibă se aşternu o tăcere de mormânt, toţi cei de faţă încercând să priceapă cum de unul dintre cele mai împământenite obiceiuri ale lor era răsturnat de o străină. Yerakh clătină din cap, de parcă n-ar fi înţeles bine. Apoi întrebă precaut:

— Fiul tău e gata să dea cinci sute dintre cele mai de soi animale şi jumătate din recolta lui pentru una dintre surorile mele?

Se întoarse către Haburah şi Ayalah, care se holbau mute la Naomi. Annah se făcu mică sub marama ei, nevenindu-i să creadă ceea ce auzea.

Naomi aşteptă răbdătoare, privindu-l pe Yerakh. Şi, ca să-i dea ghes parcă, adăugă:

— Fiul meu şi-a strâns deja recoltele şi le-a treierat.

Yerakh înghiţi în sec. Annah închise ochii, simţindu-i lăcomia. Să dai cuiva grâne gata adunate şi treierate însemna să-i dai un trai tihnit. Grâul se folosea la orice mâncare, era greu de cultivat, era mai de dorit decât orice fruct sau orice sămânţă. Nu se putea gândi la altceva decât la zilele în care iubitul ei îşi muncea câmpul cu sudoarea frunţii, luptând cu spinii şi cu oboseala trupului ca să adune recolta, ca pe urmă să-i dea jumătate lui Yerakh în schimbul ei. Annah ar fi dorit tare mult să se poată împotrivi acestei jertfe.

— Azi-dimineaţă a socotit cât are în hambare, urmă mama iubitului ei. A trebuit să-l ajute frate-său, căci a umplut două căruţe cu grâne.

Yerakh se holbă la ea:

— De ce să dea aşa de mult?

— Pentru că pământurile noastre au fost rodnice şi el vrea o nevastă.

După ce le aruncă, pe rând, câte o căutătură lui Taphaph şi surorilor sale, Yerakh surâse:

— Mă învoiesc. Dar care dintre surorile mele se învredniceşte de o asemenea plată?

— Cea cu văl.

Zâmbetul lui Yerakh păli. Apoi, cu glas de osândit, zise:

— Fiul tău n-o s-o vrea, căci nu ştie să vorbească.

— Măcar n-o să se certe cu el, atunci, iar fiul meu o să aibă tihnă în coliba lui. Cât despre mine, sunt de părere că dacă îi poate face copii, toate celelalte sunt fără vreo însemnătate.

Naham mârâi:

— Netotule, învoieşte-te cu femeia!

Toată lumea începu să râdă, iar Yerakh surâse şi el, bucurându-se desigur de privirile pline de subînţelesuri ale familiei şi prietenilor.

— Mă învoiesc.

Annah își ținea mâinile încleștate în poale, copleșită, silindu-se să se țină cu firea.

Naomi se ridică demnă.

— Fiul meu are să aducă turmele și grânele mâine. Fata să fie gata pe mâine seară. Ca și când și-ar fi amintit un lucru neînsemnat, adăugă: Să ne fie cu iertare. Aceasta e o casă de jale. Nu ne așteptăm la un ospăț de nuntă, ar fi cu totul nepotrivit. Iar sora ta să ia cu ea numai ceea ce poate duce în mâini și nimic altceva.

Salutându-l cuviincios cu o înclinare a capului pe Yerakh și pe toți ceilalți, femeia plecă. Annah o privi plecând, fiind la fel de uimită ca toți ceilalți. *Nu pot crede una ca asta*, își zise ea înmărmurită. *Nu se poate așa ceva.* Simțea că privirile tuturor erau ațintite asupra ei, încercând s-o vadă printre umbre. Preocuparea lor neașteptată o îngrozea. *Fă-te mică*, își spuse Annah. *O făptură de nimic.*

Yerakh se ridică și veni la ea, privind-o bănuitor. Se aplecă, o târî pe Annah la picioarele lui și îi smulse vălul. Ea își plecă privirea în pământ, cu ochii goi, cu chipul încremenit, uitându-se în gol. Yerakh o apucă de bărbie, îi întoarse fața spre el, aplecându-se.

— Uită-te în ochii mei!

Annah privea dincolo de el, prin acoperișul găurit al colibei. Scârbit, Yerakh îi dădu drumul. Annah se ghemui lângă peretele de grinzi și stuf. Încet, pierdută, își trase marama lângă ea și și-o înfășură în jurul capului, după care se întinse cu fața spre perete și închise ochii, ca și cum n-ar avea altceva mai bun de făcut decât să tragă un pui de somn. Cu toate că ținea ochii închiși, simțea că toate privirile o țintuiesc pe ea. Câțiva dintre tineri chicotiră.

— Oare ce-o fi făcut ca să-l facă pe ăla s-o dorească? întrebă Tseb-iy, dând glas nedumeririi tuturor. Râse ușor, cu gândul la toate închipuirile depravate de nerostit.

Oare cum poți râde, Tseb-iy? Annah aproape că tremura de furie. *Mama a murit noaptea trecută, purtând copilul tău în pântece, iar acum tu stai în colibă și râzi, gândindu-te la lucruri spurcate.*

— Acum o să stăm de vorbă! zise cu glas tare Naham, victorios. Această făptură de nimic a adus bogăție în coliba lui Tsaraph. Așa că, Yerakh, nu mai ai de ce să te codești. Ai să-i dai lui K'nan o sută de animale pentru zestrea de nuntă a lui Ayalah.

— O sută cincizeci, se târgui K'nan. Asta pentru că m-a făcut să aștept atâta vreme.

— Și o sută cincizeci de animale și pentru Haburah, întări Naham propunerea lui K'nan, ca și când el însuși ar fi făcut-o.

— Atunci și mie îmi datorezi cel puțin o sută cincizeci de animale, zise Gammad amenințător. Iar tu rămâi cu toate grânele, cu cincizeci de animale și cu făgăduința zestrei de nuntă de la Taphaph. N-ai de ce să te împotrivești, Yerakh.

Curioasă, Annah întredeschise ochii ca să-i pândească prin țesătura vălului. Yerakh părea gata să facă moarte de om. Taphaph se îndepărtă de el, dând ascultare mamei sale care îi tot făcea semne de o vreme.

Zveltă și cu un aer poruncitor, Tsillah îi preveni:

— În ceea ce o privește pe fiica mea, nimic nu e hotărât, iar eu încă nu sunt gata să împart averea cu ea.

— Mamă, se împotrivi Taphaph. Însă Tsillah își conduse fiica afară din colibă, ridicând din sprânceană spre Tseb-iy. Ursuz, acesta le urmă afară.

— Ieși afară! îi porunci Yerakh lui Gammad. Ai făcut destule măgării pentru o seară. N-ai decât să dormi cu oile în țarc la noapte.

Gammad șovăi o clipă, după care apucă câteva turte și ieși cu pași apăsați. Yerakh îl urmări mânios cu privirea cum pleacă. Plin de furie încă, se întoarse către Naham:

— Tu n-ai de gând să mă lași în pace până ce o vei avea pe Haburah, nu-i așa?

— Întocmai, încuviință Naham.

— Atunci, poți s-o iei dimpreună cu toate animalele pe care le-ai cerut din cele cinci sute. Cât despre K'nan, va căpăta și el cele o sută cincizeci de animale pentru Ayalah.

Auzind una ca asta, Ayalah țipă de bucurie, în vreme ce Haburah închise ochii. Toate femeile şuşoteau între ele uimite.

Yerakh nu le băga în seamă, ci îi făcu un semn cu capul lui Naham şi îi zise:

— Îți mai dau încă cincizeci de animale, dacă faci ce îți cer.

Annah se cutremură de răceala din glasul lui. Yerakh îi şopti lui Naham la ureche cerințele sale, iar acesta din urmă surâdea cu ochii mijiți de încântare. *Oare ce plănuieşte Yerakh?* se întrebă Annah. Toată seara îi urmări din priviri pe cei doi bărbați, dar purtarea lor nu trăda nimic.

Într-un târziu, Yerakh le chemă pe nevestele lui Naham.

— Vă dau la fiecare câte un talisman de aur dacă o luați la voi în cort pe această făptură, ca să o păziți şi s-o pregătiți pentru nuntă. Aveți grijă ca nu cumva să fugă mâine dimineață. Haburah, Ayalah, mergeți şi voi cu ele. Naham rămâne cu mine.

Ceilalți oaspeți erau pe picior de plecare, iar soțiile lui Naham rămaseră în urmă ca să ia cu ele ce mai rămăsese de la ospăț. Haburah o apucă furioasă pe Annah de braț şi o împinse către uşa colibei. *Desaga mea,* îşi aminti Annah, stând neliniştită în uşă. *Pieptenele şi scoica încrustată.* Le lăsase într-un colț din odaia de lucru a lui Yerakh.

— Hai, porneşte, îi zise Haburah îmbrâncind-o în întuneric. Ayalah şi soțiile lui Naham porniră în urma lor, flecărind. Stelele se iviseră pe cerul stânjeniu al serii. Annah îşi aținti privirile spre ele, ca să se liniştească.

— Să nu vă treacă prin minte că am să-mi petrec toată noaptea cu voi, le zise Ayalah celor patru soții ale lui Naham. Mă duc să-l caut pe K'nan! Se opri şi ascultă zgomotele din depărtare. Se opriră toate şi ascultară behăitul stins al oilor şi fluierăturile poruncitoare ale unor ciobani ce păreau că se apropie. Trebuie să fie netotul lui Annah... pesemne că e prea nerăbdător ca să aştepte până mâine, zise Ayalah râzând.

Larma oilor şi fluierăturile celor doi ciobani care le mânau îi treziră pe bărbaţii din tabără. Veneau din toate părţile, iar printre ei erau Yerakh, Naham, Tseb-iy, K'nan, Gammad şi tatăl lui Tseb-iy – Bachown cel trupeş şi cărunt, care era cel mai priceput din toată tabăra la încercat metalele. Bărbaţii deja se ciondăneau cum să împartă turma. Annah socoti că trebuiau să fie cel puţin o sută de dobitoace. Yerakh vorbea cu căpetenia ciobanilor, pe care Annah îl recunoscu drept fratele mai mare al iubitului ei.

Ce n-aş da să fii şi tu aici, îi spuse ea în gând iubitului ei. *Mi-ar aduce atâta mângâiere să te văd iarăşi.*

În timp ce urmărea din priviri turmele şi pe bărbaţi, Annah băgă de seamă că Gammad se certa cu K'nan, apoi cu Yerakh. Naham îi despărţi pe Yerakh şi Gammad, după care întoarse spatele lat spre Gammad, despărţindu-l cu bună ştiinţă de restul bărbaţilor. Annah simţi fiori reci pe şira spinării.

— Poţi să-ţi iei gândul de la întâlnirea cu K'nan, o cicăli Haburah pe Ayalah. Bărbaţii o să se ciondănească toată noaptea. Haide, să-i lăsăm cu oile lor cu tot.

O apucă pe Annah de umeri şi o întoarse către coliba lui Naham. Annah se împotrivi, vrând să strige ca să-l prevină pe Gammad. Însă surorile ei o siliră să plece, iar frica o făcea să tacă.

Capitolul 10

Sub soarele dimineții târzii, soțiile lui Naham o cufundară pe Annah în râu, apoi o frecară bine cu nisip şi o limpeziră cu fierturi de ierburi. După ce isprăviră, o duseră pe ea şi pe surorile ei în coliba lor. Acolo, îi unseră părul şi pielea lui Annah cu uleiuri înmiresmate. Lui Haburah şi Ayalah nu le păsa câtuşi de puțin cum arăta Annah, însă nevestele lui Naham erau nemulțumite. Mai ales cea dintâi dintre soții, Shuwa, o femeie subțiratică şi meticuloasă, era cu totul nemulțumită.

— E ca şi cum ai încerca să aduci o bucată de piatră la viață, se plânse Shuwa, în vreme ce o pieptăna pe Annah. N-ai ce-i face. Doar nu se aşteaptă fratele tău să o fac să arate ca o femeie adevărată când ea stă cu privirea pierdută în gol?

Cea de-a doua soție, Qetsiyah, râse răutăcios:

— Din ce ne-ai spus, soro, şi tu arătai la fel ca această făptură în ziua nunții tale cu Naham.

Shuwa se opri.

— Ei bine, din ceea ce am văzut *cu ochii mei*, îți pot spune că în ziua nunții tale cu Naham, tu *arătai* ca un bolovan.

Pierzându-şi răbdarea, Ayalah smulse pieptenele dintre degetele lui Shuwa.

— Hai că fac eu asta. Tu te-ai tot ocupat de Annah de bună dimineaţă. M-am săturat s-o mai văd. K'nan mă aşteaptă.

Îngenunchind pe rogojina de lângă ea, Haburah trânti un coş lung cu turte în faţa lui Annah şi a soţiilor lui Naham.

— Eu nu mi-aş bate capul cu felul în care arată Annah. Un bărbat care dă ceva pe o făptură neghioabă ca ea nu poate să aibă prea multă minte. După care adăugă cu glas scăzut: Poate că în ziua în care mă voi căsători cu Naham voi ajunge şi eu la fel de nebună ca Annah.

— Ai să răzbeşti tu cumva, îi răspunse Qetsiyah, abătută.

Shuwa şi Qetsiyah trăiau de pe o zi pe alta, luptând cu Naham. Ca o ciudăţenie, amândouă soţiile aveau aceeaşi statură ca Haburah: zveltă, ce trăda o anumită fineţe. Annah se întreba dacă şi Haburah va sfârşi precum Shuwa şi Qetsiyah, o umbră de femeie, căreia silnicia lui Naham îi va fi zdrobit vigoarea şi strălucirea.

— Eu nu vreau doar să răzbesc cumva, zise Haburah, apucând o turtă. Vreau să-l omor.

Soţiile lui Naham cercetau în tăcere coşul cu turte. Annah îşi aminti că era coşul lunguieţ cu turte făcute de mama iubitului ei. Lăsând să pară că e cu totul rătăcită, Annah luă o turtă şi muşcă din ea. Era dulce la gust, uşor iute şi pufoasă, topindu-se încet în gură.

— Măcar e în stare să mănânce singură, oftă Shuwa.

— Cămaşa ei e veche, zise Qetsiyah. Ar trebui să-l înduplecăm pe Yerakh să ne lase să-i căutăm alte straie printre cele ale nevestei sau ale mamei lui. N-am vrea ca prostul proştilor să capete o soţie înveşmântată într-o cămaşă veche.

— E cu neputinţă să-i dăm din straiele minunate ale mamei, se împotrivi Ayalah.

— Şi atunci îi dai tu dintr-ale tale? o întrebă neîncrezătoare Qetsiyah.

— E trecut cu mult de amiază, îi zise Shuwa lui Haburah, curmându-le vorba. Oare fratele tău ne-ar îngădui să ne ducem la cortul său ca să căutăm nişte veşminte potrivite pentru nuntă?

— De parcă mi-ar păsa mie ce zice Yerakh! se făli mânioasă Haburah. Sau Naham!

— Şi nevasta lui Naham, cea dinaintea mea, vorbea aşa, îi zise Shuwa domol. Naham i-a frânt oasele, după care a îngropat-o de vie, pentru că i-a întors vorba.

— Mi-a arătat şi mie mormântul, adăugă Qetsiyah. Râdea pe seama morţii ei.

— Să încerce numai să se atingă de mine. Haburah se ridică, scuturând firimiturile din poale. Întâi de toate, va trebui să mă prindă. Hai s-o ducem pe Annah în coliba noastră.

Când Haburah o ridică pe picioare, Annah apucă coşul cu turte de la Naomi; pentru nimic nu l-ar fi lăsat în coliba lui Naham.

— De ce vrea să-l ia? întrebă burzuluită Shuwa, iar din glasul ei se înţelegea că voia să-l păstreze.

— Pesemne că îi e foame, îi răspunse Ayalah. Şi oricum, coşul e un dar de la mama iubitului ei. Ea se cade să-l păstreze.

Nu-ţi pasă ţie ce mi se cuvine mie, Ayalah, îi zise Annah în gând. *Nu vrei decât să le înjoseşti pe Shuwa şi Qetsiyah, pentru că nu le ai deloc la inimă. Dar chiar şi aşa, îţi mulţumesc.*

Ţinând fără îndemânare coşul într-o mână, Annah îşi adună vălul în jurul capului cu cealaltă mână. Îi venea în falduri vălurite peste ochi, împiedicându-i vederea. Când ieşi la lumina zilei, în urma surorilor ei, se împiedică.

Shuwa pufni dispreţuitoare:

— Bărbatul ăla nechibzuit o să-şi ceară înapoi toate turmele şi grânele când o să-şi dea seama că sora voastră nu-i în toate minţile.

— O să trebuiască să se lupte pentru ele cu cei din tabără, zise Ayalah zeflemitoare.

Annah o luă înaintea lor. Toţi bărbaţii din aşezare erau adunaţi dinaintea colibei lui Yerakh, privind cum Yerakh, Naham şi

K'nan îşi împărţeau o altă turmă de oi – vreo cincizeci, de această dată. Gammad nu era de faţă. Yerakh îi făcu semn la Haburah, îi spuse câteva cuvinte, apoi o trimise către colibă.

Haburah le făcu semn la Ayalah şi soţiilor lui Naham s-o urmeze. Ayalah o apucă de braţ pe Annah, împingând-o spre colibă.

După ce intrară, Haburah zise:

— Yerakh s-a învoit să luăm din lada mamei tot ce are nevoie Annah. Însă nu avem voie să intrăm în odaia lui de lucru sau să ne atingem de aurul miresei.

— La ce i-ar folosi aurul de mireasă lui Annah? întrebă Ayalah. Ar fi o risipă.

— Ar putea să abată privirea altora de la ochii ei goi de nebună, îşi dădu Shuwa cu părerea. Yerakh ar trebui neapărat să se folosească de aurul pentru mireasă. Pe lângă asta, îi trebuie o tunică şi nişte podoabe în păr.

Shuwa deschise lada cu picioare scurte ce aparţinuse lui Parah şi care era aşezată lângă un perete al colibei. Văzând lada, Annah fu năpădită de un nou val de durere. Îngenunche pe pământ, cu privirea pierdută prin faldurile maramei, simţind că mintea i se goleşte de orice gânduri.

Soţiile lui Naham scormoneau prin ladă, scoţând piepteni, mărgele, şnururi, chipuri cioplite, tunici, bucăţi de aur, brăţări, podoabe de păr şi talismane – rămăşiţe ale vieţii lui Parah.

Neputând să îndure priveliştea lăcomiei lui Ayalah care tocmai înşfăca o brăţară, Annah îşi abătu privirea de la lucrurile mamei sale. Shuwa şi Qetsiyah se tot ciondăniră, alegând în cele din urmă o tunică lungă şi moale din piele, dintre ale lui Parah. Annah simţi în nări mireasma de mirodenii şi de uleiuri mirositoare ale mamei sale. Copleşită, se întoarse cu spatele la soţiile lui Naham, îşi smulse vălul şi se ascunse după zăveasa de piele de la odaia de lucru a lui Yerakh.

Ştiind că surorile ei vor veni să vadă ce face, Annah îşi culese traista de paie dintr-un colţ şi îngenunche cu spatele spre uşă.

Luptându-se să-şi recapete stăpânirea de sine, îşi aţinti privirile spre un ungher al odăii şi îşi trase răsuflarea. Lângă perete, erau grânele dăruite de iubitul ei lui Yerakh, în şase coşuri neobişnuit de mari şi pline ochi. Cineva împrăştiase nepăsător boabe şi pe jos.

Truda iubitului meu e irosită pe oameni care îi disprețuiesc jertfa, cugetă Annah. *Eu ar fi trebuit să adaug la bogăția colibei lui. În schimb, el îi îmbogățește pe Yerakh şi pe alții pentru o făptură neînsemnată ca mine.*

Annah închise ochii. Dacă se gândea la iubitul ei, îi venea să plângă, dar nu putea să-şi arate slăbiciunea de faţă cu surorile ei şi cu soţiile lui Naham. *Trebuie să mă liniştesc,* îşi zise. *Dacă tot sunt în odaia de lucru, atunci pot să lucrez.*

Aurul miresei pregătit pentru Taphaph rămăsese unde-l lăsase ieri. Se apucă să-l bată iar. Ridicând ciocanul, Annah începu să lovească ritmic bucata de aur învelită în piele, în vreme ce soţiile lui Naham o pândeau din uşă.

— N-avem de ce s-o păzim, le înştiinţă Haburah şi le trase din uşă. Ea e deprinsă cu munca aia.

Rămasă singură, Annah se gândi la timpul pe care-l petrecuse în această odaie de-a lungul anilor. Când era de faţă şi Yerakh, odaia o îngrozea, dar, fără el, era de-a dreptul tihnită. Iar aurul era ca un leac pentru Annah, căci strălucirea şi frumuseţea lui îi abăteau gândurile de la suferinţa ei.

Nu mă pot lipsi de aur, îşi dădu ea seama, continuând să bată prin învelişul din piele. *Fără-ndoială că iubitul meu are să mă lase să-i învăţ pe copiii noştri să prelucreze aurul. Însă am nevoie de unelte.*

Era hotărât să nu ia nimic cu ea decât ceea ce poate căra în mâini. *Nimeni nu s-a atins de uneltele tatei de când a murit el. Yerakh n-o să le simtă lipsa. Şi la urma urmei le merit după ce am muncit aici peste douăzeci şi cinci de ani. Dar cum să le ascund?*

Cu acelaşi chip împietrit, Annah puse ciocanul jos şi se duse în odaia de alături, trecând de surorile sale şi de soţiile lui Naham, care încă scormoneau printre lucrurile lui Parah, discutând

aprins. Prefăcându-se nepăsătoare, Annah se trânti pe rogojina din fața lăzii mamei sale, acum deșertate, și își luă înapoi coșul cu turte făcute de Naomi. Cu coșul în mână, Annah se întoarse aiurită în odaia de lucru, mușcând dintr-o turtă, ca să lase să se creadă că îi era foame.

O vreme, mai bătu aurul miresei ca să nu stârnească nedumerirea surorilor ei. Apoi vârî ciocanul în coș și, cu mișcări iuți și sigure, scoase desaga de piele cu uneltele tatălui ei din lada lui, din cel mai îndepărtat ungher al odăii de lucru. Annah vârî repede mănunchiul greu în coș și puse peste el desaga ei de ierburi împletite, marama și turtele care mai rămăseseră. Simțind că se apropie surorile ei, prinse a mușca dintr-o turtă, cu privirea rătăcită.

— Vezi, zise Ayalah, ți-am spus că n-are să fugă. Este deprinsă ca la acest ceas din zi să fie în odaia de lucru. Și... Ayalah șovăi, de obicei, mama gătea cina în vremea asta. Am și uitat de cină, n-am gătit nimic pentru Gammad, iar el nu întârzie niciodată când e vorba de mâncare.

— Yerakh m-a întrebat dacă l-am văzut pe Gammad, zise Haburah nedumerită. E cu totul neobișnuit că azi nu l-am văzut toată ziua. Credeam că Yerakh are să-i dea o parte din animalele căpătate de la netotul ăla.

— Gammad s-a certat cu toată lumea aseară, pufni Shuwa.

Annah le asculta, înghițind cu noduri îmbucăturile de turtă cu gust dulce-piperat. *Ah, Preaînalte*, cugetă ea, privind fără țintă dincolo de ierburile din acoperiș, *nu lăsa să fi murit și Gammad! Deja e prea multă moarte în familia asta.* Dar era încredințată că bărbatul e mort. Simți că o cuprinde o amorțeală și i se dărui cu totul, ca să nu cadă pradă deznădejdii.

Rupând tăcerea ce coborâse în odaie, Qetsiyah zise:

— Cred că ar trebui să gătim ceva de mâncare. Ce aveți pe aici?

În vreme ce se îndreptau către cămară, glasurile lor se auzeau tot mai stins. Încercând să scape de sub mantia amorțelii, Annah se gândi: *Yerakh, de ce n-ai putut să-i dai cincizeci de oi și lui Gammad,*

iar pe urmă să-l alungi din tabără? De ce a trebuit să-i curmi zilele? Oare o să-ți capeți vreodată răsplata pentru răul pe care l-ai făcut altora? Nu e vremea să-mi bat capul cu asta, căci, altminteri, o să încep să urlu ca o apucată.

După ce i se mai limpezi mintea, aruncă o privire în încăpere. *Văd această odaie pentru ultima oară. N-o să am de ce să-i duc dorul, decât pentru că îmi aminteşte de tata.* Privirea i se opri la coşul frumos şi meşteşugit adus de Naomi. *Îți mulțumesc că ai făcut acest coş, Naomi. Nădăjduiesc să-l pot căra cu mine diseară, fără să mi-l cerceteze cineva.*

Annah se uită la cele cinci turte care mai rămăseseră şi erau prea bune ca să le irosească pe vreunul dintre cei de aici. Avea să le ducă înapoi la Naomi. *O să învăț şi eu să fac turte ca astea,* îşi făgădui în sinea ei. *Cu siguranță că sunt pe placul iubitului meu şi al familiei sale.*

— Haburah! zbieră Yerakh din uşa colibei. Animalele au fost numărate şi împărțite. Netotul are să vină curând. Ea e gata?

— E în odaia de lucru, răspunse Haburah nepăsătoare.

Întinde-te, îşi spuse Annah. Nu trebuia să-i stârnească bănuieli lui Yerakh. Ce putea fi mai nevinovat decât un pui de somn?

Pe când simți că Yerakh ajunse în uşa odăii, deja reuşise să se ghemuiască pe rogojina pe care lucra de obicei, prefăcându-se că doarme. Yerakh intră în odaia de lucru şi o lovi cu piciorul în fund:

— Trezeşte-te, hai sus.

Se ridică agale, cu privirile voit pierdute. Nu îi era deloc greu să se prefacă obosită, căci temerile pentru soarta lui Gammad o ținuseră trează jumătate de noapte. *Ucigaşule,* îi spuse în gândul ei lui Yerakh, în timp ce acesta se lăsă pe vine în cealaltă parte a odăii ca să cerceteze aurul miresei, învelit în piele. *Din pricina lăcomiei tale, tatăl tău, nevasta ta, mama ta şi frații tăi sunt acum morți. Ah, Preaînalte, răsplăteşte-i după faptele lui.*

În vreme ce se gândea la toate astea, Annah avea aceeaşi înfățişare împietrită. Yerakh bombăni scârbit:

— Bucată de lemn! Să-ți ascundem slutenia.

Cu nespusă grijă, desprinse pielea din jurul bucății de aur pentru mireasă. Apoi, ținându-şi răsuflarea, dezlipi pielița uscată şi gălbuie de pe bucata strălucitoare de aur prelucrat.

E fără cusur, cugetă Annah, privind aurul cu coada ochiului. Îl făcuse atât de neted şi subțire, aşa delicat şi fin, încât şi cea mai uşoară pală l-ar fi făcut să plutească. Se mişca foarte încet şi părea cu totul rătăcită, străduindu-se să nu răsufle prea tare.

Ținându-şi încă răsuflarea, Yerakh desprinse bucata de aur dezvelită de pe fâşia de piele de dedesubt – şi din foița cu care mai era încă înconjurată. După aceea, duse aurul în dreptul chipului lui Annah şi suflă uşor. Pulberea de aur ce se desprinse de pe foița de piele se ridică în aer ca cenuşa scânteindă ce se înalță din para focului şi fu purtată spre Annah, împrăştiindu-se şi aşezându-se în părul fetei sau pe pielea ei pomădată cu mirodenii. Acum părul, fruntea, pleoapele, nasul şi obrajii îi străluceau şi licăreau. O parte din pulberea de aur îi căzu pe umeri, pe brațe şi pe mâini.

— *Aur curățat de un ucigaş*, cugetă ea cu amărăciune.

Yerakh o apucă pe Annah de încheietură, de parcă ar fi fost o făptură otrăvitoare şi îi puse mâinile pe coşul în care era vălul ei.

— Ia-l cu tine, bodogăni el. Haide. Pricepi ce-ți spun? Mişcă!

De parcă ar fi fost animalul său îmblânzit, Annah luă coşul, se ridică în picioare şi porni în urma lui Yerakh către odaia principală a colibei, unde surorile ei şi soțiile lui Naham se certau în gura mare.

— Gata! porunci Yerakh şi femeile tăcură.

Apoi Ayalah chicoti, străfulgerată parcă de un gând. Se apropie repede de Annah, apucă cele cinci turte care mai rămăseseră în coşul cel alungit pe care-l ținea Annah în brațe şi le duse înapoi la Haburah şi la nevestele lui Naham. Erau mulțumite. Până şi Haburah părea înveselită.

— Ne bizuim pe tine ca să ne scuteşti de muncă şi de neplăceri, îi spuse ea lui Ayalah.

— Am făcut-o pentru binele nostru, al tuturor! Ayalah râse, punând turtele pe un blid.

— Ce-i cu voi? le mustră Yerakh.

Dar femeile nu mai apucară să-i răspundă, căci de afară răzbătură strigăte de bucurie. Oamenii din sat se pregăteau să intre în colibă deja, iar Annah se înfioră. Era *el* şi venea după ea.

— Ţine-o! porunci Yerakh. Supusă, Ayalah o apucă pe Annah de braţ şi o duse lângă Haburah. Annah îşi aţinti privirea în pământ.

Ţie nu-ţi pasă, îşi aminti Annah sie însăşi. *Tu eşti cu totul rece la toţi şi la toate. Nu o să-l priveşti. Trebuie să fii o făptură de nimic.*

Cu coada ochiului văzu picioare de bărbaţi, de femei şi de copii intrând în colibă. Un bărbat, K'nan, se opri în spatele lui Ayalah, care chicoti şi îi şopti ceva la ureche.

— Ayalah! mârâi Yerakh.

Iar Ayalah conteni numaidecât. Shuwa, soţia lui Naham ţâşni din mulţime. Curând se întoarse cu un morman de straie şi cu podoabe din aur pentru păr pe care le aruncă în coşul pe care-l ţinea Annah în mâini.

N-am trebuinţă de toate astea, cugetă Annah, uitându-se împietrită la veşminte.

Un murmur străbătu coliba ticsită; tălpile bărbaţilor, ale femeilor şi ale copiilor se dădeau în lături, deschizând o cale prin mijlocul lor. Trei bărbaţi tineri se opriră dinaintea lui Yerakh, iar Annah ascultă cu toată fiinţa glasul iubitului ei, liniştit şi adânc.

— Eu sunt Sem, din neamul Celor-Care-Cioplesc-Lemnul. Eu şi fraţii mei v-am dat plata pentru care ne-am tocmit. Acum am venit să-mi iau nevasta.

— Bun-venit, zise Yerakh, de-a dreptul binevoitor.

Ridică mâna şi făcu un semn spre Haburah şi Ayalah. Surorile lui o luară pe Annah, una de un braţ, alta, de celălalt şi o împinseră în faţă.

Sem, îşi spuse Annah. *Cel rânduit. Sau „a părăsi". Oare care este adevăratul tău nume, dragule?*

Haburah întinse către Sem şi fraţii lui blidul de lut cu turtele făcute de Naomi. Fiecare dintre ei luă, fără grabă, câte o turtă şi muşcară din ele. Aproape în acelaşi timp, şovăiră preţ de o clipă, după care isprăviră de mâncat turtele. Fără să scoată un cuvânt, Sem întinse mâna stângă spre Annah. Avea degete lungi, puternice şi bătucite de muncă. Şi era mai înalt decât crezuse Annah. Fata îl pironea cu privirile, fără să se mişte. Ayalah îi smuci coşul din mână şi o împinse către Sem. Yerakh se aplecă şi apucă mâna dreaptă a lui Annah şi o puse în a lui Sem, cu palma către palma lui. Degetele calde ale lui Sem îi cuprinseră încheietura. *Nimic*, îşi zise Annah. *Nu simţi nimic.* Iar apoi gândurile i se îndreptară spre Ayalah: *Să nu bagi de seamă cât de greu e coşul. Mai bine gândeşte-te la K'nan.*

— Ţi-o dau pe sora mea, zise Yerakh de-a dreptul. Fie să aveţi mulţi copii.

— Îţi mulţumesc pentru bunăvoinţă, îi răspunse Sem. Annah simţea însă furia mută din spatele cuvintelor. Se ruga ca Yerakh să nu bage de seamă sau să nu-i pese.

— Poftim, îi şopti Ayalah lui Annah, deschizându-i mâna stângă şi silind-o să apuce coşul. Ia-l.

Annah primi coşul recunoscătoare că Ayalah nu băgase de seamă cât de greu era.

— Am fost preveniţi că la voi sunt zile de jale, îi zise Sem cuviincios lui Yerakh. Aşa că, vă vom lăsa în pace.

— Fie după dorinţa ta, încuviinţă Yerakh, neaşteptat de cuviincios. Annah îşi reţinu un surâs amar. Yerakh abia aştepta să scape de Sem, temându-se ca nu cumva acesta să se răzgândească în privinţa târgului făcut.

Sem o luă blând de braţ pe Annah şi o conduse afară, urmat de fraţii săi. În vreme ce plecau învăluiţi de lumina purpurie a înserării, Annah îi auzea pe cei rămaşi în tabără cum vorbeau şi râdeau din ce în ce mai gălăgios. În timp ce se îndepărtau de tabără şi se apropiau de râu, Annah nu cuteza să-şi privească soţul.

Capitolul 11

Fratele său mai mare păşea alături de Sem şi de Annah, croindu-şi drum pe malul râului către pod. Fără să întoarcă ochii spre ei, zise domol:

— Sem, nişte bărbaţi din tabără sunt pe urmele noastre.

Annah simţi că i se strânge stomacul. Ca şi când i-ar fi înţeles spaima, Sem o strânse mai tare de braţ şi o îmboldi să meargă mai repede. Fără să se oprească sau să privească în urmă, întrebă:

— Câţi sunt?

— Patru.

— Uriaşul e cu ei?

— Nu.

Annah suspină, uşurată. Dacă Naham nu era printre ei, atunci Yerakh voia să-i dea drumul. *Dar oare de ce au pornit bărbaţii ăia pe urmele noastre*? Nu cuteza să se întoarcă şi să-i vadă. Sem şi fraţii lui nu aveau niciun fel de arme, decât dacă ar fi folosit sulele şi ciocanele tatălui ei, pe care le ascunsese în coş.

— Să-i înfruntăm? întrebă în şoaptă fratele mai tânăr.

Fratele mai mare îi răspunse, răsuflând sacadat:

— Eu zic că nu. S-ar putea să mai vină şi alţii din tabără. Mai bine să trecem râul şi să aşteptăm în pădure să vedem ce fac.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere, zise Sem, după care luă coşul din mâinile lui Annah. Fata îi fu recunoscătoare pentru asta, căci uneltele erau grele şi o dureau braţele deja. Cu toată recunoştinţa însă, nu-l privi în ochi. Dacă acei bărbaţi din tabără aveau s-o vadă privindu-l sau vorbindu-i lui Sem, cu siguranţă că urma să-i spună lui Yerakh.

Chiar şi acum, Yerakh ar porni pe urmele noastre. Şi mai bine mor decât să abat vreo nenorocire asupra soţului meu şi a fraţilor săi.

Sem şi fraţii lui iuţiră pasul, zorind-o şi pe Annah. Când ajunseră la pod, fata gâfâia. Când puse piciorul pe chinga de lemn, se opri, privind neliniştită la frânghiile ce se legănau şi la beţele din care era făcut podul.

Sem se aplecă, şoptindu-i la ureche:

— Draga mea, ascultă-mă. De aseară şi până azi la amiază, am trecut cinci sute de animale peste podul ăsta. Şi toate au ajuns cu bine de cealaltă parte. Chiar şi fraţii mei au rămas în viaţă după ce au trecut.

Adu-ţi aminte că Naomi a trecut podul aproape alergând ieri, se îmbărbătă ea. *Iar dacă şovăieşti, bărbaţii din tabără ne vor ajunge din urmă.* Hotărâtă, se avântă, apucându-se cu mâinile de frânghiile împletite de pe margini. Când ajunse la jumătate – fără să încetinească pasul – auzi dedesubt vuietul apelor. *Nu sunt atât de curajoasă ca Naomi,* recunoscu Annah. *Cred că n-o să mai vreau să trec peste pod vreodată.* Când ajunse la capăt, picioarele îi tremurau. Sem venea în spatele ei, ducând coşul. Fără niciun cuvânt, o îmboldi să urce pe mal şi să se ascundă printre copaci.

Gâfâind, Annah se repezi către un pâlc de conifere pitice de la adăpostul cărora puteau să străjuiască podul. Fraţii lui Sem tocmai puneau piciorul pe mal şi păreau îngrijoraţi. În vreme ce soţul ei şi fraţii lui se grăbeau să se adăpostească după copaci, Annah cercetă din priviri ceata urmăritorilor, care tocmai ajunseră la râu.

Oare de ce ne urmăreşti, K'nan? Şi tu, Tseb-iy, cugetă ea, înfuriată să-i vadă chipul arătos şi sigur de sine. Împreună cu ei mai erau Bachown, tatăl lui Tseb-iy, şi Dahar, fratele lui K'nan, un bărbat la vreo patruzeci de ani, posac şi cu priviri viclene. Toţi cei patru se opriră să cerceteze podul. *Habar nu aveaţi că acest pod există, nu-i aşa?* îi întrebă Annah în sinea ei, cu o plăcere răutăcioasă, văzându-i cât sunt de miraţi.

Tseb-iy se întoarse către tatăl lui şi arătă cu mâna spre pod, certându-se. Bachown, lat în umeri şi cărunt, îl împinse fudul pe Tseb-iy la o parte şi se apropie de pod. Dahar se certa cu K'nan şi dădea mânios din mâini. K'nan nu-l luă în seamă, şi porni pe urmele lui Bachown.

— Ce caută aici? întrebă fratele mai tânăr al lui Sem. Acum au şi turmele, şi grânele. Ar trebui să fie mulţumiţi.

— Oamenii ăştia nu sunt niciodată mulţumiţi, răspunse Sem cu glas scăzut.

Fără să-i scape din ochi pe cei patru, Sem îşi trecu coşul în mâna stângă, iar cu dreapta o cuprinse ocrotitor pe Annah pe după umeri. Copleşită de această atingere, Annah se uita la degetele lui care-i cuprindeau umărul acoperit cu pulbere de aur. Era atât de neobişnuită să simtă îmbrăţişarea cuiva. Se simţea stingherită şi nu ştia cum s-ar fi cuvenit să răspundă.

De peste râu se auziră strigăte. Tseb-iy urla la tatăl lui, iar Bachown – care ajunsese la pod – urlă un răspuns. În cele din urmă, Tseb-iy se îndepărtă, îndreptându-se către tabără. Dahar porni în urma lui. Bachown şi K'nan schimbară câteva cuvinte, iar K'nan scutură din cap şi se îndepărtă de pod. Preţ de o clipă, Bachown stătu în capul podului, dornic să pornească pe urmele lui Sem şi a fraţilor săi. Până la urmă însă, dădu din mână a pagubă şi porni spre tabără, după Tseb-iy, K'nan şi Dahar.

Văzând că cei patru bărbaţi se îndepărtează de pod, fratele mai tânăr al lui Sem râse înveselit. Însă Sem răsuflă şi şopti plin de evlavie:

— Mulțumesc, Preaînalte! Se aplecă și, sărutând-o pe păr, îi spuse lui Annah, înghițindu-și furia: Acum ai scăpat de ei.

Annah își duse mâna la gură, tremurând de mirare. *Preaînalte.* Îl auzise cu urechile ei rostind acest nume. Nu va trebui să aibă nicio taină pe care s-o ascundă de iubitul ei. Nu mai avea pricini să se teamă că va fi alungată. Cu sufletul ușurat, izbucni în lacrimi, iar odată ce începu, nu se mai putu opri. Toată suferința pentru mama ei și pentru frații ei – zăgăzuită cu atâta trudă în ultimele zile – se revărsa nestăvilită. Durerea o făcu să se prăbușească în genunchi, iar suspinele i se preschimbară în vaiere amare.

Sem îngenunche alături de ea, îmbrățișând-o și spunându-i:

— Știu, draga mea. S-au întâmplat atâtea într-un timp așa de scurt. Dar să știi că acum ești la adăpost.

Nefiind în stare să-i răspundă, se lăsă în brațele lui și plânse. Bărbatul o ținu, legănând-o ușor și mângâindu-i blând părul, până ce suspinele conteniră. În cele din urmă, îi zise:

— Hai, draga mea. Cred că i-ai băgat în sperieți pe frații mei și au plecat să dea de știre părinților. Acum ne așteaptă.

Suspinând și tremurând, Annah îl lăsă să o ajute să se ridice. Își șterse lacrimile de pe față cu palma, după care își privi degetele amărâtă. Pulberea de aur lucea într-un strat frumos. Se încruntă. *Pesemne că arăt cumplit. Sper că s-a dus tot aurul ăsta.*

— Nu-ți face griji, îi zise Sem vesel. Încă mai ai destulă pulbere de aur și pe față, și în păr. Măcar o dată a fost și fratele tău darnic, căci voia să mă împiedice să-ți văd chipul. Lepădând șaga, Sem zise: Dacă ar fi știut Yerakh adevărul, mi-ar fi cerut toate turmele și grânele în schimbul tău. Și i le-aș fi dat.

Annah îl privi înmărmurită. Și atunci își găsi cuvintele potrivite, deși abia dacă le șopti:

— Îți mulțumesc.

El surâse, smulgându-i și ei un surâs. Ici colo, pe buze, pe bărbie și pe obraji avea licăriri de aur, semn că o sărutase. Annah se gândi să șteargă toate dovezile de pe fața lui, dar șovăi rușinată.

— Lasă-le acolo, îi zise el, de parcă i-ar fi citit gândurile. Părinții mei şi-ar face griji dacă tocmai azi nu te-aş săruta.

O mai sărută o dată, pe buze de astă dată, după care se aplecă şi ridică coşul. Luând-o de mână, o conduse pe cărarea către râu. Când ieşiră de sub umbra copacilor, Annah îşi duse mâna streaşină la ochi, ca să se apere de soarele ce sta să apună.

— Pe aici, o îndemnă Sem.

Abia se întoarse în partea în care o îndemnase el, că Annah se şi opri, neînțelegând ce-i vedeau ochii. Coliba părinților lui Sem era una de mărime obişnuită, aşezată pe o pajişte netedă, pe coama unui dâmb. Însă era cu totul umbrită de o zidire uriaşă, din lemn spoit în negru, ce se ridica în spatele colibei. *Parcă ar fi un sipet pentru uriaşul uriaşilor*, cugetă Annah în sinea ei, clipind înmărmurită. *În pântecele lui ar încăpea nenumărate colibe.*

— Aceasta e arca, o lămuri liniştit Sem, de parcă orice familie ar avea o astfel de namilă dinapoia colibei.

— Arca... îngăimă Annah. Pentru animale?

— Aşa e vorba.

— Dar, de ce să ții animalele acolo?

— Nimeni din tabăra voastră nu a vorbit despre asta? Sem părea surprins. Bărbații ştiau de existența ei; acesta e unul dintre motivele pentru care tata nu e bine-venit în aşezarea voastră.

— Nu, eu n-am mai auzit până acum de ea. Dar mi-am petrecut mare parte din viață ferindu-mă de toți ceilalți. Nimeni nu vorbea cu mine.

— Tata a început să lucreze la ea încă înainte să se căsătorească cu mama. Iar eu şi frații mei l-am ajutat, după puteri, încă de când abia învățaserăm să umblăm. O să ți-o arătăm mai târziu. Acum, priveşte într-acolo. O întoarse către păşunile unduitoare, aflate la apus de coliba familiei. Turme de oi, păstorite de fel şi fel de ciobani, năpădeau câmpurile până în depărtare. Acelea sunt turmele noastre, iar oamenii care le păstoresc sunt verii tatălui meu. Vin şi pleacă după cum le pofteşte inima sau după cât sunt

de înfometați. Nu sunt deloc legați sufleteşte de noi, aşa că nu-i vei vedea prea des pe aici. Ştiu că o să fii precaută, dar, dacă vezi că vin, ar fi mai bine să stai în colibă cu mama.

— Nu-ți face griji, o să mă feresc de ei, făgădui Annah. Ciobanii din tabără erau bărbați neatârnați şi haini, de care se fereau toți, mai puțin cei care-i tocmeau. Annah se întoarse iarăşi spre arcă, încercând să-i înțeleagă noima.

Cu vădită curiozitate, Sem cântări coşul în mână şi o întrebă, abătându-i iarăşi atenția în altă parte:

— Ce ai aici? Ceva din metal?

Annah încă se lupta cu tulburarea pricinuită de vederea arcei şi se străduia să-şi adune gândurile. *Ce am în coş?*

— Unelte, răspunse ea, amintindu-şi dintr-odată. Uneltele cu care prelucra tata aurul.

Auzind una ca asta, Sem surâse, iar chipul lui frumos deveni fermecător.

— Ştii să lucrezi cu aurul?

— Da. Iar pe urmă adăugă rugător, în şoaptă: Nu pot să mă las de îndeletnicirea asta. A fost una dintre puținele mele mângâieri.

— Nici nu vreau să te laşi. Sem îi sărută părul şi surâse ştrengăreşte. Dacă te laşi tu de asta, atunci cine o să-i învețe pe copiii noştri? Haide. Părinții mei ard de nerăbdare să îți spună bun-venit şi n-aş vrea să îşi facă griji.

* * *

Annah îl urmă pe Sem în tihnita odaie principală a colibei familiei. Naomi o îmbrățişă încântată. Apoi se înfățişară şi frații lui Sem: pe cel mai mare îl chema Iafet, iar pe cel mic, Ham. Annah era prea sfioasă ca să le vorbească, însă lor nu părea să le pese, ci erau doar uşurați că ajunseseră iarăşi acasă. Şi le făcea plăcere să o sperie pe mama lor, povestindu-i despre cei patru

bărbați care porniseră pe urmele lor din tabără. În vreme ce frații lui sporovăiau, Sem zise:

— Hai să te cunoască și tata.

Annah era deja copleșită și tulburată, așa că reveni la vechiul ei năravde a privi în pământ – la picioarele celorlalți. Picioarele tatălui lui Sem erau bătătorite de muncă și ici colo erau pătate de ceea ce Annah presupunea că ar fi smoală. Mâinile bărbatului erau murdare și aspre.

O salută blând pe Annah, aplecându-se să o sărute pe frunte.

— Fiica mea, zise el cu glas senin și binevoitor, fii bine-venită. Soțul tău a uitat rânduielile cuviincioase: numele meu este Noe.

— Iartă-mi purtarea nepotrivită, îi zise Sem lui Annah, însă avea în ochi o strălucire de ai fi zis că-și râde în sinea lui. Dragă soțioară, acum că suntem căsătoriți, spune-mi și mie care ți-e numele.

Annah simți cum se îmbujorează la față. Făcându-și curaj, răspunse:

— Când eram mică, vorbeam întruna și puneam atâtea întrebări, încât tata mi-a zis Annah... „Acum". Iar de atunci așa mi-a spus toată lumea. După care adăugă cu glas scăzut: Nu-mi aduc aminte adevăratul meu nume.

Noe chicoti blajin:

— Fata mea, dacă îți face plăcere să-ți spunem Annah, atunci Annah vei rămâne. Dar dacă ți-ar plăcea alt nume, atunci tu vei hotărî. Dar acum aș vrea să-l cunoști și pe părintele tatălui meu, căci voia să te vadă.

Părintele tatălui său? Annah se uită la Sem, nevenindu-i să creadă. *Noe se ține bine, fără-ndoială, dar nu mai e un tânăr flăcău. Trebuie să fi sărbătorit pe puțin vreo cinci sute de ani*, socoti Annah. *Cu siguranță că se apropia de șase sute. Cum ar mai putea fi în viață părintele tatălui său*?

— E adevărat, îi șopti Sem, în vreme ce o conduse pe Annah către o despărțitoare măiestrit țesută a cortului. Îl cheamă Metusalem, dar eu îi spun „Părintele tatălui meu". Are 969 de ani.

Lui Annah nu prea îi venea să creadă, până ce Sem o împinse dincolo de despărțitoare. Acolo, pe un mindir moale și gros, sub o pătură ușoară de păr, văzu cea mai firavă făptură omenească pe care ar putea cineva să și-o închipuie. Străveziu, numai piele și os, cu o rămășiță de păr de culoarea argintului, nici nu părea viu. Totuși, încă răsufla ușor, scurt și sacadat. Annah îl văzu pe Noe că îngenunchează lângă bătrân, îi ia mâna și îl sărută pios pe obraz. În vreme ce bătrânul se mișca, aproape să se trezească, Noe se îndreptă spre Sem și Annah, îndemnându-i în tăcere să îngenuncheze alături de el.

— Părintele părintelui meu, grăi blând Noe, deschide ochii, căci Sem a adus-o pe soția lui să o cunoști.

Metusalem deschise ochii, clipi mai întâi spre Noe și Sem, iar pe urmă spre Annah. După o clipă de zăpăceală, ochii săi bătrâni și întunecați se luminară:

— O soție, șopti el aproape ca-ntr-un vis. O soție... pentru fiul fiului meu. Bâjbâind, întinse mâna uscată și bătrână către Sem. Sem îi apucă mâna surâzând și o sărută, ascultând cu atenție cuvintele rostite de glasul plăpând: Acum o să aveți parte de bucurie... și mulți copii... și ani mulți binecuvântați.

— Vino să cinezi cu noi astă-seară, îl îndemnă Noe pe Metusalem.

Bătrânul oftă și îi mângâie mâinile lui Sem. După o clipă de tăcere, zise:

— Aceşti copii n-au nevoie... de un bătrân ca mine... la ospățul lor de nuntă.

Annah fu cucerită de bunătatea și cumpătarea lui. Șovăind, de teamă că ar putea fi prea îndrăzneață, puse mâna ei pe cea firavă a bătrânului:

— Dacă poți, cel mai bătrân dintre fiii oamenilor, rogu-te să iei masa cu noi. Ar fi o cinste pentru noi.

Bătrânul o învălui cu privirea, oftând din nou.

— Cine s-ar putea împotrivi... unei rugăminți atât de plăcute? Apoi se întoarse spre Noe: O să stau doar la masă... n-o să fiu o povară pentru voi.

Vădit încântat, Sem îl luă în brațe pe Metusalem cu blândețea și grija cu care ar fi ridicat un copilaș. Noe luă îndată mindirul bătrânului și-l așeză în mijlocul colibei.

Metusalem se trezise acum de-a binelea și o urmărea cu privirea pe Annah.

— Poartă aur de mireasă? îl întrebă el curios pe Sem. E avută?

— E din tabăra lui Tsaraph, răspunse Sem, în vreme ce-l purta pe Metusalem către rogojina așezată lângă a lui Noe, aproape de vatră.

— Tsaraph? se înălță glasul mirat al bătrânului. Și ce ai făcut... ca să meriți asemenea cinste... din partea celor care prelucrează aurul?

— Mă socotesc binecuvântat, îi răspunse Sem. Iar în vreme ce vorbea, se întoarse spre Annah, care îi ședea alături. Copleșită, ea își mușca buzele ca să nu izbucnească iar în lacrimi. Își făcu de lucru, ajutând-o pe Naomi să mai pună niște perne pentru Metusalem astfel ca bătrânul să stea cât mai tihnit la masă.

Tatăl lui Sem se rugă, aducând mulțumiri Celui Preaînalt, apoi se așeză lângă Metusalem, ducându-i acestuia la gură o lingură de supă de linte și îndemnându-l să mănânce. Annah stătu în timpul cinei între Sem și Naomi, bucurându-se de tovărășia lor și mai mult ascultând decât mâncând.

Încă stârniți de cele petrecute în timpul zilei, frații lui Sem povesteau părinților de-a fir a păr ce se întâmplase: cum trecuseră turmele peste pod, cum ascultaseră ciondănelile bărbaților din tabără, cum se scăldaseră în râu, cum se petrecuse foarte scurta cununie.

— Yerakh abia aștepta să scape de noi, le spuse Ham părinților săi, în vreme ce fratele lui întărea, iar Annah încuviința surâzând.

Sem se întoarse spre Annah, ridicând o sprânceană:

— Sunt curios... turtele pe care ni le-au dat surorile tale în colibă... parcă aveau gust precum cele făcute de mama, nu-i așa?

— Aşa e, încuviinţă şi Ham, iar Iafet dădu din cap. Dar n-aveau cum să fie turte de la mama, nu-i aşa?

— Surorile mele au uitat să gătească ceva de mâncare ca să vă dea, mărturisi Annah ruşinată. Am încercat să am grijă de turtele şi de coşul minunat al mamei voastre. Nu mă înduram să le las în tabără. Dar surorile mele şi-au adus aminte de turte şi mi le-au luat. Nu le-a păsat că o să mâncaţi turte aduse de voi când aţi venit la noi ca oaspeţi.

Acum Iafet surâdea larg, iar trăsăturile lui aspre deveniseră chiar plăcute. Gânditor, vorbi cu glas scăzut:

— Atunci, dacă n-am mâncat din mâncarea lor sub acoperişul lor, nu avem niciun fel de datorii faţă de tabăra lui Yerakh.

La fel de mulţumită precum fiul ei, Naomi luă mângâios mâinile lui Annah între ale sale.

— Îţi mulţumesc, copila mea, că ai avut grijă de coşul meu. E bine de ştiut că băieţii mei nu datorează nimic fratelui tău. Iar dacă ei nu îi sunt datori, nici eu nu-i sunt. După care îşi împinse bărbia înainte şi zise: Eşti de acord, dragul meu?

— Da, draga mea. Într-adevăr, Cel Preaînalt ne-a izbăvit de rău. Noe se opri puţin din a-l ajuta pe bătrân să mănânce, ca s-o poată cerceta pe Annah. Avea atâta bunătate în priviri.

Annah ar fi vrut să-i surâdă, însă o podidiră lacrimile. Sem îi mângâie neliniştit braţul. Tăcură cu toţii, aţintindu-şi privirile asupra ei. Până şi Metusalem cel ca o umbră băgă de seamă că plângea.

— Dar de ce plânge? întrebă Metusalem îngrijorat.

Annah izbuti să surâdă şi îşi şterse faţa cu mâinile. Pulberea de aur i se luase pe degete. După ce reuşi să se adune cât de cât, se întoarse către Naomi.

— Când am stat de vorbă ieri pe malul râului, mi-a fost atât de teamă că mă veţi alunga... încât nici nu am spus tot ce s-a întâmplat la coliba lui Nachash.

Numele lui Nachash stârni atenţia tuturor celor din familia lui Sem. Toţi o priveau ţintă, încremeniţi şi cu ochii mari.

— Le-ai spus şi lor tot ce am povestit eu? o întrebă Annah pe Naomi.

— Da, răspunse blând Naomi, cu privirile înnegurate şi neliniştite. Bărbatul şi copiii mei s-au mâniat atât de tare, încât au pornit cu turmele spre tabăra ta încă de astă-noapte. Voiau să te elibereze cât mai degrabă cu putinţă. Dar povesteşte-ne ce nu mi-ai putut spune ieri.

Sem luă mâna lui Annah într-ale sale, voind s-o facă să se uite la el, dar fata îşi îndreptă privirea spre Noe, care, spre deosebire de Sem şi Naomi, era cu totul netulburat.

— Când am văzut că fratele meu abia născut era în braţele lui Nachash, m-a năpădit ura împotriva ei, pentru că a cerut viaţa micuţului. O uram atât de tare, încât m-a simţit că sunt prin preajmă şi a strigat după mine, întrebându-mă dacă am s-o osândesc în faţa Celui Preaînalt. Atunci am înţeles că Cel Preaînalt nu este o scorneală. Şi am priceput că – fiind şi eu dintre vrăjmaşii lui Nachash – El avea să mă primească. Când Iltani, soţia fratelui meu, a pornit cu cuţitul pe urmele mele, L-am chemat pe Cel Preaînalt.

Copleşită, Annah se opri şi trase adânc aer în piept, după care povesti mai departe cu glas tremurat:

— De la moartea tatălui meu nu mai vorbisem cu glas tare. Iar când L-am chemat pe Cel Preaînalt, de-abia îmi puteam auzi glasul. Însă El m-a auzit. Am căzut în iarbă, cu faţa în jos şi aproape fără suflare. Eram încredinţată că o să mor. Aşteptam ca Iltani să mă înjunghie cu cuţitul. Însă a trecut pe lângă mine. Putea foarte bine să mă audă, dar nu m-a auzit.

— Cel Preaînalt te-a acoperit cu prezenţa Sa! izbucni Noe, mai-mai să răstoarne blidul cu supă de linte peste Metusalem, care privea năucit.

Fără să poată rosti vreun cuvânt, Annah încuviinţă numai din cap. Naomi plângea lângă ea. Sem însă începu să râdă, o trase spre el şi o sărută pe păr. Annah simţea lacrimile brăzdându-i

obrajii. I se părea că n-o să se poată opri niciodată din plâns. Sem o mângâia, şoptindu-i:

— Şşşş, Annah, draga mea. Cred că ai nevoie să te odihneşti o vreme şi să jeleşti. Ascultă: rămâi aici cu mama şi odihneşte-te câteva zile. Aşa voi avea şi eu răgazul să pregătesc un sălaş unde să stăm, iar pe urmă vin să te iau.

Annah se uită lung la el, înfricoşată:

— Şi n-am să te mai văd?

El surâse larg, poznaş precum fratele său Ham.

— Nu-ţi face griji, o să vin aici la fiecare masă.

* * *

Cu desaga din ierburi în poale, Annah scormoni după scoica cioplită, în ascunzişul cel de taină. Se simţea mai bine în această dimineaţă. Era odihnită. Tihna din coliba lui Noe o liniştise. *Sunt aici de aseară şi încă n-am auzit nici măcar o ciorovăială,* îşi dădu ea seama, iarăşi uimită, rotindu-şi privirile în jur.

Soarele încălzise odaia cea mare a bordeiului, iar Metusalem moţăia pe mindirul lui de după despărţitoarea meşteşugit ţesută. O auzea pe Naomi în cămară, îngânând un cântec ce venea din inima împăcată a femeii. *Oare o să ajung şi eu ca ea cândva?* se întrebă Annah. Nădăjduia să ajungă şi ea la fel de fericită ca Naomi.

Dar teama care crescuse înăuntrul ei vreme de douăzeci şi cinci de ani încă avea înrâurire asupra a tot ceea ce făcea. În timpul mesei de dimineaţă, trebuise să-şi aducă aminte că putea să-i privească pe Sem şi pe ai lui şi să le vorbească fără teama că ar putea fi pedepsită. Iar fără maramă, se simţea de parcă ar fi fost în pielea goală. O mâncau degetele să şi-o ia din coş, dar luptă cu această pornire. Voia să-şi dovedească şi sieşi că poate trăi şi fără să se ascundă în spatele vălului.

Cu buzele strânse, Annah se sili să-şi ţină mintea ocupată cu scoica cioplită. După ce mai desfăcu nişte cusături, dădu de

şiretul de piele. Triumfătoare, trase afară preţioasa scoică. *Şi uitasem cât e de frumoasă*, cugetă ea, admirând strălucirea rozalie şi lucirile albăstrii precum şi marginile frumos rotunjite. Încântată, sărută scoica şi îşi petrecu şiretul peste cap şi îşi adună părul de pe spate. *Acum*, îşi zise, *pot să mă şi pieptăn*!

Găsi pieptenele din lemn mirositor în săculeţul lui din piele şi desfăcu legăturile fără să-l scoată din desaga în care se aflau şi uneltele dăruite de Naomi. În vreme ce se pieptăna, Annah înşiră toate cele primite şi le cercetă din priviri. Acele din lemn şi tăişul din metal aveau să-i fie numai bune pentru a le face veşminte lui Sem şi copiilor lor. Între timp, vechea tunică pe care o purta şi cea mai nouă, din lada mamei sale, aveau să-i fie îndeajuns.

— Uneltele alea le poţi folosi şi pentru împletit coşuri, îi zise Naomi, care tocmai ieşea din cămară. Aducea sub braţ un coş larg şi nu prea înalt, plin cu tot felul de seminţe, tulpine bune de mâncat, bulbi, fructe uscate, nuci, turte, mirodenii şi ierburi.

— Învaţă-mă şi pe mine, rogu-te, cum se face un coş, o rugă Annah pe Naomi. După ce am încetat să vorbesc, nimeni nu m-a mai învăţat nimic în afară de treburile obişnuite. Şi aş vrea să învăţ; coşurile făcute de tine sunt mai frumoase decât tot ce am văzut eu în tabăra noastră.

— Pentru coşuri, ca pentru toate celelalte lucruri, ai nevoie de mult timp şi de nitică pricepere. Dacă vei stărui, o să te descurci de minune. Îşi lăsă jos povara şi îi întinse lui Annah un blid cu turte, fructe uscate şi nuci. Poftim, astea-s pentru tine. Şi să nu-mi spui că nu ţi-e foame, că eşti prea slabă. Aseară şi de dimineaţă am văzut că nu prea mănânci. O să mori cu zile dacă numai ciuguleşti de ici, de colo câte ceva.

Necutezând să se împotrivească, Annah îşi puse pieptenele la loc în desagă şi luă blidul cu mâncare. Unele fructe erau dulci, altele aveau gust înţepător, iar turtele şi nucile erau uscate – se potriveau de minune cu dulceaţa fructelor. Îşi dădu seama că într-adevăr îi era foame. În vreme ce mânca, se uita la Naomi care pregătea prânzul.

— Aş putea să te ajut şi eu? întrebă Annah, vrând să dea şi ea o mână de ajutor. Nu-ţi mai aduc nişte apă de la fântână? Între timp, aflase că Noe şi familia sa aveau fântânile lor: una mai departe pentru turme, iar alta chiar lângă colibă, la îndemâna lui Naomi. Era un adevărat răsfăţ, căci toate colibele din tabăra lor trebuiau să se folosească de cele două fântâni. Iar lui Annah, femeia nebună şi neînsemnată, nu i se încredinţase niciodată sarcina să poarte apă. Acum râvnea să facă asta, să fie socotită normală şi demnă de încredere.

— Isprăveşte de mâncat, o dojeni blând Naomi. Tu trebuie să te odihneşti azi, nu să lucrezi. Curând o să ţi se acrească de cărat apă de la fântână.

— Mama bărbatului meu, începu Annah precaută, dacă aveţi fântâni, de ce mergeţi atât de des la râu?

Naomi surâse şi îi răspunse:

— Mergem arareori la râu. În ziua în care te-a văzut, fiul meu tocmai hotărâse, împreună cu fraţii săi, să se folosească de apa râului ca să înmoaie aţele pentru frânghii. Acum însă ştim că a fost, fără nicio îndoială, voia Celui Preaînalt ca fiul meu să te vadă acolo.

— Oh! Annah clipi din ochi recunoscătoare, dar foarte mirată de voia Celui Preaînalt. Oare de ce o fi luat seama la ea?

Cu un cuţit subţire de metal, Naomi curăţă bulbii şi tulpinile, îngânând un cântec până ce de afară se auzi un fluierat răsunător. Ridică sprâncenele negre:

— E Noe. S-a întâmplat ceva!

Annah ţâşni în picioare, strângând blidul cu mâncare în mâini. Noe intră în colibă, ridicând din sprâncenele cărunte spre soţia lui.

— Avem oaspeţi în tabără. După care se întoarse spre Annah: Fiica mea, ia uită-te printre stinghiile peretelui de la cămară şi spune-ne cine-s aceşti oameni. Oare ce caută la noi după ce, acum douăzeci şi doi de ani, ne-au oprit să mai păşim pe pământurile lor?

Palidă de groază, Annah se duse în cămară şi se uită printre stinghiile peretelui. În depărtare, zări un bărbat şi două femei: Bachown, Tsillah şi Taphaph. Annah se întoarse încet spre Noe şi Naomi care veniseră în urma ei.

— Sunt Bachown şi Tsillah, împreună cu Taphaph, fiica lor. Fratele meu Yerakh vrea s-o ia pe Taphaph de nevastă. Dar cred că părinţii ei ar vrea mai degrabă să capete turme şi grâne de la voi în schimbul ei, aşa cum aţi dat pentru mine. De aceea au venit ieri cei patru pe urmele noastre şi de aceea vin Bachown şi Tsillah la voi. Nu ştiu dacă Tsillah vrea s-o dea pe Taphaph lui Iafet sau lui Ham.

Scărpinându-se gânditor în barbă, Noe zise:

— Dacă îi luăm iubita, Yerakh o să ne facă necazuri. Trebuie să scăpăm de această familie fără să le aducem vreo umilinţă.

— Mă gândesc că le-aţi putea spune că aţi ales deja neveste pentru Iafet şi pentru Ham, şopti Annah, foarte neliniştită, frământând în mâini blidul cu mâncare.

— Ar fi o minciună, suspină Naomi.

Dar ochii lui Noe străluciră jucăuş:

— Mulţumesc, fiica mea, pentru grija ta. Acum, ascultă-mă, du-te în spatele colibei şi adăposteşte-te în arcă. Nu-ţi fie teamă, dar intră pe uşa cea mare şi stai acolo. După ce pleacă ei, o să venim după tine.

Annah întinse blidul cu fructe şi nuci spre Naomi, dar femeia dădu din mâini hotărâtă:

— Nu, ia-l cu tine! Până ce pleacă oaspeţii noştri, tu să nu mai laşi nimic în blid. Şi să nu arunci mâncarea pe jos.

Cu neputinţă! îşi spuse Annah. Dar acoperi mâncarea cu o mână şi se repezi spre uşa din spatele colibei. În timp ce alerga, îl auzi pe Noe chicotind.

Capitolul 12

Annah se opri preț de o clipă ca să-şi facă curaj înainte să se apropie de zidirea aceea nemaipomenită pe care soțul şi socrul ei o numeau arcă. Uşa arcei era de fapt un taluz făcut din lemne puse pe mai multe straturi şi care urcau de jos până în pântecele arcei. Fiecare strat de lemne era bine uns cu smoală neagră, întărită. Annah urcă pe taluz şi îl pipăi cu piciorul gol, ca să-l simtă: era cald, neted, tare ca piatra şi deloc lipicios. Mai încrezătoare, porni să urce, simțind sub tălpi crestăturile mici săpate pe fața lemnului.

Când ajunse în vârful taluzului, se cățără în arcă, întrebându-se dacă Bachown, Tsillah şi Taphaph o vor fi văzut. *Nu că ar conta şi dacă m-au văzut,* îşi spuse ea cu semeție. O sâcâia că avuseseră cutezanța să se arate la coliba lui Noe. Oare cum îi putuse trece prin minte că are să scape de locuitorii aşezării sale doar pentru că trecuse râul? *Ah, Preaînalte,* se rugă ea, *fă să plece în pace!*

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu lumina mai slabă din arcă, Annah uită cu totul de Bachown, Tsillah şi Taphaph. De-a stânga şi de-a dreapta ei erau şiruri nesfârşite de staule mai mici sau mai mari, făcute din lemn, grijuliu rânduite pe tot catul arcei

celei mari. Fiecare şir de staule era despărţit de nişte adânciturі lungi ce păreau a fi nişte jgheaburi de apă acoperite. Din loc în loc, la distanţe bine gândite, acoperitorile jgheaburilor erau deschise, astfel ca vieţuitoarele ce aveau să fie adăpostite acolo să se poată adăpa fără nicio cazną. Deasupra, aninate de grinzi, atârnau nişte scocuri arcuite, spoite cu smoală neagră, întărită; capetele scocurilor se uneau şi se deschideau în jos – gata să verse apă în jgheaburi. Pe lângă asta, sub fiecare jgheab era câte o ladă – iesle, socoti Annah. La capătul fiecărui rând de staule, erau nişte şanţuri de scurgere, pregătite să adune gunoiul de la animale. Annah se încruntă.

Oare chiar au de gând să adăpostească animale aici? se întrebă ea uimită. *Această arcă este prea meşteşugită pentru asemenea menire, iar staulele astea mai mici sau mai mari nu par să aibă nicio noimă.* Lipăind cu tălpile goale pe podea, porni să cerceteze coşurile mari şi ieslele înalte, aşezate şi ele la distanţe potrivite, aproape de staule. În iesle se găseau din belşug grâne, grăunţe, cocoloaşe, fructe şi legume uscate, un soi de turte ciudat de închise la culoare, legături de coajă de copac, nuiele, iarbă uscată, frunze, ace de pin – iar peste toate tronau nişte pietroi care să le apese cât mai bine în locul lor.

Văzând atâta belşug, Annah îşi aminti că avea la ea blidul cu mâncare. Înfulecă de zor fructele, nucile şi turtele şi, mestecând cu poftă, cercetă câteva dintre adăposturile mai încăpătoare. După câte se vedea, animalele care aveau să fie aduse aici urmau să se poată mişca cât de cât în voie. *Ai zice că n-o să mai iasă afară,* îşi zise Annah. Mai văzu şi o grămadă de cuşti cu zăbrele de metal şi prinse în pereţi, la o parte de staule. Annah atinse zăbrelele reci ale unei cuşti, încurcată. *Oare de ce sunt de metal?*

Lăsând cuştile în urmă, se întoarse să cerceteze ceilalţi pereţi ai arcei. Descoperi şiruri întregi de cuşti din trestie, puse una peste alta. Fiecare având dedesubt o podea uşor înclinată, astfel încât să conducă mizeria din cuşcă spre un bazin comun, din

spatele cuştilor. *Acestea sunt cuşti pentru animale foarte mici,* conchise Annah. *Şi sunt sute. Oare pentru ce ar vrea socrul şi soţul meu să ţină nişte animale de care nu se pot folosi?*

Curioasă, Annah se apropie de taluzul din mijlocul arcei, care ducea la catul următor. Nu departe de el era o îngrăditură ce împrejmuia o deschizătură din podea. *Un taluz care conduce în jos,* băgă Annah de seamă. *Aşadar, sunt trei caturi. Dar pentru ce?*

Annah porni spre catul de sus. Când ajunse, se opri şi îşi ţinu răsuflarea, înmărmurită. Aici era mult mai multă lumină, ce pătrundea prin nişte ferestre din acoperiş, care se deschideau în tavanul înclinat. Prin ferestre se zărea trandafiriul senin şi mângâios al cerului şi se auzea cântec de păsărele, iar Annah se desfăta de toate astea în vreme ce-şi isprăvea gustarea. Sătulă, se apucă să cerceteze mai amănunţit catul de sus.

Găsi alte cuşti şi staule. Annah privea îngrăditurile uriaşe din fiecare capăt, atârnând de nenumărate ramuri de copaci, şi alte scocuri de apă. *Aşa ceva e cu neputinţă de înţeles,* îşi spuse ea, holbându-se la îngrăditurile uriaşe. Lângă îngrădituri, Annah băgă de seamă că erau nişte scări prinse în perete. Scările, solide şi trainice, urcau până la cele mai de sus ferestre şi coborau până la caturile cele mai de jos.

Necutezând să încerce vreo scară, Annah se dădu înapoi, scrutând mai departe cu privirea caturile de sus. Descoperi nişte firide scobite în pereţi, înzestrate cu nişte scaune cu o gaură la mijloc – pentru scârnele omeneşti. Mai erau şi patru odăi încăpătoare la acest cat, despărţite una de alta, ca nişte colibe mari. *Oare soţul meu şi familia lui au de gând să-şi lase coliba şi să se mute aici?* se întrebă Annah. *Altminteri, ce rost ar avea toate aceste pregătiri? Fie şi aşa, ce rost ar avea să ţină cu ei atâtea soiuri de animale şi atâta hrană? Oare au pregătit şi hrană pentru oameni?*

Bănuitoare, cercetă cu privirea rânduri întregi de coşuri împletite, la fel precum cele în care iubitul ei îşi dusese plata de grâne către Yerakh. *Dar sunt atât de multe aici,* cugetă Annah

uimită. *E nevoie de ani întregi să dai gata atâta nutreț.* Luă la rând coș după coș și hambar după hambar. Toate erau burdușite cu grâne, boabe, mirodenii, turte din fructe uscate, legume uscate, bostani, măsline uscate, fel și fel de semințe, nuci și – fapt ce îi stârni râsul – ulcioare uriașe cu ulei și butoaie din lemn pline cu miere. Mai găsi și foarte mulți faguri uscați. Pe lângă astea, în numeroase lăzi găsi smoală și foarte mult lemn uscat, pregătit pentru foc. Curioasă, Annah căută din priviri o vatră.

O găsi sub taluz, o vatră mică, împrejmuită cu pietre cioplite și tencuită cu lut. Vederea vetrei o înspăimântă. Stătea cu ochii pironiți la ea, încercând să priceapă rostul acestei arce uriașe, dar nu găsea nicio noimă în toate astea. Își mușcă buza, cugetând: *Poate că familia soțului meu e mai scrântită decât pare.*

Cum stătea în fața vetrei, cu ochi cercetători, auzi deodată pași ce urcau pe taluz. Nu era mersul grăbit și avântat al lui Naomi, ci mersul liniștit și apăsat al lui Noe. *De ce?* îl întrebă ea în gând, simțind că se apropiase pe tăcute. *De ce?*

După ce ajunse în vârful taluzului, el se apropie de ea. Avea chipul liniștit, dar serios, de parcă ar fi știut ce întrebare o frământa. Se apropie încet de vatră și se așeză la o oarecare depărtare, față în față cu Annah.

— Acum te poți întoarce în pace, copilă, dacă dorești, zise el, dându-i astfel prilejul să se întoarcă la firescul bordeiului. O privea cu ochii blânzi și negri, ca ai lui Sem, surâzându-i cu îngăduință. Părea gata să răspundă la orice întrebare i s-ar fi pus.

— Părinte al soțului meu, începu ea șovăielnic, pentru ce? Arca asta nu are nicio noimă. La ce folosesc toate aceste merinde și vatra?

El răsuflă adânc, ridicând privirea spre ferestre, căutând parcă acolo răspunsul. În cele din urmă, își întoarse ochii spre ea:

— Copila mea, îți iubești soțul?

Surprinsă, răspunse:

— Da. *Dar oare de ce mă întrebi?*

— Cât de mult îl iubeşti? stărui Noe. Cum îţi măsori dragostea pentru el?

Să-mi măsor dragostea? Cugetând la aceste cuvinte, Annah îşi aminti când îl zărise pe Sem întâia dată lângă râu: privirea lui pătrunzătoare, părul negru în care se răsfrângea lumina soarelui. Încă îi era vie uimirea pe care o simţise când pricepu că el ar fi trecut numaidecât râul până la ea – căci pentru el era ceva firesc să-şi primejduiască viaţa de dragul ei. Cu această amintire în minte, răspunse:

— Mi-aş da şi viaţa ca să i-o scap pe a soţului meu.

Noe încuviinţă surâzător.

— Acesta este răspunsul pe care îl zămisleşte dragostea adevărată. Dar ce ai face dacă soţul tău s-ar întoarce împotriva ta? Dacă ţi-ar nesocoti cuvintele şi ţi-ar disprețui iubirea şi frumuseţea? Dacă ţi-ar râde în faţă şi ţi-ar vorbi batjocoritor şi disprețuitor, cu toate că întotdeauna ţi-ai dorit numai să împarţi cu el toate comorile dragi inimii tale?

Annah simţi că o lasă puterile, nefiind în stare să-şi închipuie o asemenea împrejurare. Înghiţind în sec, răspunse:

— Aş încerca să ajung cumva la el şi aş aştepta răbdătoare, nădăjduind ca simţămintele lui să se schimbe.

— Dar dacă, după ani întregi de iubire şi răbdare fără preget, el tot n-ar vrea să se schimbe? Ce-ai face atunci? Şi dacă simţămintele lui s-ar aprinde şi mai tare împotriva ta şi împotriva celor pe care-i iubeşti? Dacă, în mânia lui, ar începe să nimicească tot ce ai tu mai drag? Dacă ar începe să nenorocească viețile celor dragi ţie? Atunci te-ai simţi oare îndemnată să pleci de la el şi să-ţi cauţi rostul în altă parte?

— Da, dar... Sem nu ar...

— Nu ar face una ca asta, încuviinţă Noe, surâzând înţelegător. Dar tocmai în acest fel s-a îndepărtat omul de dragostea desăvârşită a Celui Preaînalt. Noe îşi ţuguie buzele şi îşi mângâie barba cu mâinile muncite. Adu-ţi aminte, fiica mea, când ai

umblat printre copacii şi prin câmpiile unde îşi au sălaşul animalele şi păsările. Ele simţeau că te apropii, iar tu simţeai că ele sunt acolo. Ele ştiau dacă eşti fericită sau mânioasă, nu-i aşa?

Annah se gândi la cum se purtau păsările, şoarecii de câmp şi chiar şi peştii.

— Când sunt fericită şi împăcată, vin la mine. Dar dacă sunt mânioasă, se tulbură şi pleacă.

Noe încuviinţă.

— Aşa le-a creat Cel Preaînalt, să răspundă la purtarea omului. Tot astfel a creat şi omul şi pământul. Când omul este împăcat cu sine şi cu Cel Preaînalt, pământul întreg e liniştit. Dar când omul este plin de silnicii şi fuge de orice lucru bun – până şi de Cel Preaînalt – atunci şi pământul e blestemat şi naşte silnicie.

Annah se cutremură, înfiorată de spaimă.

— Atunci pământul se cutremură.

— Şi ăsta e doar începutul, răspunse Noe cu blândeţe. Spune-mi, fiica mea, ai întâlnit vreun bărbat, vreo femeie sau vreun copil în tabără – de când ţii minte – care să-L cheme pe Cel Preaînalt şi care să nu fie plin de mânie, ci de blândeţe?

— Nu. Nu putea să-şi ia privirea de la socrul ei.

— Nici eu. De-a lungul anilor, am întâlnit nenumăraţi oameni, atât în aşezarea ta, cât şi în altele de departe. Niciunul nu crede în Cel Preaînalt. Şi nimeni nu se roagă Celui Preaînalt, care îi iubeşte, cu toate că am încercat să le vorbesc, să-i previn. Cu mulţi ani înainte să te naşti tu, am încercat să-i înştiinţez şi pe cei din tabăra ta.

Annah se încruntă.

— Să-i înştiinţezi, despre ce?

Noe trase adânc aer în piept, apoi zise:

— Să-i înştiinţez că, din pricina răutăţilor şi a silniciei omului, pământul va răspunde cu silnicie, se va deschide şi va da naştere unui potop de ape – cea mai cumplită nenorocire! Nicio făptură

care răsuflă pe nări nu va rămâne cu viață pe fața pământului. Numai cele adăpostite în această arcă vor fi izbăvite.

Nefiind în stare să-şi închipuie asemenea prăpăd, Annah clipi din ochi.

Noe surâse văzând-o.

— Iată de ce eu şi copiii mei am construit această arcă. Acest țarc peste măsură de încăpător a fost făcut după porunca Celui Preaînalt. Aşa a ales El să ne izbăvească pe cei care Îl iubim şi ne supunem Lui.

— Dar, se împotrivi Annah, dacă Cel Preaînalt a creat pământul, atunci de ce nu poate să-l înnoiască? Nu poate El să oprească pământul să se răscoale?

— Copila mea, zise Noe, scuturând din cap înnegurat, ascultă-mă. Se fac aproape o sută douăzeci de ani de când numai mâna milostivă a Celui Preaînalt a oprit pământul să nu se răscoale. El Şi-a arătat dragostea față de oameni în toate felurile cu putință, dar oamenii L-au disprețuit. Le-a dat însă aceşti ani de îndurare, ca să aibă prilejul să se întoarcă iarăşi cu fața spre El – să se lepede de toată silnicia pornirilor lor – ca să oprească prăpădul. Dar ei au râs şi au început să tăgăduiască până şi faptul că El ar exista. Curând însă, El va fi silit să-Şi îndepărteze mâna de peste pământ. Totuşi, El va rămâne milostiv şi, într-o bună zi, Îl va trimite la noi pe Cel Făgăduit ca să ne împace iarăşi cu Sine.

— Cel Făgăduit?

— Copila mea, tu ce îți mai aduci aminte din istorisirile despre Adam şi Eva, Mama noastră a tuturor?

— Ştiu că Adam şi Eva au fost ispitiți de Şarpele acela, iar apoi izgoniți din Grădina Eden de către Cel Preaînalt, pentru că i-au nesocotit poruncile, răspunse Annah şovăind.

Noe abia se abținu să nu râdă.

— Nu aici s-a isprăvit povestea, copila mea... iar într-o bună zi ai s-o ştii pe toată. Dar, fără alte amănunte... ar fi de spus că, după răzvrătirea lui Adam, Cel Preaînalt i-a făgăduit că un

bărbat născut din femeie îl va nimici pe Vrăjmaş, Şarpele la care se închină Nachash şi toate şoptitoarele din jurul ei.

Annah se aplecă în faţă, încântată că Şarpele – şi poate chiar şi Nachash – aveau să fie nimiciţi.

— Aş putea să mai întreb încă un lucru? Cine va fi Cel Făgăduit? Cum o să-L recunoaştem?

— Deja ai întrebat două lucruri! o tachină Noe. Dar, ia aminte, fiica mea! Cel Făgăduit Se va arăta la vremea potrivită şi va fi unul dintre urmaşii fiului meu Sem. Îl vom recunoaşte după iubirea Lui desăvârşită şi ascultarea de Cel Preaînalt. Tot El va fi Cel care ne va împăca pe noi cu Cel Preaînalt, aşa cum era Adam.

Lăsându-se puţin pe spate, Annah se lupta să-şi găsească cuvintele:

— Aşadar, unul dintre urmaşii soţului meu... un copil căruia am să-i dau naştere...

— Va fi El Însuşi Cel Făgăduit sau părintele Lui, zise Noe în şoaptă.

— Dar eu sunt cu totul neînsemnată.

— Şi crezi că eu sunt mai breaz? o întrebă Noe surâzător. Nici eu, nici altcineva, fiica mea, nu meritäm altceva decât pedeapsa Celui Preaînalt. Însă El ne iubeşte îndeajuns încât să Îl trimită la noi pe Cel Făgăduit. Cine suntem noi ca să ne împotrivim?

— Nu meritäm asemenea îndurare, murmură Annah copleşită. După care adăugă întrebătoare:

— Aşadar, ai fost în tabăra noastră înainte să mă fi născut eu? Te-ai întâlnit cu tata şi le-ai spus la toţi ceea ce mi-ai zis mie?

— Când Cel Preaînalt m-a înştiinţat că are să vină nenorocirea, începu Noe privind în altă parte, am înţeles că trebuie să mă căsătoresc cu scumpa mea Naomi. Mamele noastre se înţeleseseră cu mult înainte. Noe surâse şi îşi ridică privirea către ferestrele din acoperiş. Nu este nici plăcut, nici prea măgulitor pentru o femeie să trebuiască să aştepte după soţul rânduit de alţii. Şi, mărturisesc, am ţinut-o în aşteptare mult prea mult. Aproape

că se sfârşiseră anii când putea să mai poarte copii în pântece. Ca să-i mai alin sufletul, m-am dus la cel mai vestit aurar: Zahar din neamul lui Tsaraph. I-am cerut să-mi facă o pereche de brăţări pentru ea, căci aurul mângâie sufletul celui care-l poartă.

Annah încuviinţă în tăcere. Nu-i plăcea că socrul ei îşi ferea privirile de ea.

Noe şovăia.

— Am vorbit cu tatăl tău, copila mea. Era un om bun. M-a ascultat cu respect câtă vreme i-am vorbit despre Cel Preaînalt. Pe urmă mi-a vorbit despre aur.

Când socrul ei se cufundă în tăcere, Annah pricepu că nu mai era nimic de adăugat. Tatăl ei Îl respinsese pe Cel Preaînalt. Cu ochii înlăcrimaţi şi bărbia tremurândă, Annah rosti cu glas stins:

— Tatăl meu a fost doar binevoitor, îmi pare rău. Fără îndoială... pe mine m-ar fi zeflemisit.

Noe îşi privea mâinile încruntat, strâmbându-şi gura când într-o parte, când în alta. Annah nu mai putea îndura apăsarea pe care i-o citea pe chip. Îşi înghiţi lacrimile şi zise:

— Îţi mulţumesc. Măcar i-ai vorbit despre asta.

Noe îşi ridică privirea, iar Annah văzu, cu uimire, că ochii umezi îl dădeau de gol. Surâzând amar, bătrânul zise:

— Mulţimi de bărbaţi, femei şi copii au râs de mine, m-au scuipat, m-au părăsit... Dar nimic din toate astea nu poate fi pus alături de bucuria de a-ţi vorbi acum ţie. Afară de copiii şi soţia mea, eşti primul om care mă ascultă fără să mă batjocorească. Mulţumesc, fiica mea.

Annah îşi şterse lacrimile de pe obraji, suspinând mâhnită.

— Ar fi mai bine să nu mai întreb nimic. Arareori îmi plac răspunsurile pe care le capăt, chiar şi atunci când sunt de acord cu ele.

Auzind paşi iuţi şi hotărâţi pe taluz, Annah se întoarse. Era Sem, cu părul ud şi cârlionţat, de parcă tocmai ar fi ieşit din râu. Fu de ajuns să-l vadă ca să se simtă revigorată.

Văzând-o pe Annah, îşi arcui sprâncenele, vădit îngrijorat: *Oare eşti bine?*

Ea încuviinţă uşor, făcându-i semn cu mâinile: *Mulţumesc.*

Drept răspuns, el surâse vesel. În timp ce se apropia, ea îl privea vrăjită. *Ce dor mi-a fost de tine. Eşti fără seamăn pe lume.*

Ridicând ochii spre Noe, Sem zise:

— M-a trimis mama. Mi-a zis că aţi întârziat atât de mult la prânz încât, dacă mai zăboviţi puţin, vă prinde seara şi n-o să se mai ostenească să gătească azi pentru voi.

— Atunci trebuie să ne zorim, răspunse Noe binevoitor. Îmi place să iau cina la vremea ei.

Sem o ajută pe Annah să se ridice şi o sărută. Ea suspină, bucurându-se de căldura atingerii lui.

Noe îi privi cu ochi strălucitori şi veseli.

— Aşa da, ajut-o pe frumoasa ta soţie să se ridice, băiete, şi nici nu-ţi mai aminti că tatăl tău e un boşorog.

Râzând, Sem îl ajută şi pe el să se ridice şi îi dădu o sărutare. Noe se prefăcu dispreţuitor:

— Ptiu!

După ce ieşiră din arcă, iar razele soarelui le mângâie chipul, Annah îşi aduse aminte de Bachown, Tsillah şi Taphaph. *M-am rugat ca Cel Preaînalt să îi alunge,* se gândi ea, înspăimântată de meschinăria ei. *Se pare că se va împlini această rugăciune. Dar oare când?*

* * *

Naomi era întărâtată.

— Tsillah e o femeie trufaşă şi neruşinată! Iar fiica ei nu-i cu nimic mai bună. N-aş mai vrea s-o văd sub acoperişul meu pentru nimic în lume. S-a *bosumflat,* copila mea. Iar pe urmă i-a aruncat maică-si o căutătură de mă mir că n-a ucis-o pe loc. Ia şi mănâncă. Iafet şi Ham v-au mai lăsat şi vouă câte ceva.

Naomi descoperi blidele de lut în care era ce mai rămăsese de la prânz: nişte turte din seminţe zdrobite, măsline, un terci de boabe aromate şi nişte barabule fierte şi zdrobite, presărate cu nişte sare.

— Îmi pare rău că s-au purtat necuviincios, mama soţului meu, zise Annah, privind neîncrezătoare spre barabule – căci Parah nu le zdrobea niciodată.

— Nu-ţi cere iertare în numele lor. Nu ai tu nicio vină că ele nu au pic de cuviinţă.

— Şi ce le-ai spus, mamă? întrebă Sem, întinzând nişte terci peste turtele de seminţe.

Naomi îngenunche lângă Noe şi îi luă mâna să i-o mângâie.

— La îndemnul tatălui tău, le-am spus că deja sunt rânduite soţiile pentru Iafet şi Ham, iar noi aşteptăm numai să vină. Sem ridică sprâncenele încruntat. Naomi se oţărî: E adevărat! Cel Preaînalt ştie deja cine sunt soţiile fraţilor tăi, iar noi *aşteptăm* ca El să ni le aducă. Însă chiar dacă ar fi fost să mint – să mă ierte Cel Preaînalt – aş fi spus orice numai să n-o mai văd pe acea Taphaph pe lângă cortul meu sau pe lângă băieţii mei.

Naomi se întoarse către Annah şi adăugă:

— Îmi închipui cum s-ar fi purtat cu tine, draga mea. N-o să lăsăm picior de femeie din acea tabără să se apropie de acest cort. Ia, copila mea, şi mai mănâncă. Naomi luă nişte barabule zdrobite, le întinse pe o turtă şi îi întinse lui Annah: Nu te strădui să mănânci prea îngrijit, căci, după ce ani de zile i-am văzut pe bărbaţii ăştia cum mănâncă, nimic nu mă mai sperie.

Annah mâncă cu grijă, încredinţată că Sem abia aşteaptă să termine ca să o poată tachina. Dar isprăvi turta şi barabulele în tihnă. Şi îi plăcu mâncarea atât de mult, încât mai ceru, spre mulţumirea lui Naomi.

— Uleiul de măsline, sarea şi cimbrul dau gustul. N-arată foarte bine, dar sunt gustoase.

Mai târziu, când Noe se duse să mai lucreze în arcă, Sem o luă de mână pe Annah.

— Hai cu mine până la marginea pădurii.

Cum Annah şovăia, Naomi o alungă cu blândeţe.

— Haide, du-te cu soţul tău. Pe urmă îl preveni pe Sem: ţine minte că ea trebuia să se odihnească azi.

— N-am uitat, mamă, îi făgădui Sem, deşi mi-ar plăcea să uit, adăugă el cu glas mai scăzut. Felul în care-i vorbise o făcu pe Annah să se îmbujoreze la faţă. Ieşiră afară, sub cerul trandafiriu. Se plimbară o vreme în tăcere, după care Sem o întrebă:

— Ţi-a spus tata pentru ce construim arca?

— Mi-a spus că pământul are să fie nimicit, răspunse ea şovăind. Cred că îi dau crezare.

— De când mă ştiu am auzit asta, o lămuri Sem. Şi întotdeauna am socotit că e adevărat. Dar cred că, pentru toţi ceilalţi, gândul la un asemenea potop – la un asemenea prăpăd – e mai mult decât sunt în stare să creadă.

— Eu nu *vreau* să cred că pământul s-ar putea răscula, însă tatăl tău are dreptate; pământul e plin de silnicie. Încă de la primele tremurături, m-am întrebat ce poate fi atât de puternic încât să zguduie pământul.

Sem răsuflă uşurat.

— Măcar tu te-ai întrebat. Nimănui, dintre cei pe care i-am întâlnit eu, nu pare să-i pese. Cu toţii ne iau în tărbacă.

Porniră pe cărarea ce cobora spre râu. Din toate părţile se auzea cântec de păsărele, în vreme ce găinuşele, şopârlele şi şoarecii de câmp mişunau prin preajma lor. Un şarpe, brun-negru, se târî unduindu-se de-a curmezişul cărării.

— Tatăl tău mi-a povestit că a fost şi la aşezarea noastră şi a vorbit cu cei de acolo.

Sem încuviinţă.

— Da, după ce a auzit că Yerakh l-a ucis pe tatăl tău.

— N-a pomenit nimic de uciderea tatălui meu. Când a fost în tabără să vorbească despre uciderea lui?

— În urmă cu douăzeci de ani. N-ai ştiut? Atunci l-au alungat.

— N-am ştiut. *În urmă cu douăzeci de ani,* cugetă Annah. *La trei ani după ce a fost ucis. Pe atunci am început eu să-mi fac vălul.* Adăugă cu glas tare: Şi ce le-a spus tatăl tău oamenilor din tabără despre uciderea tatei?

— Le-a amintit că orice omor este o fărădelege împotriva Celui Preaînalt. A cerut să se facă dreptate în această privinţă. Yerakh şi acel Nephiyl – uriaşul – l-au făcut să tacă şi, împreună cu ceilalţi bărbaţi, l-au alungat din tabără. L-au dus până la râu, i-au distrus barca şi l-au ameninţat cu moartea, în caz că se mai întoarce.

— Mă mir că nu l-au ucis. Dar el cum a aflat despre moartea tatălui meu?

— Un negustor de hrană a împrumutat o barcă de la tata ca să treacă dincolo, la tabără. Când s-a întors, i-a povestit tatălui meu despre omor. Pe vremea aceea, erau mai mult vorbe care umblau. Cred că, într-un fel, vizita tatălui meu a adeverit aceste rumori şi de aceea era Yerakh atât de furios şi de înspăimântat.

— Aşadar, cineva a cerut totuşi să se facă dreptate. La mine n-a ajuns niciodată această poveste. Pe vremea aceea însă, Yerakh mă ţinea roabă în odaia de lucru câtă vreme era el treaz. Voia să se încredinţeze că nu puteam vorbi sau gândi... că nu sunt o primejdie.

— Acum ai scăpat de el. Sem o trase mai aproape şi o îmbrăţişă, în vreme ce porneau mai departe. Hai să nu mai vorbim acum nici despre Yerakh, nici despre tabăra lui. Ascultă-mă, săptămâna viitoare trebuie să mă întorc la ogoarele noastre, să-mi ajut fraţii. Dar cred că, în vreo două-trei zile, o să isprăvesc cortul în care să locuieşti. O să vii şi tu cu mine?

Annah se miră că mai întreabă aşa ceva. Era soţia lui, putea să-i poruncească orice ar fi dorit. Dar soţul ei şi familia lui nu erau ca ceilalţi oameni.

— Numai când toate vor fi gata, se învoi ea.

Ajunseseră deja la marginea pădurii. Sem o conduse la umbră, unde nu mai puteau fi văzuți de ai lui. Acolo, fără o vorbă, o cuprinse în brațe și o sărută blând, înfocat, din toată inima. Annah se lipi de el, cutremurată și desfătându-se totodată de simțirile tulburătoare pe care i le stârnise sărutul lui Sem.

Înainte să-și poată veni în fire, el o ridică și o învârti, ca într-o joacă de copii, sărutând-o din nou, făcând-o să se sufoce, apoi o puse jos.

— Nu-mi vine să cred că ești aievea, îi zise el cu străluciri în privire. Mă uit la tine și nu pot să mă gândesc la altceva decât la cât te iubesc. Te-am iubit încă din prima clipă în care te-am văzut la râu, iar câtă vreme voi trăi, Annah, asta n-are să se schimbe.

Cuprinsă de sfială, Annah nu mai era în stare nici să vorbească, nici să-l privească.

Mângâindu-i fața cu mâinile sale aspre, Sem zise:

— Să nu te temi niciodată de mine, Annah. Tu ești cea mai scumpă prietenă pe care o am pe lume. Nimeni n-are să mă cunoască așa cum mă vei cunoaște tu. Și, mai mult decât orice – Sem se aplecă, astfel încât să se poată privi în ochi –, am nevoie să-mi vorbești.

— Încă nu sunt obișnuită, mărturisi ea. Am și uitat cum e să vorbești fără opreliști, să ating oameni și să fiu atinsă... să-mi îngădui să mă uit la alții. Îndrăzni să-i mângâie fața caldă și aspră, nerasă. Te iubesc. Dar va trebui să-mi aduci aminte să nu mă port ca și cum m-aș mai ascunde încă sub văl.

— Plăcerea e de partea mea. Surâzând, el o sărută iarăși, de data asta mai blând. Acum ar fi bine să mă întorc la muncă. Iar tu să mergi că mama are să te caute în curând.

Annah îi luă mâna într-ale sale și își aminti să-l privească în ochi.

— Sem, prăpădul care va lovi pământul... tatăl tău știe când are să vină?

Surâsul său păli.

— Nu ştim ziua. Când te-am văzut prima oară, mai era încă vreun an până la soroc. Acum au mai rămas vreo opt sau nouă luni. Dar adevăratul semn va fi moartea părintelui tatălui meu. Te-ai gândit ce înseamnă numele lui?

Annah şovăi. Ca mai toate numele, şi Metusalem avea două înţelesuri. Dacă se rostea într-un anumit fel, atunci însemna Omul Sulițelor. Annah aşa şi-l tălmăcise până acum. Dar numele mai tainic al lui Metusalem însemna Cel-ce-Pleacă-înainte-de-Potop. Annah îşi ţinu răsuflarea.

— Acum înţelegi, zise Sem în şoaptă. După ce se duce el, au să vină apele.

Capitolul 13

Chircit pe mindirul lui, din spatele perdelei țesute, Metusalem privea, cu ochii larg deschişi, cum Annah desfăcea desaga din piele cu uneltele tatălui ei. Scoase una câte una uneltele, cercetându-le pe rând, întrebându-se dacă le va mai fi atins cineva de la moartea tatălui ei.

În vreme ce îi arăta uneltele bărbatului stins de bătrân, Annah făcea o listă în minte, socotind sulele de găurit, un bont ascuțit din fier – folosit pentru inele – o raşchetă, fel şi fel de cuțite, ciocane, cleşti, icuri şi unelte pentru făcut lanțuri. Mai găsi şi nişte dălți.

Încântată, le duse în fața lui Metusalem.

— Acestea sunt unelte de făurar! Pot să fac cu ele tot ce am nevoie pentru ca să prelucrez aurul. Tata avea foarte multe unelte. Nici nu-i de mirare că erau aşa grele.

Pe măsură ce le privea, bucuria ei se stingea.

Au să treacă ani întregi până să învăț eu să folosesc uneltele astea aşa cum trebuie, cugetă ea, descurajată. *Ştiu însă că sunt în stare să fac asta. Trebuie să am răbdare şi să învăț.*

Ţuguindu-şi buzele uscate, Metusalem cerceta uneltele. Cu glas tremurat, zise:

— O să ai nevoie şi de altceva... nu doar de unelte... ca să prelucrezi aurul.

Annah încuviinţă.

— Da, am nevoie şi de un cuptor, de forme din lemn şi din piatră, de săruri care să curețe aurul şi de piei, ca să pot bate aurul. Se încruntă nemulţumită. Am uitat să-mi aduc mănuşile din piele.

Metusalem râse zgomotos.

— Ha! Mireasa nu are voie... să-şi zdrelească mâinile! Nu ai... nimic altceva?

Ca să-i dovedească bătrânului că nu mai rămăsese nimic în desagă, Annah o întoarse pe dos. Mai era totuşi *ceva* înăuntru: patru grăunţe mari, strălucitoare, de aur şi un săculeţ de piele căzură pe jos. Annah mângâie aurul şi săculeţul, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— Deschide-l! zise Metusalem, întinzând un braţ slăbănog către săculeţ, cu o curiozitate de copil mic.

Annah îl goli în palmă. Înăuntru erau alte grăunţe de aur. Unele se vedea că fuseseră tăiate de pe marginea unor podoabe prelucrate mai demult, dar cele mai multe erau încă neatinse de unealtă. Pe lângă astea, găsi şi o şuviţă de păr îndoită.

— Pfff, pufni Metusalem. Acum... ai aur... de prelucrat!

Cercetându-l cu privirea pe Metusalem, Annah pricepu că bătrânul era cu adevărat mândru să aibă un urmaş căsătorit cu o fată din tabăra lui Tsaraph. Nu merita asemenea preţuire. Prelucrarea aurului era o îndeletnicire ca oricare alta. Dar dacă acest bătrân era încântat să ştie că ea prelucra aurul, atunci faptul o bucura.

În vreme ce ea îşi cerceta grăunţele de aur, Metusalem o cerceta cu o privire pierdută. Îl lua somnul. În linişte, Annah îşi puse aurul şi uneltele la loc, auzind paşii lui Naomi.

— Copila mea, şopti Naomi, trebuie să te pregăteşti şi să-ţi iei toate cele trebuincioase pentru diseară.

Mulţumindu-i pe tăcute, Annah îi surâse, apoi arătă cu capul spre Metusalem, care sforăia.

Naomi încuviinţă din cap, iar pe urmă se întoarse la vatră, în vreme ce Annah îşi adună uneltele şi ieşi de după perdeaua lui Metusalem. Îngenunche cu grijă lângă Naomi, care pregătea nişte turte aromate şi gustoase, precum cele pe care Annah şi le amintea din ziua nunţii.

— Mama bărbatului meu, dă-mi voie să te ajut la pregătirea turtelor.

Cu mâinile unse de untdelemn şi porţionând turtele, Naomi îi răspunse surâzând:

— Data viitoare, fiica mea, o să le poţi pregăti singură. M-aş bucura să pot lăsa treaba asta în seama altcuiva. Dar astăzi, nu: acesta e un ospăţ de nuntă, iar tu eşti mireasa. Aşa că du-te şi fă-ţi toate gătelile trebuincioase pentru diseară.

Annah şovăia.

— M-am tot gândit...

— Şi? Naomi se opri şi ridică întrebător o sprânceană.

Plecându-şi ochii, Annah zise:

— O binecuvântare din partea lui Yerakh aduce mai mult a blestem, cununia mea numai a cununie n-a semănat. Ar fi oare nepotrivit să-i cer tatălui soţului meu să ne dea binecuvântarea diseară?

Râzând pe înfundate, cu degetele de ulei şi aluat, Naomi o îmbrăţişă scurt şi viguros pe Annah.

— O să vorbesc cu soţul meu, copilo, dar sunt încredinţată că o să se bucure să vă dea binecuvântarea diseară... oricum ar fi făcut-o. Acum, du-te, spală-ţi părul şi odihneşte-te sau fă ce doreşti. Pleacă. Nu, stai! Ia şi astea. Apucând un blid, Naomi îi turnă nişte nuci prăjite în el şi îl întinse lui Annah. Mănâncă, adăugă ea.

Ascultătoare, Annah îşi apucă traista de paie şi ieşi în lumina dimineţii târzii, înfulecând de zor nucile. Deja hotărâse că va merge să-şi spele părul în râu, după rânduiala femeilor din tabără. Pe drum spre râu, culese nişte lujeri de flori rozalii dintr-o grămăjoară de plante folosite pentru spălare. Dacă erau spălate şi zdrobite bine, frunzele, rădăcinile şi lujerii acestor plante făceau o spumă pe care femeile din tabără o foloseau ca să-şi curețe pielea şi părul. Pe malul râului, Annah găsi o piatră lată pe care zdrobi şi udă lujerii.

În vreme ce lucra, cercetă din priviri celălalt mal al râului. *Oare nu eram eu pe celălalt mal cu doar câteva zile în urmă? Acum pare un vis urât. Iar ce trăiesc pare un vis frumos, din care nu vreau să mă trezesc.* Annah se cutremură. *L-ai ucis pe Gammad, ştiu că tu ai făcut-o,* îi zise lui Naham în gând. *Oare unde îi vei fi ascuns trupul? Dacă te cunosc eu bine, Naham, atunci l-ai ascuns într-un ogor pe care nu-l munceşti tu.*

Annah conteni din munca ei, înspăimântată. *O, Naham, l-ai îngropat pe Gammad în groapa de murdărie lângă Iltani. Iar după ce l-ai îngropat, ai râs cu Yerakh. Sunteţi mai răi decât fiarele, amândoi!* Zdrobea cu furie plantele de spălat, scoţând spuma verzuie. *Sper că cele cincizeci de oi, preţul crimei tale, să te mulţumească, Naham. Nădăjduiesc să fie toate sterpe! Şi trebuie să încetez să mă mai gândesc la tine înainte să-mi pierd minţile.*

Annah se strădui să şi-i scoată din minte pe Naham, Yerakh şi pe toţi cei din tabără. Fără să-i mai pese de vechea ei tunică, intră în râu şi îşi frecă bine părul cu spumă, după care şi-l clăti cu apă. Naomi avea dreptate; curând avea să pună osul la treabă. *De data asta, o să pierd vremea şi o să mă joc cu peştii.* Îşi lăsă mâinile să plutească nemişcate în apă, ca să se apropie peştii. Un peşte sur şi mare, aproape cât un stat de om, care se hrănea cu fructe, se undui prin apă, amuşină degetele fetei şi-şi văzu de drum. Însă plevuşca era mult mai stăruitoare, ciupindu-i degetele până ce Annah îşi trase mâinile, simţind că e urmărită.

Oare unde eşti şi cine eşti? Cercetă copacii şi tufişurile din apropiere. O pietricică lovi apa în faţa lui Annah, stropind-o şi alungând peştii. Sem. Surâzând, Annah căută pe fundul apei o piatră potrivită. Aruncă piatra înspre mal şi, cu o căutătură ce voia să pară dojenitoare, îi zise în gând soţului: *Pleacă de aici!*

Ieşind dintr-odată de după tufiş, Sem afişă o mină de om jignit, după care rânji poznaş şi se topi printre copaci. *Parcă ai fi un băieţaş,* cugetă Annah, văzându-l cum se îndepărtează. *Poate că Cel Preaînalt ne va binecuvânta cu un fiu care să-ţi semene. Şi poate că fiul nostru va fi părintele Celui Făgăduit. Dar ar fi o binecuvântare de care nu sunt vrednică.* Ieşi din râu înviorată.

* * *

După cină, Noe îi vorbi lui Annah.

— Fiica mea, adu-ţi vălul încoace.

Vălul meu? Nedumerită, Annah se duse în cămară şi îşi scoase vălul din coşul cu unelte. Avea de gând să-şi lase acolo vălul, căci nu vedea de ce să-l ducă la noul lor sălaş. Deja îşi împăturise haina mai aspră, pe care o îmbrăca la muncă, îşi pregătise gătelile de aur pentru păr, pieptenele, acele de lemn şi darul de la Naomi – uneltele pentru noul lor sălaş. *Oare la ce mi-ar trebui vălul?*

Când reveni în odaia cea mare a cortului, Sem stătea cuviincios în faţa tatălui său. De pe rogojina lui, Metusalem privea binevoitor cum Naomi, Iafet şi Ham îngenunchează în jurul lui, martori fericiţi ai binecuvântării ce aveau s-o primească Sem şi Annah.

Încă nedumerită, Annah îi întinse vălul lui Noe. El îl luă, îi surâse fetei cu drag, apoi închise ochii, rugându-se în tăcere. După ce isprăvi, îşi ridică privirea spre Sem şi Annah.

— În ciuda vârstei mele, e prima oară când săvârşesc o cununie, aşa că trebuie să fiţi îngăduitori cu mine.

Annah nu putea să nu-i surâdă. Simţind degetele lui Sem, care îi cuprindeau braţul, îşi desfăcu palma şi şi-o uni cu a lui,

îngemănându-şi degetele cu ale bărbatului ei. Sem îi făcu cu ochiul, după care se întoarseră către Noe.

Scuturând vălul, Noe îl admiră cu glas tare.

— Iată ce frumusețe a făurit nevasta fiului meu în anii ei de întristare! Apoi îi zise lui Annah: Ai țesut acest văl ca pe un scut care să te apere de privirile celorlalți. Te-a ocrotit, te-a adăpostit, era reazămul tău şi numai al tău. Dar acum... Noe puse vălul peste capetele mirilor, dar nu le acoperi şi fețele. De acum înainte, trebuie să-l laşi pe soțul tău să împartă acest loc de refugiu cu tine. Între voi, să nu fie ascunzişuri, căci Cel Preaînalt a ales să vă pună laolaltă ca să fiți una. Să nu ascundeți nimic unul de celălalt. Să nu vă îndepărtați în vremuri de mânie sau amărăciune.

Cu sprâncenele încruntate, Noe adăugă:

— Fie ca toți copiii voştri să vadă dragostea care vă uneşte. Şi atunci vor fi plini de bucurie! Fie ca Cel Preaînalt să vă dea viață lungă şi mereu să vă întoarceți către El, ca spre un ocrotitor, un adăpost, un mângâietor, până în ziua când veți închide ochii.

Cu ochii înecați în lacrimi, Annah zise:

— Mulțumesc, tată!

Adânc mişcat, Noe făcu o plecăciune scurtă, după care o sărută pe Annah pe obraz, apoi pe Sem şi zise cu o oarece asprime în glas:

— Să o sărutați pe mama voastră înainte să plecați.

Urmându-l pe Sem, Annah o sărută pe Naomi, apoi pe Metusalem. Iafet şi Ham o sărutară sfioşi, înainte să-l cicălească pe Sem.

— Acum ne laşi cu şi mai multă treabă pe cap, mormăi Iafet.

Iar Ham, prefăcându-se nemulțumit, zise cu ochii lucind în bătaia flăcărilor:

— N-am de gând să fac şi treaba ce ți se cuvine ție. Mă auzi, Sem? O să lăsăm nefăcut tot ce ține de tine. Săptămâna viitoare o să fii atât de obosit, încât nici măcar nu ai să te poți mişca – nici cât să-ți săruți soția.

— O să țin minte pe când te însori tu, îl preveni Sem, pocnindu-l în joacă pe Ham.

— Fără încăierări! îi dojeni Naomi. Umplu un coş cu turte, nuci, măsline şi fructe de la cină şi i le înmână lui Sem. Ia astea pentru ea şi vezi să mănânce cât are nevoie.

Înainte ca ei să plece, Noe zise:

— Aşteptaţi. Se duse în cămară şi reveni cu o torţă cu răşină. O să aveţi nevoie de asta.

În vreme ce Sem îi mulţumea tatălui său şi aprindea torţa de la focul din vatră, Annah o sărută iarăşi pe Naomi şi-i şopti:

— Mamă, mulţumesc că ai atâta grijă de mine. Iar când o să mă întorc săptămâna viitoare *ai să mă laşi* să te ajut la treburile casei.

Naomi încuviinţă şi o mângâie cu ochii în lacrimi. Ca să nu izbucnească în plâns, Annah îşi apucă în grabă traista şi îl urmă pe Sem afară. Apoi, dându-şi seama că încă mai ţinea vălul în mână, şovăi. Sem chicoti:

— Acum trebuie să-l păstrezi, căci face parte din binecuvântarea noastră de cununie.

— Ai dreptate, suspină Annah. Împături vălul în desagă, iar pe urmă porni alături de soţul ei pe cărarea către râu. Lumina torţei avea ceva mângâios. Stelele şi luna se arătaseră deja pe cerul adânc şi violaceu. Annah îşi ridică privirile spre ceruri, amintindu-şi ultima ei noapte petrecută afară: urletele lui Nachash, privirea aceea cu ochi goi, albi şi sfredelitori...

Sem îi alungă gândurile întunecate când îi zise:

— Mama a pus jumătate din cămară în coşul ăsta.

— Lasă-mă să-l car eu, se oferi Annah grijulie; torţa pâlpâi când el mută coşul pe umăr.

— Nu, mă descurc. Mama n-ar încuviinţa să porţi asemenea greutăţi.

— Întruna mă pune să mănânc, îi spuse Annah.

— Aşa e mama. Întorcându-şi puţin capul, împovărat de greutatea coşului, Sem îi cercetă chipul. După cum arăţi, parcă te simţi mai bine acum; poate că asta ţi-a lipsit, mâncarea.

— Poate. Niciodată nu mi-a fost dat să mă bucur de o masă împreună cu familia, dar acum am parte de asta.

— În ciuda faptului că nu ştii cum să te porţi? o întrebă Sem, rânjind. Mă bucur. Mi-a plăcut să te văd şi jucându-te în apă astăzi. Păreai fericită ca un copil.

Annah surâse:

— Eu cred că tu te-ai purtat ca un copil.

— Ce? Ochii îi luceau jucăuş în lumina torţei. Dacă n-aş fi fost atât de nerăbdător să termin sălaşul nostru, atunci aş fi venit şi eu la joacă în apă. Dar să lăsăm asta acum. Priveşte într-acolo, zise el, coborându-şi bărbia şi arătându-i conturul întunecat al unei colibe micuţe, nu departe de copacii de pe malul râului. După care adăugă în apărarea lui: E cam mică, dar, pentru câţiva ani, nici n-o să avem nevoie de mai mult.

— E numai bună, zise Annah, în vreme ce se apropiau de coliba de stuf. În faţa ei, era o vatră mărginită de pietre, iar în mijloc erau lemne şi răşină, pregătite numai să fie aprinse. Sem lăsă anevoie coşul de pe umeri, după care întinse torţa ca să aprindă focul în vatră. În vreme ce aţâţa focul, zise:

— Am adus nişte apă de la fântână; e în ulciorul de lângă uşă. Iar groapa de murdărie e în spatele copacilor de colo. Am acoperit-o, ca să nu cazi în ea.

— De parcă *aş putea* să cad în ea! zise Annah, prefăcându-se burzuluită, şi se duse până la groapă. Când reveni şi se spălă pe mâini, Sem îi întinse o candelă de lut, cu untdelemn.

— Du-te înăuntru, draga mea, şi vezi dacă n-am uitat ceva.

După ce păşi în coliba joasă de stuf şi iarbă, Annah îşi roti cercetătoare privirea în jur. După cum zicea şi Sem, era mică, adăpostind numai un sipet de lemn şi nişte rogojini de dormit, cu două perne şi nişte pături din lână. Annah sprijini candela pe sipet şi trase adânc aer în piept. În fiecare colţişor, Sem pusese flori de câmp. Culese dintr-un tufiş, acestea aveau frunze lucioase şi tivite cu galben, ce înconjurau buchetele de flori cu

patru petale, de un roz-violet, precum cerul de deasupra lor. Mireasma lor proaspătă şi dulceagă îmbălsăma aerul. Annah le mirosi şi se aşeză uşurată pe o pătură, cu desaga în braţe. Totul era liniştit şi tihnit. Suspină. *Mulţumesc.*

Sem veni înăuntru, aducând coşul, iar candela îi lumină chipul frumos şi serios. Îi zise cu glas molcom:

— La noapte o să mai ies o dată la foc. Dacă te-ai întrebat cumva, să ştii că în sipet am pus nişte vase şi oale de gătit. N-am uitat nimic?

— Nu, mulţumesc. E minunat ce ai făcut.

El aşeză în tăcere coşul lângă sipet, apoi se apropie de Annah şi se aşeză în spatele ei, pe pătură. Îi mângâie părul cu blândeţe, îndepărtându-i-l de pe ceafă. Înfiorată, Annah închise ochii, cutremurată de amintirea mâinii aspre a lui Naham care o apucase de creştet, simţind încă degetele lui lacome pe ceafă. Însă Naham o dorea, n-o iubea. Şi Naham nu ar fi sărutat-o niciodată pe gât în felul în care o săruta Sem acum, cu buzele sale fierbinţi, pătimaşe, stârnind în fiinţa ei aceeaşi dorinţă.

Cuprinzând-o cu braţul, Sem o sărută pe obraz şi o întrebă:

— La ce te gândeşti?

Încercând să-şi limpezească gândurile, Annah răspunse:

— Niciodată nu m-am aşteptat la aşa ceva... să fiu împreună cu tine. Mereu m-am gândit că Yerakh are să mă ucidă întocmai cum l-a ucis pe tata.

Sem o bătu uşor pe spate, privind-o adânc în ochi. Surâdea în felul său cuceritor şi minunat:

— Nu, draga mea, uită de Yerakh! Ascultă, o să trăim până la adânci bătrâneţi. Şi o să avem o liotă de copii. Începu să o sărute din nou, însă se opri când gura lui ajunse lângă a ei şi îi şopti: Să ştii că pot fi gelos.

Gelos? Din pricina copiilor? Annah se uită la el încurcată. Însă el surâse din nou, murmurând:

— Aş vrea să mă strângi şi pe mine în braţe aşa cum strângi desaga aia.

Sedusă de acest gând, Annah lăsă din mâini traista şi îi îngădui soţului ei s-o întindă pe pătura moale.

* * *

Cu lanţurile de aur atârnate la gât şi cu desaga pe umăr, Annah părăsi cortul lui Noe. În braţe căra o torţă, un maldăr de fâşii de scoarţă de copac, lungi şi uscate, decojite de Naomi de pe tulpinile unor copăcei ce creşteau la miazănoapte de tabără.

Ar trebui să iau apă de la fântână, îşi zise Annah, căutând o scuză. *Dar mai degrabă m-aş duce la râu.* Sem lucra la câmp, undeva între cort şi râu, iar Annah spera să apuce măcar să-l zărească. *N-o să-l opresc din muncă. Nu vreau decât să-l văd, iar apoi o să merg să îmi văd de scoarţele mele.*

Porni de-a lungul ogorului proaspăt arat. Ham era cu oile la păşune, însă Iafet lucra cot la cot cu Sem. Erau întorşi cu spatele la ea, muncind pe ogorul în care semănăturile tocmai răsăreau, tăind buruieni şi smulgând mărăcini din pământul îndărătnic. Amândoi aveau cingători la brâu şi nişte fâşii de piele moale în jurul frunţii, ca să nu le ajungă sudoarea în ochi. De asemenea, îşi legaseră părul lung şi negru ca să nu-i încurce. Semănau aşa de bine, încât cu greu îi deosebeai, atâta doar că Sem avea nişte tuleie negre în barbă, semn că era bărbat însurat.

Când Annah trecu prin dreptul lor, şi Sem, şi Iafet se întoarseră, simţind-o prin preajmă. Fără să se oprească, Annah surâse soţului ei, îşi aburcă legătura de fâşii de scoarţă, după care îşi îndreptă privirea spre râu, ca să arate ce are în gând.

Simţea că el o priveşte cum se îndepărtează către copaci. Annah surâse. Era minunat să-şi vadă soţul, dar era nemaipomenit să se ştie privită cu atâta patimă – şi să-l ştie atât de îndrăgostit. Fericită, visând cu ochii deschişi, Annah îşi văzu de

drum către malul râului. Când ajunse, îşi găsi, la miazănoapte de pod, un petec de nisip umed şi ferit, cu urme adânci şi încâlcite de labe.

O şopârlă uriaşă, se gândi Annah, măsurându-şi piciorul într-o urmă uriaşă. Urma ei era minusculă pe lângă cele găsite aici şi care păreau proaspete. Pesemne că vietatea plecase doar înainte să ajungă ea.

Cu părere de rău, Annah se apucă de lucru. Aşeză fâşiile în apa rece şi susurândă, prinzându-le cu câteva pietre, ca să nu o ia la vale. Pe urmă, aşezându-se cu picioarele încrucişate pe nisip, scotoci prin desagă. Dând cu mâna de o frânghie frumos împletită, din fâşii de coajă, Annah o scoase din traistă şi o vârî cu un capăt sub piciorul ei stâng, ca să poată continua împletitul. Cele patru fâşii ce se uneau în frânghie îi mângâiau încheieturile când le trecea de sus, jos. Mai târziu, dacă o să aibă nevoie de alte fâşii, avea să şi le taie ea însăşi, cu cuţitul căpătat de la Naomi. Nu bine îşi intră în mână, că Annah se opri, simţind că cineva era în spatele ei.

Întorcând privirea, cu ochii larg deschişi, Annah îl văzu pe Sem venind dintre copaci. Avea o căutătură ciudată, surâzătoare şi nemulţumită totodată. Îngrijorată, Annah îl întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— Tu eşti de vină, zise el, îngenunchind şi sărutând-o pe gât. Îmi tulburi gândurile şi munca.

— N-am vrut să te întrerup, dar simţeam nevoia să te văd măcar pentru o clipă. Scoţând împletitura de sub picior, se întoarse către el.

Sem se feri.

— Nu mă atinge că sunt murdar şi asudat.

— Asta nu te împiedică să mă săruţi, zise Annah, apropiindu-se de el. Iar dacă o să te ating, am să mă spăl pe urmă în râu.

— Mai bine dă-mi o sărutare şi pe urmă să ne vedem fiecare de treabă. Voiam numai să te văd. El se aplecă spre ea. Annah

îl sărută, strângându-l în braţe. Pielea lui era caldă şi mirosea a pârloagă. Annah se strânse mai aproape de el, iar Sem se împotrivi:

— Ar trebui să mă întorc la muncă, mă aşteaptă Iafet.

— Mi-ar plăcea să nu trebuiască să mergi.

— Annah... Suspinând, el ceda şi o îmbrăţişă. Chicotind, îi desfăcu podoabele din păr. Când părul îi căzu pe umeri, îi zise: Nădăjduiesc ca şi fraţii mei să-şi găsească în curând soţii, altfel o să mă urască.

— Până la urmă, au să te ierte. Annah se întinse să-i dezlege părul. Când el voi s-o împiedice, ea îi zise: Şi tu mi-ai desfăcut toate legăturile din păr.

— Asta e cu totul altceva, îi răspunse el, poznaş.

— De ce? îl zgândări ea, surâzând. Rămaseră nemişcaţi, înfruntându-se în tăcere, ea cu mâinile în părul lui, el, ţinând-o de încheieturi. Într-un hohot de râs, Sem o împinse pe Annah, răsturnându-se amândoi în nisip. Annah ţipă şi îi desfăcu părul. Nici n-apucă ea să înţeleagă ce se petrece, că el o sărută. Înveselită, îi răspunse numaidecât, sărutându-l şi petrecându-şi braţele pe după gâtul lui.

— Annah, murmură el, ar trebui să ne întoarcem la treabă.

— Ştiu. L-ai nedreptăţit pe Iafet când l-ai lăsat de unul singur în câmp. Deodată deveni neliniştită, simţind că sunt priviţi. Mai întâi crezu că era Iafet, dar Sem se ridică, sprijinind-o şi pe ea şi îmbrăţişând-o ocrotitor. Cu chipul încordat, se uita spre pod. Întorcându-se într-acolo, Annah zări două femei care treceau podul, oprindu-se înmărmurite.

Tulburată, Annah îşi spuse: *Haburah şi Ayalah. Poartă podoabe în păr. Şi m-au văzut sărutându-mă şi vorbind cu soţul meu.* Simţi că i se face rău de spaimă. O văzuseră vorbind. Aveau să-i spună lui Yerakh, iar el avea să vină s-o caute. *Până aici mi-a fost,* îşi zise înlemnită de groază. *Yerakh o să mă ucidă.*

— Nu te teme, şopti Sem. N-o să te las singură cu ele. Acum că te-au văzut, e prea târziu să te mai prefaci şi să ascunzi adevărul.

Încet, sforțându-se să se miște, Annah se întinse după podoabe și și le prinse la loc în păr. În vreme ce o ajuta să se ridice în picioare, Sem îi spuse:

— Trebuie să mergi să vorbești cu surorile tale. Nu-ți face griji de fâșii, că le scot eu din apă.

Fără să scoată un cuvânt, Annah apucă traista din paie și ghemul de frânghie. Șovăielnică, porni spre pod, cu ochii în ochii surorilor sale. *Annah, făptura de nimic, nu mai există*, își spuse și le spuse ea în gând. Haburah și Ayalah stăteau ca niște stane de piatră. La cât erau de încremenite, Annah se întreba dacă mai erau în stare măcar să gândească.

În cele din urmă, Ayalah zise:

— Annah? N-ai cum să fii Annah.

Annah trase aer în piept.

— Ayalah. Văd că, până la urmă, Yerakh ți-a îngăduit să te căsătorești cu K'nan. Bun-venit, Haburah. Fără nicio tragere de inimă, își aduse aminte de buna cuviință și zise: Vă rog, poftiți în coliba părinților soțului meu. Se vor bucura să vă vadă.

Între timp, Sem adunase fâșiile de coajă de lemn din apă și venise mai aproape. Haburah și Ayalah îl priveau înmărmurite. El le cântări din priviri și dădu tăcut din cap. *Le disprețuiește*, își dădu seama Annah, uimită. *Nici măcar nu le vorbește.* Cu fâșiile în spate, Sem o apucă de mână pe Annah și porni tăcut – în fața celor două fete – către bordeiul lui Noe.

Capitolul 14

Annah ştia că surorile ei o urmăresc din priviri – şi pe Sem, la fel – în vreme ce le conducea pe malul râului şi printre copaci. După ce ieşiră în câmp deschis, se întoarse să le vadă chipurile când aveau să dea cu ochii de arcă.

Haburah se holba la măreaţa zidire fără cuvinte, încremenită, însă Ayalah râse. Haburah o înghionti, dojenind-o:

— Taci din gură!

— Nu mă înghionti, se oţărî Ayalah, înciudată.

Annah îşi muşca buzele, din ce în ce mai neliniştită. Surorile ei nici măcar nu îşi dădeau silinţa să pară cuviincioase.

Întorcându-se spre Sem, citi scârba pe chipul lui. Îşi împlântă degetele în mâna lui ca să-l facă să o privească. Când el se întoarse spre ea, Annah ridică sprâncenele rugătoare: *Nu te mânia.* Avea nevoie ca măcar el să fie liniştit, ca să-i poată domoli zbuciumul ei sufletesc. El surâse aspru, după care îi duse mâna la gură şi îi sărută vârful degetelor. Annah simţi privirile uimite ale surorilor ei, urmărind această dovadă de iubire.

Ştia că arareori se întâmpla ca K'nan să fie drăgăstos cu Ayalah, iar Haburah trebuia să se mulţumească cu nişte mormăieli de preţuire din partea lui Naham.

Acum eşti furioasă pe mine, Haburah, se gândi Annah. *Îţi simt furia. Cred că ai vrea să-mi smulgi părul din cap.*

Când ajunseră la cort, Noe şi Naomi deja ieşiseră în prag, cu acea cuviinţă necesară pe chip. Noe luă legătura de fâşii de la Sem şi zise:

— Le duc eu astea în cămară, fiule, tu du-te să te speli. În timp ce vorbea, Noe aruncă o privire piezişă spre trupul lui Sem, îndemnându-l fără cuvinte să-şi pună un veşmânt curat.

Sem încuviinţă, însă Annah ştia că n-ar fi vrut să plece. Îi strânse mâna, ca să-l încredinţeze că poate pleca. El îi răspunse cu o sărutare pe obraz şi o mângâiere uşoară pe creştet, înainte să intre în cort. Îşi feri iarăşi privirile de surorile ei, însă ele îl priveau cum pleacă – Ayalah holbându-se cu vădită apreciere şi uimire.

Când surorile ei se întoarseră către ea, Annah le citi pe chip acuzele nerostite. Nu surâdea. *Nu v-aţi fi aşteptat la una ca asta, nu-i aşa? V-aţi gândit că vă veţi amuza să veniţi să vă vizitaţi sora de nimic, ca să râdeţi mai târziu pe seama ei. Dar acum aţi înţeles că sunt fericită, iar asta vă înfurie.*

Fără tragere de inimă, Annah îşi drese glasul şi se întoarse către Noe şi Naomi.

— Ele sunt surorile mele, Haburah, soţia lui Naham, şi Ayalah, soţia lui K'nan, neguţătorul.

Noe le întâmpină cu un surâs.

— Fiţi bine-venite. Iertaţi-mă, dar mă duc să pun la adăpost fâşiile astea, iar pe urmă ne vom aşeza să stăm de vorbă. Aruncă fâşiile în cămară, după care se întoarse, nu înainte să arunce o privire pe după perdeaua lui Metusalem.

După ceea ce trăda chipul lui Noe, Annah pricepu că bătrânul dormea. *O, bine-ar fi să doarmă cât mai mult,* se rugă Annah. Îşi spunea că, dacă le-ar fi întâlnit pe Haburah şi Ayalah, Metusalem le-ar fi spus, poate, despre aurul şi uneltele pe care Annah le adusese din tabăra lui Tsaraph. Iar surorile ei aveau să-i spună lui Yerakh. *N-aş mai apuca nici măcar seara asta,* îşi spuse Annah, cu stomacul strâns de groază.

— Fiica mea, vino să stai jos, o pofti Naomi pe Annah. Haburah şi Ayalah, aşezaţi-vă şi voi. Naomi le făcu semn să se pună pe nişte rogojini măiestrit ţesute, pe care deja erau pregătite nişte blide cu fructe, turte şi băuturi. Şedeţi şi odihniţi-vă.

Rece, Haburah îngenunche şi se aşeză ţeapănă cu mâinile în poală. Ayalah era mai puţin bătoasă. Ochi lacomă fructele şi turtele, aplecându-se până ce Haburah îi trânti un cot dojenitor. Mânioasă, Ayalah îi zise printre dinţi:

— Dă-mi pace!

Annah îşi muşca buza, stânjenită de necuviinţa lor. Amintindu-şi că ea ar trebui să ofere mâncare oaspetelor, Annah îngenunche lângă Haburah şi îi întinse şovăitoare un blid cu nişte turte de semințe. Haburah luă una, rupse o îmbucătură şi începu să o mestece disprețuitoare. Ayalah îi urmă pilda. Annah simţea că Haburah e furioasă şi Ayalah, pusă pe harţă. Dacă nu se încăierau, era pentru că mai păstrau un strop de cuviinţă de faţă cu Noe şi Naomi – care se aşezaseră la dreapta lui Annah, cu faţa spre surorile ei.

— Aţi bătut cale lungă în miezul zilei, zise Naomi, turnând suc de fructe dintr-un ulcior lucios de lut în nişte potire de acelaşi soi. Îi întinse potirele pline lui Annah, care le dădu îmbufnatelor ei surori.

Socotind că e datoare să vorbească, Annah puse întrebarea care-i frământa cel mai tare mintea:

— Ce mai face Yerakh? Dacă voi sunteţi măritate, atunci înseamnă că i-a rămas coliba numai pentru el.

Haburah tăcea cu încăpăţânare, însă Ayalah surâse, cu chipul luminat de o bucurie tainică, răutăcioasă. După ce îşi trecu privirile de la Noe şi Naomi către Annah, zise:

— Mă îndoiesc că ştii, aşa că am să-ţi spun eu. Yerakh are să se căsătorească mâine cu Taphaph. Bachown i-a dăruit ca zestre cincizeci de oi lui Yerakh şi un ogor pe care să-l lucreze, iar Yerakh a fost de acord. Acum Bachown se văicăreşte la toată

lumea că n-ar fi trebuit să-i dea o zestre aşa mare, căci Yerakh are deja destul. Însă Taphaph este peste măsură de fericită, mi-a mărturisit că ar fi dispreţuit pe orice alt bărbat.

— Nădăjduiesc să fie fericiţi împreună, răspunse Annah, în vreme ce Naomi înghiţi în sec, nemulţumită de jignirea mascată pe care Ayalah o rostise la adresa taberei lui Noe. Nici lui Annah nu-i scăpară cuvintele răutăcioase ale lui Ayalah, cugetând în sinea ei: *Eşti o ticăloasă, Ayalah. Ştii prea bine că Bachown i-a oferit-o de nevastă pe Taphaph unuia dintre fraţii soţului meu, însă n-ai putut să nu îi atingi pe socrii mei cu o vorbuliţă răutăcioasă. Dacă Noe ar fi la fel de hain precum Yerakh, te-ar lua la bătaie şi te-ar alunga din casa lui.*

Haburah o privea înăcrită pe Annah.

— Mie nu mi-ai urat de bine în căsătorie, Annah. Naham m-a luat în coliba lui la o zi după ce te-ai cununat tu.

Annah îşi plecă privirile spre mâinile pe care le frământa neputincioasă în poale.

— Ştiu că eşti amărâtă, Haburah. Îmi pare rău.

În loc de răspuns, Haburah o plesni scurt pe Annah peste obrazul stâng. Annah se dădu înapoi, ridicând mâinile ca să oprească şi o a doua lovitură. Auzi că Naomi slobozi un ţipăt de furie şi îl văzu pe Noe ridicându-se de pe rogojină, apoi aşezându-se la loc.

Nişte mâini – blânde, calde şi ocrotitoare – se aşezară pe umerii lui Annah. Sem o ţintuia cu privirea scăpărătoare pe Haburah.

— Să n-o mai atingi pe soţia mea, femeie! A îndurat destul din partea voastră. Sunteţi o familie de năpârci, cu toţii... mă şi mir că a răzbit între voi.

Spre uimirea lui Annah, Haburah izbucni în lacrimi, acoperindu-şi faţa cu mâinile. Annah n-o mai văzuse vreodată plângând, nici măcar când Parah şi Chathath fuseseră ucişi.

Ayalah o cuprinse ocrotitor pe Haburah pe după umeri, zicând:

— Nu s-a putut abţine. E atât de nefericită. Celelalte neveste ale lui Naham m-au rugat stăruitor s-o iau azi cu mine şi să încerc s-o înveselesc. Dar, în loc ca această vizită s-o mângâie, ei bine...

Ayalah şovăi. Dacă Naham ar fi ştiut că Annah nu e nebună – şi că e în stare să vorbească – ar fi luat-o pe ea de nevastă, nu pe Haburah. De aceea e Haburah atât de furioasă.

Sem îi curmă vorba cu un hohot de râs neîncrezător.

— Şi pentru asta ar trebui să-i trec cu vederea ce a făcut? Ar trebui să fiu încântat că Naham Sfarmă-Fier ar fi preferat s-o schingiuiască pe soţia mea în locul ei? Cât despre nefericire, voi unde eraţi când Naham l-a împins pe Yerakh s-o bată pe Annah, acum cinci luni? Sau unde eraţi amândouă când Yerakh l-a ucis pe tatăl vostru sub ochii lui Annah, după care s-a întors la ea şi a vrut s-o sugrume – deşi nu era decât un copil? Pe ea cine a mângâiat-o atunci?

Holbându-se pe rând la Sem şi la Annah, Ayalah îşi plecă ochii:

— N-am ştiut de toate astea.

Annah îşi făcu curaj.

— Nimeni nu ţi-a spus, nu-i aşa, Ayalah? Dar, de altă parte, pentru ceilalţi nu avea nicio însemnătate. Da, l-am văzut pe Yerakh cum l-a bătut pe tata până la sânge, apoi l-a sugrumat şi i-a frânt gâtul ca pe-un vreasc. Pe urmă, Yerakh m-a apucat de grumaz şi mi-a spus să nu mai scot vreun cuvânt. M-a sugrumat până ce aproape că mi-am pierdut cunoştinţa. Când m-am trezit, m-am minunat că eram vie, Ayalah! După aceea mi-a fost frică să mai scot vreun sunet, după ce mă ameninţase Yerakh. Eram doar un copil şi m-am supus.

Ayalah înghiţi în sec, îngreţoşată. Annah se întoarse către Haburah, care îşi ştergea faţa, revenindu-şi din hohotul ei de plâns. O întrebă, aproape în şoaptă, pe sora ei mai mare:

— Te-ai întrebat vreodată de ce nu îndrăzneam nicicând să vorbesc? De ce mă uitam mereu în gol? De ce mă ascundeam sub văl? Voiam să-mi salvez viaţa, Haburah!

Zgândărită de tăcerea apăsătoare a lui Haburah, Annah urmă:

— Te-ai înfuriat pe mine pentru că ai fost silită să te căsătoreşti cu Naham. Dar ştiai de mai mulţi ani că te-a cerut. Puteai

să te împotriveşti. Când Naham m-a cerut şi pe mine, am hotărât să fug, înainte să apuce să mă ducă în coliba lui. Îmi pare rău, Haburah, dar tu ai hotărât să rămâi în tabără. Se opri, silind-o pe înfumurata Haburah s-o privească în ochi: Cât despre amărăciune... ultimii douăzeci şi cinci de ani aşteptam să mor în fiece clipă, dar tu nu m-ai mângâiat niciodată. Ţi-a păsat de mine?

Cu ochii scăpărând de mânie, înecaţi în lacrimi, Haburah răspunse stins:

— Ma'adannah, o, preascumpa fiică a tatălui meu! Cea minunată! Aşa îţi spunea tata. Ma'adannah! Cu glas din ce în ce mai puternic, Haburah adăugă cu dispreţ: M-am *bucurat* când ai încetat să vorbeşti, când ai contenit cu potopul tău de întrebări, scumpă Ma'adannah! Dar acum văd că ţi-ai găsit iarăşi glasul, precum şi noianul de întrebări. Ei bine, n-am să mai stau să te ascult.

Haburah se ridică şi o înghionti cu piciorul pe Ayalah.

— Haide, se ieşim din cortul ăsta de nebuni!

Surprinsă, Ayalah stărui:

— Dar tocmai stăteam de vorbă... şi n-am mâncat nimic încă, eu nu am chef să plec.

— O, ba ai să pleci! Haburah se aplecă şi o smuci de braţ pe sora ei.

Ayalah se împotrivi.

— Nu mă atinge! O să vin şi eu. Ia-o înainte.

— N-ai decât să rămâi. Haburah se întoarse şi ieşi din cort. Annah fu pe cât de uşurată, pe atât de înspăimântată văzând-o că pleacă. *Haburah are să-i spună lui Yerakh tot ce a văzut şi a auzit azi aici, ceea ce înseamnă că mi-am încheiat socotelile cu viaţa.*

Gata să pună capăt acestei vizite, Sem se ridică în picioare, ajutând-o şi pe Annah să se ridice, iar pe urmă ajutându-şi părinţii. Naomi era tăcută şi întunecată, iar Noe era dus pe gânduri. Curioasă, Annah căută să vadă încotro se uită Noe. Acesta privea spre Ayalah.

Annah îşi dădu seama că Ayalah ar fi vrut să mai rămână. *Nu vreau să mai rămâi,* îi spuse Annah în gând. *Dar, după cum ştim, niciodată n-a contat pentru tine, soro, ceea ce simţeam eu. Nu eşti decât un copil necioplit.* Fără tragere de inimă, Annah îi întinse surorii ei o mână aproape oloagă.

Încurajată de acest gest de bunăvoinţă, Ayalah o luă de mână şi se năpusti afară, uitând să mai mulţumească lui Noe şi Naomi. Chiar şi aşa, cei doi bătrâni îşi însoţiră oaspetele afară din cort.

Ayalah începu să sporovăiască prietenos:

— Ma'adannah, n-am ştiut până acum cât te disprețuieşte Haburah! Dar unde o fi Haburah? Scrută cu privirea împrejurimile: A, uite-o acolo.

O zări şi Annah coborând pe cărare către copacii care ascundeau vederii podul.

Ayalah strigă din toţi rărunchii:

— Haburah, aşa nerăbdătoare eşti să te întorci la coliba lui Naham?

Haburah aproape că încremeni în loc şi îşi plecă creştetul, amintindu-şi cum stăteau lucrurile; nu-i ardea deloc să se întoarcă în coliba lui Naham. Dar n-o trăgea inima nici să se întoarcă la coliba lui Noe. Aşa că, se aşeză în iarbă, lângă cărare, ca s-o aştepte pe Ayalah.

Surâzând zglobiu, Ayalah zise:

— Mereu trebuie să-i fac pe plac, dar de data asta n-are decât să mă aştepte. Trăgând-o pe Annah după ea, îi porunci: Arată-mi hardughia aia mare din spatele cortului.

Deznădăjduită, Annah îşi întoarse privirea spre Sem. El ridică din umeri şi le urmă. Înainte să ia colţul pe lângă bordei, Annah apucă s-o vadă pe Naomi ştergându-şi faţa cu un gest furios, de uluială şi mânie. Annah nu putea îndura să-şi vadă soacra atât de amărâtă. Scoasă din sărite, se smuci din strânsoarea lui Ayalah.

Fără să o ia în seamă, Ayalah se îndreptă spre taluzul care ducea către arca întunecată. Nu-i tăcea gura deloc, în timp ce urca, iar glasul ei mieros nu-i putea tăinui necuviința.

— E de neînchipuit, la ce i-o fi trebuit lui Noe să construiască această urieşenie cu totul fără rost? K'nan zice că tatăl bărbatului tău e nebun de când îl ştie. Noe ăsta chiar crede în Cel Preaînalt?

Annah se opri chiar la intrarea în arcă. Sem veni şi el în spatele ei, crunt şi tăcut. Nevrând să-şi lase sora să-l batjocorească pe Noe, Annah zise:

— Hai mai bine să te întreb eu ceva, Ayalah. Tu în ce crezi?

— În ce să cred? Toate sunt aşa cum sunt. Iar Yerakh are dreptate, Cel Preaînalt nu e decât o legendă din vechime.

— Dar Yerakh crede în Nachash, stărui Annah.

— Dar Nachash există în carne şi oase, se împotrivi burzuluită Ayalah, cu scăpărări în priviri.

— E o babă, răspunse Annah blând. E o babă care ia grâne de la Yerakh fără să-i dea nimic în schimb. Ştii ca Yerakh să lase pe cineva să ia ceva de la el? Mai ales vreo babă stinsă de bătrână?

— N-nu, se învoi Ayalah, şovăind. Şi ai dreptate, niciodată n-am priceput de ce le lasă pe Nachash şi pe şoptitoarele ei să facă ce le taie capul pe holdele lui.

Annah se uită stăruitor la sora ei, dorind să o ajute să înțeleagă.

— Se poartă aşa pentru că Yerakh crede că ei au puterile scumpului lor Şarpe. Iar dacă Yerakh crede în puterile Şarpelui, atunci oare de ce ia în derâdere existența Celui Preaînalt?

Rotind privirile nerăbdătoare, Ayalah zise:

— Ha, nu mă face să râd, Annah. Doar n-o să-mi spui că şi tu crezi în Cel Preaînalt...

— Ba cred în El. Şi ştiu că El există şi face ca toate lucrurile de pe lumea asta să aibă un rost. Ia gândeşte-te, Ayalah, de ce se cutremură pământul? Nu te-ai întrebat niciodată?

— Nu. Pământul se cutremură, iar apoi se opreşte şi toate lucrurile se întorc la rostul lor. Annah, să ştii că ai multe doage

lipsă, aşa cum am crezut toţi anii ăştia. N-am chef să vorbesc despre Zeul tău. Hai mai bine să-mi arăţi arca asta. Cuştile astea sunt pentru animale? Şi, ia te uită ce de mâncare! Ayalah deschidea coşurile şi hambarele, privind înăuntru.

Văzând-o pe sora ei, Annah cugetă: *Nu e deloc cutremurată, aşa cum am fost eu. Nu vrea decât să-şi ostoiască puţin curiozitatea, ca să aibă ce să povestească la focul de seară.* Între timp, Sem se apropiase de Annah şi îşi petrecuse braţul pe după umerii ei, după care îi mângâie obrazul peste care o pălmuise Haburah. Annah se sprijini de el, privindu-şi sora.

Ayalah deschise un coş cu nişte turte negre şi tari ca piatra. Fără să ceară voie, apucă una, ciuguli puţin, se încruntă, apoi mai luă o firimitură. Annah îl auzi pe Sem ţinându-şi răsuflarea şi simţi cum se cutremură. Se întoarse întrebătoare spre el. Bărbatul o ţintuia cu privirea pe Ayalah, părând vrăjit şi totodată scârbit, chiar îngreţoşat. Mirată, Annah îşi întoarse iarăşi privirea spre sora ei.

Cu turta cea neagră încă în mână, Ayalah se strâmbă.

— Ce gust ciudat are. Cu ce mirodenii a fost făcută? Orice aţi pus în ea, aţi face bine să nu mai puneţi altădată.

— Dacă zici tu, răspunse Sem, cu o lucire poznaşă în priviri.

O urmară pe Ayalah prin arcă, conducând-o în sus şi în jos, lăsând-o să scotocească prin toate cotloanele, ca să-şi ostoiască curiozitatea.

— E nebunie curată, hotărî Ayalah în timp ce ieşeau din arcă. Noe ăsta şi-a pierdut mai bine de o sută de ani din viaţă lucrând la nerozia asta – mai mult de un kentum! Ca să nu mai zic nimic de buştenii ăştia risipiţi pe degeaba. Nici nu e de mirare că toată lumea a râs după ce Bachown a vorbit despre el.

Oprindu-se după ce coborî taluzul, zise:

— Ar fi bine să mă duc acum s-o caut pe Haburah. Îţi doresc numai bine, Annah, chiar dacă ne-ai prostit toţi anii ăştia. Oare

ce o să *facă* Yerakh când va afla că vorbeşti? Aruncând turta, se îndepărtă surâzând mulţumită.

Privind-o cum se îndepărtează, Annah îşi spuse în sinea ei: *Tu şi Haburah abia aşteptaţi să-i povestiţi lui Yerakh despre mine, vă ştiu eu. Şi nădăjduieşti că mă va ucide. Şi nici măcar nu v-ar păsa de moartea mea.*

Îmbrăţişând-o, Sem îi spuse lui Annah:

— Iată că am avut deja şi primul dobitoc în arcă şi încă unul care se hrăneşte cu stârvuri.

Annah se încruntă.

— Ce spui? Cu stârvuri se hrăneau numai dobitoacele cu dinţi ascuţiţi, care mâncau hoiturile animalelor moarte... o îndeletnicire neplăcută, dar necesară. De ce vorbeşti astfel despre Ayalah?

— Turta din care a muşcat... ei bine, eu şi fraţii mei le numim turte de sânge. Toate sunt făcute din carne crudă. Iar soră-ta a muşcat de vreo două ori dintr-una. Stai numai să vezi când o să le spun tatălui şi fraţilor mei!

— Ayalah a mâncat dintr-un stârv de animal? Îngrozită, Annah se socoti: *Ce bine că nu mi-a dat o sărutare înainte să plece.* Se cutremură şi îşi osândi soţul: Ai văzut că mânca dintr-o bucată de carne şi n-ai prevenit-o.

— A muşcat înainte să apuc eu să spun ceva, se apără Sem. Ştii prea bine, draga mea, ce gură sprintenă are, că nici mintea ei nu poate ţine pasul cu ea. El chicoti, îndemnând-o să guste şi ea pozna: Mie mi se pare de râs, recunosc.

— Eu cred că e scârbos.

— Bine, bine, oricum tata şi fraţii mei o să se amuze pe cinste. Sem se aplecă să-i sărute părul şi adăugă: Într-o bună zi am să te aud şi pe tine râzând.

Nu găsesc nimic de râs, cugetă Annah, cu obrazul lipit de pielea caldă a umărului soţului ei. *Yerakh o să pornească în curând pe urmele mele, cu toate că, o vreme, o să fie ocupat cu noua lui soţie, Taphaph. Poate că va zăbovi măcar o săptămână. O, Preaînalte, mai dă-mi nişte timp.*

* * *

— Eşti mai de preţ decât amândouă surorile tale la un loc, îi spuse Naomi înverşunată, în timp adunau vasele de la masa de seară. Nu-mi vine să cred că eşti cu mintea întreagă după ce ai trăit lângă ele atâţia ani.

— *Ei toţi* credeau că sunt nebună, răspunse Annah, aşezând ultimul potir într-un coş. Şi era foarte bine aşa, căci, câtă vreme mă credeau nebună, îmi dădeau pace.

— Soiul ăsta de oameni nu-ţi dau niciodată pace, pufni Naomi, trântind în coş un ulcior ce zornăi. Uită-te la verii lui Noe, care stau pe lângă turme, cum vin şi pleacă după cum îi taie capul, lăsându-ne baltă şi batjocorindu-l pe Noe al meu. Dar cum începe să-i roadă foamea, se întorc de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Oftă şi îşi trecu mâna peste faţă. Uneori mă întreb de câte ori să-i iert pe nechibzuiţii ăia pentru că îl numesc nebun pe scumpul meu.

— Dar Noe de câte ori este gata să-i ierte? întrebă Annah.

Naomi surâse, scuturând din cap.

— Eu nu sunt atât de răbdătoare ca soţul meu. Puse şi cel din urmă vas în coş. Gata, am terminat.

Înainte să apuce Naomi să ia coşul, Annah se repezi ea şi-l ridică. În vreme ce-l ducea către cămară, zise peste umăr:

— Mamă, să nu ridici covata de rufe! O s-o scot eu afară s-o golesc.

Pentru Annah era o plăcere să pună fiecare potir la locul său. Îi făcea bine să se poarte ca toţi oamenii normali şi cu grai. Dacă nu ar fi fost teama de Yerakh, ar fi fost pe deplin fericită. *Mi-e frică de el*, cugetă ea, iar spaima o năpădi, rozând-o pe dinăuntru. *Dacă aş putea cumva să nu mă mai gândesc la Yerakh până când îl voi vedea venind ca să mă ucidă. O, Preaînalte, alungă-mi teama.*

Pe când se întoarse Annah, Naomi se aşezase lângă vatra focului. Surâdea netezind cu mâna rogojina de alături.

— Nu arunca încă apa de rufe, fiica mea. Vreau să stăm puțin de vorbă.

Curioasă, Annah îngenunche lângă soacra ei şi aşteptă. Naomi îşi ținea pumnul închis în poală, ascunzând ceva.

Umezindu-şi buzele, femeia zise:

— Tatăl tău trebuie să te fi iubit nespus de mult dacă te-a numit Ma'adannah. Mă gândeam că dacă ar mai fi trăit, ți-ar fi făurit podoabe de aur pentru ziua nunții. Ți-ar fi făcut un dar de preț, precum acesta! Ridicând mâinile, Naomi îi întinse una dintre minunatele ei brățări de aur. Ia-o, copila mea.

— Cum, doar e un dar de la soțul tău! se împotrivi Annah, scuturând hotărâtă din cap. Cum aş putea primi aşa ceva?

— Soțul meu mi-a făcut multe daruri, printre care încă o brățară întocmai ca aceasta, răspunse Naomi, aproape cu asprime. Dar tatăl tău nu mai este. N-a avut prilejul să-ți facă un dar de nuntă. Trebuie să primeşti acest dar... căci e făcut de mâna lui.

Lacrimile îi umplură ochii tinerei. Aurul strălucea, arcuindu-se în fața ei.

— Dar tatăl meu nu a dat ascultare cuvintelor lui Noe, ci le-a respins, aşa cum m-ar fi respins şi pe mine.

— Şi crezi că din această pricină brățara e mai puțin frumoasă? stărui Naomi. Crezi că din această pricină n-ar fi rămas tot tatăl tău? Nici vorbă. Iartă-l şi treci peste asta, copila mea. Păstrează amintirile frumoase, căci te-a iubit din toată inima. În vreme ce vorbea, Naomi luă mâna dreaptă a lui Annah şi îi puse brățara în jurul încheieturii. Dacă pe mâna lui Naomi brățara se potrivea pe încheietură, pe mâna lui Annah, urca spre braț. Gata, adăugă Naomi mulțumită, acum dă-mi o sărutare şi du-te să goleşti apa. Curând o să vină soțul tău să întrebe de tine.

Ştergându-şi lacrimile, Annah o sărută şi o îmbrățişă pe soacră-sa.

— Mulțumesc, mamă!

— Du-te să goleşti apa, apoi caută-ți soțul, repetă Naomi, prefăcându-se nerăbdătoare. Hai, pleacă!

Annah ridică cu grijă covata şi o duse în spatele colibei. Aerul serii era umed, iar zarişte căpătase luciri stânjenii, căci soarele sta să apună. Mai liniştită acum, Annah porni cu covata spre grădina lui Naomi, care era în dreapta ieşirii din colibă. Păşind cu grijă pe pământul negru şi reavăn, înclină covata astfel încât apa să poată curge la rădăcina plantelor îngrijite cu drag de Naomi.

În timp ce-şi vedea de treaba ei, îşi dădu seama că era cineva în arcă. Sem şi Iafet tocmai ieşeau pe uşa cea mare şi coborau pe taluz. Sem îi aruncă un surâs. Annah îi răspunse în acelaşi fel, neputând să i se împotrivească. Îşi vărsă o parte din apă pe picioare. *Ia vezi-ţi de treaba ta,* se dojeni Annah, revenind la ceea ce făcea. Pe când isprăvi de golit covata, Sem era deja lângă ea, luându-i-o din mâini.

— Las-o jos şi vino cu mine, îi porunci el. Te-ai cățărat vreodată pe acoperişul arcei?

— Nu. Trebuia?

— Hai să vezi cu ochii tăi, îi zise el, luând-o de mână.

În vreme ce se îndepărtau de cort, Iafet strigă:

— Să nu uiți, frate, că mâine noapte e rândul tău să stai de strajă la turme!

— Mâine noapte o să fii plecat? îl întrebă Annah pe Sem, înspăimântată.

— Mâine îl înlocuiesc pe Ham, răspunse Sem cu părere de rău. Dar, lasă asta acum, altfel nu mai prindem apusul.

O îmboldi să meargă mai repede către cel mai îndepărtat colț al arcei. Când ajunseră, o împinse pe Annah pe scări către o platformă largă, pe urmă pe alte scări până la o altă platformă.

Când ajunseră aici, Annah înghiți în sec şi se silea să nu privească în jos. *Ce deosebire e între urcuşul ăsta şi cățăratul într-un copac?* Treptele nu erau însă la fel de solide precum arca, iar asta îi dădea fiori de slăbiciune. După ce urcară şi ultimul rând de trepte, ajunseră pe acoperişul arcei. Îmboldită de Sem, Annah strânse din dinți şi se cățără pe acoperiş. Cu toate că acesta era

trainic, lat şi doar puţin înclinat, Annah era destul de speriată încât să se agaţe de Sem.

El râse.

— N-am crezut că o să-ţi fie frică, dar nu am nimic împotrivă dacă vrei să mă îmbrăţişezi aşa strâns.

— Nu mă lua peste picior, îl preveni ea. N-am mai fost niciodată la o înălţime ca asta, care, după câte se vede, ţie ţi se pare o nimica toată.

— Atunci hai să ne aşezăm. Deşi mă gândeam să ne plimbăm până în celălalt capăt....

— Nu, te rog, nu mă pune să umblu pe acoperiş!

Se aşezară cu faţa spre apus.

— Uită-te, o îndemnă Sem pe Annah, strângând-o în braţe. Vezi ce frumos se vede totul de aici?

Încetul cu încetul, Annah se linişti şi începu să admire privelişte a. Era minunată. În viaţa ei nu-şi închipuise cum e să fii atât de sus şi să poţi vedea toată întinderea pământului, până la munţii ce se zăreau în depărtare şi răsfrângerile trandafiriu-aurii ale razelor de soare peste holde. Nici vârfurile copacilor nu scăpau nepoleite de razele soarelui. Iar cerul părea mai aproape ca niciodată. Annah avea impresia că ar putea ajunge cu mâna la cele dintâi stele ce se iveau deja pe boltă.

— Acolo sunt turmele, zise Sem, arătând către câmpiile dinspre apus.

— Iar mâine seară tu vei fi acolo, şopti Annah.

— De acum înainte, fiecare a treia noapte mi-o voi petrece acolo, încuviinţă Sem. Iar când se vor căsători Ham şi Iafet, le voi ţine eu locul câteva săptămâni... întocmai cum au făcut şi ei cu mine.

— Mă gândesc că eu voi rămâne cu părinţii tăi, suspină Annah.

N-ar fi fost în stare să doarmă singură în coliba lor de la marginea pădurii. În afară de noaptea pe care o petrecuse în Copacul Evei, nu mai dormise în viaţa ei singură. *Iar Yerakh m-ar putea găsi*

singură şi m-ar ucide, cugetă ea. *Dar ar fi şi mai rău dacă m-ar găsi în cortul socrilor mei... Le-aş pune şi lor viaţa în primejdie.*

Sem o sărută pe obraz, apoi îi mângâie părul, curmându-i şirul gândurilor.

— Poate ar fi bine să nu mai mergi la râu o vreme. Sunt încredinţat că surorile tale îi vor spune lui Yerakh că în toţi anii aceştia erai în stare să vorbeşti. Dacă se hotărăşte cumva să vină după tine, trebuie să fii aici, lângă noi.

— Poate că ai dreptate. Annah se strădui să pară că îi încuviinţează spusele. Dar, în vreme ce bărbatul ei vorbea, se gândi: *Dacă ar fi să lupţi cu Yerakh, ai putea să mori. Nu pot lăsa să se întâmple una ca asta. Aşadar, n-o să mă feresc de Yerakh.*

— Să ştii că m-am gândit, zise Sem, sărutând-o în palmă, că Ma'adannah e un nume care ţi se potriveşte, tatăl tău l-a ales bine. Ştiu că înseamnă „gingaşă" şi „preaiubită", aşa cum s-a gândit tatăl tău, dar mai înseamnă şi „înrâurire". Iar mai târziu, când vom îmbătrâni, vei avea înrâurire asupra altora.

— Îmi place numele meu, încuviinţă Annah. *Dacă o să trăiesc îndeajuns încât să mă obişnuiesc cu el.*

Dacă voi putea uita vreodată ura din ochii lui Haburah.

Haburah, mă doare că tu şi Ayalah mă urâţi. Oare ce v-am făcut vouă, în afară de faptul că am trăit pe lume? Iar acum îi veţi spune lui Yerakh. Iar soţul meu este în primejdie din pricina mea.

— La ce te gândeşti? o întrebă Sem, jucându-se cu brăţara de pe mâna ei. Annah se sprijini de el, privind cum apune soarele.

— Mă gândesc că te iubesc.

„Cât de mult îţi iubeşti soţul? o întrebase Noe. Cum îţi măsori dragostea pentru el?" „Mi-aş da şi viaţa ca să i-o scap pe a soţului meu." „Acesta este răspunsul pe care îl zămisleşte dragostea adevărată."

Amintindu-şi această discuţie, Annah închise ochii. *O, Preaînalte, ajută-mă să nu mă tem.*

Capitolul 15

Annah smulgea buruieni din grădina lui Naomi, adunându-le în grămezi pe margine. În tot acest timp, se pregătea să-l întâmpine pe Sem când avea să se întoarcă după o noapte în care păzise turmele. Diseară era rândul lui Iafet, iar mâine, al lui Ham, iar pe urmă iarăşi al lui Sem. *N-am de ce să mă plâng,* se dădăcea Annah. *Nu e chiar aşa de rău tot a treia noapte. Iar seara trecută chiar m-am bucurat să mă văd cu familia soţului meu.*

Părinţii şi fraţii soţului ei o înveseliseră cu tachinările lor în jurul focului de seară. Mai pe urmă, chiar şi Metusalem li se alătură, surâzând ca un visător, bucurându-se de râsetele nepoţilor lui. Mai mult decât atât, la cererea lui Naomi, Iafet scoase din cămară o harfă făcută din lemn şi cântă la ea.

Annah fu uimită. Nu şi-ar fi putut închipui vreodată că Iafet cel posac şi încruntat ar putea cânta atât de frumos. Ca să nu se lase mai prejos, Ham îşi scoase fluierele şi se alătură fratelui său, într-un cântec vesel, săltăreţ şi alinător. Annah ar fi fost în stare să-i asculte toată noaptea.

— Şi soţul meu ştie să cânte asemenea cântece? o întrebă uimită pe Naomi.

Ham râse.

— Şi de ce l-ai asculta cântând? Ţi-e soţ şi gata!

Naomi îi tăie piuitul cu o privire aspră, apoi răspunse:

— Toţi trei băieţii mei au învăţat să cânte, căci cântecul liniştеşte turmele.

În tabăra lui Yerakh nu se auzea niciodată cântec, îşi aminti deodată Annah, smulgând încă un scai din grădină. *Nici cântec, nici bucurie. Doar certuri şi ură.*

— Fiica mea, strigă Naomi alergând din colibă, cu un ulcior de lut în mână. Iafet zice că se apropie nişte neguţători. Ne trebuie apă. Lasă acum buruienile; spală-te pe mâini şi vino să mă ajuţi.

Cu inima zbătându-i-se în piept, Annah luă ulciorul de la Naomi. Se aplecă pe acoperitoarea din lemn aşezată peste fântână şi puse ulciorul lângă ciutura prinsă de margine cu o frânghie. Îngenunchind, ridică capacul mic tăiat în acoperitoare, apoi coborî ciutura în apă.

Când se umplu, tânăra se ridică în picioare, ca să poată trage ciutura afară. Îşi turnă apă pe mâinile şi picioarele murdare, simţindu-se asemeni unui copilaş. *Gata cu joaca*, se dojeni ea. Îşi cercetă repede mâinile şi picioarele să vadă dacă s-a spălat bine, după care umplu cu apă ulciorul de lut. Fu nevoie de două ciuturi de apă ca să-l umple cum trebuie. Mulţumită, puse capacul înapoi pe fântână, apoi săltă ulciorul de lut pe umăr. Simţea atingerea lui aspră pe obraz, dar nu-i păsa, munca asta era o desfătare pentru ea.

— Încă te mai încântă să mergi la fântână? o întrebă Naomi când Annah intră în cort.

Cu mâinile şi picioarele încă ude, Annah lăsă jos ulciorul.

— Da, e minunat să poţi scoate apă din fântână, ca orice om normal.

— O să te mai rog iarăşi, peste vreo câteva zile, chicoti Naomi, zorindu-se să pună turtele şi nucile în blide. Începu să gândească cu glas tare: Astea, nişte must, nişte terci de măsline şi nişte pâini

ar trebui să-i îndestuleze pe oaspeții noștri până la cină. Fiica mea, du rogojinile astea afară, iar eu aduc mâncarea; negustătorii nu vor vrea să-și părăsească mărfurile, așa că îi vom pofti să stea la umbra colibei, afară, pe latura dinspre răsărit. Iafet îi îndrumă încoace.

Annah făcu sul rogojinile țesute din ierburi și le cără la răsărit de cort, unde umbrele începuseră să se lungească pe iarbă. Desfășurând rogojinile, pregăti numaidecât un loc larg și umbros de odihnă. Apoi o ajută pe Naomi să scoată mâncarea. Tocmai când așeză și ultimul blid pe o rogojină, Annah auzi scârțâit de care și pe Iafet vestind cu glas scăzut:

— Mamă, au ajuns.

Zăbovind la colțul cortului, Annah văzu un negustător apropiindu-se cu carul său cu boi, doldora de mărfuri, acoperit cu piei de animale și legat cu curele din piele. În spatele carului veneau nevasta negustătorului, un copil măricel, un băiețel cu fața rotundă și o tânără – pesemne, fata negustătorului, hotărî Annah.

Toți se holbau la arca uriașă și neagră, până ce Iafet li se adresă din nou:

— Pe aici.

Când se arătă Naomi, Iafet făcu prezentările:

— Mamă, el este Qeb-al din Kinah, negustător de vase.

Qeb-al îi adresă o privire radioasă lui Naomi; era un bărbat cu chipul ars de soare și cu părul negru, ce abia putea fi ținut sub fâșia de piele, legată în jurul capului. Cu o plecăciune scurtă și cuviincioasă, zise:

— Mă bucur că mi se face parte de toate astea, mama lui Iafet; familia mea este onorată de bunătatea fiului tău.

În vreme ce Naomi îi primea salutul cu o scurtă plecăciune, Qeb-al își chemă cu un semn familia și începu:

— Întâiul meu născut, Pa-sak; fiul cel mic, Saiyr; soția mea Etsah. Ea e fiica fratelui meu... care nu mai e printre noi. Numele ei este Ghinnah.

Fiii lui Qeb-al semănau cu tatăl lor, aveau părul aspru şi vâlvoi, şi priviri trufaşe. Etsah, soţia neguţătorului, era slabă şi posacă, purtând părul prins cu un talisman de bronz fără valoare – îşi spuse Annah – suflat cu aur. Nepoata lui Qeb-al veni şi ea lângă ceilalţi, sprijinindu-se de car, părând obosită şi cam abătută. Annah nu-i putea vedea chipul.

— Bun venit, le ură Naomi. Aduceţi carul aici, rogu-vă. Îl puteţi ţine sub ochi până vă odihniţi nitel. Fiica mea... În glas i ce citea îndemnul blând către Annah de a-i ajuta pe oaspeţi să se aşeze.

Annah îi îndrumă numaidecât pe neguţător şi pe ai lui să se aşeze pe rogojini. Simţea că toţi, mai puţin Ghinnah, o urmăreau cu privirile în timp ce le întindea turtele de seminţe.

În timp ce luă din turtele servite de Annah, Naomi zise:

— Iafet, du-te să-l cauţi pe tatăl tău. A mers la turme ca să se întâlnească cu verii lui.

Iafet încuviinţă fără un cuvânt şi porni la drum. În acea clipă, Annah văzu că Ghinnah ridică privirea şi îl pândeşte pe furiş pe Iafet. Numaidecât, fata plecă iarăşi privirile în pământ, dar în colţul buzelor îi miji un surâs şters, chipu-i rămânând tot de nepătruns.

Oare ce îţi trece prin minte? o întrebă în gândul ei Annah. *Să fie oare bunătate sau viclenie?* Stârnită, îngenunche aproape de fată, cercetând-o cu coada ochiului. Ghinnah era mărunţică, cu ochi căprui senini şi mari, frumoasă la chip. Avea părul moale, cu bucle negre, vălurite, iar pielea ei brună avea pete rozalii – aşa cum li se întâmplă călătorilor din pricina căldurii.

Cum Ghinnah abia dacă ciugulea din turta de seminţe, Annah împinse către ea blidul cu turte de fructe, apoi îi turnă nişte suc într-un potir de lut. Când îi aşeză sucul în dreapta ei, Ghinnah clipi din ochi mirată. Apreciindu-i îndrăzneala, Annah îi surâse.

Ghinnah îşi muşcă buza, apoi surâse, îmbujorându-se şi mai tare. Qeb-al se încruntă, aruncându-i o căutătură mustrătoare. Apoi se întoarse către Annah, descurajând-o din priviri să încerce să intre în vorbă cu nepoata lui.

Dregându-și glasul, Naomi zise:

— Qeb-al, Etsah, ea este Ma'adannah, soția celui de-al doilea fiu al meu.

Qeb-al ridică din sprâncenele stufoase cu vădită nemulțumire.

— Dar dacă Iafet e cel dintâi născut, atunci... Se opri însă, dându-și seama că ar fi săvârșit o necuviință. Îmi cer iertare.

Naomi îi răspunse însă demnă:

— Prin voia Celui Preaînalt, cel de-al doilea dintre fiii mei s-a căsătorit înaintea celui dintâi... spre surprinderea noastră.

— Cel Preaînalt? O... Qeb-al se însenină puțin, ca și cum ar fi vrut să treacă peste nerozia lui Naomi, căci era în folosul negoțului lui. Făcu o plecăciune cuviincioasă către Annah: Vă urez să aveți mulți fii.

Dar nu și fiice? îl întrebă Annah în gând, tulburată. *Cred că disprețuiești femeile, iar fiica fratelui tău e nefericită în casa ta.*

Etsah își strângea buzele dezgustată, în vreme ce Ghinnah se juca cu mâinile în poală. În schimb, Qeb-al și fiii săi înfulecau de zor, vădit înfometați și bucurându-se de odihnă. Ghinnah sorbi din potirul cu suc și luă o turtă cu fructe. Dar nu apucă să îmbuce din ea, că cel mai mic dintre verișorii ei, Saiyr, i-o smulse din mână.

Annah simți că i se face silă de atâta neobrăzare. În timp ce ea îl urmărea din priviri pe băiat, Naomi îl întrebă pe Qeb-al:

— De câtă vreme sunteți pe drum?

— De luni de zile, mama lui Iafet, răspunse Qeb-al cu gura plină. Și pot spune că nimeni nu ne-a mai primit până acum cu bunăvoință. Lucru pentru care îți mulțumim din nou.

— Așa se cade, să-i primești bine pe străini, răspunse Naomi.

Deodată auziră un fluierat răsunător. Naomi și Annah se ridicară, iar Iafet se ivi de după colțul cortului, urmat de Noe și Sem. Surâzătoare, Naomi zise:

— Iată că au sosit Noe, soțul meu, și Sem, fiul cel mijlociu.

Annah se uită cum Sem își sprijini traista și toiagul de cioban de stinghiile colibei. *Ce dor mi-a fost de tine,* îi spuse ea în gând.

Trebuie să fii frânt de oboseală. Nu-şi mai putea dezlipi ochii de la el, de parcă toţi ceilalţi dispărură din preajmă.

Istovit, Sem o sărută pe Naomi, îi salută pe oaspeţi şi o întrebă surâzător pe Annah din priviri: *Eşti bine?*

Ea îi răspunse cu o încuviinţare tainică, după care îngenunche să mai umple două potire de suc: unul pentru Noe, altul pentru Sem, iar Naomi îl servi pe Iafet. Luară sucul plini de recunoştinţă.

Ochii lui Noe străluciră.

— De data asta eu sunt cel dintâi servit? Mulţumesc, fiica mea.

Se aşezară, iar Annah îngenunche lângă Sem, mulţumită să se ştie lângă el.

Noe îl întrebă pe Qeb-al:

— Şi spune-mi, ce-ai mai văzut în călătoriile dumitale?

— Multe lucruri minunate şi multe soiuri de oameni. Dar pe nimeni atât de bun ca familia lui Noe, răspunse Qeb-al. Dar cel mai ciudat şi înfricoşător lucru pe care l-am întâlnit...

— Mâncătorii-de-stârvuri, îi luă fiul mai mare, Pa-sak, vorba din gură, îmbujorându-se. Povesteşte despre mâncătorii-de-stârvuri...

— După cum vă spuneam, îşi reluă Qeb-al şirul, neluându-l în seamă pe fiul său, cel mai ciudat şi înfricoşător lucru a fost că, în tot mai multe locuri, mâncătorii-de-stârvuri nu mai aşteaptă până ce mor vietăţile, ca să se hrănească cu leşurile lor.

Sem se încruntă.

— Vrei să spui că mâncătorii-de-stârvuri au început să se hrănească cu dobitoace vii?

— Întocmai. Qeb-al îşi puse mâinile pe genunchi şi se aplecă înainte. Şi nu doar un soi de mâncători-de-stârvuri – marile târâtoare, peştii-fierăstrău, fiarele cu gheare şi păsările – toate şi-au stricat calea, de parcă le-ar face plăcere să ucidă. Între asta şi faptul că pământul se zguduie... suspină, rotindu-şi ochii tulburat. E o vreme cu multe lucruri de mirare. Şi am adunat multe minunăţii pe care aş putea să vi le arăt! Dar mai târziu, mai târziu. Acum e bine să stăm de vorbă ca nişte tovarăşi, nu?

Lăsându-şi gândurile să zboare departe de pălăvrăgeala lui Qeb-al, Annah se întoarse spre Sem. Avea ochii obosiți, dar strălucitori, şi o privea cu admirație. Aplecându-se către Annah, îi şopti:

— Mă duc să văd ce face părintele tatălui meu, iar după aceea o să mă odihnesc puțin. Dar să nu mă laşi să dorm prea mult, căci vreau să-i salut pe toți şi să stăm împreună.

O privi ca şi când ar fi fost gata s-o sărute, dar asemenea dovezi de iubire în văzul tuturor ar fi putut fi socotite necuviincioase de către oaspeții lor. Annah surâse, îndemnându-l fără cuvinte să meargă să se odihnească. Făcând o plecăciune către oaspeți, Sem se ridică, îşi luă toiagul de păstor şi traista din piele şi îşi ceru iertare. Annah îl petrecu din ochi, până ce coti după colțul colibei. Când se întoarse către oaspeți, văzu că Ghinnah o privea cu pizmă. Stânjenită, Annah îşi feri ochii.

* * *

Aşezată pe o mică rogojină în spatele colibei, Annah turnă o măsură bună de grâu frumos într-un mojar mare de piatră. Netezi cu mâna boabele coapte şi culese paiele şi pleava. Când se întinse să ia piatra de măcinat, simți că se apropie cineva.

— Îngăduie-mi să te ajut, zise Ghinnah. Orice muncă, oricât de grea, tot e mai plăcută decât şederea alături de mătuşa mea.

Potrivi piatra de măcinat peste miezul de lemn din mijlocul mojarului şi o coborâră cu grijă peste grămăjoara de grâu, strivind-o.

Ghinnah oftă, cuprinsă de remuşcări.

— Nu se cuvenea să zic una ca asta.

— Îmi pare rău că trebuie să fugi de ea. Annah apucă mânerul de care răsucea piatra în mojar. Viața alături de ei îți e nefericită?

— Nu sunt de multă vreme cu ei, răspunse Ghinnah. Tata a murit aproape de un an. L-am dezamăgit, însă mama mă iubea.

Îmi spunea că, pentru ea, sunt mai frumoasă decât toate florile din grădină, aşa am ajuns să mă numesc Ghinnah.

— Ai fraţi sau surori? întrebă Annah, neluându-şi ochii de la mojar.

Ghinnah ridică din umeri.

— Tata le-a trimis în lume pe surorile mele de îndată ce le-a găsit soţi. Singurul meu frate a furat din averea tatălui meu şi, pe urmă, a fugit ca un hoţ, noaptea. De atunci tata nu i-a mai rostit vreodată numele. În anul următor, a murit mama – tata zice că a căzut. Eu cred că el a împins-o de pe acoperişul casei după o ceartă. Noi locuiam într-o cetate, aşa că acoperişurile sunt înalte, iar pe jos e pardosit cu piatră.

Ghinnah o împinse la o parte pe Annah, luându-i lucrul din mâini, urmându-şi povestea:

— Tata a fost ucis anul trecut, într-o încăierare cu alt bărbat. Soţii surorilor mele nu m-au vrut, nici măcar ca ţiitoare, căci unchiul meu a pus mâna pe toată averea tatei – nici măcar zestrea nu mi-a lăsat-o. Nu m-a luat nici el de nevastă, pentru că Etsah l-a prevenit că o să-l schilodească în somn. Qeb-al e un papă-lapte. De atunci, Etsah mă urăşte. Acum nu sunt decât o povară pentru ei – o femeie nedorită.

— Ce cumplit, zise Annah, înghiţind în sec, îndurerată de suferinţa femeii.

— Nu-ţi face griji pentru mine, zise Ghinnah cu glas mai viguros. Sunt bine.

Ba nu eşti câtuşi de puţin, o înfruntă Annah în gândul ei. *Atâta că ai izbutit să ţii durerea departe de tine deocamdată. Dar o să se năpustească asupra ta atunci când n-o să te aştepţi – mai cruntă şi mai apăsătoare ca niciodată. O să-ţi pierzi minţile.*

Cercetând precaută împrejurimile, Ghinnah zise:

— Te-ai purtat bine cu mine, aşa că trebuie să te previn: Qeb-al foloseşte măsuri măsluite când îşi vinde mărfurile. Tatăl soţului tău ar trebui să stăruie să ceară încă un sfert peste ce cumpără.

Iar verii mei şi mătuşa mai fură din când în când: fel şi fel de lucruri mărunte ce trec neobservate pe moment. Dar, înainte să-i acuzi, ţine minte că şi eu făceam la fel ca ei. Într-o bună zi, o să fim cu toţii prinşi şi ucişi.

Annah o privi încurcată:

— Dar cum se face că ai încredere în mine? M-aş putea duce la socrul meu şi să-i spun să vă alunge pe toţi.

— Nădăjduiesc să nu mergi, zise Ghinnah ferindu-se s-o privească în ochi pe Annah. Dar tu alegi. Aşa cum eu am ales să te previn. După ce surâse scurt, adăugă: O să-ţi mai spun şi că te pizmuiesc pentru că îţi iubeşti bărbatul şi îi iubeşti familia. Când eşti lângă soţul tău, vă sorbiţi unul pe altul din priviri şi se simte dragostea ce vă leagă. Ghinnah oftă şi, în sfârşit, ridică privirea spre Annah: N-ar trebui să vedem dacă s-a măcinat deja grâul?

În timp ce Annah cernea făina printr-un ciur peste un vas larg de lemn, Ghinnah mai turnă nişte seminţe dintr-un coş mare, aflat lângă mojar. Ridicând privirea către arcă, zise:

— Spune-mi şi mie ce-i cu hardughia asta construită de tatăl soţului tău. Am auzit zvonuri despre ea, dar n-am crezut nimic.

Fără ascunzişuri şi fără ocolişuri, Annah îi povesti că Cel Preaînalt îl prevenise pe Noe: îi povesti despre pământul care se răscoală din pricina silniciei omului, despre pregătirile pe care le făcuse familia lui Noe pentru toate animalele care aveau să fie adăpostite.

Surâzând, Ghinnah răspunse:

— Am auzit eu lucruri şi mai năstruşnice la viaţa mea. Dar zic că dacă soţul tău şi familia lui se poartă bine cu tine, atunci poţi să te înveţi să trăieşti şi cu ciudăţenia asta.

— Dar ce-ai zice dacă ţi-aş spune că şi eu cred la fel ca ei? o întrebă Annah, înfruntând-o cu blândeţe. Ce ai zice dacă ţi-aş spune că Cel Preaînalt nu este o legendă, ci e viu?

Ghinnah îşi înăbuşi un surâs.

— Ar trebui să mă gândesc la asta.

Duseră făina şi tărâţele în cort, unde Naomi discuta cu Etsah şi cântăreau nişte ulei de măsline.

— Mulţumesc, fiica mea, zise Naomi, văzând făina din vasul de lemn. O să ne ajungă pentru seara asta şi pentru mâine. Acum, du-te şi întreabă-i pe străbunicul şi pe Qeb-al dacă nu vor ceva de băut.

Annah porni ascultătoare spre uşa cortului, unde Metusalem fusese aşezat la soare şi stătea de vorbă cu Qeb-al. Văzând-o pe Annah, ochii bătrânului se luminară. Cu glasul său firav şi stins, Metusalem îi zise lui Qeb-al:

— Ţi-a spus fiul meu că... ea e din neamul lui Tsaraph? Are şi unelte... de prelucrat aurul.

Qeb-al o privi deodată mult mai binevoitor pe Annah. Stânjenită, Annah privi în altă parte. Qeb-al îl întrebă pe Metusalem:

— Este vreo tabără a lui Tsaraph prin apropiere?

— Da... familia ei locuieşte dincolo de râu, răspunse Metusalem cu mândrie.

Lingându-şi buzele lacom, Qeb-al zise:

— Poate că mâine am să trec râul atunci.

Metusalem ridică braţul său uscat.

— Este un pod... dar carul tău e prea... mare. Numai căruţele împinse cu mâna... încap.

Annah se pierdu în gândurile ei, îndepărtându-se de Metusalem şi Qeb-al şi uitând să-i mai întrebe dacă voiau ceva de băut. *Mi se face rău,* cugetă ea, năpustindu-se afară din cort. *Qeb-al o să meargă la Yerakh, iar eu am să-mi găsesc sfârşitul.*

* * *

Aşezat lângă focul de seară, în cortul său, Yerakh se holba la negustător. Pe urmă se uită la surorile lui. Haburah şi Ayalah îngenuncheaseră alături, privindu-l cu ură şi trufie. Yerakh le sfredelea cu privirea, arzând de nerăbdare să le pălmuiască.

Sfidătoare, Ayalah îşi înălţă capul.

— Ascultă-l pe negustător, frăţioare, dacă pe noi nu vrei să ne iei în seamă. Annah te-a înşelat.

Aplecându-se către el, Yerakh îl privi încruntat pe negustător.

— Ai vorbit cu sora mea şi ea ţi-a răspuns?

Vădit speriat, Qeb-al bâigui:

— Ăăă, mmm, păi, n-nu a vorbit cu mine deloc, dar am stat la ei toată seara trecută şi azi până la amiază. Şi am văzut-o vorbind cu fiica fratelui meu. Şi mi s-a spus că ea – scumpa ta soră – are unelte de prelucrat aurul.

— Ai văzut cu ochii tăi uneltele? scrâşni Yerakh, fără să-i mai pese de buna cuviinţă.

Un nor de broboane îi acoperiră fruntea negustătorului:

— Nu, n-am văzut uneltele, dar bătrânul lor mi le-a lăudat. Sunt încredinţat că spunea adevărul.

Yerakh se îndreptă de spate, fierbând. *Am să te ucid*, îi spuse lui Annah în gândul lui. *Trebuia să te fi ucis cu mulţi ani în urmă. De unde ai tu uneltele?* Din câte îşi putea aminti, nu-i lipsea niciuna dintre unelte, căci lucrase cu ele şi după ce Annah se căsătorise. Numai dacă n-o fi luat uneltele cele vechi şi pe bună dreptate uitate ale tatălui lui.

Recăpătându-şi stăpânirea de sine, întrebă:

— Dar fiica fratelui tău unde e? Vreau să aud din gura ei ce are de spus despre sora mea.

Negustătorul se uită la el, vădit jignit.

— Să-mi fie cu iertare, Yerakh fiul lui Tsaraph, dar mă îndoiesc că nevrednica mea nepoată ar putea să-ţi spună mai mult decât mine.

Îngenunchind alături de soţul ei, pe rogojina din ierburi, soţia mărunţică şi slăbănoagă a negustătorului zise:

— Îţi spun eu unde o găseşti.

Yerakh se încruntă, privind dispreţuitor la podoabele ce s-ar fi vrut a fi din aur, pe care femeia le purta în păr.

Aceasta se foi stânjenită.

— Am lăsat-o la cortul lui Noe de strajă lângă car şi ca să mai sporovăiască cu sora ta; părea să le placă să stea împreună. Carul nostru nu încăpea pe pod, aşa că eu şi soţul meu ne-am trecut mărfurile în spate. Vezi...

Soţia negustătorului desfăcu o desagă din piele şi înşiră piepteni, mirodenii şi alte mărunţişuri.

Ayalah şi Taphaph se aplecară să cerceteze marfa, dar Yerakh nu le luă în seamă.

Dacă ai furat uneltele tatălui meu, atunci eşti sortită morţii, îi spuse la Annah în gândul lui. *Mâine dimineaţă am să trec podul, te caut şi te sugrum!*

Fără să mai rostească vreun cuvânt, părăsi odaia şi se îndreptă către odaia de lucru. Deschise cu încordare sipetul tatălui său şi scotoci înăuntru, simţind mirosul părintelui lui, printre miresme şi mirodenii. Pipăi printre haine, printre formele de piatră, printre baloţii de curele înţepenite. Scotoci tot cufărul, dar nu găsi uneltele. *Nu încape îndoială că erau aici,* îşi zise Yerakh. *Ştiu că le-am pus acolo a doua zi dimineaţa.*

Era vorba despre dimineaţa de după moartea tatălui său. După o noapte cumplită de săpat, asudat şi blestemat, în vreme ce se chinuia să îngroape trupul tatălui său cât mai departe de hotarele pământurilor sale. Încă îi erau proaspete în minte hohotele horcăite ale lui Nachash care îl descoperise muncind. Glasul ei hârşâit şi lacom încă îi suna limpede în auz.

Om sângeros, om sângeros! Poţi ascunde sângele? Nu. Sângele e încă viu! Sângele ne urmează! Poţi îngropa sângele? Nu! Fiecare picătură creşte ca o sămânţă! Se umflă ca un râu, apoi ca un puhoi, până ce te îneacă!

Chiar şi acum, după ce trecuseră ani întregi, asuda când îşi aducea aminte de Nachash – părul ei răvăşit, miasma ei de hoit, ochii goi şi sfredelitori. Ea era cea mai hidoasă arătare din coşmarurile tinereţii lui. Scuturându-şi capul, Yerakh încercă să-şi

limpezească gândurile. Uneltele dispăruseră. Sora lui *lucra* aurul; vreme de douăzeci şi cinci de ani îl trăsese pe sfoară.

O să mă rogi în genunchi să te iert! se înfurie el, amintindu-şi chipul ei fără expresie. *Mi-ai furat meşteşugul şi ţi-ai bătut joc de mine. Iar pentru asta, am să te ucid.*

* * *

Îngenunchind pe patul moale, Annah îşi sărută bărbatul pe obraz, apoi începu să-i pieptene pletele negre şi cârlionţate, bucurându-se să-i simtă şuviţele printre degete.

— Ai timp să-mi piepteni părul diseară, o sâcâi Sem. Iafet şi tata mă aşteaptă.

— Nu, n-o să-ţi pot pieptăna părul diseară, zise Annah, netezindu-i buclele şi prinzându-le cu o legătoare din piele. Trebuie să te întorci la turme, îţi aduci aminte?

— Mai bine nu mi-aş aminti, oftă el, sărutând-o. O să rămâi cu mama şi cu Ghinnah?

— Mai târziu, şopti Annah. *Dacă voi mai trăi. Qeb-al a fost noaptea trecută în tabără şi nu mă îndoiesc că i-a spus lui Yerakh tot ce ştia.*

Privind-o aproape cu asprime, Sem o luă pe Annah în braţe.

— Mai ţii minte ce ţi-am spus? Te vei feri să mergi pe malul râului?

Annah se juca cu barba lui, mângâind-o blând.

— Dacă Yerakh e hotărât să mă ucidă, dragul meu, atunci mă va ucide. Iar dacă-şi aduce arma lui preferată, pe Naham Sfarmă-Fier, atunci nici tu, nici fraţii tăi nu veţi putea să le ţineţi piept. Şi, în cele din urmă, tot m-ar omorî.

— Cel Preaînalt nu te-a adus dincoace de râu ca să te lase în ghearele morţii, îi aminti Sem cu blândeţe. Are alte planuri cu viaţa ta şi n-o să Şi le schimbe. Cu toate acestea, ar fi bine să fii precaută şi să te fereşti de Yerakh.

— Aşa voi face. Annah se ridică în picioare, ca să se poată ridica şi el.

După ce îşi legă o cureluşă de piele în jurul frunţii, Sem se aplecă s-o sărute din nou, zicându-i printre sărutări:

— Ţine minte ce ţi-am spus: nu te apropia de râu.

Ea îl îmbrăţişă cu foc, apoi îi surâse şi îi înmână toiagul de păstor.

— Nu-ţi face grij. Te iubesc, dar trebuie să pleci. Tatăl tău şi Iafet te aşteaptă. Dacă le vezi pe mama şi pe Ghinnah, spune-le că vin şi eu mai târziu, după ce fac puţină curăţenie pe aici.

Îl petrecu din priviri şi îi făcu o dată cu mâna, în timp ce se îndepărta. De abia plecă el, că Annah aranjă aşternutul, umplu candelele, după care se duse să arunce la gunoi nişte coji de nucă şi de fructe. Când se întoarse la colibă, Annah limpezi blidul şi aruncă apa în iarba de lângă intrare. După care, îşi scoase de la gât podoabele şi le ascunse sub pernă. Nu voia să-i dea lui Yerakh prilejul s-o sugrume cu propriile-i podoabe. Aruncându-şi pe umăr traista de paie, îşi sili picioarele să pornească spre râu.

Ştia deja unde avea să aştepte – la miazăzi de pod. Acolo nu putea fi văzută de soţul ei şi de fraţii lui, iar Yerakh avea s-o zărească numaidecât.

Poate că mai bine m-aş arunca în râu de pe acum, ca să nu mai trebuiască să aştept, cugetă ea, în vreme ce se apropia de pod. *Mi-ar fi mai uşor şi, fără-ndoială, n-aş suferi atâta.*

Nu. Acest gând i se înfiripă în minte puternic şi de nestrămutat. *Dacă va fi să mor azi, atunci va fi de mâna lui Yerakh.*

Îngenunche pe nisip şi aşteptă asudând. Din când în când, îşi înmuia mâinile în apă, ca să se mai răcorească şi să se liniştească. Atunci îşi aminti de suveica ei; de la nuntă, nu mai pusese mâna pe ea. Acum nu mai avea nevoie de văl, dar putea măcar să se joace cu suveica.

Cotrobăi prin desagă şi scoase suveica, privind-o de parcă n-ar mai fi văzut-o niciodată până atunci. *Nimic nu mai e ca înainte*, cugetă ea. *Acum nu mai am nevoie de asta.* Dar desfăşură totuşi

un capăt de fir şi începu să îl înnoade fără niciun scop. Firul era încâlcit, firav şi dezordonat. Când împletitura ei ajunse cam cât un lat de palmă, simţi că se apropie cineva. Ridicând ochii spre celălalt mal, îl văzu pe Yerakh, care o ţintuia cu privirea. Inima îi tresări în piept.

Mi-e teamă, recunoscu ea, cu mâinile tremurânde încleştate pe suveică. *Ah, Preaînalte, ajută-mă. Mi-e frică. Ocroteşte-mă aşa cum m-ai ocrotit în noaptea în care a murit mama. Simt că Yerakh arde de nerăbdare să mă ucidă.* Înghiţi în gol, rugându-se. *Dacă voi apuca să-i vorbesc, dă-mi Tu cuvinte. Iar dacă va fi să mor, atunci fă să fie o moarte fulgerătoare. Şi iarăşi, dacă e să mor... Te rog, fă să vină şi Yerakh cu mine.*

Capitolul 16

Yerakh trecu nerăbdător podul, fără să o scape pe Annah din ochi. Ea îl aştepta îngenuncheată în nisip, lângă pod.

Haburah şi ceilalţi zic că ai fi în toate minţile, cugetă el disprețuitor. *Dar cât de ageră îţi poate fi mintea, dacă te laşi prinsă atât de lesne, Ma'adannah.*

Nu se mai gândise de ani de zile la numele ei, dar acum îi răsări în minte, stârnindu-i ura cea dintotdeauna. Mereu o disprețuise, căci fusese o copilă sâcâitoare şi neastâmpărată. Mereu avea ceva de întrebat, mereu se gândea la ce nu se mai gândise nimeni. *Nebuno! Ce bucuros voi fi să te ştiu moartă!*

Deja trecuse podul şi n-o scăpa din ochi. Fata nu se clintea din loc. Stătea îngenuncheată în nisip, cu capul plecat, cu ochii aproape închişi. Arăta mai bine – părea îngrijită. De fapt, era chiar frumuşică. Nu mai semăna cu Annah care fugise din calea lui ani de-a rândul.

Yerakh încetini pasul şi chiar se opri în loc, încercând să priceapă ce se schimbase la ea. Părea înconjurată de o nouă aură, care o împrejmuia şi îl îndepărta cu puterea unui val de nestăvilit. Era

derutat şi neliniştit. Mintea îi spunea că dinaintea lui era Annah, dar simţurile păreau să-i spună că era altă femeie. Nesigur, şovăi.

— Annah?

Fără să-şi ridice ochii spre el, ea începu să-i vorbească cu glas scăzut şi hotărât.

— Annah pe care o ştiai tu e moartă.

Încruntându-se şi luptând cu tulburarea, Yerakh îşi miji ochii:

— Chiar aşa? Dacă Annah e moartă, atunci tu cine eşti?

Plină de graţie şi demnitate, femeia se ridică şi-l privi drept în ochi. Avea ochii mamei ei. Dar, spre deosebire de privirea nepăsătoare a mamei, femeia aceasta avea foc şi putere în ochi. Un fior de teamă îl străbătu din creştet până în tălpi. Dregându-şi glasul, el o întrebă iarăşi:

— Cine eşti?

— Eu sunt potrivnica lui Nachash, căreia i-ai oferit adăpost, o, Yerakh al lui Tsaraph!

Nachash are un potrivnic? Înmărmurit, Yerakh făcu un pas în spate. Annah, sau femeia despre care credea el că ar fi Annah, porni către el, slobozind un şir de cuvinte.

— Şi pentru că i-ai oferit adăpost lui Nachash, Yerakh al lui Tsaraph, eşti blestemat. Singur te-ai osândit pentru că ai iubit silnicia: l-ai sugrumat pe tatăl tău şi ai pricinuit moartea mamei tale, a nevestei tale şi a fraţilor tăi. Ia aminte, Yerakh!

Se apropia de el, cu ochii ca para focului.

— Pentru că ai săvârşit toate astea, Yerakh al lui Tsaraph, nevasta pe care ţi-ai luat-o nu va zămisli niciodată vreun copil. Iar tu vei avea parte de o moarte cruntă, dar nu de mâna omului; totuşi vei vedea când îţi va veni sfârşitul. Te va cuprinde o spaimă atât de mare, încât moartea fratelui tău Gammad va părea o blândă mângâiere. Vei tânji după liniştea mormântului lui – care se află lângă cel al primei tale soţii, Iltani, în groapa de gunoi!

Auzind aceste cuvinte, Yerakh începu să tremure. *Ştie unde a fost îngropat Gammad! De unde? Naham s-a jurat să nu spună nimănui.*

Yerakh se dădu înapoi spre pod, dar ea îl urmă, strigând:

— Trupul tău va fi rupt în bucăți, iar oasele îți vor fi sfărâmate și împrăștiate ca o mână de paie!

Yerakh se năpusti peste pod, de-abia văzând pe unde mai calcă. Însă cuvintele ei răsunau în urma lui, plutind pe deasupra apei.

— Nu va mai fi nimeni care să te jelească, Yerakh. Ești blestemat! Până și cerurile se vor întoarce împotriva ta!

De cealaltă parte a râului, Yerakh se năpusti printre copacii de pe mal, căutând cu disperare să ajungă la tabără, îngrozit că femeia ar putea să pornească pe urmele lui. Încă mai simțea prezența aceea care o înconjura și care-l alunga ca un bici năpraznic. Puterea lui Nachash și a tuturor închinătoarelor-la-Șarpe laolaltă erau nimica toată pe lângă acest talaz nestăvilit.

* * *

Annah tremura, nevenindu-i să creadă că Yerakh plecase. *Însă e adevărat.* Uimită, își căută desaga și puse suveica la loc. O ținuse atât de strâns, că îi lăsase urme adânci în palmă. Încă neputând să creadă ce se întâmplase, privi urmele lăsate de Yerakh, proaspete, adânci și ducând spre pod.

Nu mi-aș fi putut închipui una ca asta, cugetă ea. *Yerakh a fugit și nu se va mai întoarce. Sunt liberă. Mulțumescu-Ți, o, Preaînalte!* Își strânse desaga la piept și – la fel ca un copil – începu să țopăie de bucurie, ridicând ochii spre cerul cald, gălbui.

— Mulțumesc!

În al nouălea cer, își aruncă traista pe umăr și porni val-vârtej spre copaci. Cineva se ascundea în spatele lor. Ghinnah se ivi de după niște arbuști, vădit înspăimântată, palidă.

— Annah, strigă ea. Am venit să te caut. Ăla era fratele tău cel hain? Ce lucruri cumplite i-ai spus... am crezut că o să intre în pământ.

— A plecat şi nu se va mai întoarce! Annah o îmbrăţişă pe Ghinnah, care nu-şi revenea din uimire, dănţuia în jurul ei, învârtind-o şi pe fată. Sunt liberă! Unde e soţul meu? Se năpusti printre umbrele copacilor înfloriţi.

Ghinnah zori pe urmele ei, gâfâind.

— Însă... tot ce i-ai spus despre moartea lui şi că oasele îi vor fi zdrobite, dar că nimeni nu-l va jeli...

Annah se opri, bucuria ei fiind umbrită de spaimele lui Ghinnah.

— Ghinnah, mă gândesc că toate acestea au răsunat înfricoşător pentru tine. Dar acesta e adevărul. Şi eu ştiam asta, şi Yerakh ştia, tocmai de aceea a fost atât de înspăimântat. Şi a fugit pentru că a simţit osânda Celui Preaînalt, cu toate că el n-a înţeles-o în acest fel. O să-şi încropească el o poveste lămuritoare.

— Cel Preaînalt mă sperie.

Annah deveni serioasă şi îşi puse mâna pe braţul lui Ghinnah.

— Dacă nu eşti vrăjmaşul Lui, atunci n-ai de ce să te temi de El. Nu vrea decât să-L chemi şi să-L asculţi în dragoste. În ce mă priveşte, a fost mai bun cu mine decât tatăl meu. Mi-a salvat viaţa în două rânduri. Pe lângă asta, m-a scos din tabăra aceea îngrozitoare şi mi-a dat o familie adevărată. Tot ce am I se datorează Lui. Şi orice ar mai veni peste viaţa mea, niciodată n-am să rostesc vreun cuvânt împotriva Lui.

Ghinnah nu răspunse. Annah începu iarăşi să surâdă, copleşită din nou de bucurie.

— O, Ghinnah, într-o singură zi mi-ai arătat mai multă bunătate decât mi-au arătat surorile mele toată viaţa. Te rog, bucură-te cu mine. Fratele meu a plecat! Cu toate că eram încredinţată că voi muri, iată că am să trăiesc!

— Credeai că are să te ucidă?

— Ştiam că asta va face. Dar Cel Preaînalt m-a împresurat şi mi-a pus cuvinte în gură. Acum voi trăi! Te rog să te bucuri şi tu cu mine!

Şovăind, Ghinnah surâse, dar duse discuţia în altă parte:

— Mama soțului tău are să se întrebe unde ești. I-am făgăduit să te caut și să te aduc numaidecât.

— Atunci ar fi bine să ne întoarcem acasă.

O găsiră pe Naomi stând afară din cort, împletind de zor la un coș, în timp ce le aștepta. Când le zări pe Annah și pe Ghinnah, zise:

— Știam eu că o să vă hârjoniți și o să sporovăiți până ce uitați de voi...

Îngenunchind, Annah își puse mâinile sale peste ale soacrei, neputând să-și ascundă fericirea.

— Nu ne-am hârjonit, mamă. Trebuie să-ți povestesc...

— Așteaptă, rogu-te, îi luă Naomi vorba din gură, nerăbdătoare. Dacă tot sunteți amândouă aici, și până nu se întorc Qeb-al și ai lui, vreau să vă spun ceva. Privi către Ghinnah, care îngenunchease alături de Annah. Ghinnah, de dimineață, fiul meu întâi născut mi-a cerut să vorbesc cu mătușa ta despre tine.

Îmbujorându-se, Ghinnah zise:

— Să vorbești cu mătușa mea... despre căsătorie?

Naomi se grăbi să o liniștească.

— Am să vorbesc cu ea numai dacă te învoiești să te măriți cu băiatul meu. Dacă nu, n-o să-ți purtăm pică. Fiul meu n-o să te silească.

— Dar... bâigui Ghinnah, el nu mi-a spus nici măcar un cuvânt.

Annah o bătu liniștitor pe umăr pe Ghinnah.

— Fratele mai mare al soțului meu e tare scump la vorbă. Pesemne că a fost cu totul cucerit de tine, dacă a îndrăznit să-i vorbească mamei sale.

Derutată, Ghinnah își trecu mâinile prin păr:

— E prea mult pentru mine, trebuie să stau să mă gândesc, zise ea și intră în colibă.

Annah se întoarse îngrijorată spre Naomi.

— Ghinnah a tras o spaimă zdravănă, mamă, și eu sunt de vină pentru asta. Yerkah m-a găsit adineaori.

— Şi de ce nu mi-ai spus, copila mea?

— Asta fac. Îi povesti pe nerăsuflate lui Naomi despre înfruntarea cu Yerakh. Când isprăvi, Naomi îşi trânti coşul, neliniştită.

— Iartă-mă, fata mea, dar trebuie să-mi caut soţul şi fiii.

* * *

Sem intră val-vârtej în cort şi se opri în faţa lui Annah, privind-o ţintă. Preţ de o clipă, nu-şi găsi cuvintele, iar pe urmă o luă pe Annah în braţe.

— Ar trebui să fiu mânios că nu mi-ai ascultat cuvântul! Dacă Yerakh te-ar fi atins...

— Ai fi încercat să-l ucizi, zise Annah, punând gândurile lui în cuvinte. Sau poate că el te-ar fi ucis şi pe tine, şi pe ai tăi. Nu puteam să-ţi primejduiesc viaţa pentru mine.

Vădit uşurat, Sem se dădu bătut şi suspină, strângând-o tare în braţe.

Noe intră şi el în cort şi zise domol:

— Fiica mea, am auzit că ai avut o dimineaţă deosebită.

— Într-adevăr, tată al soţului meu, încuviinţă Annah, radiind. Dar am înspăimântat-o pe Ghinnah.

— Unde e Ghinnah? întrebă Noe, rotindu-şi privirile cercetător, însă tânăra ieşise pe uşa din spate, ca să poată sta singură. Noe adăugă gânditor: Mă gândesc că şi ea are nevoie de timp să-şi pună gândurile în rânduială. După cum şi noi avem nevoie.

Crede că Iafet s-a pripit, îşi spuse Annah mirată. *Iar Ghinnah şovăie. Oare m-am pripit împrietenindu-mă cu ea? Oi fi greşit?*

Cu un aer solemn, Naomi intră în cort.

— Vin numaidecât şi Iafet cu Ham, aşa că vom lua prânzul în curând. Ghinnah e afară? Mă întreb dacă Qeb-al şi Etsah se vor întoarce în seara asta. I-am spus lui Ghinnah să hotărască ea cum să răspundă la cererea lui Iafet; n-am să pomenesc nimic familiei sale decât dacă ea va dori să rămână.

— Tu ce părere ai despre ea? o întreabă Sem pe Annah, care stătea încă în brațele lui.

— Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu ea. Dar trebuie să-mi aduc aminte că ea e o străină încă.

— Sunt de acord... cu toate că şi *noi* ar trebui să ne simțim străini unul de altul; nu ne cunoaştem decât de cinci luni. Mă tem că n-am fost o pildă prea nimerită pentru frații mei.

— Dar a fost mai presus de planurile noastre.

— Într-adevăr, Cel Preaînalt nu ne-a întrebat. Însă Iafet a hotărât că o vrea pe Ghinnah şi n-o să se răzgândească. De aceea sunt părinții mei atât de îngrijorați.

Naomi le curmă discuția.

— Fiica mea, dacă ne-ai aduce nişte apă, m-aş bucura tare mult. Şi dacă tot ieşi poate ar trebui să vezi unde-i Ghinnah.

Auzindu-l pe Ham râzând afară şi bănuind că şi Iafet e cu el, Annah încuviință. Apucând ulciorul de lut, se furişă afară. Nu era nici urmă de Ghinnah. Annah umplu repede ulciorul cu apă din fântână şi se întoarse în colibă. Pe când ajunse, Noe, Naomi, Iafet, Sem şi Ham discutau ceva foarte aprins. Annah lăsă ulciorul jos şi se furişă iarăşi afară. *Ghinnah,* zise ea în gând, *oare pe unde umbli?*

O găsi pe tânără pe latura de răsărit a colibei, şezând lângă carul de negoț al lui Qeb-al şi privind la boii care păşteau. Când îşi ridică privirile către ea, Annah îi zise:

— O să stau cu tine o vreme.

— L-am auzit râzând pe cel numit Ham. Era şi Iafet cu el?

— Da. Întinzându-şi veşmântul peste genunchi, Annah îngenunche lângă Ghinnah. Sunt cu toții înăuntru şi m-am gândit că e mai bine să-i las singuri.

Ghinnah o privi neliniştită.

— N-au să se certe, nu-i aşa?

— Nu, o linişti Annah. Ei nu se ceartă, ci discută.

— Nu i-ai văzut niciodată ciorovăindu-se? o întrebă Ghinnah neîncrezătoare.

— Nu. Cum spuneam, ei discută. Se iubesc cu adevărat.

— Şi te iubesc şi pe tine.

— Da, aşa e, încuviinţă domol Annah. Sunt binecuvântată.

Ghinnah oftă, întinzându-şi picioarele.

— Acum două zile, ziceam că te invidiez pentru că ai un soţ şi o familie. Acum însă mi-e teamă. Şi Iafet ăsta crede în Cel Preaînalt?

— Da. Toţi din această tabără cred în El.

— Şi dacă eu nu pot să cred? se întărâtă Ghinnah. Peste o vreme, Iafet o să mă alunge şi are să-şi ia o soţie care crede în Cel Preaînalt?

Annah scutură din cap.

— Iafet n-ar face aşa ceva.

— Şi tu crezi în nimicirea care stă să vină... povestea înfricoşătoare care spune că Cel Preaînalt va lăsa pământul să răbufnească? Ghinnah o privi aprig în ochi, vrând să se încredinţeze că Annah îi va spune tot adevărul.

Annah îşi alese cu grijă cuvintele.

— Da. Mie nu-mi place să mă gândesc la asta, dar când... sau dacă... această nimicire va veni, atunci nu voi avea de ales.

— Înseamnă că nici tu nu eşti pe deplin încredinţată că va veni! Ghinnah părea mulţumită.

— Să nu mă înţelegi greşit, o preveni Annah cu blândeţe. Am spus că nu-mi place să mă gândesc la asta... dar că n-o să mă împotrivesc când va veni.

— Aşadar, eu nu voi fi nevoită s-o cred până în clipa în care se va întâmpla. Mâhnită, Ghinnah adăugă: După câte se vede, am de ales să mă mărit cu un bărbat care nu vorbeşte niciodată şi crede într-o poveste străveche şi de necrezut sau să rămân cu familia unchiului meu ca să fur, să mint şi să înşel, nădăjduind că nu vom fi prinşi.

— Nu-ţi surâde niciuna dintre cele două, şopti Annah neliniştită. Îmi pare rău.

— Să nu-ţi pară! Nu vreau mila nimănui.

— Tot mai bună-i mila decât disprețul de care am avut eu parte vreme de douăzeci şi cinci de ani.

Mai îmbunată, Ghinnah îşi înalță capul.

— Recunosc că, pe lângă tine, eu am avut noroc. Anul trecut, înainte să ajung să locuiesc cu ai lui, unchiul a fost jefuit şi bătut în două rânduri. Iar Etsah e mereu cu frica în sân când călătorim. Dar eu n-am avut parte de nicio nenorocire, afară de moartea mamei. Uite! Ghinnah se îndreptă de spate. Se întoarce Qeb-al cu familia. Nu mă aşteptam să vină atât de repede înapoi.

— Mă duc să le dau de ştire soțului meu şi familiei lui, zise Annah ridicându-se în picioare. Negreşit, mama o să vrea să-i ospăteze.

Ghinnah se ridică, privind cum se apropie rubedeniile ei. Chipul îi păli.

— Qeb-al e furios, iar Pa-sak pare rănit.

Au fost necazuri în tabără, se dumiri Annah. *Cineva l-a altoit pe necioplitul de Pa-sak.* Speriată, se năpusti pe uşa colibei, cu podoabele de la gât zornăindu-i.

* * *

Încă fierbând de mânie, Yerakh intră în cortul lui Naham. Uriaşul ce prelucra fierul tocmai îşi mânca prânzul, apucând şi ducând la gură – cu mâinile sale imense şi păroase – turtele de semințe care-i plăceau nespus. Nevestele sale, Shuwa, Qetsiyah şi Haburah, trebăluiau prin preajmă; Naham le punea să aştepte până ce se sătura el mai întâi.

Văzându-l pe Yerakh, Naham îndesă în gură nişte turte şi grăi:

— Intră, frate. Apoi, întorcându-se spre neveste: Tu, tu şi tu, afară!

Femeile ieşiră tăcute. Numai Haburah cuteză să-şi ridice ochii către Yerakh. Era mai slabă şi mai tristă.

Yerakh îşi spuse în gând: *Trebuia să i-o fi dat lui Naham încă şi mai demult.* După ce ieşiră, Yerakh se aşeză lângă Naham.

Aruncându-i o turtă moale, Naham îi zise:

— Mănâncă! Parcă ai fi bolnav. Nevastă-ta n-are grijă de tine?

Nesocotind întrebarea, Yerakh îl întrebă cu glas scăzut:

— Ai spus cuiva despre locul în care l-am îngropat pe Gammad?

Cu gura plină, Naham se întinse după o cupă cu suc.

— Nu. Nici nu m-am mai gândit la asta din noaptea aceea. De ce întrebi?

— Mai ştie şi altcineva.

Naham înghiţi şi se şterse la gură cu dosul palmei lui uriaşe.

— Cu neputinţă! Cine? E cineva pe care vrei să-l ucid?

Oare vreau s-o ucidă pe Annah-care-nu-mai-e-Annah? Yerakh stătea în cumpănă. Îşi amintea puterea prezenţei care o împresura. Luptând să ia o hotărâre, se holba la încheieturile degetelor, care îi erau zdrelite de cum îl lovise pe acel străin neobrăzat, Pa-sak. În cele din urmă, oftă şi zise:

— Nu. Încă nu.

Acea Annah-care-nu-mai-e-Annah era mult mai înfricoşătoare decât Nachash. Dacă ar încerca s-o ucidă sau să pună să fie ucisă, ar putea să-l blesteme ca să moară pe loc. *Deja sunt blestemat,* îşi aduse el aminte. *Ar trebui s-o înduplec să-şi ia vorba înapoi. Dar oare cum?*

Capitolul 17

Annah ieşi repede din cort ca să stea cu Ghinnah, lângă carul negustorului. Qeb-al îşi lăsă povara şi urlă la Ghinnah, în vreme ce se apropia.

— Din ziua în care te-am luat în grija mea mi-ai adus numai nenorociri! Eşti un blestem pe capul meu! Împingând-o spre roata carului, îi strigă: Pentru că te-ai împrietenit cu femeia asta neghioabă şi cu familia ei de smintiţi, uită-te ce i-a făcut fratele ei fiului meu!

Ochii lui Pa-sak erau închişi, de umflaţi ce erau. Avea buzele sparte şi dinţii însângeraţi. Cu chipul scăldat în lacrimi, Etsah îl ţinea de mână şi îl conducea. Sayir, băiatul cel mic, o pironea cu privirea pe Ghinnah.

Mâniată, Annah întinse mâna între Qeb-al şi Ghinnah.

— Dacă te înfurii, atunci pe mine trebuie să fii furios. Ghinnah nu are nicio treabă cu nesăbuinţa fratelui meu.

— Tu, bolborosi Qeb-al, roşu de mânie. Am mâncat la masă cu familia soţului tău. Ar fi trebuit să mă previi cu privire la fratele tău şi la cei din tabăra aia.

— Şi m-ai fi ascultat? îl înfruntă Annah, luptând să nu ridice glasul. Sunt încredințată că mi-ai fi disprețuit sfaturile.

Între timp, Noe, Sem, Iafet şi Ham ieşiseră şi îl înconjuraseră pe îndârjitul Qeb-al. Cu glas domol, Noe luă cuvântul:

— O să te despăgubim pentru rănile fiului tău. Spune-ne ce socoteşti că ar fi drept să-ți dăm.

Spumegând de furie, Qeb-al arătă cu degetul spre Ghinnah, care stătea tăcută la o parte:

— Scăpați-mă de pacostea asta. Dă-o de nevastă vreunuia dintre fiii tăi, sau alung-o de pe pământurile tale, cum doreşti. Nu vreau nimic altceva!

— Vom face întocmai cum hotărăşte Ghinnah, zise cu glas scăzut Naomi, din spatele lui Noe. Dacă se învoieşte, Ghinnah poate să fie nevasta fiului meu celui mare.

— De la mine nu capătă nicio zestre, îi preveni Qeb-al. Mai ales după ce a pățit fiul meu!

— Nici n-o să cerem zestre, se învoi Naomi.

— Iar dacă hotărăşte să se căsătorească cu fiul meu, adăugă Noe, am să-ți plătesc despăgubiri pentru rănile fiului tău.

În timpul acestei discuții, Annah băgă de seamă că Ghinnah îi privi, pe rând, mai întâi pe ea, apoi pe Noe, iar la urmă pe Iafet. *I se pare că nu are de ales*, pricepu Annah.

Cu fruntea plecată, Ghinnah trecu prin spatele lui Noe, Naomi şi Sem, oprindu-se lângă Iafet.

Vădit stânjenit, Iafet îşi drese glasul:

— Dacă te învoieşti să îmi fii nevastă, Ghinnah, eu şi părinții mei vom face tot ce ne stă în puteri să te ajutăm.

Ridicându-şi privirea din pământ, Ghinnah îl întrebă:

— Dacă voi fi nevasta ta, ai să mă alungi sau ai să mă izgoneşti de la tine vreodată?

— Nu. Iafet părea lovit în moalele capului. Dacă te măriți cu mine, cum aş putea să te izgonesc? Orice s-ar întâmpla, n-am să te alung niciodată.

Ghinnah îl privi stăruitor, o clipă plină, apoi întinse mâna. Iafet surâse. Era, după părerea lui Annah, aproape la fel de chipeş precum Sem. Apucând-o de mână pe Ghinnah, Iafet i se adresă lui Qeb-al care încă fierbea:

— Îți propun acelaşi târg pe care l-a făcut şi fratele meu pentru soția lui: cinci sute de oi şi jumătate din bucatele mele după recolta de anul trecut. Toate sunt deja cântărite şi pregătite, dacă te învoieşti.

— Pe lângă asta, adăugă Naomi, după cum am cerut şi pentru Ma'adannah, trebuie să te învoieşti ca Ghinnah să ia cu ea numai cât poate să ducă în brațe. Nimic altceva.

Qeb-al îl privea pe Iafet ca pe un țicnit.

— Vrei să-mi dai cinci sute de oi?

— Şi jumătate din bucate, îi aminti Iafet. Şi cum spunea mama, fata trebuie să ia doar ceea ce poate cără singură în brațe.

Etsah se încruntă.

— Cum adică „doar ceea ce poate cără singură în brațe"?

— Ține-ți gura, o repezi Qeb-al. Apoi se întoarse către Iafet şi zise: Mă învoiesc. Deja vă țineți de mână, aşa că a ta să fie. Să trăiți mult şi să aveți o liotă de fii. Acum, dă-mi oile şi bucatele.

— Annah. Ghinnah lăsă mâna lui Iafet şi se apropie pe furiş de Annah, şoptindu-i: Tu ce ai luat cu tine când ai plecat de acasă?

— Una dintre cele mai bune haine ale mamei, podoabele ei de păr şi uneltele tatălui meu.

Ghinnah chicoti pe înfundate, apucând-o pe Annah de mână.

— Am nevoie de ajutorul tău.

— Dar eu nu pot să te ajut la cărat.

— Aşa e, însă poți să-mi încarci mie brațele.

Pornind către carul lui Qeb-al, Ghinnah desfăcu acoperitoarea din piele.

Qeb-al se împotrivi.

— Ce faci?

— Îmi împlinesc partea mea din învoială, răspunse Ghinnah țanțoș. Iau cât pot duce în brațe. Annah, ține-le tu până ce isprăvesc eu.

Scotocind printre mărfurile din car, Ghinnah scoase o cutiuță roşie.

Etsah scrâşni:

— Nu poți să iei cutia aia!

— Voi ați luat-o din casa tatălui meu, i-o întoarse Ghinnah. Nu iau decât ceea ce mi s-ar fi cuvenit mie după moartea lui.

După aceea, Ghinnah mai scoase o cutie şi mai mică, cu lucrătură şi mai fină. Qeb-al se holbă la cutie, dar, cum Iafet, Sem şi Ham se apropiaseră, negustătorul tăcu mâlc. Annah îşi muşca buzele, ca să nu râdă.

Ghinnah o îmboldi nerăbdătoare pe Annah:

— Ma'adannah, ia şi asta. Cotrobăind, mai scoase încă o cutie, mai mare, de această dată. Strădaniile o făcură să asude.

— N-ai cum să cari toate alea, îi zise Qeb-al plin de sine. Iar dacă scapi ceva pe jos, e al meu.

— O să vezi cât sunt în stare să car, îi răspunse Ghinnah cu aceeaşi țâfnă, făcând ochii mari. Chiar dacă o să-mi rupă mâinile, tot o să iau ce a fost al părinților mei.

Sări din car, cu fața spre cort. Luă în brațe cutia cea mai mare, după care zise:

— Ma'adannah, dă-mi mai întâi cutia aia, iar la urmă pe cea mică.

Are să le scape, căci sunt prea grele. Dar Annah îi făcu pe plac.

Luptând să nu scape cutiile, Ghinnah gâfâi:

— Le pot duce, dar nu mai văd nimic de ele.

— Mergi drept înainte, o povățui Annah. O să-ți spun eu când trebuie să coteşti.

Ghinnah se opinti să păşească, asudând, urmată de Iafet.

— Nu-ți este îngăduit s-o ajuți, țipă Qeb-al. Iar dacă le scapă, sunt ale mele!

— Dacă le scapă, atunci poate încerca să care numai două, răspunse Ham, zeflemitor cum îi era firea.

— Întoarce-te! îi porunci Annah, când Ghinnah ajunse la colțul colibei. Ghinnah se supuse orbește, cu râuri de sudoare pe față.

— Să nu cutezi! zise Sem cu asprime. Annah îl văzu cum îi taie calea lui Saiyr, fiul cel mic, care încercase, pesemne, să o împiedice pe Ghinnah.

Ghinnah începu să se clatine.

— Mai fă trei pași, după care trebuie să te întorci, îi spuse Iafet. Fata icni, făcu cei trei pași, se întoarse și aruncă toate cele trei cutii în colibă, prăbușindu-se peste ele. Iafet se repezi s-o ajute, urmat de Annah. O sprijinir să se ridice.

— Te-ai lovit? o întrebă Annah.

Cu glas stins, Ghinnah răspunse:

— Mă doare... tot trupul.

— Pesemne că te-ai ologit, îi aruncă Qeb-al, ca și când ar fi nădăjduit să aibă dreptate.

Iafet îl pironi pe negustătorul furios cu o privire piezișă și îi zise molcom:

— Ia-ți carul și boii și vino în spatele colibei. O să-ți aducem bucatele și oile, ca să poți s-o iei din loc numaidecât.

În vreme ce Iafet îl conducea pe Qeb-al și pe ai lui, Annah auzi un ciocănit sâcâitor de după perdeaua lui Metusalem. *S-a trezit*, se dumiri ea, *și o fi îngrijorat*. Porni spre mindirul lui ca să-l liniștească, dar Noe i-o luă înainte.

— Nu-ți face griji, fiica mea. Mă duc eu să vorbesc cu el. Tu rămâi cu sora ta.

Ghinnah mi-e de-acum soră, se gândi încântată Annah.

— Annah, Naomi îi întinse o sticluță cu alifie. Ține, asta ar trebui să-i mai aline durerile lui Ghinnah. Și o să fierb niște ierburi. După care adăugă cu părere de rău: Mâine n-o să fie în stare să se miște.

Ghinnah se văită:

— Cred că deja nu mă mai pot mişca. Dar surâse şi îi şopti lui Annah: Şi totuşi soţul meu vorbeşte.

— Numai când socoteşte el că are rost, încuviinţă Annah.

— Ei bine, mă bucur că a socotit că are rost să-l facă pe Qeb-al să plece. Iar Etsah ar trebui să fie fericită, căci mereu şi-a dorit să se aşeze la casa ei, să lucreze pământul şi să crească oi. Dar va fi nevoie să-i silească pe Pa-sak şi pe Saiyr să pună mâna să-i ajute. Tresări. Au, gâtul meu!

— Şi braţele, şi picioarele, şi mintea, sunt încredinţată, o dojeni Annah blând, frecând-o pe braţe şi pe gât cu uleiul înmiresmat. Nu trebuia să cari toate cutiile alea. Erau prea grele pentru tine.

— Dar a meritat suferinţa, zise Ghinnah, luând nişte ulei şi frecându-şi umerii cu el. În cutiile alea sunt veşmintele mamei, podoabele ei, greutăţile pentru ţesut şi nestematele tatălui meu.

— Greutăţi pentru ţesut?

— Mama ţesea veşminte pentru bogaţii din cetate care erau mult prea avuţi ca să umble în haine din piei de animale, ca noi, cei de rând. Greutăţile pentru ţesut ţineau firele întinse la poalele războiului. De la moartea mamei n-au mai fost folosite. Etsah ar fi vrut să înveţe să ţească, dar ar fi fost de neîndurat pentru ea să înveţe de la mine.

— Dar nestematele alea ce sunt?

Muşcându-şi buzele, Ghinnah îşi frecă şi picioarele cu ulei.

— Sunt ca focul rece... o mare taină. Tata nu m-a lăsat niciodată să le ating.

— Foc rece? întrebă Naomi, cu îndoială în glas, întinzându-i lui Ghinnah un potir cu ierburi fierte, aburinde.

— O să vi le arăt, se oferi Ghinnah, întinzându-se trudnic către cutia cea mai mică şi mai migălos lucrată.

— Lasă, poţi să ni le arăţi mai târziu, îi spuse Naomi răspicat. Bea fiertura pe care ţi-am dat-o. În răstimp, eu pregătesc prânzul.

Între timp, Noe îl scosese pe Metusalem de după despărţitoare. Bătrânul era foarte vioi şi o privea pe Ghinnah:

— Ştiam eu că n-are să mai plece, şopti el triumfător şi mulţumit de sine.

Îndată, Annah pregăti nişte perne şi pături pentru ca bătrânul să stea cât mai tihnit.

Noe o întâmpină cu un surâs.

— Mulţumesc, fiica mea.

Neputând să întoarcă nici măcar capul, Ghinnah se târî pe o rogojină şi se prăbuşi acolo. Mirosea a ulei înmiresmat, de-abia se putea mişca, însă ochii ei străluceau. Îi plăcea să stea în preajma lui Metusalem. Ori de câte ori vorbea bătrânul, ea îi sorbea fiecare cuvânt. Annah era de părere că Ghinnah se obişnuia cu căsnicia şi cu noua ei familie.

Odihnindu-se pe locul cel mai de cinste, Metusalem ridică braţul său uscat către Ghinnah, cotcodăcind bucuros:

— Copila mea... acum o să-ţi povestesc. Pe când eram... cam de vârsta ta... tata m-a luat cu el într-o călătorie... ca să-l vedem pe tatăl nostru al tuturor. Pe vremea aceea... Străbunul nostru avea... vreo şapte sute de ani. Era mai bătrân cu şapte neamuri de oameni decât mine!

Ghinnah îl privea nedumerită pe Metusalem:

— Străbunul nostru, adică Cel Bătrân?

Oftând, Metusalem zise:

— Tu nu dai crezare... poveştilor din vechime. Tatăl tuturor părinţilor noştri... a fost făcut din ţărână, aproape de râu. Prima lui suflare de viaţă... a fost din suflarea Cuvântului... a Celui Preaînalt. Iar pielea lui... era ca a ta... şi avea obrajii rumeni... cu toate că era înaintat în vârstă. Se numea Adam... pentru că avea obrajii rumeni.

În timp ce o ajuta pe Naomi să pună blidele cu linte, pâini nedospite şi măsline, Annah asculta fermecată. Dornică să afle mai multe, întrebă:

— Dar pe Eva, pe soţia lui Adam, ai întâlnit-o?

— În carne şi oase. Metusalem oftă din nou, cu privirile pierdute în depărtări. Era... chiar şi la vârsta ei înaintată... cea mai chipeşă... şi mai plăcută dintre femei. Străbunul nostru o numea... Neastâmpărata... şi Dătătoare-de-Viaţă. Mai târziu... când ea s-a petrecut din această viaţă... nici el nu mai avea... niciun drag să trăiască. Într-o zi... a spus că e obosit. Şi a adormit... pentru că îi era dor de ea.

Cum Ghinnah se uita la el cu totul derutată, bătrânul zise:

— Nu mă crezi. Dar într-o bună zi... o să-ţi aduci aminte de cuvintele mele. Şi... ascultă-mă pe mine... e o bucurie să văd... culoarea pielii lui Adam... pe chipul tău.

Annah îngenunche lângă Ghinnah şi se apropie ca să-i şoptească la ureche:

— Acum îţi spui în gândul tău: *Familia soţului meu e mult mai sucită decât mă aşteptam.*

Nefiind în stare să întoarcă capul ca s-o privească pe Annah, Ghinnah făcu ochii mari, şoptind la rându-i:

— De unde ştii?

— Ştiu pentru că, răspunse Annah, şi eu am gândit la fel în cea dintâi dimineaţă petrecută aici, după ce am cercetat arca din spatele colibei.

Ghinnah îşi muşcă buzele, surprinsă şi şovăitoare. Încântată, Annah cugetă: *Pesemne că te întrebi dacă să crezi sau nu toate poveştile astea. Dar n-ai cuteza să-l faci mincinos pe Metusalem, nici măcar în mintea ta. Cred că vei ajunge să crezi, până la urmă, în Cel Preaînalt.* Surâzând, o ajută pe Naomi să pună masa.

* * *

— Pari tristă azi, îi zise Ghinnah lui Annah. Iar te gândeşti la fratele tău cel hain şi la familia ta?

— Nu. Annah îngenunche dinapoia lui Ghinnah ca să-i pieptene părul, căci pe fată încă o dureau braţele atât de tare, că nu şi le

putea duce la ceafă. Sunt dezamăgită. Sunt iar în perioada mea de necurăție și tare aș fi vrut să nu mai vină. Tânjesc să am un copil.

— Dar ești căsătorită de puțină vreme, îi aminti Ghinnah.

Annah suspină.

— Bănuiesc că sunt prea nerăbdătoare. Sunt încredințată că peste câțiva ani, o să ne smulgem părul din cap, căci pruncii noștri vor alerga de colo-colo, întrebându-ne tot felul de lucruri.

— Poate că pruncii *tăi* se vor purta așa, îi răspunse Ghinnah, prefăcându-se trufașă. Copiii mei vor sta tăcuți, ca tatăl lor. Vor fi desăvârșiți.

— Cu o mamă ca tine? o tachină Anna. Tare mă îndoiesc.

— Atunci o să-ți trimit și copiii mei să se joace cu ai tăi, așa încât să-ți smulgi numai tu părul și eu să pot sta liniștită.

— Puteți să-i trimiteți pe toți la mine, le înștiință Naomi, care se așezase lângă vatra pentru foc. Frământa aluat într-un vas de lemn, cu mâinile unse de ulei. O să-i învăț eu cum să se poarte cuviincios, după care vi-i trimit înapoi.

Annah îi răspunse soacrei sale cu un surâs:

— Așa zici acuma, dar parcă văd că o să-i răsfeți și pe urmă ni-i trimiți înapoi. În ochii lor, niciuna n-o să fim atât de bune precum bunica-Naomi.

— Mai vedem noi, îi surâse și Naomi. Va fi plăcut să țin iarăși un copilaș în brațe. Poate că la anul, pe vremea asta, amândouă o să aveți câte un copil.

— Poate, încuviință Annah. Își ațintі privirea la aluatul din mâinile lui Naomi. Mamă, după ce o ajut pe Ghinnah, m-aș bucura să fac eu turtele.

— Am și uitat că ți-am făgăduit... Naomi se opri și se întoarse.

Annah își ridică privirile spre ușa din spate, simțind că se apropie Noe, cu toate că încă nu intrase în colibă.

Avea brațele și chipul acoperite de sudoare și praf, de la munca câmpului. Se uită spre soția lui, ridicând cu subînțeles sprâncenele sure, după care se întoarse către Annah.

— Fiica mea, trebuie să te previn că sora ta – guraliva de Ayalah – vine să ne viziteze împreună cu Tsillah şi fiica ei, Taphaph.

Înăbuşindu-şi un oftat, Annah isprăvi de pieptănat părul lui Ghinnah. *Ayalah, Tsillah şi Taphaph! Oare ce altceva ar putea dori decât să aducă tulburare?* Îşi mută privirile înspăimântate de la Noe la Naomi.

— E îngăduit să le opresc să intre în colibă?

— Mai bine scoatem rogojinile afară, fu de părere Naomi. Aşa nu vor putea să-l tulbure pe străbunul nostru. Iar de data aceasta le vom pune înainte numai turte şi apă. M-am săturat de femeile astea. Nu se vor schimba niciodată.

— Se poate să le cunosc şi eu? întrebă Ghinnah, iar curiozitatea părea să-i fie mai mare decât suferinţa.

Annah se ridică să care rogojinile.

— Poţi să umbli până acolo?

— Ca să nu pierd prilejul să-ţi cunosc surorile, am să-mi dau silinţa, o încredinţă Ghinnah.

— Vor ajunge curând, le preveni Noe.

Annah cără de zor câteva rogojini afară, aşezându-le lângă peretele de răsărit al colibei. Ghinnah o urmă încet, ţinând un potir cu apă. După ce Annah puse rogojinile cum trebuie şi o ajută pe Ghinnah să se aşeze, Naomi li se alătură cu şase coşuri de turte şi şase potire cu apă. Mulţumită, Annah porni pe cărare să-şi întâmpine oaspeţii.

Ayalah venea în frunte, cu chipul ei frumos şi viclean radiind. Era plină de sine.

— N-avem de gând să stăm, Annah! o înştiinţă ea. Vreau să zic, Ma'adannah.

Annah întinse mâinile să-şi întâmpine cum se cuvine, dar fără prea multă căldură, sora. Pe urmă, se întoarse către Tsillah şi Taphaph, care se ţineau la oarecare depărtare. Tsillah era la fel de trufaşă ca întotdeauna, însă Taphaph părea îmbătrânită, obosită şi vânătă la ochi, iar părul ei strălucitor era acum adunat

şi ascuns sub podoabe de aur. În mâini, Taphaph ţinea un pachetel învelit în piele.

— Ia vezi, pufni Tsillah, înghiontindu-şi fiica. Nu ţi-am spus eu? Făptura-Annah este mult mai frumoasă decât Parah şi Haburah, acum că i-a venit mintea la cap.

Mulţumesc, Tsillah, zise Annah în gând, fără răutate. Le făcu o plecăciune cuviincioasă.

— Vreţi să staţi cu noi să mâncaţi şi să beţi câte ceva?

— Nu, răspunse Taphaph îndată. Nu stăm. Soţul meu ne aşteaptă să ne întoarcem în tabără. Se opri, şovăind.

Viaţa alături de Yerakh nu ţi-a adus împlinirea nădăjduită, îi spuse Annah lui Taphaph, în gând, zărindu-i umbrele din privire.

Păşind ţeapănă, Taphaph întinse pachetul învelit în piele. Luându-şi rolul de mijlocitor, Ayalah îl luă şi i-l dădu lui Annah.

Cântărindu-l, Annah pricepu îndată că era o bucată de aur curat.

Taphaph îşi drese glasul:

— Yerakh vrea să fie pace în familie. Ştie că ai uneltele tatălui tău şi zice că poţi să le păstrezi. N-o să mai vină niciodată să te caute. Însă vrea să ridici blestemul pe care l-ai aruncat asupra lui.

Annah privi la pachetul ce-l ţinea în mâini. Yerakh trebuie că era înspăimântat de moarte, dacă fusese gata să lase şi uneltele şi să adauge atâta aur. Răspunse cu multă blândeţe:

— Spune-i soţului tău că mi-e milă de voi de amândoi. Dar blestemul a căzut asupra lui după ce l-a ucis pe tata. Pământul nu era menit să primească astfel de fapte mârşave.

Taphaph părea deznădăjduită şi avea ochii plini de lacrimi.

— Te rog! De când i-ai vorbit, soţul meu nu-şi mai vine în fire! Stă pierdut... cuprins de deznădejde. Şi...

Cum Taphaph nu mai fu în stare să zică nimic, Annah spuse:

— Te-a bătut.

Cealaltă femeie încuviinţă în tăcere.

Annah oftă.

— Nu pot face nimic. Yerakh e cel care...

— Mai bine zis, nu vrei să faci nimic, izbucni Taphaph. Tu eşti cea care a rostit blestemul!

— Yerakh însuşi şi-a atras acest blestem. Eu n-am făcut decât să-l pun în cuvinte.

— Şi atunci ce poate face ca să scape de sub acest blestem? se tângui Taphaph. Vreau să fie iarăşi ca înainte.

— Yerakh trebuie să se învoiască să se facă dreptate pentru moartea tatălui său, pentru cea a lui Gammad şi a altora.

— Vrei să spui că ar trebui să-şi ia viaţa? zise Taphaph, nevenindu-i să creadă.

— Ar trebui să recunoască că a săvârşit răul şi să se lase să fie judecat.

— Ştii că nu poate să facă aşa ceva.

— Ştiu că nu *vrea,* încuviinţă Annah. Îi întinse aurul lui Taphaph. Nu l-a ajutat la nimic pe Yerakh. Du-i-l înapoi.

Taphaph se feri înfricoşată.

— Nu, nu pot să i-l duc înapoi. O să se înfurie destul când va auzi ce ai zis.

— Atunci spune-i totul de faţă cu mai mulţi martori, o îndemnă Annah. Pe urmă fereşte-te din calea lui până se linişteşte.

— Nu, nu vreau să mai aud nimic de la tine... deja mi-ai făcut destul rău! Acoperindu-şi urechile, Taphaph porni în fugă spre râu.

Dezgustată, Tsillah scuipă către Annah.

— Mi-ai blestemat fiica să fie stearpă!

Annah rămase tăcută, în vreme ce Tsillah îşi luă tălpăşiţa. N-ar fi putut să le spună ce le-ar fi plăcut lor să audă, căci ar fi însemnat să le mintă.

Ayalah mai zăbovea, surâzând stânjenită.

— E bine că ai sfătuit-o să-i vorbească lui Yerakh de faţă cu mai mulţi martori, Ma'adannah, dar mă îndoiesc că Taphaph te va asculta.

— Înduplec-o tu, o îndemnă Annah pe sora ei. Altminteri, vei avea şi tu o parte de vină, dacă va fi ucisă.

Ayalah făcu ochii mari, nemulțumită.

— De ce să fiu de vină? Nu pot să-l țin eu în frâu pe Yerakh când se mânie. Bucură-te de aurul ăsta, Ma'adannah. Cred că pentru Yerakh a fost ca şi când şi-ar fi scos măruntaiele ca să ți le dea ție. Poate că ne-om mai vedea, soră dragă, poate că nu. Pe curând!

Făcând nepăsătoare cu mâna, Ayalah le urmă pe Tsillah şi pe Taphaph pe cărarea care trecea printre copaci şi mergea spre râu.

Annah simțea o durere cruntă în stomac. *Oare de ce am crezut că voi scăpa aşa uşor de Yerakh şi de ceilalți? Ce proastă sunt! Ah, Preaînalte, acum ce-o să se întâmple?* Privi în urma lui Tsillah, Taphaph şi a surorii ei până ce copacii le feriră vederii. Apoi se întoarse în coliba lui Noe.

Capitolul 18

Aşezată pe o rogojină de ierburi împletite, în bătaia soarelui care lumina spatele colibei, Annah o asculta pe Ghinnah fredonând, în vreme ce sortau o grămăjoară de fructe cu coajă moale, de culoare albăstriu-violet. Ghinnah arăta mai bine azi; se mişca cu mai multă uşurinţă, iar de dureri de spate sau de gât nu se mai plânsese toată dimineaţa. Însă ceea ce o bucura pe Annah cel mai mult era fericirea vădită a lui Ghinnah. Prefăcându-se nemulţumită, Annah zise:

— Ce faci atâta gălăgie? Ar trebui să suferi, că doar te-ai măritat cu un mutălău.

Surprinsă, Ghinnah ridică privirea, după care surâse.

— Mă sâcâi! Dar, Annah, te rog să nu-i spui vreodată că l-am făcut mutălău, sigur nu i-ar plăcea. Pe lângă asta, la cum mă priveşte, nici nu-i nevoie de cuvinte.

— Deci te bucuri că ai rămas?

— Cred că da, încuviinţă Ghinnah, îmbujorându-se.

Acum sigur e cu gândul la Iafet, îşi spuse Annah. Dregându-şi glasul, zise:

— După ce terminăm aici, ar trebui să mergem să ne îmbăiem. După aceea eu o s-o ajut pe mama să gătească cina, iar tu o să ai puțin timp liber, că acum tu ești mireasa. Am crezut că Iafet n-o să isprăvească niciodată coliba voastră.

— A lucrat cu multă grijă; totul trebuie să fie fără cusur, zise Ghinnah, apărându-l sfioasă.

— Sunt încredințată că așa va fi. Annah se opri, simțind că se apropie cineva. *Sem,* își spuse ea, ridicându-se nerăbdătoare. El se opri la colțul colibei, istovit și cu părul vâlvoi, căci tocmai se întorcea după noaptea lui de strajă la turme.

Sem îi aruncă un surâs plin de prețuire, cu toate că ochii lui îi spuneau: *Trebuie să-ți vorbesc.*

— Așteaptă-mă, mă întorc îndată, îi spuse Annah lui Ghinnah.

— Dacă soțul meu are să mă privească vreodată în felul acesta, *eu nu* m-aș mai întoarce, răspunse Ghinnah poznașă. Voiam numai să știi.

— O să țin minte. Annah porni grăbită spre soțul ei, care o conduse lângă peretele de apus al colibei, unde nu-i vedea Ghinnah.

— Sunt obosit, flămând și murdar, dar trebuie să aflu două lucruri, îi șopti Sem, desfătându-și privirea cu ea. Prima întrebare: ai să rămâi aici și peste noapte?

Încântată de gingășia soțului ei, Annah îl cuprinse pe după gât:

— Nu, o să vin cu tine de îndată ce se termină sărbătoarea mirilor și pleacă ei. Zilele mele de necurăție s-au isprăvit pe luna asta.

Chipul lui Sem se îmbună.

— Nu-ți face griji, draga mea, or să vină și copiii în curând. Până atunci, ne ținem unul altuia de urât. Se aplecă și o sărută pe obraz, apoi pe gât.

Annah suspină.

— Spune-mi, până nu uităm, care era cea de-a doua întrebare?

Sem se opri fără tragere de inimă, încercând să-și aducă aminte.

— Iafet voia să ştie dacă Ghinnah are nevoie de ceva anume în coliba lor, ca să-i poată duce. Unelte, candele, cutii. Se teme să nu uite ceva.

Annah îi fură un sărut scurt de pe buze.

— Aşteaptă că mă duc s-o întreb.

Sortând de zor fructele, Ghinnah începu să râdă auzind întrebarea.

— Spune-i soţului tău să-i spună soţului meu să nu-şi facă griji. O să-mi iau eu mai târziu câteva lucruşoare, căci nu plecăm în lumea largă.

Annah îl înştiinţă pe soţul ei, apoi întrebă:

— N-ai de gând să dormi puţin?

— După ce mă spăl şi mănânc, încuviinţă el. Mai dă-mi o sărutare şi pe urmă o să plec. Iafet mă aşteaptă să-l ajut. La prânz nu venim, dar ne vedem diseară.

După ce plecă Sem, Annah se întoarse lângă Ghinnah să termine de sortat fructele. După un moment de tăcere, Ghinnah luă cuvântul:

— M-am tot gândit... Qeb-al şi Etsah au luat aurul mamei şi au plătit cu el o datorie pe care o aveau. Ai putea să-mi faci tu alte podoabe de păr? Sunt gata să-ţi plătesc pentru osteneală... Şovăind şi frământându-se, cuvintele i se stinseră pe buze...

— Spuneai că mama ta ştia să ţească, cugetă Annah cu glas tare. M-aş bucura să-ţi fac în dar podoabele pentru păr. Dar o să mă înveţi cândva, mai târziu, să ţes? Niciuna dintre femeile din tabără nu se pricepea la aşa ceva. Era mult mai la îndemână să ne îmbrăcăm cu straie din bucăţi de piele prinse laolaltă.

Ghinnah se lumină la faţă.

— Cu plăcere! Am să te învăţ tot ce ştiu.

— Ştiu să torc fire din lujerii unor plante... Annah se opri, înfiorându-se, căci pământul se cutremură sub ele.

— Vai, nu! țipă Ghinnah speriată. Un vaier răscolitor părea să urce din pământ către cer; amândouă priviră în sus, pe urma răsunetului acelui vaier.

Parcă ar fi plânsetul ce însoțește fiorul morții, cugetă Annah îngrozită. În minte îi răsăriră, în chip ciudat, zvârcolirile mamei sale dinainte de moarte. Cum cutremurul se înteți, Ghinnah țipă și se înghesui în Annah. Cuprinzând-o ocrotitor, ca pe un copil, Annah văzu că toate lucrurile se zguduiau și se cutremurau ametitor. Apoi, la fel de neașteptat precum se pornise, cutremurul se opri.

Înghițind în sec, Ghinnah urlă:

— N-o să mă pot obișnui niciodată cu cutremurele! Le urăsc!

— Acum s-a oprit, o liniști Annah. Nu mai suntem în primejdie.

— Cum poți fi atât de liniștită? o întrebă Ghinnah ridicându-se, aproape mânioasă. Cum poți sta și să te porți de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic?

— Nu mă prefac că nu s-ar fi întâmplat nimic; cutremurele sunt semne care îi previn pe ceilalți că urmează o nenorocire. Acesta e doar începutul, Ghinnah. Și mie îmi era la fel de frică precum ție. Dar acum că știu de ce se cutremură pământul, nu mă mai tem.

— Iarăși tu cu Cel Preaînalt, bombăni Ghinnah, ștergându-se la ochi. Știu! Nu-mi mai spune nimic... nici nu vreau să aud.

Annah ridică din umeri, încercând să nu ia în seamă furia lui Ghinnah.

— M-ai întrebat și ți-am răspuns. Data viitoare, Iafet va avea bucuria să te mângâie.

— Îmi pare rău, n-am vrut să te jignesc.

— Nu m-ai jignit. În orice caz, nu prea tare. Annah se încruntă și se puse să culeagă fructele care căzuseră din vas și se împrăștiaseră peste tot. În vreme ce Ghinnah se apucă s-o ajute, Naomi ieși din colibă și părea mulțumită.

— Străbunul nostru era treaz de data asta, Ma'adannah. Ultimele două dăți când i-am spus despre cutremure, nu ne-a dat

crezare, dar acum ne crede. Ghinnah, fata mea, lasă alea, le strâng eu. Mergeți să vă îmbăiați. Pe urmă, se întoarse ea surâzătoare spre Annah, am să te las să faci tu turtele. Am pus la încălzit pietrele în vatră, așa că nu zăbovi prea mult.

— Haidem la râu, o îndemnă Ghinnah pe Annah, ceva mai înveselită.

Annah șovăi, nevrând să meargă.

— Dacă vrei tu. Dar să știi că am întâlnit prea mulți oaspeți nepoftiți la râu.

Naomi râse.

— Ar trebui să te audă soțul tău. Ascultați-mă: mergeți în partea de miazănoapte, acolo de unde adunăm stuf. Nimeni din tabără nu se încumetă până acolo. Grăbiți-vă, altfel fac turtele fără voi.

* * *

Yerakh înainta prin întuneric, cercetând umbrele și privind la licuricii care mișunau prin iarbă. Unii dintre cei din tabără prinseseră licuricii și îi închiseseră în niște cutii cu orificii, folosindu-i ca felinare.

N-am eu nevoie de licurici, își spuse Yerakh cu țâfnă. *Văd destul de bine.* Dar încetini pasul când se apropie de sălașul lui Nachash. Fără-ndoială, ea era înăuntru, simțindu-l că se apropie și desfătându-se lacomă pe seama fricii lui. *Ce n-aș da să-i pot frânge gâtul,* cugetă Yerakh. *Făptură scârnavă. Iar tovarășele ei nu sunt cu nimic mai bune. Dar trebuie să găsesc o cale să mă apăr de Annah-care-nu-mai-e-Annah.*

Yerakh fierbea, gândindu-se la bucata de aur ce strălucea în mâinile trădătoarei de Annah. *Trebuia s-o fi ucis în ziua în care l-am ucis pe tata. N-am crezut că ar fi în stare de ceva – o greșeală pe care n-am s-o mai fac.* Fără tragere de inimă, își târî picioarele, ajungând în preajma colibei lui Nachash. Văzu discul de bronz

atârnat între două prăjini şi toiagul subţire şi lucios sprijinit alături, şi se încruntă. *Dacă baba şi tovarăşele ei împuţite au puterile cu care se laudă, atunci n-ar trebui să fie nevoie să-i înştiinţez că am sosit, ci trebuie că ştiu deja.* Nesocotind toate rânduielile, intră în colibă şi se aşeză lângă vatra în care ardea focul.

Şoptitoarele se scărpinau prin veşmintele din piele, cu ochii la Yerakh, luându-şi locul lângă vatră. Nachash tăcea, legănându-se uşor sub mantia ei din piele cu însemne. Era mai slabă decât şi-o amintea, iar duhoarea ce o împrăştia era puternică şi înţepătoare, făcându-te să te gândeşti la hoituri în putrefacţie.

Ar fi de ajuns ca să atragă spre ea mâncătorii-de-stârvuri, cugetă Yerakh, strâmbând din nas.

Nachash se tulbură şi oftă. Fără să deschidă ochii, rosti cu glas hodorogit:

— Tu... bărbat sângeros, bărbat sângeros. Ne aducem aminte de tine. Ce cauţi la focul nostru?

Silindu-se, Yerakh zise cuviincios.

— Spune-mi, Nachash, cine este Vrăjmaşul tău?

Şoptitoarele se cutremurară şi duseră mâna la gură.

— A cutezat să întrebe... zise cea mai în vârstă dintre babe, legănându-se de-a stânga lui Nachash. Fără să plătească preţul... vrea să afle numele Vrăjmaşului.

— Bărbat sângeros, mârâi Nachash. Neobrăzat! Am putea să rostim numele Celui care ne stă împotrivă? Ai putea tu să-I ţii piept? Nu! Pufni zgomotos, dispreţuitor către foc. Te temi. Vrăjmaşul S-a ridicat împotriva ta. Dar ai fost prevenit. Sângele Îl strigă din ţărâna pământului, bărbat sângeros, bărbat sângeros! Tu!

Cea mai în vârstă dintre şoptitoare se văită ca de o durere, cu ochii strâns închişi.

— Prezenţa a fost aici în noaptea copilului. S-a ridicat şi împotriva noastră, ca împotriva ta, gata să-ţi ia viaţa.

— De unde ştii tu asta? o întrebă îngrozit Yerakh, gândindu-se că poate Taphaph sau vreo altă femeie din familia lui vorbise cu Nachash. Cine ți-a spus?

— Frica ta ne spune totul, grohăi cea mai în vârstă. Şi mânia Vrăjmaşului.

— Şi voi cum vă împotriviți acestui Vrăjmaş? întrebă Yerakh. Spuneți-mi.

Nachash îşi deschise pleoapele subțiri şi cafenii, lăsând să i se vadă albul ochilor. Chipul i se schimonosi de furie. Îi urlă cu glas batjocoritor:

— Să te împotriveşti? Nebunule! Pleacă! Tu, care vii cu mâna goală. Şi chiar dacă ai plăti, să te împotriveşti Vrăjmaşului... O cuprinse un fior, făcând-o să se cutremure întocmai ca pământul, în dimineața acelei zile. Dintr-odată, glăsui deznădăjduită: Noi nu Îi putem sta împotrivă. Ci doar Îl urâm. Ieşi. Lasă-ne cu focul nostru.

Ajuns afară, Yerakh îşi şterse fața, căci era lac de sudoare. *Noi nu Îi putem sta împotrivă. Ci doar Îl urâm.* Se cutremură de cuvintele lui Nachash, îngrozit de slăbiciunea pe care o trădau. *Dacă Nachash şi şoptitoarele ei nu sunt în stare nici măcar să rostească numele Vrăjmaşului, atunci cum aş putea scăpa eu de acest blestem? Simt cum îmi dă târcoale, gata să-mi curme viața.*

Neştiind ce-ar putea să mai facă, Yerakh se porni înapoi spre tabără. Către Taphaph care acum îl ura la fel de mult ca Iltani odinioară. Yerakh nu mai găsea nicio bucurie în viață, ceea ce era năucitor, căci acum avea în mâini tot ce râvnise. Nădăjduise să aibă parte de plăcerea căsniciei, de bucuria bogăției şi de pacea că a scăpat de Iltani şi de toată familia. În schimb, se simțea înşelat, ca şi când ar fi căpătat în locul unei cutii cu aur, una cu cenuşă.

* * *

Mânuind un ic de fier, Annah potrivi cu grijă talismanul de aur în formă, pe piatra ei de lucru lată şi largă. Când isprăvi, îşi întinse

oasele, cercetând poiana liniştită în care era aşezată coliba. Flori albe, albastre şi galben-aurii mărgineau luminişul. Sute de păsări cântau din copacii de primprejur. Era o dimineaţă minunată. *Nu e momentul să visez cu ochii deschişi. Nu mai e mult până la amiază. Sem are să se întoarcă după noaptea de strajă, iar mama Naomi mă aşteaptă la cortul ei. I-am făgăduit la Ghinnah că o să lucrez la podoabele ei.*

Cercetă podoabele strălucitoare în formă de petale de flori, înzestrate cu nişte găuri prin care treceau şireturile din piele, care se prindeau în păr. *Nu sunt la fel de iscusită ca tata sau ca Yerakh, însă cred că aş putea să fac ceva pe placul lui Ghinnah.*

Folosind un ciob de lut, Annah scrijeli pe masa de lucru conturul unui talisman de aur, după care îl mută şi scrijeli din nou şi tot aşa până ce desenă un şir de şapte talismane pe piatra de lucru. Mânuind cu grijă o daltă subţire din fier pe urmele rămase, se bucură să simtă iarăşi uneltele în palme.

Un fluierat îndepărtat o făcu să se oprească. Scuturându-şi aşchiile de piatră din poale, privi în direcţia din care se auzise zgomotul şi-i văzu venind pe Iafet, pe Ghinnah şi pe Ham.

— Am venit să te vedem, îi strigă Ghinnah. Dar dacă în sfârşit te-ai apucat să lucrezi, poate că ar fi mai bine să plecăm. Pesemne că în curând voi avea şi eu nişte podoabe de păr mai acătării, căci n-au trecut nici două săptămâni de când am vorbit despre asta.

— Ei, dragă surioară, n-am să te întreb pe unde mi-ai umblat în astea două săptămâni, i-o întoarse Annah veselă, bucuroasă să-i vadă pe toţi trei. Puse uneltele la o parte şi se ridică, dar ei nu ţinură cont de toate rânduielile, ci se aşezară, Ham la dreapta, Iafet şi Ghinnah la stânga.

— Ne-am gândit că poate te simţi cam singură, aşteptându-ţi soţul să vină de la turme, o lămuri Ghinnah. Nu că aş arde de nerăbdare să vină, căci atunci pleacă soţul meu în locul lui. Se sprijini de Iafet, oftând tristă.

— O să fii prea ocupată cu discuţiile şi hârjoana ca să-ţi mai fie dor şi de mine, zise Iafet, sărutându-i părul. Căsătoria cu

Ghinnah îl preschimbase pe Iafet într-un om mai vesel, vorbea mai mult, surâdea mai des şi chiar părea încântat că familia şi soţia îl tachinau.

— Ştii că tot o să-mi fie dor de tine... chiar în timp ce am să sporovăiesc şi să mă hârjonesc. Ghinnah îşi trecu degetele prin barba lui abia crescută, apoi îl trase uşor de cârlionţi, făcându-l să se strâmbe şi să-i scoată mâinile din părul lui.

— Uită-te la ei, îi zeflemi dezgustat Ham. Îţi vine să verşi; toată ziua se ţin de mână, se sărută, se uită unul la altul, de parcă noi nici n-am mai fi pe lume. Privind viclean spre Annah, adăugă: Sunt aproape la fel de bolnavi de dragoste precum fratele meu Sem şi nevastă-sa.

— Fie ca nevasta să te ţină sub papuc, îi aruncă Iafet cu blândeţe.

— Aşa să fie, se învoi Ghinnah, ridicându-şi bărbia. Ţine-ne şi tu hangul, Annah.

— Eu am treabă. Annah îşi luă uneltele, nădăjduind să nu fie silită să ia parte la discuţie şi să nu-l jignească pe Ham. Ea era de părere că Ham se simţea stingher, căci rămăsese singurul neînsurat dintre fraţi. Ca şi când i-ar fi preţuit tăcerea care îl scutea de ocări, Ham oftă adânc.

— S-a găsit cineva totuşi care nu ridică glasul împotriva mea! Nu că asta ar fi de vreun folos. Ham părea tulburat, iar colţurile gurii i se lăsară. La cât e mama de năzuroasă, mă îndoiesc că mă voi însura prea degrabă.

— A avut o mulţime de fete între care să aleagă, zise Ghinnah batjocoritoare. Cred că unchiul a spus tuturor, de aici până la marginile pământului, că familia voastră e gata să plătească pentru mireasă în loc să-i ceară zestre.

— E bine că îi trimite, băgă de seamă Iafet. Altfel n-am fi avut atâtea familii care să vrea să-şi dea fetele de nevastă lui Ham.

— Tocmai asta-i buba, bombăni Ham. Mama a văzut atâtea că a început să facă mofturi. Familia care a plecat ieri... fata era frumoasă foc.

— Era posacă, îi aminti Ghinnah. Ai fi zis că mai degrabă ar vrea să te muşte decât să te sărute. Cred că mama avea dreptate.

— Poate că i se trage şi de la faptul că niciuna dintre căsniciile noastre nu s-au încheiat după rânduielile obişnuite, zise Annah.

— Nici a mea nu va fi, având în vedere că eu voi plăti preţul miresei, se împotrivi Ham, culegând aşchii de piatră. Annah nu-l văzuse niciodată atât de mâhnit.

— Doar nu te apasă gândul că trebuie să plăteşti tu zestrea? îl întrebă Ghinnah, pălind şi tulburându-se.

Oftând, Ham dădu din cap.

— Nu, nici vorbă. Aş vrea numai să se isprăvească odată. Dar, la cum se poartă mama, nu cred că va lua o hotărâre luni de zile de acum înainte.

Iafet abătu vorba, uitându-se la uneltele lui Annah.

— Când erai în tabăra ta, ai învăţat cum se prelucrează şi cum se modelează şi alte metale?

— Am văzut nişte încercări de prelucrare a fierului şi a aramei, răspunse Annah nu foarte hotărâtă, dar, de obicei, mă feream de toţi cei din tabără. Eu am lucrat cel mai mult cu aur sau cu aliaj de aur şi cupru.

— Chiar şi aşa, ştii mai mult decât oricare dintre noi, zise Iafet cu glas scăzut. O mare parte din aceste cunoştinţe se vor pierde... Se opri, aducându-şi deodată aminte că pe Ghinnah o dezgustau discuţiile despre potopul prevestit.

Deja îl luase pe Iafet de mână, ca să-i abată atenţia în altă parte.

— Mama Naomi o să ne aştepte şi nu cred că am vrea să creadă că suntem uituci. Annah, vii şi tu cu noi la întoarcere?

Annah începu să-şi pună uneltele la loc în traista de piele.

— Da, însă am să duc şi astea cu mine, căci bucata de aur este la colibă. Poate că o să tai chiar în seara asta din bucata de aur şi am să-l încerc în foc.

Se încredinţă că îi lasă apă proaspătă şi de-ale gurii lui Sem în colibă, căci el avea să doarmă aici după masa de prânz. După

ce mai cugetă puțin, Annah deschise sipetul și scoase de acolo brățara căpătată de la Naomi. Tatăl lui Annah încrustase și dăltuise niște înfloriturigingașe de viță de vie și fructe. Se gândea că poate, cercetând aceste înfloriturii, îi va veni vreo idee pentru podoabele lui Ghinnah.

Annah își prinse brățara pe braț și ieși repede afară, gata de plecare. Iafet ținea în mână desaga cu unelte, vrând s-o care el. Annah surâse, mișcată de bunăvoința lui.

Ghinnah se uită cu admirație la brățara lui Annah.

— E minunată! Tatăl tău chiar a făcut-o înainte să te fi născut tu? Fără să-i dea lui Annah prilejul să răspundă, adăugă: Fac eu tot ce trebuie în locul tău diseară, numai să te apuci să lucrezi la podoabele mele.

Porniră la drum, Iafet și Ham în frunte, iar Annah și Ghinnah în urma lor, sporovăind pe cărarea dintre copaci. În vreme ce se apropiau de cort, Ham oftă dezgustat:

— Ia uite, altă familie pe care are s-o gonească mama.

Un car cu două roți era tras lângă colibă și păzit de un bărbat cu barba deasă, ce avea către două veacuri, pierdut în gândurile lui. Bărbatul îl privi cercetător pe Ham.

Vădit stânjenit, Ham îl îmboldi pe Iafet:

— Du-te tu să-l saluți, eu intru în casă.

Annah și Ghinnah îl urmară în tăcere pe Ham în colibă. Annah simțea privirile străinului și hotărî pe loc că nu îi place de el. Când ajunse în colibă, îi veni la nas mireasma turtelor proaspăt coapte și a fructelor fierte. Naomi stătea lângă vatră, după rânduială, însă le surâdea celor trei femei ce stăteau față în față cu ea.

Cea mai bătrână era zveltă, drăguță la chip și semeață, cu părul prins în cosițe și revărsându-i-se peste umeri. Era, fără-ndoială, mama fetelor care stăteau la stânga ei, căci și ele erau zvelte și aveau părul negru, cârlionțat, revărsat în valuri. Cea mai tânără și mai mărunțică era drăguță, dar fără astâmpăr. O tot înghiontea

şi ciupea pe sora ei mai mare, care îi tot dădea mâinile la o parte. În cele din urmă, mama le dojeni:

— Purtaţi-vă cum se cuvine. Mă faceţi de ruşine, amândouă!

Cea mai tânără strâmbă din nas şi privi ţintă la Annah, de parcă ar fi vrut să spună: *Cui îi pasă ce crede mama... eu fac ce-mi place mie.* Dar cea mai în vârstă îşi puse mâinile în poale şi ridică privirea spre acoperişul de stuf al colibei. În ciuda răcelii pe care o arăta, avea ochi strălucitori, sprâncene frumos arcuite, un nas delicat şi gura cu buze pline şi frumoase.

E mai frumoasă decât era Taphaph înainte să se mărite cu Yerakh, cugetă Annah cu uimire. Îngenunchind lângă Naomi, îl cercetă din priviri pe Ham. Acesta nu-şi lua ochi de la sora mai mare, vădit descumpănit.

Naomi se întinse şi îl scutură de mână pe Ham, ca să-l trezească.

— Ia loc, fiule. Şi tu, Ghinnah. Ma'adannah, Ce'appah şi fiicele ei, Tirtsah şi Hadarah vor rămâne la noi peste noapte.

Annah îl privi pieziş pe Ham. Se uita la Tirtsah, fiica mai mare, iar chipul i se întunecă. Mutându-şi privirea spre mama lui, strânse din buze, vrând negreşit să-i spună că are de gând să se răzvrătească dacă n-o acceptă nici pe această tânără. Naomi îi întoarse o privire la fel de aspră, cerându-i fără cuvinte să îşi păstreze cuviinţa. În cele din urmă, Ham îşi plecă privirea. Însă răzvrătirea îi rămase.

Capitolul 19

Mângâiată de soarele după-amiezii, Annah păşea prin iarbă, îndreptându-se către copacul cu fructe înmiresmate, urmată de flecara de Ghinnah şi ursuza Tirtsah. Fiecare avea în spinare câte un coş în care să adune fructele pe care le folosea Naomi să dea un gust aparte turtelor ei. După cum le ceruse soacra lor, trebuiau să caute orice alte fructe care dăduseră în pârgă. Puteau culege orice le poftea inima, căci, la cortul lui Noe, nu se risipea nimic. Pentru Annah însă, mult mai de preţ decât fructele era faptul că putea sta afară; nădăjduia să-şi poată limpezi gândurile muncind.

Neluând seama la sporovăiala lui Ghinnah, Annah alese o ramură ce sta să se frângă de încărcată ce era şi începu să culeagă fructele galbene şi cărnoase, mari cât o palmă. Ghinnah apucă o ramură de-a stânga lui Annah, iar Tirtsah se aşeză de-a dreapta. În vreme ce lucrau, Annah o privea cu coada ochiului pe Tirtsah. *O, Preaînalte, dacă aş şti ce e în mintea acestei femei. Mă nelinişteşte. Cred că nu vrea să aibă de-a face cu noi.*

De când plecaseră părinţii şi sora ei, cu două zile în urmă, era tăcută, nepăsătoare şi rece. Se purta cu toată cuviinţa faţă de

toți, trebăluia ziua întreagă și mânca și dormea ca orice om, însă nicio lacrimă, nicio umbră de tristețe, niciun râset și nici măcar o încercare de a intra în vorbă cu careva. *Da. Nu. Mulțumesc.*

— Ma'adannah! strigă Ghinnah enervată, aruncând spre Annah cu un fruct galben care, după ce se lovi de umărul ei, se sparse în două, dând la iveală sâmburele mare roșu-violet-brun.

— Ce dorești? întrebă Annah, întorcându-se nedumerită spre Ghinnah.

Ghinnah se uită la ea și repetă cu voioșie, dar rar, ca pentru un copil:

— Tocmai te-am întrebat dacă ai de gând să vorbești cu părinții soțului meu.

— Ce să vorbesc cu ei...?

— Despre pieptănatul oilor pentru a toarce fire de lână. N-ai ascultat nimic din ce ți-am zis! Doar n-ai început să semeni cu ea? Ghinnah făcu un semn cu capul spre Tirtsah. Ai de gând să te cufunzi iar în mutenie, Annah?

Annah își mușcă buzele, frământată.

— Ghinnah, îmi pare rău. Eram cu mintea în altă parte. Dar de ce ai nevoie să vorbesc eu în locul tău? Părinții soților noștri te ascultă și pe tine.

— Dar e mai de așteptat să ne dea încuviințarea lor dacă vorbim amândouă, stărui Ghinnah. Sau toate trei – deși se prea poate ca una dintre noi să nu se învoiască la asta. Se întoarse către Tirtsah... cam cu răceală: Ia spune-mi, Tirtsah – acum că suntem departe de colibă și putem vorbi fără oprelişti – așa tare ne urăști, că n-o să ne vorbești toată viața?

Oprindu-se un moment din cules, Tirtsah se uită la Ghinnah și la Annah. Cu un glas măsurat, întrebă:

— Și ce să zic?

— Orice pe lângă „da" și „nu", căci în ultimele zile n-ai rostit nimic în plus! strigă Ghinnah. Suntem chiar atât de nesuferite,

chiar atât de neînsemnate pe lângă tine încât nu meritäm tovărăşia ta?

Tirtsah se încruntă, dar îşi văzu mai departe de cules în tăcere. Ghinnah azvârli cu un fruct înspre Tirtsah, nimerind-o în mână.

— Ţine, îi aruncă ea. Acum ai un motiv întemeiat să mă urăşti. Fie că-ţi place, fie că nu, acum eşti legată de noi, soro!

— Ghinnah, zise Annah cu blândeţe, curmându-i şirul cu un cuvânt. După care se întoarse către Tirtsah şi zise: Înainte să mă căsătoresc, nu făceam decât să tac şi să-i urăsc pe cei din jurul meu. Dacă nu vorbeşti, Tirtsah, ai să mori de inimă rea.

Ochii lui Tirtsah se aprinseră, iar nările îi fremătau în vreme ce le privea aspru pe Annah şi pe Ghinnah. Cu glas tăios, întrebă:

— Iarăşi, ce să zic? Să spun că sunt fericită că mă aflu aici, în pustietate, departe de cetatea şi de prietenii mei? Ar trebui să fiu încântată că părinţii mei m-au dat în schimbul unor turme şi a unor grâne, plecând fără să-mi lase zestrea cuvenită?

În vreme ce Annah asculta încremenită, Tirtsah adăugă:

— Vreţi să mă prefac bucuroasă că soţul meu m-a cumpărat ca să se folosească de mine? Nu, n-am să fac una ca asta! Se izbi în piept cu pumnul ei mic, încleştat. Cum aş putea să mă bucur? Ar trebui să pot ţine capul sus şi să spun că am adus ceva de preţ în casa asta... mai mult decât trupul meu şi un braţ de haine. În schimb, nu am nimic şi mi-e ruşine!

— Nu... nu ai de ce să te ruşinezi, scutură Annah din cap.

Tirtsah nu părea să audă.

— Cât despre voi... voi... sunteţi nebuni cu totul? Ce-i cu hidoşenia aia din spatele colibei? Acea „arcă"? Îmi pare că încă mai aud râsetele alor mei! E chiar mai bine că n-am să-mi mai văd prietenii niciodată; ar zice: „Sărmana de Tirtsah, care a fost vândută familiei unui nebun... ăia care au o arcă uriaşă în spatele colibei."

Începu să plângă, lacrimile brăzdându-i faţa. Îndurerată, Annah închise ochii, apoi se întoarse către Tirtsah, hotărâtă să se facă auzită.

— E vina mea, Tirtsah. Dacă vrei să dai vina pe cineva pentru nefericirea ta, atunci arunc-o asupra mea. Soțul meu a fost cel dintâi care și-a răscumpărat soția... pe mine. Era singura cale ca să mă poată elibera de familia mea.

În vreme ce Tirtsah o privea neîncrezătoare, Annah o lămuri:

— Când soțul meu s-a legat să-mi plătească zestrea, am fost la fel de răvășită ca tine. Dar îi eram și recunoscătoare; m-a iubit atât de mult încât a fost gata să-și dea jumătate din avere de dragul meu. Și, din credincioșie față de soțul meu, frații lui au făcut la fel pentru soțiile lor.

Tirtsah nu se lăsa înduplecată. Annah suspină.

— Tirtsah, fii încredințată că soțul tău nu te socotește o marfă cumpărată pentru buna lui plăcere. Eu și Ghinnah suntem prețuite și respectate de către soții și socrii noștri, după cum vei fi și tu. Te rog să mă asculți, îți repet, dacă vrei să dai vina pe cineva pentru nefericirea ta, atunci eu sunt de vină, nu soțul tău și părinții lui.

— Bănuiesc că o să-mi spui că și pentru arcă ești tot tu vinovată! zise Tirtsah zeflemitor, ca s-o întărâte. Dar înainte ca Annah să-i poată răspunde, Tirtsah adăugă: Nu, nu te osteni să-mi spui ce-i cu *aia*! Oricum nu s-ar schimba nimic... toți sunteți țicniți!

— Ei bine, o țintui Ghinnah cu privirea. Pari foarte stăpână pe tine! Atunci, ia spune-ne, ce ai de gând să faci? O să fugi?

— Unde m-aș putea duce? Tirtsah se șterse furioasă la ochi, apoi se apucă iarăși de cules, aruncând fructele peste umăr, în coș. Nu mă pot întoarce la părinții mei. Ei au fost bucuroși că m-au putut vinde. Să fi văzut privirile lor lacome când acel Qeb-al le-a spus că m-ar putea vinde pentru cinci sute de oi și un car de grâne. Sper ca, în drum spre casă, să piardă tot ce au dobândit.

Chicoti nervos, după care urmă:

— Nici nu le-a dat prin minte părinților mei că vor avea nevoie de ajutor la întoarcere cu toate bucatele și toate turmele. Iar *eu* n-aveam de gând să îi previn. Oricum, tata nu ia aminte

la spusele nimănui, ci face cum îl taie capul. Se întoarse către Ghinnah şi zise dispreţuitoare: O fi avut unchiul tău cinci sute de oi când a plecat de la cortul lui Noe, dar nu mai avea tot atâtea când a ajuns la noi acasă. Se lăuda că le-a dat pe mărfuri, dar eu cred că mintea ca să-şi acopere prostia că le-a pierdut.

— Aşa sper şi eu, zise Ghinnah uşurată. O lăsă în pace pe Tirtsah şi se întoarse să-şi vadă de cules.

Annah însă o cerceta pe Tirtsah în tăcere. Se vedea cât de colo că tânăra încă fierbea. Temându-se ca nu cumva Tirtsah să-şi reverse vreun torent de mânie şi dispreţ peste Noe şi Naomi, Annah zise:

— Tirtsah, te rog, nu vrei să ne dai o şansă să ne împrietenim? Ţi-ar fi mult mai uşor... şi nouă... dacă ne-ai îngădui să te înţelegem şi să te ajutăm.

Tirtsah rupse o rămurică din copac şi îşi strânse buzele, cu răzvrătire.

— Şi de ce v-ar păsa vouă? Nu sunteţi decât nişte străine şi n-am nevoie de grija voastră... nimănui nu i-a păsat vreodată de mine. Scutură hotărâtă din cap. Nu, n-am unde mă duce. Aşa că rămân să-i fiu soţie lui Ham. Nu mai contează. Glasul îi deveni ameninţător: Acum, daţi-mi pace!

— Cu dragă inimă, bombăni Ghinnah. Iar apoi îi zise lui Annah: Aşa arătam şi eu în ziua în care m-am învoit să mă căsătoresc cu Iafet?

— Nu te-a ţinut prea mult, îi şopti Annah. Dar mă tem că Tirtsah va fi mânioasă multă vreme de acum înainte.

Ah, Preaînalte, se rugă ea în gând, *ajută-ne să-i câştigăm dragostea înainte să ne distrugă cu ura ei.*

* * *

Bâjbâind prin beznă înainte de revărsatul zorilor, Annah aprinse o torţă de la jăraticul din vatra ce încă fumega în faţa

colibei. Ocrotind flăcăruia, o duse în colibă şi aprinse o candelă. Sem se trezi şi se frecă la ochi. Annah surâse cu drag când îl văzu. Stinse torţa şi, apucându-i mâna, se aşeză lângă soţul ei.

Pe jumătate adormit încă, el o strânse în braţe şi îi zise împleticit:

— Te-ai trezit înaintea mea?

— N-am dormit prea bine, îi mărturisi Annah, cuibărindu-se lângă umărul lui.

— Îhî, îi dădu el dreptate. Am văzut eu că erai cam tăcută aseară. Spune-mi ce ai pe suflet.

Proptindu-se într-un cot, Annah zise:

— Tirtsah ne urăşte. În ultimele patru zile, am încercat să pricep ce se întâmplă cu ea... şi s-o îmbunez. Dar pur şi simplu nu ne suferă.

Sem deschise ochii larg în lumina candelei, vrând parcă să înţeleagă mai bine.

— De unde ştii dacă nu vrea să vorbească nimic afară de „da" şi „nu"?

— Alaltăieri a vorbit mai mult de atât. A zis că disprețuieşte familia noastră. Iar ieri, când am fost la pieptănat oile, nu ne-a învrednicit nici măcar cu o privire. Mi-e groază să dau ochii cu ea astăzi.

Sem o strânse mai tare spre el, mângâind-o.

— Şi ce aveţi de făcut astăzi?

— Eu am să lucrez la podoabele pentru Ghinnah de dimineaţă, iar pe urmă o să mergem împreună la râu să spălăm lâna. Simţind că Sem e încordat, Annah se desprinse de el şi se ridică în şezut. Ghinnah stăruie că ar fi mai uşor să lucrăm la râu. Ştie că tu nu vrei să ne ştii pe-acolo, aşa că nu se va împotrivi dacă vom putea face treaba asta altundeva. Oricum, ne vom zori să terminăm cât mai repede şi să ne întoarcem la colibă. Făgăduiesc să fiu cu băgare de seamă. De fapt, cel mai tare mă tem acum de Tirtsah. Chiar mai tare decât de Yerakh sau de Naham.

Bombănind cu o oarecare lehamite, Sem se ridică, trecându-şi mâna prin părul des şi cârlionţat.

— Ce ne-a adus nestăpânirea lui Ham în familie? I-am auzit pe părinţi discutând după prima noapte pe care Tirtsah a petrecut-o în cort. Erau nemulţumiţi de răzvrătirea lui Ham, dar tata zicea că Ham trebuie să încerce pe pielea lui care sunt urmările faptelor sale şi să trăiască cu ele.

— Dar s-ar putea ca aceste urmări să ne atingă pe toţi.

— Aşa e, se învoi fără tragere de inimă Sem. Şi mă tem că această nestăpânire a lui îi va mânia atât de tare pe părinţii noştri, încât îl vor alunga.

— Mă rog să nu se întâmple una ca asta. Întinzându-se spre el, Annah îl sărută pe Sem pe buze, după care îi încolăci braţele în jurul trupului ei. Şi că tot veni vorba de rugăciuni, dacă mai zăbovim, o să pierdem revărsatul zorilor.

Din prima zi a căsniciei lor, îşi făcuseră un obicei să iasă pe câmpul din apropiere, să privească cerul care se lumina şi să asculte cântecele păsărelelor. Pentru Annah, era cel mai potrivit timp de rugăciune. Totul era liniştit şi plăcut în zori. Iar acum chiar avea nevoie de pace.

În timp ce ieşeau afară împreună, Annah întrebă:

— Şi cu Tirtsah ce să fac? Nu vreau să le spun părinţilor tăi. Ar putea să fie mai rău dacă află.

— Hai să avem răbdare şi să ne punem încrederea în Cel Preaînalt, zise încet Sem, luându-i mâna în vreme ce păşeau alături. Şi ai dreptate, nu le spune încă părinţilor mei. Cu toate că eu bănuiesc că deja i-au citit firea. Aproape că mă întreb dacă nu cumva Tirtsah a fost adusă înaintea lui Ham de către Vrăjmaş – de către duşmanul nostru, Şarpele.

Annah clipi tulburată. *Duhul Şarpelui – cel iubit de Nachash – încearcă să o folosească pe Tirtsah ca să ne dezbine.* Cutremurată, zise cu glas tare:

— Atunci Cel Preaînalt să Se lupte cu Vrăjmaşul şi cu Tirtsah... şi să ne ocrotească El de ura ei.

— După voia Lui, încuviinţă Sem. Dar nu trebuie să ne ferim de Tirtsah decât dacă ea ne va sili. De dragul lui Ham, sper să nu ajungem până acolo.

— Ai dreptate. Oftând, Annah se cuibări în braţele soţului ei, căci se opriseră să vadă primele zvâcniri ale zorilor.

Mai târziu, când soarele se sui pe cerul dimineţii, luminos şi cald, Annah privi în urma lui Sem, care plecă să-şi ajute tatăl în arcă; se duse şi ea să se apuce de podoabele pentru Ghinnah. Ghinnah voise un şirag de stele, în loc de flori, iar Annah răsuflase uşurată în sinea ei. Stelele nu cereau atâta pricepere, dar străluceau mult mai tare, luând vederea privitorilor. Ca să le poată face, crestase şase linii încrucişate pe piatra ei de lucru. Fiecare linie era mai subţire către centru şi se adâncea şi se lăţea către marginea talismanului.

Pentru a da formă talismanului, Annah aşeză un disc de aur bătut, cu o urechiuşă – tăiat din bucata trimisă de Yerakh – în forma din piatra de lucru. După care, apăsând cu cel mai uşor ciocan învelit în piele, lovi uşor cu un alt ciocan până ce aurul se potrivi în forma de piatră. Pe urmă, găuri urechiuşa discului şi îl modelă în aşa fel încât să se bălăngăne uşor în podoabele din părul lui Ghinnah.

Luând talismanul de pe piatră, Annah îl cercetă nemulţumită, cugetând în sinea ei: *Ar fi arătat mult mai bine dacă aş avea un cuptor de topit, cu burduf de suflat în foc şi unelte potrivite pentru a prelucra aurul topit. Atunci ar fi fost de ajuns să torn aurul în forma de piatră şi fiecare muchie ar fi ieşit fără cusur. Dar acum atâta pot face, iar Ghinnah va trebui să înţeleagă şi ea. Poate că am să-i încrustez ceva pe spatele talismanelor. Atunci ar arăta mai bine şi mai aproape de desăvârşire.*

Cu totul absorbită, continuă să lucreze încă mult şi bine, până când simţi că cineva se apropie de colibă. Erau cele două:

Ghinnah şi Tirtsah. Ghinnah căra două găleți pe care le bălăngănea în ritmul paşilor ei, iar Tirtsah o urma fără tragere de inimă, cărând patru legături pufoase de lână nespălată.

— Mi-ai terminat podoabele de păr? îi strigă Ghinnah.

Surâzând, Annah aşteptă până ce cumnatele ei ajunseră destul de aproape ca să nu fie nevoită să ridice glasul:

— Ai şapte talismane, Ghinnah, dar tu o să-mi spui dacă socoteşti că sunt gata sau nu.

— Nici nu-mi mai pasă cum arată, mi le pun în păr *îndată*.

— Aş vrea să mai dichisesc marginile şi să le mai încrustez ceva pe dos. Annah îi puse în palmă lui Ghinnah cele şapte discuri de aur strălucitor.

— Nu, zise Ghinnah ridicându-şi bărbia, încântată şi curioasă. Le iau acum şi n-o să ți le mai dau înapoi. După cât te cunosc, nici peste un an nu vei fi mulțumită de ele. Şi chiar şi atunci s-ar putea să te mai răzgândeşti. Poți să îți bați capul cu podoabele pentru Tirtsah, dacă vrea şi ea.

Annah o privi întrebătoare pe Tirtsah. Însă aceasta se întoarse în altă parte, tulburată. Ham trimisese vorbă la colibă seara trecută că nădăjduia să isprăvească sălaşul pentru Tirtsah până după-amiază. După cina de diseară, urma să o ia cu el pe Tirtsah. Simțind un fior de milă pentru tânăra nefericită, Annah zise:

— Dacă te gândeşti şi tu că ai vrea podoabe, poți să-mi spui. O să fac tot ce mă pricep pentru tine.

În timp ce Annah vorbea, Ghinnah se străduia să-şi prindă podoabele în păr cu nişte şnururi subțiri din piele neagră. După ce isprăvi, se ridică triumfătoare:

— Mătuşa mea – Etsah – s-ar sufoca de pizmă dacă m-ar vedea acum. Qeb-al i-a folosit aurul ca să-şi plătească un rămăşag pierdut. Mulțumesc, Annah!

Ghinnah o sărută pe obraz însuflețită, după care o îmbrățişă, zicând:

— Hai să spălăm lâna, apoi putem să ne hârjonim o vreme. Mama Naomi nu ne aşteaptă decât pe la prânz, aşa că avem timp berechet. Nu cumva mai ai şi tu o covată? Sau vreo legătură de curele ori piele netăbăcită?

Tirtsah porni în urma lor şi ieşiră din luminişul de lângă colibă. Sub îndrumarea lui Ghinnah, Annah culese fel de fel de plante pentru spălat în vreme ce treceau printre copăceii ce creşteau pe marginea râului. Când ajunseră, Annah băgă de seamă că Tirtsah o scruta cu privirea. *Oare ce o fi în mintea ta?* se întrebă Annah privindu-i faţa frumoasă, dar de piatră. *Tare aş vrea să ştiu.*

Ghinnah le spunea tot ce au de făcut, în vreme ce zdrobeau plantele de spălat, înmuiau lâna şi o spălau şi o limpezeau, lăsând-o pe urmă să se usuce atârnată pe fâşiile de piele aduse de Annah. Annah băgă de seamă că Tirtsah părea să muncească cot la cot cu ele cu destulă tragere de inimă, cu toate că nu voia să scoată niciun cuvânt.

Tocmai limpezeau şi ultima legătură de lână, când Annah îşi dădu seama că cineva le pândea dinspre copacii de dincolo de râu. Ghinnah şi Tirtsah priviră şi ele încruntate.

— Care te-ascunzi acolo? strigă Ghinnah, zădărâtă.

Annah cercetă malul. Nu erau prea departe de locul în care se scăldau şi munceau femeile şi copiii din aşezare. Dar cine şi-ar bate capul să se ascundă şi să şovăie în vreme ce le pândeşte? Drept răspuns la întrebarea ei nerostită, Tseb-iy ieşi de după copăceii de vizavi. Le privea ca vrăjit, de parcă ar fi fost cele mai fermecătoare femei de pe lume.

— Cine-i ăla? întrebă Ghinnah. Annah, tu trebuie să-l cunoşti.

— El e Tseb-yi, zise Annah cu glas scăzut şi rece. Se întreba ce vor fi crezând cumnatele ei despre tânărul fermecător despre care se zicea că nu este femeie care să nu-l placă.

Neluându-şi ochii de la el, Ghinnah zise:

— E chipeş. Nu ca soţii noştri, fireşte, dar parcă...

— Parcă nu e nimeni asemeni lui? o îmboldi Annah. De parcă ar putea să te adore de-a pururi ca pe o zeiță?

— Da, încuviință Ghinnah, vădit descumpănită de purtarea ei. Şi Tirtsah se holba la Tseb-yi, cu totul vrăjită. Annah surâse văzându-le chipurile. Dar se bucura că între ele şi Tseb-yi era râul, după cum, pesemne, Tseb-yi era nemulțumit din pricina lui – cu toate că putea să treacă peste pod.

— Haideți să vă povestesc câte ceva despre acest bărbat chipeş, zise Annah, încercând să pară mai liniştită decât era. Nu este femeie din tabără care să nu-l dorească. Toate vor să se mărite cu el, dar el urăşte căsătoria şi nu vrea să-şi aleagă o nevastă.

— Şi tu l-ai iubit, Annah? întrebă Ghinnah neluându-şi ochii de la el. Între timp, Tseb-yi se aşezase pe malul celălalt, privindu-le surâzător, apoi se sprijini într-un cot şi se aşeză mai comod pe nisipul de lângă râu.

— La un moment dat, cu ani în urmă, am fost şi eu subjugată la fel ca toate tinerele femei, îi spuse Annah lui Ghinnah. Vedeți şi voi cum surâde, cum ochii lui te roagă stăruitor să-l priveşti. Dar el nici nu mă băga în seamă. Eram cea mai nedorită şi mai lipsită de însemnătate dintre toate femeile din tabără. În ochii lui nu aveam niciun preț.

Tirtsah se întoarse spre ea, uimită.

— Tu? Cea mai nedorită? Cum putea să nu te vadă?

— După cum spuneam, eram un nimeni pe picioare. Annah se minuna de uluiala de pe chipul lui Tirtsah, întrebându-se dacă nu cumva tânăra nu era chiar atât de împietrită precum lăsa să se vadă. Suspinând, Annah depănă povestea mai departe: Îşi lua ibovnice din toate colibele, toate de bunăvoia lor. Din tabăra noastră, una dintre cele alese a fost mama. Era o femeie nespus de frumoasă. Şi l-a iubit mai mult decât pe oricine.

— Mama ta? întrebă mirată Tirtsah.

Annah îşi urmă povestea, ca şi când n-ar fi auzit.

— Pentru o scurtă bucată de timp, Tseb-yi a făcut-o foarte fericită pe mama. Dar, pe urmă, i-a făcut un copil şi a părăsit-o pentru alte femei, pentru că aşa face el.

Cum Ghinnah şi Tirtsah o priveau neputând să creadă ce spunea, Annah adăugă cu glas stins:

— Mama a murit cu copilul lui în pântece. Iar în vreme ce era îngropată, el râdea. Era în stare să se hlizească în ziua mea de jale... e vorba tocmai despre bărbatul care vi se pare vouă atât de atrăgător. Pentru femeile care ajung să-l iubească, e ca moartea. Când mama a fost ucisă, şi el şi-a adus contribuţia.

Deşi se străduia să se ţină tare, Annah îşi simţi ochii scăldaţi în lacrimi. Neputând să mai vorbească, scoase lâna ce mai rămăsese la limpezit şi o întinse pe fâşiile de piele.

Ghinnah se ridică şi scuipă furioasă în râu, către Tseb-yi. El sări în picioare, privind uimit, fapt care o făcu pe Annah să se simtă un pic mai bine.

— Plecăm, le înştiinţă hotărâtă Ghinnah.

Adunară vasele, fâşiile de piele şi lâna spălată, apoi porniră către pădure, fără să mai privească în urmă, spre Tseb-yi, sau în lături. Annah nădăjduia să nu-l mai vadă vreodată în faţa ochilor.

În vreme ce păşeau pe cărare, în umbra copacilor, Tirtsah zise:

— Când o să-mi faci podoabe, vreau să fie în formă de frunze, lungi şi subţiri.

— Cu plăcere, se învoi Annah, privind chipul de o frumuseţe dăltuită parcă în piatră şi întrebându-se pentru a mia oară ce o fi în mintea lui Tirtsah.

* * *

— Parcă le-ar fi blestemat, i se plânse Tseb-yi lui Taphaph, stându-i alături în cortul lui Yerakh.

Preocupată să-i facă de mâncare lui Yerakh, Taphaph râse de necazul fratelui ei.

— Era Annah, fără îndoială. Bietul de Tseb-yi. Pesemne că nu mai eşti la fel de fermecător ca odinioară. Ar fi bine să te însori înainte să te părăsească de tot farmecul.

— Cum să fie Annah? întrebă Tseb-yi, fierbând. Nu semăna deloc cu creatura aia.

— S-a făcut bine, nu-i aşa? se învoi Taphaph, strâmbându-şi gura disprețuitor. Tu ai pierdut, frățioare. Dacă ai fi fost mai atent la ea, poate că acum ar fi încă aici. Ia gândeşte-te, puteai să te căsătoreşti cu ea.

— Hai să nu vorbim de căsătorie, bodogăni Tseb-yi. După felul în care le-a întors pe femeile alea împotriva mea cu doar câteva cuvinte... e primejdioasă rău. Mai bine o ucideam şi o îngropam lângă maică-sa şi lângă frățâne-său. Yerakh încă se mai teme de ea?

Taphaph nu-şi ridică privirea de la treburile ei.

— Da, zise ea într-un târziu. Încă se teme de ea. L-a schimbat cu totul, nu mai e bărbatul cu care m-am măritat.

— Ar trebui s-o ucidă cineva pe Annah, îi zise Tseb-yi surorii sale. Am fi cu toții mai fericiți dacă am scăpa de ea.

— Vrei s-o ucizi tu, pentru binele nostru al tuturor? îl întrebă încet Taphaph, fără să-l privească.

— Nu. El se încruntă şi întinse mâna să ia ceva să mănânce. Spre deosebire de soțul tău, eu nu vreau să-mi murdăresc mâinile cu sângele altora.

Cu o lucire de furie în ochi, Taphaph aruncă cuțitul înspre fratele ei.

— Pleacă de aici, înainte să te tai cu mâna mea!

— Şi tu ai de suferit din pricina ei, îi zise Tseb-yi, ferindu-se din calea cuțitului. Poate că tu ar trebui să ne scapi de ea. Se ridică şi ieşi afară rontăind.

Taphaph trânti cuțitele de pământ şi izbucni în lacrimi.

* * *

Spicele erau grele, pline şi aurite. Pentru Annah era o încântare să le privească, în vreme ce aduna, împreună cu Ghinnah şi Tirtsah, spicele în snopi. Recolta era frumoasă, întrecând orice aşteptări – de parcă Cel Preaînalt şi-ar fi revărsat toate binecuvântările asupra acestui seceriş.

Ce repede a trecut vremea. Îndreptându-se de spate, cu un snop în braţe, privi spre Ghinnah şi Tirtsah. Deşi asudate sub dogoarea soarelui, nu se văitau. Grâul era la fel de scump şi pentru ele ca pentru Annah.

Până şi Tirtsah părea astăzi mulţumită. În ultimele luni, de când se căsătorise cu Ham, părea mai puţin îmbufnată. Dar orice îmbunătăţire, cât de mică, era bine primită de Annah. Iar Ham o iubea pe Tirtsah. O sorbea din priviri ori de câte ori era prin preajmă. Annah bănuia că ar fi făcut pentru ea orice i s-ar fi cerut.

În vreme ce Annah îşi îndrepta spinarea, Naomi veni alergând de la cort. Femeia gâfâia de zor, iar pe chip i se citea spaima.

— Mamă! Annah aruncă snopul şi fugi să-şi întâmpine soacra. Apucând-o de mâini, îi strigă: Mamă, ce s-a întâmplat?

Naomi se sprijini de ea, plângând:

— Fiica mea, du-te să-i spui soţului tău, fraţilor lui şi lui Noe... că nu-l mai pot trezi pe Metusalem. Cred că e pe ducă.

Capitolul 20

Annah aruncă un pumn de țărână în groapa lui Metusalem, presărând-o peste trupul său învelit în piei de animale. O îndurera faptul că nu mai apucase să vorbească deloc cu bătrânul în ultimele lui ceasuri de viață, căci nu mai deschisese deloc ochii. Dar se simțea mângâiată că putea să-i arate un ultim semn de prețuire; făcuse un mic disc de aur, asemănător cu cele lucrate pentru Ghinnah, şi, în vreme ce-l pregăteau de îngropăciune, i-l atârnase bătrânului la gât. Acum privea cum Noe prăvăleşte pământul în groapă.

Alături de Annah, Ghinnah plângea în tăcere. Tirtsah însă stătea împietrită. Nu fusese legată în niciun fel de bătrân, aşa cum fuseseră celelalte două femei. Annah o cerceta, nemulțumită de răceala ei. *Mă gândesc că nici nu-ți pasă de durerea familiei soțului tău.*

Între timp, Iafet, Sem şi Ham dădeau şi ei o mână de ajutor la îngropăciunea lui Metusalem, având chipurile cernite şi neliniştite. Sem arunca pământ încontinuu, dar se opri preț de o clipă şi privi spre Annah. În ochii lui se citea deznădejdea, spunându-i fără cuvinte soției sale: *A sosit sfârşitul. Şi începutul suferinței noastre.*

Mişcată de suferinţa soţului ei, Annah plecă fruntea. Avea lacrimi în ochi. *O să-ţi duc dorul,* îi spuse ea în gând lui Metusalem. *Omul Sulițelor. Cel-ce-Pleacă-înainte-de-Potop. Acum că te-ai dus – dacă e adevărat ce cred soţul meu şi tatăl lui – vor veni apele şi vor mătura totul în cale.* Cu gândul la asta, Annah se rugă în tăcere: *O, Preaînalte, dacă există vreo cale să nu vină această nimicire...*

Se opri dintr-odată, simţind că rugăciunea se prăbuşeşte peste ea ca un bolovan; nu se mai putea schimba nimic. Noe se rugase şi le vorbise oamenilor mai bine de un veac, nădăjduind ca nenorocirea să nu mai vină. Însă, din pricina răutăţii şi a silniciei care nu conteneau, se apropia prăpădul. Annah simţi o apăsare plutind în aer. Fără vlagă, se întoarse către Noe, încercând să-i citească gândurile.

Socrul ei aşeza cu grijă pământ peste groapa străbunului său, dar ochii îi erau neliniştiţi şi priveau în gol. Când mormântul fu acoperit, se îndepărtă în tăcere, pornind spre copacii de lângă râu. Annah privi în urma lui, înţelegând că avea nevoie să fie singur.

Mai târziu, când Noe se întoarse în cort pentru prânz, Annah şi ceilalţi îşi aţintiră privirile spre el, aşteptând să le vorbească. Anevoie, de parcă ar fi scos cuvintele cu sila, le spuse:

— Începând de azi, adunăm tot în hambare. Tot.

Annah se uită să vadă ce fac Ghinnah şi Tirtsah. Amândouă păreau derutate, cugetând, pesemne, în sinea lor: *Dar deja am strâns toată recolta. Ce vrea mai mult?*

Văzându-le răzvrătirea, Annah închise ochii. *Am secerat tot ce era,* cugetă ea. *Dar tatăl soţului meu nu vorbeşte numai de fructe şi grâne. Dacă nici el nu ne spune ce înţelege prin „tot", atunci cred că nici nu vreau să aflu.*

* * *

— Azi avem nevoie de ajutorul tău, zise Sem cu glas stins, privind cum se crapă de ziuă. Soarele abia mijea prin ceţurile dimineţii peste coliba lor de stuf şi ierburi înalte. O să ne ocupăm de turme.

Simțind în glasul lui un adevăr nerostit, Annah se ridică în fața lui, privindu-l în ochi și silindu-l s-o privească și el.

— Te rog să-mi vorbești mai desluşit. De trei zile, tu, frații tăi și tatăl tău plecați și veniți întruna de la turme. Iar aseară, când ai sosit, nu mi-ai vorbit aproape deloc. Se vede cât de colo că nu îți face plăcere să-mi spui ce ai de spus, așa că hai să isprăvim odată.

— Azi mergem să adunăm carnea turmelor, răspunse Sem fără ocolişuri. Împreună cu tata și cu frații mei, am făcut un țarc unde să ținem animalele când le ucidem. Stârvurile lor vor fi folosite ca hrană pentru mâncătorii-de-stârvuri câtă vreme o să stăm în arcă. Ne va ajuta și mama. Dar avem nevoie și de tine, să spinteci leşurile și să le pui la uscat.

Annah simți că o lasă puterile.

— Toate animalele din turmele voastre?

— Practic, cam toate, da.

— Atunci nu-i de ajuns o zi de lucru, zise Annah, smulgând o nouă încuviințare silită de pe buzele soțului ei.

— Da, o să ne ia mai multe zile.

Scârbită, Annah înghiți în sec. *Să tai carne, mai multe zile în șir. Nu sunt în stare.* Se cutremură și întoarse privirea în altă parte.

Dar Sem o apucă și o luă în brațe, strângând-o la piept.

— Ascultă, îi şopti el. Știi prea bine că nu ți-aș cere una ca asta dacă aș avea încotro. Nu putem să ne bizuim pe ajutorul verilor tatei, iar Ghinnah și Tirtsah vor socoti că asta e încă o dovadă a nebuniei noastre. După câte cred eu, vom fi numai șase care vom face toată munca. Avem nevoie, draga mea, de ajutorul tău.

Annah trase adânc aer în piept. Nu se potrivea să fie năzuroasă. Avea veşminte din piele, iar când lucra cu aurul, folosea foițe de piele. De asemenea, văzuse morți, trupuri însângerate, omorâte fără nicio noimă. De data asta, ar fi cu totul altceva; moartea acestor animale are drept scop salvarea altora. Leşurile lor vor ține în viață alte animale. Strângându-și mâinile peste

piept, încuviință tăcută. Dar, când soțul ei se aplecă să o sărute, se agăță de el, rugându-l stăruitor:

— Te rog, să nu mă pui să ucid vreun animal.

— Tu o să stai cu mama s-o ajuți, îi făgădui Sem. N-o să fii prin preajma turmelor când le ucidem noi.

Ciuguliră în fugă ceva de dimineață. Apoi Annah îl ajută pe Sem să adune ceea ce le era de trebuință: unelte de tăiat – cuțite de piatră, de bronz şi de fier –, o cute, o ciutură de apă şi nişte ierburi albicioase, uscate, aspre pentru curățat mâinile. Annah mai puse şi nişte merinde într-un coş, cu toate că era încredințată că nu avea să fie în stare să mănânce. Străbătură în tăcere câmpurile acoperite încă de ceață, mergând spre soare-apune, către turme. Noe, Naomi, Iafet şi Ham erau deja la treabă, despărțind turmele şi îmboldindu-le să intre în nişte mici țarcuri împrejmuite, în ciuda împotrivirilor furioase a trei bărbați îmbrăcați în piei – verii lui Noe.

În vreme ce se apropiau de ceilalți, Sem îi zise printre dinți:

— Nu cred că trebuie să-ți mai spun să te fereşti de verii tatei. Sunt oameni sălbatici. Cei cu păr cărunt sunt frați, Pathal şi Akar. Cel mai tânăr se cheamă Othnyi. Nici dacă-ți vorbesc, să nu le răspunzi. Stai pe lângă mama.

Naomi fu cea dintâi care le ieşi în întâmpinare. Era tăcută şi încordată, uitându-se din când în când spre turme, unde Noe încerca să-i împiedice pe verii săi. Cei doi frați, Pathal şi Akar, erau aproape de aceeaşi vârstă cu Noe, cu priviri agere şi viclene, cu păr cărunt şi des, cu bărbi lungi şi răvăşite. Cel de-al treilea văr al lui Noe, Othnyi, era mult mai tânăr şi semăna uimitor de bine cu Sem. Avea ochii mari, întunecați şi pătrunzători, iar trăsăturile sale erau deosebit de frumoase, însă era cu totul necioplit. Chiar acum urla cu glas răguşit şi grohăit la Noe, dând aprig din mâini.

— Eşti nebun! Aşa ai fost dintotdeauna! Iar acum o să ne nenoroceşti pe toți... asta şi ai de gând, nu-i aşa? De ce vrei să tai gâtul unor animale pe deplin sănătoase?

— Othniy, ascultă-mă, îi răspunse Noe cu blândețe și cu chibzuință. O să-ți plătesc după cum ne-am tocmit când te-ai întors din ultima ta călătorie. Dacă îți mai e pe plac, poți să iei chiar acum o sută de animale și să pleci cu ele. Însă, dacă stai să ne ajuți, atunci poți să ții pentru tine o sută douăzeci de dobitoace.

— De ce v-aș ajuta să-mi prăpădiți mijloacele de trai? bolborosi Othniy. Nu, mai bine mi le iau pe cele o sută și plec! Moartea bătrânului ți-a tulburat mințile și așa șubrede!

— Acel bătrân era tatăl tatălui tău, îi aminti Noe cu hotărâre.

Dar Othniy nu avea chef să-și bată capul cu istoria familiei.

— Fie că o fi fost cum spui, fie că nu, bătrânul Metusalem era un povestaș prostănac. Iar țicneala lui ați moștenit-o tu și fiii tăi. Nu-i de mirare că toți trei au plătit ca să-și poată lua neveste. Sunteți cu toții nebuni.

Auzind aceste cuvinte, Annah îl apucă repede de braț pe soțul ei. Sem era mânios, își ținea buzele strânse și ochii îi scăpărau. Annah îi înfruntă cu hotărâre privirea și dădu din cap, amintindu-i în tăcere: *Liniștește-te. Vărul tău vorbește la mânie. Noi știm care e adevărul.*

Dar Ham era vădit atins de acele cuvinte și îi aruncă zeflemitor:

— Ura ta față de noi nu te-a împiedicat să vii să ne ceri demâncare și de lucru în toți acești ani, când noi aveam de toate din belșug, iar tu ai pierdut totul. Cine e nebunul, la urma urmei, vere?

Întărâtat, Othniy se repezi spre Ham, dar ceilalți doi îl opriră, în vreme ce Iafet se puse în calea lui Ham. Othniy urla din toate puterile:

— Te ucid acum cu mâna mea! Dați-mi drumul! O să-i împrăștii creierii pe toată câmpia!

— O să-ți iei animalele și o să pleci! îi spuse Noe cu un glas atât de aspru, încât Annah de-abia îl recunoscu.

Sem porni numaidecât spre turme, ca să-și ajute tatăl să numere cele o sută de oi pentru plata lui Othniy. Slăbit din strânsoare, Othniy își muta privirile amenințătoare de la Noe, la Sem

şi fraţii săi, iar apoi la Naomi şi Annah. În cele din urmă, se opri la Annah şi se holbă la ea lacom.

Annah îşi coborî privirile, înspăimântată. *Soţul meu ar fi putut fi ca acest Othniy. Sunt din aceeaşi familie şi seamănă bine la chip. Singura deosebire este că soţul meu Îl iubeşte pe Cel Preaînalt, în vreme ce acest Othniy fuge de El.* Annah ducea dorul maramei sale. Şi-ar fi dorit mai mult ca orice acum să se poată feri de ochii haini şi sfredelitori ai acestui Othniy.

— Fiica mea, îi şopti Naomi, apucând-o pe după umeri, hai să mergem la fântână. Ne putem pregăti de lucru, câtă vreme soţul şi fiii mei se lămuresc cu oamenii ăştia.

Annah o urmă supusă pe Naomi, însă spaima nu o părăsi încă, privindu-i neliniştită printre gene pe cei trei. În vreme ce Noe, Sem, Iafet şi Ham despărţiră o sută de animale din turmă, verii lui Noe continuară să se ciorovăiască între ei. În cele din urmă, Othniy îşi adună catrafusele, traista şi porni la drum, mânându-şi turma. Animalele nu prea voiau să plece, dar Othniy fluieră scurt, îmboldind turma să înainteze, iar Annah era încredinţată că puterea furiei lui le mâna din urmă.

Spre deosebire de Othniy, verii mai vârstnici ai lui Noe, Pathal şi Akar, păreau gata să rămână să dea o mână de ajutor, ademeniţi, pesemne, de făgăduinţa lui Noe de a le da nişte dobitoace în plus, ca plată pentru muncă.

Bine-ar fi fost dacă plecau şi ei, cugetă Annah, cu greaţă în stomac, privind cum cei doi fraţi îşi ascuţeau cuţitele pentru animale. *Şi mi-aş dori să nu fi avut cuţite.*

Ca să aibă ceva de lucru, Annah cără apă de la o fântână din apropiere, apoi o ajută pe Naomi să despacheteze cuţitele lor. Nici nu apucă să se dumirească bine, că Sem şi Iafet veniră deja cu primul leş fără cap şi jupuit.

În vreme ce aşezau trupul până nu demult plin de viaţă în faţa lui Annah, femeia închise ochii, silindu-se să nu verse. *Nu avem de ales,* îşi spuse ea hotărât. *Trebuie făcută şi treaba asta.*

Apucă anevoie cuțitul și se duse lângă Naomi, îngenunchind lângă stârvul cald încă. O lăsă pe soacra ei să înceapă, imitând-o apoi cu mintea amorțită. *Nu te gândi la ce faci,* își spuse Annah. *Dă-i înainte numai.*

Cu mișcări iuți, Annah tăia bucată după bucată, degetele devenindu-i tot mai lipicioase și mai roșii de sânge. Lucră așa, ca o creatură fără minte, până ce o auzi pe Naomi suspinând din adânc. Uimită, se uită spre soacra ei. Naomi tăia și ea bucăți de carne, însă râuri de lacrimi îi brăzdau fața. Uitând de necazurile ei, Annah șopti:

— Mamă?

Naomi înghiți un nod.

— N-am nimic, copila mea. Apoi adăugă suspinând: Nu pot să nu mă gândesc câte nopți și-au petrecut soțul și fiii mei de strajă la aceste turme. Acum, ce facem e cumplit. Și trebuie să-mi spun că nu avem de ales.

— Asta îmi spun și eu.

Luând aer în piept, Naomi zise:

— Cred că trebuie să ne-o repetăm una alteia.

Lucrau cât puteau de repede, oprindu-se numai să se mai spele pe mâini și să-și ascută sau să-și schimbe cuțitele. În câteva rânduri, veniră Sem și Noe să le dea o mână de ajutor.

— Ascultă, îi zise Sem odată, luându-i cuțitul însângerat din mână. Ești prea meticuloasă. Leșul nu trebuie spintecat fără cusur, trebuie doar să fie destul de subțire bucata ca să se poată usca bine. Cu glas de abia auzit, adăugă: Mulțumesc, draga mea.

Annah încuviință din cap, înghițindu-și lacrimile. *Nu avem de ales,* își aduse ea aminte. *Trebuie făcută și treaba asta.*

* * *

— L-am tras de limbă pe Iafet să-mi spună unde ați fost, îi spuse Ghinnah, a doua zi dimineața, lui Annah. Îngenunche

lângă Annah, privind-o fioros. La început n-am putut crede când Iafet mi-a zis că ați măcelărit turmele, dar avea sânge pe haine. Chiar și așa, aleg mai degrabă să fiu aici, afară, cu tine și cu mama Naomi decât să mai stau închisă vreo zi în același cort cu înfumurata aia mută de Tirtsah.

În vreme ce Ghinnah vorbea, Iafet și Sem mai răsturnară o jumătate de leș dinaintea lor. Dându-se în spate, Ghinnah privi spre Annah cu ochii mari, înspăimântați.

— Tu ai făcut treaba asta ieri toată ziua?

— Toată ziua, încuviință Annah, simțindu-și durerea în mușchi și degetele umflate. Îi întinse lui Ghinnah un cuțit. Repetă-ți că nu ai de ales. Și nu-ți bate capul prea tare. Uneori va fi nevoie să lași cuțitul jos și să sfâșii leșul cu mâinile goale. Când isprăvești, trebuie să atârni carnea pe funiile dintre parii de colo. Annah arătă spre funiile întinse nu departe de ei.

— Ți-ai distrus veșmântul, zise Ghinnah, de parcă ar fi fost cel mai însemnat lucru de pe lume.

Pentru întâia oară, în ultimele două zile, Annah surâse. Avea veșmintele pătate și năclăite de sânge. Arătau așa cum se simțea și ea: de parcă nu mai era nicio cale să fie spălate.

— Dragă Ghinnah, zise ea, căutând cuvinte blânde și plăcute, nu mai îmi pasă de mult de veșmintele mele.

— După ce isprăvim, ne facem alte veșminte, zise Naomi, îngenunchind alături de ele. Prea istovită ca să mai surâdă, o salută fără vlagă pe Ghinnah. Mă bucur să te văd, fiica mea, și e bine să mai avem încă o pereche de mâini.

Ghinnah nu răspunse, dar paloarea din obraji îi trăda îndoielile. Privind-o, Annah cugetă în sinea ei: *Acum ești încredințată că tatăl soțului tău e nebun de legat. Și se prea poate să te întrebi dacă nu cumva la fel e și soțul tău. Și despre mine te întrebi același lucru. Poate că și eu ar trebui să mă întreb.*

Annah îi arătă lui Ghinnah cum se taie carnea. Deși îngrețoșată la început, Ghinnah deprinse repede ce era de făcut. Curând

spinteca stârvurile cu mişcări aproape nemiloase, de parcă şi-ar fi vărsat toată furia şi teama pe leşul din faţa ei. Annah aproape că putea să-i simtă zbuciumul sufletesc.

Oare ce-aş putea să-i spun ca s-o alin, când nici eu nu găsesc nicăieri alinare? Se rugă în gând: *O, Preaînalte, adu-mi mângâiere! Adu-mi aminte că în planurile Tale – cele nepătrunse şi pline de dragoste – moartea va muri, într-o bună zi – aşa cum era în Grădina Eden. Dă-mi încredinţarea că într-o bună zi Cel Făgăduit va învinge moartea. Cât tânjesc după acea zi! Însă, cu toate acestea, trebuie să trăiesc ceea ce îmi aduce ziua de azi.* Nespus de mâhnită, îşi văzu de treabă în tăcere.

Către nămiezi, Annah se lăsă pe spate şi îşi întinse oasele. Tocmai voia să se ofere să pregătească masa de prânz, când unul dintre verii lui Noe, Pathal, slobozi un urlet. El lucra lângă îngrăditura făcută pentru animale, însă Annah îl auzea cum strigă la Noe.

— M-am tăiat la mână, vezi? M-am săturat. Vreau să-mi dai numaidecât animalele mele. Nu vreau să mai aud de tine şi de familia ta blestemată!

Noe încercă să se înţeleagă cu vărul său, dar Pathal îl respinse.

— Plec îndată! Dă-mi dobitoacele şi te las cu Preaînaltul tău! O să primeşti ce meriţi, nebunule!

Încă nu isprăvise Pathal de urlat tot ce avea de zis, că Sem, Iafet şi Ham se şi puseră pe numărat animalele – erau bucuroşi să scape de el.

A mai plecat un văr, socoti Annah, aruncând o privire furişă către căruntul Akar. *Bine-ar fi să plece şi celălalt.*

Oftând, scârbită, Naomi ridică privirea spre Annah şi Ghinnah.

— O să-l lăsăm pe Pathal să plece şi numai pe urmă o să întindem masa. De ce i-am da să mănânce? Necioplitul ăla... să urle aşa la dragul meu soţ.

Nu bine se îndepărtă Pathal, că Naomi îi pofti pe toţi să se spele şi să mănânce. Însă Akar, vărul care încă nu plecase,

luă nişte turte din seminţe şi nişte fructe, adăpostindu-se la umbră, dincolo de îngrăditura pentru animale, ferindu-se să stea alături de familia lui Noe.

Încă tulburat de plecarea lui Pathal, Noe mânca în picioare, privind cum Pathal îşi mână turma către hotarul din miază-noapte al ogoarelor lui.

Sem o atinse pe Annah pe braţ şi îi zise cu un surâs şters:

— Sunt uimit că Pathal a stat până acum. I-am adăugat alte două dobitoace pentru tăietură.

— Mă gândesc că aşa e drept, zise Annah, cu glas scăzut. Nu e o muncă prea uşoară.

Sem încuviinţă încruntat, mângâindu-i obrajii.

— Nu te-aş fi osândit dacă ai fi fugit cât vezi cu ochii. Nu e o muncă pe care să-mi fi dorit s-o faci tu.

Deodată Noe strigă tulburat:

— Ce-mi văd ochii acolo?

Se ridicară şi priviră încotro se uita el, în partea în care mersese Pathal. Trei şopârle uriaşe se apropiau de Pathal şi de turma lui.

— Sunt mâncători-de-stârvuri uriaşi! Ghinnah se strânse de Iafet.

Mai înalţi de un stat de om – cu capete mari şi gâturi lungi peste nişte trupuri care se isprăveau cu cozi lungi – mâncătorii-de-stârvuri se repeziră la turmă şi o risipiră. *Parcă ar fi nişte copii care se joacă,* îşi spuse Annah, înmărmurită, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Îndeobşte, mâncătorii-de-stârvuri se fereau de oameni, neluându-i în seamă – de parcă oamenii ar fi fost nişte ţânţari sau muşte sau nişte creaturi neînsemnate menite să fie nesocotite.

— Asta spunea şi unchiul meu, strigă Ghinnah, înnebunită. Ai zice că mâncătorii-de-stârvuri sunt prea nerăbdători ca să mai aştepte ca animalele să moară mai întâi.

Chiar şi de la această depărtare, Annah putea să vadă oile din turma lui Pathal azvârlite precum nişte vreascuri. Mâncătorii-de-stârvuri erau uimitor de sprinteni, repezindu-se să muşte

din pradă şi apucându-le cu nişte gheare ca nişte cângi. Annah se dădu în spate, ca şi când ar fi putut să se desprindă de această privelişte. Apucând-o de braţ, Sem zise:

— Repede! Trebuie să ducem turmele mai aproape de colibă.

Akar, ultimul dintre verii lui Noe, slobozi un vaier de moarte.

— Pathal, fratele meu! Cum ar fi putut ţine piept acelor şopârle-uriaşe? E mort! E mort!

— Mâncătorii-de-stârvuri trebuie să fi simţit mirosul de sânge, zise Iafet, în vreme ce o ajuta pe Ghinnah să adune lucrurile.

— Mâncătorii-de-stârvuri şi-au lepădat rostul lor pe lume, zise Noe, tânguindu-se. Silnicia pământului i-a atins şi pe ei... aşa cum l-a atins şi pe om.

Palizi şi tăcuţi, se năpustiră cu toţii către coliba lui Noe.

* * *

— Şi eu ar trebui să îndur una ca asta? Chipul frumos al lui Tirtsah era acum schimonosit de furie, certându-le pe Annah şi Ghinnah în mijlocul turmelor care înconjurau coliba. Ar trebui să tac şi să privesc cum soţul meu şi familia sa îşi nimicesc averea?

— Da, te rog să taci! i-o întoarse Ghinnah. M-am săturat de văicăreli. Te-am ascultat ieri toată ziua. Până şi despicarea leşurilor mi-a făcut mai mare plăcere decât să te ascult pe tine. Iar pricina pentru care suntem acum aici e că am căutat să ne adăpostim din calea acelor şopârle ucigaşe... cu toate că nu cred că ţi-ar fi părut rău dacă ne omorau pe toţi!

Neatinsă de spusele lui Ghinnah, Tirtsah se întoarse către Annah.

— Tu înduri toată nebunia asta? Căsăpirea turmelor?

Obosită şi nemulţumită, Annah zise:

— Da. Şi, fie că-ţi place, fie că nu, nici tu n-ai de ales. Acum, poţi să ne ajuţi sau să pleci înapoi în bordei. Dar, te rog, soro, să nu mai spui nimic împotriva soţului tău şi a familiei lui.

Annah se întoarse înapoi la spintecat leşuri. Simţea privirea lui Tirtsah, care se holba neputând să creadă ce vedea. *Curând va trebui să iei o hotărâre,* îi spuse Annah în gândul ei. *Ai să rămâi sau ai să pleci?*

* * *

Când intră în cort, în ziua următoare, Sem îngenunche lângă Annah şi o cuprinse în braţe. Îi spuse încet:

— Am găsit trupul lui Pathal şi l-am îngropat. Era zdrobit şi schilodit de abia l-am recunoscut. E bine totuşi că acelor mâncători-de-stârvuri nu le-a plăcut gustul cărnii de om.

Lovită în plin de spusele lui, Annah se cutremură şi îşi duse mâna la gură. *Nu te mai gândi la asta,* îşi porunci ea. *Mâncătorii-de-stârvuri mestecând trupul unui om şi apoi scuipându-l afară.* Neputând să-şi stăpânească greaţa, se năpusti afară din cort.

* * *

— Astăzi ne odihnim, zise Noe cu glas scăzut, cercetându-i pe toţi cu ochii săi întunecaţi, în timp ce îşi luau masa de dimineaţă. Nu mai e nimic de făcut. Mâine o să ne mutăm în arcă şi ne pregătim. Peste şapte zile vor veni apele.

— Cel Preaînalt te-a înştiinţat că a sosit vremea? îl întrebă Naomi ridicând privirea spre el.

— A sosit vremea, încuviinţă el, fără tragere de inimă.

Annah simţi degetele calde şi bătătorite ale lui Sem cuprinzându-i mâna. Dregându-şi glasul, soţul ei zise:

— Atunci ar trebui să mergem să adunăm tot ce vrem să luăm din sălaşurile noastre.

— Nu, astăzi trebuie să vă odihniţi, porunci Noe cu asprime. Bucuraţi-vă de soare, de pământ şi de cer. Va fi ultima noastră zi de libertate şi de tihnă. Nu faceţi nimic altceva decât să vă

odihniți și să vă rugați. Pe mâine seară, toate lucrurile noastre vor trebui să fie în arcă. Tot ce rămâne afară va fi nimicit... după cuvântul Celui Preaînalt.

* * *

Annah și Sem părăsiră cortul, însoțiți de Iafet, Ghinnah, Ham și de ursuza Tirtsah. Neliniștită de fierberea ce se citea pe chipul lui Tirtsah și de mâhnirea lui Ghinnah, Annah încetini pasul. Sem, Iafet și Ham o luară înainte, adânciți în discuția lor mohorâtă. Ghinnah și Tirtsah șovăiau dacă să-i vorbească lui Annah.

Ghinnah luă cuvântul, obrajii îmbujorându-i-se și mai tare de desperare:

— Încă mai ești în același gând cu ei, Annah? Ar trebui să ne mutăm în arcă mâine și să lăsăm totul în urmă?

— Ma'adannah, ai *încuviințat* că toată povestea asta e o țicneală, îi aruncă Tirtsah, dându-se de partea lui Ghinnah. Au măcelărit aproape toate oile, boii și caprele. Iar acum, trebuie să ne părăsim sălașurile? Nu, n-am să fac așa ceva!

— Și ce s-ar putea întâmpla dacă vi le părăsiți? întrebă Annah, privindu-le hotărâtă să nu cedeze. Nu sunteți de acord cu soții voștri. Dar sunt soții voștri și, câtă vreme nu aveți de gând să-i părăsiți, n-ar fi mai bine să intrați în arcă măcar pentru șapte zile? La sfârșit, se va vedea cine a avut dreptate... voi sau soții voștri. Iar dacă voi veți avea câștig de cauză, veți avea o viață întreagă la dispoziție să râdeți de ei. Acum, mă duc să mă odihnesc și să mă bucur de această zi de tihnă.

* * *

Annah stătea lângă Sem, aproape de vatră, bucurându-se de focul făcut mai devreme ca de obicei și de primele umbre ale amurgului. Surâzând, Sem o sărută pe păr, pe frunte și pe buze.

— Eşti mai frumoasă decât cerul. Mai degrabă m-aş uita la tine.

— Lacomule. Annah îşi frecă nasul de barba lui. Am fost la cheremul tău toată ziua. Nu te-ai săturat de mine?

Sem râse.

— Niciodată n-am să mă satur.

Un fluierat scurt le curmă discuţia. Se întoarseră şi îi văzură pe Ham, Iafet şi Ghinnah alergând spre ei în lumina tulbure a serii. Ham părea deznădăjduit şi îi privea cu ochii măriţi.

Se agăţă de Sem, zicând:

— Tirtsah a fost furioasă toată ziua. Ne-am certat şi ea a fugit în pădure şi acum n-o mai găsesc. Ajută-mă să dau de ea.

Annah simţi broboane reci de sudoare pe frunte, pe braţe şi pe şira spinării. Dacă Tirtsah l-a părăsit pe Ham, unde ar fi putut să meargă dacă nu în tabăra de peste râu? Fără niciun cuvânt, Annah se repezi printre copaci spre pod.

Capitolul 21

Abia trăgându-şi răsuflarea, Annah trecu podul urmată de Sem şi Ham. Iafet şi Ghinnah rămaseră de cealaltă parte a râului, nădăjduind că Tirtsah nu îi părăsise de tot. *Oare meriţi tu să ne batem capul?* o întrebă Annah pe Tirtsah în gând, cuprinsă de un val tot mai puternic de frică. *Oare meriţi să-mi pun viaţa în primejdie pentru tine? Dacă mă găseşte cineva din tabără de partea asta a râului, am să fiu ucisă.*

Annah îşi lăsă spaimele deoparte şi se năpusti de pe malul râului către copaci. Fără-ndoială că, dacă Cel Preaînalt hotărâse să o izbăvească din tabără, n-avea să Se răzgândească tocmai acum.

— Annah! strigă Sem, suficient de tare cât să-i atragă atenţia. Opreşte-te. Nu putem năvăli aşa în tabără. Stai să cercetăm prin pădure. Iar dacă n-o găsim aici, să punem ceva la cale.

— Dacă a intrat în tabără, atunci am pierdut-o, şopti Annah. Se opri la umbra unor tufişuri, încleştându-şi pumnii pe stomac. Dacă mergem după ea acolo, o să fim ucişi.

— Dacă Tirtsah a intrat în aşezarea lor, atunci am să merg eu însumi după ea, le spuse Ham. Iar dacă nu mă mai întorc, atunci

spuneți-le părinților mei să nu vină să mă caute. Privindu-i pe Sem şi pe Annah în ochi, adăugă: Cuvintele acestea sunt şi pentru voi. Orice s-ar întâmpla, să nu veniți după mine. De ce să fim cu toții în primejdie de moarte?

— O să discutăm mai târziu despre asta, îi răspunse Sem, cercetând drumul, călcând cu grijă printre rădăcinile încâlcite ale copacului cu flori de miere. Se întunecă; să ne rugăm s-o găsim cât mai degrabă pe Tirtsah.

Nu o simt prin preajmă, se gândi Annah, teama făcându-i inima să zvâcnească năvalnic. Încerca să se liniştească. Poate că Tirtsah nici nu trecuse podul ca să meargă în tabără. Poate că, acum, se perpelea în jurul focului, aşteptându-l pe Ham. *Mă rog să fie acolo*, cugetă Annah, *căci sunt încredințată că nu-i printre copaci.*

Căutară de-a lungul malului, până la marginea aşezării. Când ajunseră dincolo de pădurice, soarele deja apunea şi umbrele creşteau repede. Ghemuindu-se lângă Sem şi Ham în umbra copacilor, Annah cercetă colibele de la care se înalța fumul focurilor de seară. *Nu mi-e dor de niciunul dintre voi*, îşi spuse ea.

— Acolo trebuie să fie, rosti Ham anevoie.

La fel de şovăielnică, Annah îşi mută privirea către câmpul întins dinaintea lor. Nimic nu ieşea în evidență decât bătrânul Copac al Evei – singurul loc, pricepu ea numaidecât, unde s-ar fi putut ascunde Tirtsah dacă era speriată.

Însuflețită, îl înghionti pe Sem ca să-i atragă atenția:

— Tirtsah ar putea să fie în Copacul Evei! Stăteam adesea în el diminețile. Lasă-mă să mă duc să văd; dacă e încă furioasă, ar fi mai de aşteptat să vorbească cu mine decât cu oricare dintre voi.

— E deja destul de întuneric încât să nu fii văzută, se învoi numaidecât Ham.

Sem o mângâie pe Annah pe față şi îi vorbi cu îngrijorare în glas:

— Dacă nu e în copac, te rog, întoarce-te aici degrabă. Nu te duce în tabără.

— N-am de gând să mai ajung vreodată în tabăra aia, îl liniști Annah, fiecare cuvânt fiind rostit cu toată inima. Dacă nu e în copac, mă întorc îndată. Dar dacă e acolo, trebuie să-mi lăsați puțină vreme să vorbesc cu ea.

Aplecată de spate, Annah porni în goană peste câmp. *Ce mi-ar plăcea ca acest copac să fie de partea cealaltă a râului*, cugetă ea, admirând ramurile mari și îmbietoare. *Nu este pe lumea asta vreun copac nici măcar pe jumătate atât de minunat.* Fu bucuroasă că poate să atingă din nou Copacul Evei, când ajunse la el. Iar bucuria îi fu cu atât mai mare cu cât simți că există o făptură omenească ascunsă printre ramurile groase.

Annah se prinse de ramura cea mai jos și se cățără cu ușurință. Știa fiecare ciot din acel copac, așa că nu trebuia să aibă grijă unde pune mâna sau piciorul. În schimb, se preocupa s-o vadă pe Tirtsah. Tirtsah se cățărase sus, în căușul unei ramuri și privea spre tabără. Nu-și întoarse privirea către Annah cu toate că știa, fără-ndoială, că era acolo. Cățărându-se pe o ramură învecinată, Annah se așeză, oftând ușurată.

Stătură tăcute, preț de câteva clipe, după care Tirtsah începu:

— De ce ai venit să mă cauți?

Annah nu-i răspunse, ci, cu privirile ațintite la tabără, îi zise:

— Ultima oară când am stat în acest copac a fost în noaptea morților. Am ascultat cum toată suflarea din tabără o vâna pe Iltani, soția fratelui meu. Erau atât de porniți să ucidă pe cineva, încât nu le mai păsa al cui sânge va fi vărsat. Am stat toată noaptea pe creanga de deasupra ta.

Tirtsah se uită în tăcere la acea ramură.

Cu privirea întunecată, Annah își urmă firul poveștii:

— În acea noapte a murit mama. Și Iltani. Când gonacii din tabără au prins-o, i-au tăiat beregata, pentru că și ea îl ucisese pe Chathath, cel de-al doilea frate al meu. Înghițind în sec, adăugă: Eu ar fi trebuit să mor, nu Chathath. Când i-am văzut trupul mort a doua zi, am fost cât pe ce să-mi pierd mințile. Gândurile îmi

hoinăreau fără țintă și nu-mi găseam cuvintele. Am rătăcit până la râu, ca o făptură neînsemnată și fără minte. Sem era atât de încredințat că voi încerca să-mi iau viața, încât a stăruit pe lângă mama Naomi să-i plătească fratelui meu o zestre pentru mine.

Cum Tirtsah tăcea, Annah zise mai departe:

— Yerakh a fost mereu nespus de lacom. M-a dat a doua zi lui Sem fără să șovăiască. Dar dacă mi-ar fi putut citi gândurile, m-ar fi ucis pe loc. Dacă vreun locuitor din tabără m-ar găsi aici, m-ar ucide și ar putea cere de la el o răsplată.

Tirtsah se uită înmărmurită la Annah.

— Și atunci ce cauți aici? De ce îți pui viața în primejdie pentru mine?

Annah oftă, alegându-și cu grijă cuvintele:

— Tirtsah, soțul tău te iubește. Prin căsătorie, ne-a făcut surori. Și iată-mă aici, surioară, pentru că așa se poartă cei din familie ca să poată răzbi. Au grijă unii de alții și fiecăruia îi pasă de toți ceilalți, până la moarte, dacă e nevoie. Trebuie să știi că Ham e gata să meargă în tabără după tine, cu toate că știe că nu va fi bine primit acolo.

— L-ar ucide doar pentru că mă caută pe mine?

— Da. Apoi i-ar arunca trupul și ar râde. Ham ar fi dat uitării numaidecât. Dar de tine ar fi mai rău... căci te-ar lăsa cu viață. Annah se ruga ca Tirtsah să ia aminte: Dacă te duci în tabără, bărbații de acolo te vor lua și te vor folosi după pofta inimii, căci nu e cine să te apere. Femeile au să te urască pentru că ești frumoasă. Mai târziu, bărbații se vor sătura de tine și va trebui să cauți o cale să rămâi în viață. Dar nimeni nu va voi să te ajute, căci n-ai nimic de preț în ochii lor decât frumusețea. Dacă vei dispărea sau vei muri, nimeni n-are să-ți simtă lipsa. Și, adăugă ea, moartea ți se va trage, aproape sigur, de la sălbăticia vreunui locuitor al taberei.

— Așa m-am gândit și eu, recunoscu Tirtsah. Îndreptându-se puțin de spate, trase aer în piept, înfuriată. Sunt încolțită! N-am de ales decât să mă întorc la familia nebunului de Noe!

— *Vei avea* de ales, i-o întoarse Annah, simțind jignirea lui Noe. Și vei putea să alegi pentru că tatăl soțului tău nu e nebun. E blând și iubitor. Va fi îndurător cu tine, chiar dacă-l urăști. Întocmai cum Cel Preaînalt este îndurător cu tine, Tirtsah, cu toate că-L urăști.

Văzând că Tirtsah se încoardă țâfnoasă, Annah scrâșni din dinți, luptând să nu-și piardă răbdarea.

Când se încredință că poate vorbi, Annah zise:

— Tirtsah, ascultă la mine. Rămâi cu soțul tău următoarele șapte zile. În a opta zi, dacă nu se va fi întâmplat nimic, atunci poți să ne râzi în față și să ceri să te întorci la ai tăi, pe unde s-or fi aflând. Soțul tău, frații lui și tatăl lor vor lua aminte la cererea ta. Știu asta pentru că și Iafet i-a dat prilejul lui Ghinnah să aleagă în ziua nunții lor. De asemenea, dacă nu se întâmplă nimic și vei dori să pleci, o să-ți dau tot aurul care mi-a mai rămas.

— Dar tu nu prea crezi că va mai fi și o a opta zi, zise Tirtsah, mai îmbunată.

Annah ridică din umeri.

— După cum ți-am spus de dimineață, vorbele unora se vor adeveri. Ei bine, fii cinstită, dacă nu va mai fi o a opta zi, nu ți-ai dori mai degrabă să fii împreună cu noi? Te rog, Tirtsah, hai să coborâm din copac înainte să pornească Ham să te caute în tabără.

Neîncrezătoare, Tirtsah se aplecă spre Annah.

— Vei stărui pe lângă soțul meu și familia lui să-mi dea drumul dacă nu vreau să rămân?

— Da, se învoi Annah. Dacă însă nu mă crezi, poți să-ți încerci norocul în tabără.

— Nu, vin cu tine, zise Tirtsah morocănoasă.

Coborâră din copac, apoi trecură în grabă peste câmp. Cu toate că și cele din urmă raze ale soarelui se stinseseră, dacă ar fi ieșit cineva din tabără la câmp, le-ar fi văzut numaidecât pe Annah și Tirtsah. Când ajunseră la adăpostul copacilor, Annah tremura de ușurare.

Sem se repezi s-o îmbrățișeze.

— Deja eram gata să venim după tine.

Surâzând, Annah se întoarse către Ham și Tirtsah. Cei doi stăteau tăcuți în întuneric.

Tirtsah luă cuvântul, vădit tulburată, dar încercând să-și păstreze mândria, ba chiar să pară nițel disprețuitoare.

— Rămân cu tine opt zile. După aceea, dacă voi fi la fel de nefericită, vreau să mă duci înapoi la casa tatălui meu.

Ham răsuflă ușurat, întinzând mâna spre Tirtsah, semn că se învoiește.

— Fie după cuvântul tău. Opt zile.

Codindu-se, Tirtsah luă până la urmă mâna lui Ham, în vreme ce Annah se sprijini mulțumitoare de Sem.

Cuprinzând-o pe după umeri pe Annah, Sem zise:

— Haideți să plecăm de aici. Sunt încredințat că Iafet și Ghinnah se întreabă pe unde om fi.

Fără șovăire, porniră toți patru în grabă către pod pe drumul luminat de stele și de lună.

* * *

Annah întinse peste așternut o acoperitoare curată, apoi cercetă odaia pe care avea s-o împartă cu soțul ei. Rogojinile erau moi sub picioare, iar în aer mirosea a paie curate, căci tocmai umpluse strujacul. De asemenea, pernele din piele le umpluse cu niște ierburi uscate, frumos mirositoare și cu niște mătase ca firul de păr, culeasă dintr-un copac. Puțin mai devreme, Sem o ajutase să-și mute sipetul cu calabalâcuri lângă peretele cel mai îndepărtat. Înăuntru erau veșmintele lor, uneltele de cioplit ale lui Sem și cele de prelucrat aurul ale lui Annah, vălul ei și traista. În sfârșit, Annah isprăvise de săvârșit și cele din urmă îndatoriri: curățase candelele, aruncase fitilele și le adăpostise în ladă. Aceasta fusese porunca lui Noe, căci nu puteau să riște un foc pornit de la candelă.

— Ma-adanna-a-ah, răsună glasul zglobiu al lui Ghinnah prin arcă. Eu mi-am terminat treburile. Nu mai vii cu mine până afară?

— Vin numaidecât, Ghinnah. Annah surâse în sinea ei, în vreme ce tocmai ajungea sub porțiunea luminată de fereastra de sus a arcei.

Ghinnah avea nevoie mereu de un tovarăş ori de câte ori intra sau ieşea din arcă, ca un copil care are nevoie de încurajare. Nici Tirtsah nu părea prea sigură pe sine. Annah o găsise rătăcind prin arcă de dimineață, holbându-se la toate cele, vădit mâhnită – şi disprețuitoare – până ce Annah o îmboldi să iasă afară, la soare.

Acum Annah ieşi la lumina zilei împreună cu Ghinnah, uitându-se la babilonia de dedesubt. Porțiunea din dosul arcei era doldora de unelte, piei sărate, baloți de rogojini, lăzi şi nenumărate coşuri cu merinde, aduse din cămara lui Naomi. Pesemne că Tirtsah era la cort, să-i dea o mână de ajutor lui Naomi, însă Noe stătea în mijlocul harababurii, dojenindu-l pe vărul său Akar.

— Poți să rămâi sau să pleci, cum ți-i voia, îi spunea Noe lui Akar. Dar se vede că nu iei seama la ce spun, aşa că nu mai contează ce faci.

— Nu mai contează? Burzuluit, Akar zise: Te-am slujit ani întregi... iar acum îmi spui că nu mai contează? Nu, n-o să scapi aşa uşor de mine!

— Atunci, rămâi, zise Noe, adunând nişte unelte şi căutând din ochi cutea şi mojarul. Poți să rămâi în coliba noastră, dacă doreşti. Cum vrei tu, Akar. Curând nu vom mai avea nevoie oricum de ea.

Dându-şi ochii peste cap, Akar zise zeflemitor:

— Mai slăbeşte-mă cu Cel Preaînalt ăsta al tău.

— N-o să te mai sâcâi. Noe le făcu semn lui Ham şi Iafet, care tocmai ieşeau din colibă, încărcați cu ultimele coşuri de grâne din cămară.

— Nu uitați, băieți, că trebuie să aducem cutea şi mojarul mamei în arcă cât mai degrabă.

— Atunci nu ai nimic altceva să-mi spui? întrebă Akar, bătându-l nerăbdător pe spate pe Noe.

— Ce să-ți mai spun dacă oricum nu vrei să mă asculți? îi răspunse Noe, la capătul răbdării. Îți mai spun o dată: dacă nu vrei să te desparți de noi, atunci rămâi la noapte în colibă. Iar acum, ai grijă de tine şi lasă-mă să-mi termin treburile.

În vreme ce Noe îşi dojenea vărul, Annah zări o pereche de păsări minunat colorate, în nuanțe strălucitoare de verde şi auriu, cu ciocuri negre coroiate, şezând pe umerii şi brațele lui Noe.

Noe le făcu cu ochiul, după care chicoti.

— Ați ajuns cam devreme, le zise el. Şi m-ați prins în mijlocul treburilor. Privind în jur, le zări pe Annah şi pe Ghinnah. Surâzându-le, făcu semn înspre perechea de păsări: Fetele mele, veniți să duceți păsările astea în arcă. Mă rog ca Cel Preaînalt să nu fi rânduit ca toate creaturile să poposească pe mine atunci când mă găsesc... ar putea fi destul de supărător.

Încântată şi înveselită, Annah se duse la socrul ei şi-şi oferi umărul păsărilor cu verde şi auriu. Acestea se mutară, fără să şovăie. Cea mai mică, femela, bâjbâi spre părul lui Annah, pesemne văzând podoabele strălucitoare din aur.

— Nu ți le dau, şopti Annah în vreme ce pasărea i le ciugulea. Oricum nu ai nevoie de ele, căci eşti minunată aşa cum te-a creat Cel Preaînalt, drăguțo. Hai-hai.

— Fiul tău nu merita altă soție, rânji Akar, țintuind-o cu privirea pe Annah. E la fel de caraghioasă ca şi voi. Dacă ar fi nevastă-mea, i-aş trage o mamă de bătaie pentru că vorbeşte bazaconii din astea cu păsările.

— Însă nu e soția ta, îi răspunse Noe, tăindu-i elanul. Vere, pleacă sau rămâi, cum vrei, însă nu ne mai sâcâi.

Speriată, Annah îşi plecă privirile, nelăsând să se citească nimic pe chipul ei, în vreme ce urca taluzul către arcă. Ghinnah

o urmă tăcută, cărând un coş cu blide şi oale de gătit. Când ajunseră în arcă, departe de Akar, Ghinnah zise:

— Cred că tocmai am văzut-o şi eu pe Annah făptura-de-nimic.

— Un vechi năravi, recunoscu Annah. Voiam să scap de Akar. Şi mă mai gândeam că, dacă nu s-ar fi îndurat Cel Preaînalt, puteam fi dată unui astfel de bărbat – unul pentru care e o plăcere să-şi bată soţia.

— Toţi bărbaţii îşi bat soţiile, zise Ghinnah, de parcă ar fi fost un dat al sorţii.

— Nu şi cei din familia lui Noe.

Neavând ce să răspundă, Ghinnah ridică din umeri şi o urmă pe Annah către taluzul ce pornea de la catul din mijloc şi urca la catul de sus. Păsările deveniră neliniştite, plimbându-se pe umerii şi braţele lui Annah. În cele din urmă, femela se cocoţă pe creştetul tinerei, făcând-o şi pe Annah să se neliniştească în vreme ce le ducea către cuiburile din cuştile de sus. Ghinnah lăsă jos coşul cu vase şi trase perdeaua ca Annah să poată pune păsările pe una dintre ramurile ce fuseseră prinse înăuntru. Cum ajunseră acolo, păsările începură să bată vertiginos din aripi, lăsând să cadă peste Annah un puf moale şi verzui. Annah rămase nemişcată, ferindu-şi ochii cu mâna de aripile care-i loveau creştetul. Dacă ar fi făcut vreo mişcare mai bruscă, le-ar fi speriat şi mai tare. Rămasă afară, Ghinnah îşi frângea mâinile neliniştită.

— Annah, ce-i cu ele? Ce să fac?

Străduindu-se să se ţină pe picioare, Annah răspunse:

— Du-te şi cheamă-l pe tatăl soţilor noştri.

Annah aşteptă în arcă, încercând să nu-şi piardă cumpătul. Păsările zburau de colo colo, vrând parcă să scape. Annah era uimită de repeziciunea cu care zburau şi ocoleau nenumăratele ramuri. Apoi, dintr-odată, se aşezară una lângă alta, cuminţi, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. O clipă mai târziu, Annah simţi că se apropie Noe, care tocmai urca pe taluz. Gâfâia, urmat de nerăbdătoarea Ghinnah.

— Fiica mea, trag nădejde că n-ai dat părul pe pene. Hai afară, dragă pasăre!

— S-au speriat, îl lămuri Annah. Dar în clipa în care ai intrat în arcă, s-au liniştit. Au simțit înaintea mea că vii.

În vreme ce Annah se strecură afară din îngrăditură, Ghinnah începu să-i culeagă pene din păr, mai liniştită acum, şi râse.

— Annah, dar să ştii că îți stă chiar bine cu pene în păr. Ar trebui să le arătăm şi lui Naomi şi lui Tirtsah această nouă găteală.

Noe îşi drese glasul, ca şi când i-ar fi părut rău că trebuie să le curme sporovăiala.

— Fetele mele, mergeți să le spuneți soților voştri că eu nu mai pot pleca afară din arcă. Dacă aceste două vietăți au venit deja, în curând vor sosi şi altele. Nu mai avem mult timp.

În vreme ce ieşeau din arcă, Ghinnah pufni neîncrezătoare:

— Vin două păsări, iar el zice că nu mai avem mult timp. Va fi nevoie de mai mult decât de o pereche de păsări ca să mă las înduplecată. Semețindu-şi capul, o luă înaintea lui Annah şi ieşi afară.

* * *

— Turmele au fost neliniştite toată săptămâna, bodogăni Naham, cuvintele sale răzbătând prin acoperişul de ierburi al colibei. Aşezat alături, pe o rogojină, Yerakh mormăi în barbă şi îşi pironi privirea către foc. Încruntat, Naham adăugă: Soțiile mele îmi spun că au văzut nenumărate vietăți de partea cealaltă a râului, toate îndreptându-se către miazănoapte. Dar, la cât de neghioabe sunt femeile, mai bine nu le-aş da ascultare.

Yerakh mârâi iarăşi.

Înfuriat, Naham îl înghionti pe Yerakh.

— La ce-mi stai pe aici, prietene, dacă nu-mi vorbeşti? Unde ți-e veselia? Dacă nu mai ai chef de viață, Yerakh, de ce nu-ți iei zilele numaidecât? Nu ți-am spus până acum, dar de când

Annah-care-nu-e-Annah a aruncat blestemul asupra ta... parcă nu mai eşti bărbat. Ar trebui să-mi caut alt tovarăş, căruia să-i placă petrecerile, jocurile, femeile... şi răzbunarea.

Yerakh ridică privirea.

— Ce răzbunare? Cine te-a călcat pe bătătură?

— Cine? trânti Naham, scuipând în foc. Nu de mine, ci de tine e vorba. Ascultă, prietene, au trecut deja luni de zile. Încă eşti viu. Ce altă dovadă îţi trebuie că nevolnica de soră-ta a greşit blestemându-te? Ar trebui să fierbi de mânie! S-a folosit de cuvintele acelea ca să scape de mâna ta şi să-ţi fure orice bucurie. Pufnind, Naham mai zise: Jur, Yerakh, că, dacă drăguţa de nevastă-ta se mai plânge soţiilor mele că nu o mai doreşti, o s-o iau eu... dacă tot ai uitat cum e să fii bărbat.

Yerakh îl privi cu dispreţ.

— Ţie-ţi dă mâna să vorbeşti. Tu nu simţi acea prezenţă mereu împotrivă-ţi. Nu ai văzut spaima lui Nachash.... care nu s-a temut niciodată de nimic, până acum.

— Iată încă un temei s-o ucidem pe acea Annah-care-nu-e-Annah.

Când Yerakh îşi plecă iarăşi capul încruntat, Naham îi zise iarăşi:

— Dacă n-o ucizi tu, o ucid eu. Frica te-a făcut slab. Ea – Annah aia – l-a schimbat chiar şi pe Tseb-iy. El jură că ea le-a întors pe toate femeile împotriva lui, silindu-l să se însoare.

Când veni vorba despre Tseb-iy, care alesese în sfârşit să se însoare cu Yediydah, frumoasa soră mai mică a lui K'nan, cea cu buze cărnoase, Yerakh zise zeflemitor:

— Tseb-iy se însoară pentru că toate femeile din tabără s-au săturat de el şi nu mai cedează la farmecele lui. Însă nevasta lui trebuie să-l primească, fie că s-a săturat de el, fie că nu.

— Atunci, i-o întoarse Naham, dacă tu nu crezi când Tseb-iy spune că *a fost* blestemat de sora ta, de ce te-aş crede eu pe tine că ai fost blestemat? Ascultă la mine, ar trebui s-o ucidem

pe creatura-Annah. O căsăpesc eu, căci nu mă tem de ea. De fapt..., Naham se opri, lingându-şi buzele... mi-ar face plăcere.

— Atunci fă-o chiar mâine, se învoi Yerakh, lăsându-se în sfârşit înduplecat, ba chiar părând încântat de acest gând. Vin cu tine, o să ne furişăm în timpul ospăţului de nuntă a lui Tseb-iy. Şi poţi să faci cu ea orice îţi va plăcea, eu voi sta deoparte până când o văd moartă.

— Fricosule!

Pentru prima dată, după săptămâni întregi, Yerakh râse.

* * *

Annah lucra împreună cu Ghinnah la cuştile şi ţarcurile de la catul din mijloc. În vreme ce lucrau, se minuna de liniştea şi orânduiala în care intrau toate făpturile la locurile lor. Toate păreau atrase de Noe. Şi toate erau nespus de ascultătoare. Până şi mâncătorii-de-stârvuri, după toate soiurile lor, cu gheare, cu colţi, cu coarne, se lăsau conduşi ca nişte mieluşei.

— Uită-te la ele, zise Ghinnah, în vreme ce mai înădea o îngrăditură în care erau adăpostite două creaturi mătăhăloase, fără păr şi cu un singur corn. Nu-mi vine a crede.

Annah nu-i răspunse, căci atenţia i se îndreptă către Sem. Acesta tocmai trecuse prin spatele ei şi o atinse, văzându-şi apoi de treburi, urcând spre ultimul cat cu o pereche de şobolani şi cu una de creaturi cu ochii mari, ce locuiau în copaci şi le plăcea să stea pe întuneric. Alte animale treceau prin spatele lui Annah, fiecare căutându-şi parcă cotlonul, locul şi catul potrivit din arcă. Rotindu-şi privirile, Annah o zări pe Tirtsah coborând de pe taluzul de sus, cu ochii mari şi cam deznădăjduită.

Tirtsah îi şopti lui Annah:

— Nu se poate aşa ceva. Prin ferestre vin necontenit păsări, unele din soiuri cu totul necunoscute mie!

— Le ajuți să-și găsească cuiburile îngrădite? îi răspunse Annah tot în șoaptă, în vreme ce închidea niște cuști mai mici, de pe lângă peretele arcei.

— Mama-Naomi și Iafet sunt acolo sus chiar acum, răspunse Tirtsah cam derutată. Cercetă catul din mijloc. Soțul meu pe unde-i?

Annah își reținu un surâs. Mare parte din săptămână, Tirtsah se ferise de Ham. Acum însă, iată că îl căuta.

— Lucrează la catul de jos.

— Pe întuneric? întrebă Tirtsah, cam descumpănită la acest gând.

— Câteva raze de lumină pătrund și acolo, zise Annah, ca s-o încurajeze. În orice caz, și soțul meu e cu el. Iar Ham are și o torță.

Tirtsah făcu ochii mari de îngrijorare, în vreme ce se îndepărtă către taluzul ce cobora către catul de jos. Ridicând din umeri, Annah își văzu mai departe de treabă, mai îndrumând un animal, mai ajutând altul. Din când în când, se oprea să se minuneze de câte o făptură. Fiecare animal era tânăr, sănătos și, pesemne, cel mai desăvârșit din soiul lui. Annah era uimită și se desfăta de frumusețea și nemaipomenita felurime, dar și de asemănările dintre creaturi. Îi spuse Celui Preaînalt în gândul ei: *Ce bucurie trebuie să fi avut când ai creat toate aceste animale!*

— Ia uite, făcu Ghinnah spre Annah, râzând. Ridică cu grijă o creatură mică, îndesată, țepoasă și cu blană de culoare închisă, cu un botișor parcă întristat și picioruțe cu gheare. Și tovarășa lui arată la fel. Ce ghemotoace ciudate!

— Pesemne că le place să scurme, cugetă Annah cu glas tare. Pune-i într-o cușcă întunecoasă cu multe frunze și paie.

— Tu nu știi de șagă, se bosumflă Ghinnah, căutând un cotlon potrivit.

Când trecu de jumătatea zilei, puhoiul de animale se mai împuțină, până ce nu mai veni niciunul. Arca se cufundă într-o tăcere de mormânt, ce aducea o așteptare înfiorătoare. Annah privi uimită în jur. Naomi și Iafet coborâră de la catul se sus și

păreau înmărmuriți. Sem, Ham și Tirtsah se iviră de la catul de jos, stingându-și torțele cu apă și mijindu-și ochii în vreme ce se apropiau de intrarea mare, unde stătea Noe.

Derutată, Annah porni pe urma lui Sem către ușă. Akar, vărul lui Noe, îl necăjea pe acesta de la poalele taluzului.

— Și acum ce ai de gând, după ce ai chemat la tine atâta puzderie de animale? Ce șmecherie ai făcut, ha? Prostănacule, curând va trebui să te descotorosești de ele. Și nu uita că mi-ai dat mie coliba ta.

— N-am putea să-i trântim ușa în nas? întrebă Ham. Fără să mai aștepte vreun răspuns, apucă o frânghie groasă, care era petrecută prin niște belciuge de fier prinse în cadrul ușii. Noe le făcu semn lui Sem și Iafet, care apucară funia din partea dreaptă, iar Noe se duse să-l ajute pe Ham.

— Trageți, porunci Noe.

Privindu-i cum trag de frânghie, Annah își ținu răsuflarea. Funia se încordă, dar ușa nici nu se clinti. Akar începu să râdă pe înfundate, de afară:

— Neghiobilor, nici măcar să închideți ușa nu sunteți în stare.

— Fata mea, hai să le dăm o mână de ajutor, o îndemnă Naomi pe Annah.

Dar nu apucară bine să prindă de funii, că ușa începu să se ridice. Annah înghiți în sec, holbându-se zăpăcită. *Funiile sunt moi, dar ușa se închide. Cum e cu putință?*

— Cuvântul cel Viu, zise Noe, lăsând funia din mână.

Bărbații se îndepărtară de ușă. Akar începu să strige de afară:

— Așteptați! Așteptați!

Annah simți că i se usucă gura. Nu era în stare să se miște. Stătea încremenită, uitându-se cum ușa cea mare se închide încet, împinsă parcă de o mână nevăzută. *Asta nu e în închipuirea mea*, își spuse Annah, cu ochii pironiți la ușă. Acum nu se mai auzea țipând glasul rugător al lui Akar, căci ușa îl închisese afară.

Un val de căldură veni dinspre uşă, iar mirosul de smoală şi lemn se amestecă în aer.

— Pecetluieşte uşa cu însăşi mâna Sa, zise Noe triumfător, privind spre uşă şi bucurându-se ca un copil. Oh, Cel Preaînalt! Pe urmă, căldura se împrăştie. Deodată, Noe se întoarse către ei: Grăbiţi-vă! Aţi terminat de închis toate cuştile şi ţarcurile? Dacă da, atunci urcaţi îndată la ultimul cat. Hai, hai, hai! Dădea din mâini îndemnându-i pe Annah şi pe ceilalţi.

Sem o apucă pe Annah de mână, îndepărtând-o de uşa cea mare. Acum alergau cu toţii. *Ca oile*, cugetă Annah, în vreme ce se căţărau pe taluzul din mijloc. Şi, tot cam ca oile, se năpustiră cu toţii către acelaşi loc: împrejurul vetrei în care ardea mocnit focul.

Preţ de o clipă, se prinseră doi câte doi – fiecare bărbat cu soţia lui – privindu-se, nevenindu-le să creadă ce văzuseră cu ochii lor. Pe urmă, arca începu să se mişte şi să se cutremure. Iar tremurul se înteţi, până ce fură siliţi să îngenuncheze, agăţându-se de podeaua tencuită cu smoală şi unii de alţii. Ghinnah începu să ţipe şi să plângă. Asudând, Annah pipăi să dea de Sem, cugetând: *Ăsta e mai rău decât toate cele dinainte.* În clipa următoare, Annah auzi, dinspre ferestrele de sus, un bubuit răsunător, ca şi cum cerul şi pământul s-ar fi crăpat şi s-ar fi sfărâmat în nenumărate bucăţele. Îngrozită şi de-abia mai simţind că soţul ei o îmbrăţişase, Annah începu să se roage.

Capitolul 22

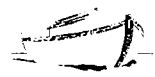

Yerakh îl conducea pe Naham de-a lungul malului, către pod, sporovăind necontenit.

— De un lucru sunt încredințat, în ce o privește pe Annah: n-o să stea prea multă vreme în coliba lui Noe. Îi place să hoinărească pe afară. N-avem decât să stăm la pândă.

— Ar fi trebuit să mi-o dai cu luni în urmă, când ți-am cerut-o, zise Naham cu glas tunător şi surâzând zeflemitor. Acum nu ne-ar mai da bătăi de cap.

— Cui i-ar fi trecut prin minte că o să fie aşa o pacoste? bombăni Yerakh mohorât. Când ai s-o vezi, n-ai s-o recunoşti. Se opri lângă pod, lăsându-l pe Naham să treacă primul. Naham privi neîncrezător, scuturând din cap.

— Ia-o tu înainte, căci podul ăsta a fost făcut pentru oameni neînsemnați şi de rând.

— Chiar aşa? întrebă Yerakh, trăgând nădejde să-l ațâțe pe Naham să treacă el primul. Crezi că o să se rupă cu tine şi o să cazi în râu? Acum cine e fricosul?

— Treci tu primul! îi porunci Naham amenințător, strângându-şi pumnii uriaşi.

Codindu-se, Yerakh se urni totuşi din loc. Spaimele lui căpătară acum un glas în mintea sa, aducându-i aminte amenințările lui Annah, dar acum răsunau mult mai aspru. *Nebunule! Ai adăpostit-o pe Nachash. Ți-ai ucis tatăl. Ai pus mâna la moartea mamei tale, a soției şi a fraților tăi, iar acum vrei să mai iei o viață. Eşti blestemat!*

Glasul părea să fi isprăvit, când un nou gând îi răsări lui Yerakh în minte: *Picioarele tale te duc către pierzanie.* Cutremurat, se opri pe podul mişcător din funii şi stuf. Podul se cutremură, făcându-l să se clatine. Fără să se întoarcă, îi strigă lui Naham:

— Nu mai clătina podul!

— Nu eu îl clatin, urlă Naham de pe mal. Un cutremur de pământ îl mişcă!

În vreme ce urla Naham, cutremurul se înteți, însoțit de nişte mugete ce răsunau din pântecele pământului. Dintr-odată, Yerakh se prăbuşi de pe picioare şi porni să se târască pe burtă, către miazănoapte, încleştându-şi mâinile pe funiile podului. Îngrozit, privi spre Naham, dar uriaşul căzuse în genunchi. Toată puterea lui nu era de ajuns să-l țină pe picioare. Yerakh auzi un huruit fără seamăn care se ridica din măruntaiele pământului până în înaltul cerului. În aceeaşi clipă, văzu în depărtare țâşnind din pământ nişte trâmbe de apă şi stâlpi de fum, către cerul trandafiriu, sfâşiindu-l.

Yerakh se holba, neputând nici să urle, atât era de îngrozit. Nişte valuri colosale cotropiră înaltul de la răsărit la apus, de parcă tot cerul ar fi fost făcut din ape.

Suflul stârnit de acele valuri de pe cer şi de pământul ce se cutremura făcură ca cei doi copaci care sprijineau podul pe malul de răsărit să se încline amenințător spre Yerakh.

Năpădit de spaimă, acesta se apucă strâns de pod în vreme ce fu atras în vâltoare. Apa îi năvăli în față, făcându-l să ridice capul, trăgând cu deznădejde aer. Zbătându-se să nu scape funia

din mână, Yerakh apucă să-l vază pe Naham pe vârful unui val înspumat. Fusese luat la vale, urlând şi văitându-se, toată puterea lui fiind zadarnică.

Deodată, un vuiet cotropitor ajunse la urechile lui Yerakh, iar puterea apelor creştea odată cu vuietul. Ridicând privirea, îşi văzu moartea cu ochii: o hulă uriaşă de ape înspumate şi murdare, ce adunase trunchiuri de copaci, bucăţi de colibe şi leşuri frânte – oameni şi animale de-a valma – mătura totul în calea ei dinspre miazănoapte. Nu putea decât să aştepte, urlând până ce, în sfârşit, peretele de apă se năpusti peste el, smulgându-i funia din mână. Copacii bătrâni care ţineau podul se prăbuşiră în râu, rotindu-se şi frângându-se în hula murdară, în urma lui. Cu braţele şi picioarele rupte şi neputincioase, Yerakh se văzu prins între ramuri şi târât de vâltoare. Zadarnic tânjea acum după o moarte fulgerătoare şi fără durere.

* * *

Aproape toată suflarea taberei se adunase în coliba lui Sa-khar, ca să sărbătorească nunta lui Tseb-iy cu Yediydah, fiica lui Sa-khar. Din uşa colibei, Ayalah privea cum Sa-khar – cu barba lui neagră şi ochii mijiţi – îşi dădea încuviinţarea pentru căsătorie. Cu toate că îi era cumnată, fiind sora lui K'nan, Ayalah nu simţea vreo urmă de dragoste sau de rudenie pentru Yediydah ori către cei din familia ei. Deja, K'nan nu mai era deloc atras de Ayalah. Era un soţ îmbufnat, îndărătnic, o cruntă dezamăgire. Ayalah se uită către el. *Oare ce m-o fi atras la tine? Nu mi-ai adus decât necazuri.* Scârbită, îşi luă privirea de la soţul ei şi şi-o mută la proaspăta pereche.

Yediydah, drăguţă, cu buzele ei cărnoase, purtându-şi aurul strălucitor cumpărat de la Yerakh, îşi muta privirea de la tatăl ei către soţ, chipurile neîmblânzitul Tseb-iy. Pe Ayalah aproape că o pufni râsul văzând rânjetul silit al lui Tseb-iy, în vreme ce aştepta

ca Sa-khar cel plin de sine să isprăvească odată binecuvântările căsniciei.

Încântată, Ayalah se aplecă spre Haburah şi spre celelalte neveste ale lui Naham şi zise:

— Ia uitați-vă la prostănacul de Tseb-iy. Are o față de parcă ar avea cenuşă în gură.

— Cred că deja îi pare rău de ce a făcut, zise Shuwa, cea dintâi nevastă a lui Naham, cu ochii scăpărând de răutate. O s-o țină pe Yediydah asta mereu pe jar, încercând să ghicească şi să afle unde se va mai cuibări iubirea lui Tseb-iy data următoare, sunt încredințată de asta. Ce proastă a fost să se mărite cu el!

Qetsiyah, cea de-a doua soție a lui Naham, râdea pe înfundate, atingând-o pe Shuwa cu mâna ei delicată.

— Eşti doar furioasă că n-a avut niciodată ochi pentru tine. Dacă nu te-ai fi temut de gelozia lui Naham, i te dăruiai de mult lui Tseb-iy.

— Fie să rămână stearpă, îi afurisi Haburah mohorâtă. Ar fi trebuit să-l ucid pe Tseb-iy pentru că a batjocorit-o pe mama.

Ayalah surâse, hotărând în sinea ei s-o îmboldească pe Haburah să se răzbune pe Tseb-iy – avea să fie amuzant. Deodată, pământul de sub picioarele ei începu să se cutremure, abătându-i lui Ayalah gândurile de la Tseb-iy.

Haburah se agăță de ea.

— Afară, repede, înainte să se îmbulzească ceilalți peste noi!

Ayalah şi sora ei izbutiră să iasă afară înainte ca zguduiturile să le trântească la pământ. Umblând acum în patru labe, Ayalah privea îngrozită în jur. Toate colibele lor fuseseră puse la pământ, ca nişte mănunchiuri de stuf prost legate. Alți locuitori ai taberei se târau afară din coliba lui Sa-khar nefiind în stare, dar nici dornici, să-i ajute pe cei rămaşi prinşi înăuntru. Şi Shuwa izbutise să iasă din coliba zgâlțâită de cutremur. La fel ca toți ceilalți, nu se putea ridica pe picioare, căci pământul se zguduia cumplit. Vădit înspăimântată, se târî până la Haburah şi îi zise:

— Unde o fi soțul nostru?

Ayalah nu mai auzi răspunsul lui Haburah. Un vuiet se auzi din adâncuri şi urcă spre ceruri ca şi când o crăpătură uriaşă s-ar fi deschis în scoarța pământului ca să lase să țâşnească afară trâmbe de apă şi fum, bubuind şi trosnind, vrând parcă să sfâşie înaltul. *Annah,* cugetă Ayalah, *tu ştiai ce are să se întâmple! Te urăsc şi pe tine... şi pe Cel Preaînalt la care te închini! Vedea-te-aş moartă!*

Ayalah căscă ochii mari când valuri nesfârşite cotropiră cerul venind dinspre răsărit şi îndreptându-se către aşezarea lor. Suflul acestor valuri culcă la pământ tot ce mai rămăsese în picioare, în tabără. Cei prinşi în coliba lui Sa-khar, începură să urle şi să se tânguiască sub dărâmături.

— Au să moară! strigă Ayalah.

— Nici noi nu mai scăpăm! urlă Haburah, cu ochii țintă la cerul întunecat şi învolburat. Nu se mai vedea niciun colț din obişnuita strălucire trandafirie a cerului, fiind înghițită de talazurile fumurii de aburi. Deodată, din acele talazuri se prăvăliră spre pământ nişte dâre înfricoşătoare de lumină alb-albăstrie, urmate de nişte bubuituri asurzitoare care zguduiau tăriile la fel precum cutremurul zgâlțâia pământul.

Împietrită, Ayalah stătea pe coate şi genunchi, aşteptând, privind cum perdele groase de apă încep să se prăvălească din cerurile întunecate. Apele îi izbiră pe Ayalah şi pe ceilalți locuitori ai taberei, luându-i în cele din urmă pe sus şi ducându-i spre râu. În sfârşit, Ayalah îşi pierdu cunoştința sub puterea apelor, viața părăsindu-i trupul. Orice urmă a aşezării lor fu ştearsă de pe fața pământului.

* * *

Cu minunatele sale ramuri smulse de puterea valurilor, cu rădăcinile şubrezite de cutremur şi de furia apelor ce năvăleau dinspre râu şi din cer, Copacul Evei se culcă la pământ. În cele

din urmă, potopit de ape, bătrânul copac se prăbuşi cu zgomot în vâltoare.

* * *

În tabăra din răsărit, Nachash şi şoptitoarele ieşiră bălăbănindu-se afară de îndată ce primul val de cutremur îi lovi. Auzind vuietul pământului şi bubuitul cerurilor, Nachash urlă:

— Ah, Preaînalte, ai să ne nimiceşti? Tu!

Trântită la pământ, Nachash scuipă în silă, cu chipul schimonosit de trufie. Dar şoptitoarele ei se văitau din toate puterile când fură lovite de cutremur, iar copacii dinspre răsărit începură să se prăbuşească peste tabără. Când năvăliră şi apele din cerul întunecat peste Nachash şi şoptitoare, le mătură pe toate ca pe nişte nuiele uscate.

* * *

Către apus, pe cele mai îndepărtate păşuni, o mică turmă de rumegătoare copitate, de culoare cafenie, se zorea către marginea adăpătoarei. Se îmbulziră una într-alta, după care se opriră în apă şi, coborându-şi capetele, începură să bea. Mai veni şi o altă turmă, tot de rumegătoare, dar mai mari şi cu un corn, dar fără păr sau blană. Acestea din urmă umblau foarte poticnit pe uscat, dar se mişcau foarte mlădios în apă.

Nişte păsări frumoase, cu gâturi lungi, ajunseră şi ele la adăpătoare, mişcându-se cu grijă printre turme, până când pământul începu să se cutremure. Speriate, păsările se ridicară în înalturi. Cerul răsună şi se întunecă ameninţător. Cele două turme se foiau derutate, spaima lor crescând pe măsură ce cutremurul se întetea, iar norii colosali de cenuşă se apropiau. Când bucăţi de cenuşă fierbinte şi pietre ascuţite începură să cadă peste ele, turmele se amestecară, luptându-se să tragă aer.

Puii încercau să se liniştească căutând ugerul cu lapte, dar mamele lor erau pe moarte. Păsările cădeau înapoi la pământ şi erau înghiţite de ape. Orbite de groază, animalele cele mari şi cu corn se năpustiră peste cele mai mici. Rând pe rând, animalele mureau în învălmăşeală sau sufocate de praf şi gaze ucigaşe.

Apele le înghiţiră stârvurile.

* * *

În cel mai îndepărtat ţinut dintre miazănoapte şi apus, o mâncătoare-de-stârvuri tocmai se aşeza să-şi clocească ouăle. Înspăimântată de furia cerului şi a pământului, îşi apucă strâns cu ghearele ouăle aşezate cu grijă în cuib.

Dintr-odată, un val de nisip roşiatic se năpusti asupra ei, acoperind-o cu cuib cu tot, omorând-o şi ascunzând-o din calea apelor ce stăteau să vină.

* * *

Stăteau cu toţii în jurul vetrei în care focul de-abia pâlpâia şi ascultau furtuna. Această uriaşă revărsare de apă, însoţită de zgomotele asurzitoare şi de neînţeles ale prăpădului, întreceau tot ceea ce şi-ar fi putut Annah închipui. Toată seara se rugaseră şi priviseră încordaţi. Nimănui nu-i ardea de mâncare. Şi, cu toate că discuţiile lâncezeau, nu se îndepărta nimeni de grup prea multă vreme.

Acum, în întunericul nopţii, Annah se simţea încătuşată. Toate făpturile din arcă tăceau împietrite, de parcă ar fi ascultat furia furtunii de afară. O nouă dâră de lumină alb-albăstrie, înfiorătoare, străluci dincolo de ferestre. Pe urmă, un bubuit îngrozitor cutremură văzduhul, făcând-o pe Annah să se înfioare. *Oh, Preaînalte,* se rugă ea, *acum înţeleg că toate se întâmplă aşa cum ne-ai prevenit şi că Tu ne ocroteşti, dar tot mă tem.*

În vreme ce Annah cugeta la aceste lucruri, Sem o apucă de mână ca s-o liniştească, încurajând-o din priviri: *Nu te înfricoşa.*

În semn de răspuns, Annah încuviinţă, sprijinindu-se de umărul lui. Aşezată lângă Annah şi Sem, Ghinnah zise cu glas tare, cuibărindu-se neliniştită în braţele lui Iafet:

— Măcar s-a oprit cutremurul pentru o vreme.

Iafet o cuprinse în braţe şi zise cu glas limpede:

— Chiar aşa? Eu n-am băgat de seamă, pentru că tu încă tremuri.

— Copila mea, îi zise Naomi, făcându-i semn spre potir. Ia măcar ceva călduţ de băut, poate te mai linişteşti.

Tremurând de-a binelea, Ghinnah refuză.

— Mulţumesc, mamă Naomi, dar ştiu că nu sunt în stare să înghit nimic. Nu-mi vine a crede că toate astea se întâmplă... Glasul i se frânse şi fata plecă ochii, temându-se să nu cumva să-i fi întristat pe Naomi şi Noe.

Naomi însă încuviinţă înţelegătoare, iar Noe îşi ţuguie buzele, părând cumva amuzat.

Ham, care stătea alături de Sem, se încruntă. O ţinea pe tăcuta Tirtsah de mâini, mângâindu-i degetele.

— Surioară, îi zise lui Ghinnah, dacă nu poţi crede ce se petrece, atunci îţi punem o scară să urci ca să te uiţi pe fereastră.

Ghinnah se întoarse spre el cu ochii măriţi.

— Eu... nu-nu... să-mi fie cu iertare. Vă cred.

Îmbrăţişând-o, Iafet îi zise:

— Nu fi atât de speriată. Nu o să te trimitem afară... decât dacă vrei tu.

— Nu, nu vreau să ies! strigă Ghinnah, întorcându-se spre soţul ei cu ochii în lacrimi. Te rog, nu mă lua peste picior.

Un fulger înfiorător şi un tunet ce cutremură cerul îi surprinse şi îi făcu să ridice privirile către fereastra de sus. În vreme ce bubuitul se îndepărtă, Noe ridică glasul:

— O, Preaînalte, Cuvânt plin de viaţă, Îţi mulţumim că ne ocroteşti întocmai cum ai făgăduit, potrivit cu voia Ta iubitoare. Izbăveşte-ne de frici în seara asta.

În vreme ce Noe se ruga, Annah văzu că Tirtsah se ştergea la ochi, iar Ham o mângâia. *Mâine ar fi fost cea de-a opta zi, Tirtsah,* îi spuse Annah în gând. *După care ne-ai fi râs cu plăcere în nas şi ne-ai fi făcut nebuni. În nechibzuinţa ta, ai fi fugit ca să scapi de soţul tău şi de ai lui. Oare la ce te gândeşti acum? Măcar nu mai eşti furioasă pe soţul tău.*

Trufia şi disprețul se şterseseră de pe faţa lui Tirtsah, fiind înlocuite acum de o frică de copil. Annah îşi ţinu răsuflarea, rugându-se ca Tirtsah să Îl accepte în sfârşit pe Cel Preaînalt şi familia lui Noe. Dar Tirtsah se ridică deodată şi îşi şterse lacrimile. *De parcă nu are de gând nicicum să cedeze,* îşi spuse Annah deznădăjduită.

Când Noe isprăvi rugăciunea, Annah îl privi curioasă. Era, pesemne, vremea să se culce. Un alt fulger luminos le lumină chipurile şi întunericul ce-i înconjura, încheindu-se cu un bubuit înfricoşător.

Când se făcu linişte, Ghinnah se milogi de Noe:

— Părintele soţului meu, n-am putea să stăm aici peste noapte? N-o să pot dormi.

— Trebuie să ne străduim să ne odihnim puţin, fiica mea, răspunse Noe cu blândeţe. Chiar dacă nu o să putem dormi din pricina larmei de afară.

Strângând-o pe Annah de mână, Sem le vorbi lui Iafet şi lui Ghinnah.

— Dacă vreţi, rămân eu cu Annah să stăm de veghe cu voi.

— Rămânem şi noi, adăugă Ham, după ce primi un ghiont de la Tirtsah.

— Musai să încercăm să ne odihnim, stărui Noe. Dar poate că ne-am putea pregăti aici culcuşul. Avem nişte... O altă dâră de lumină şi un tunet îi curmară vorba lui Noe. Aşa că îşi isprăvi spusele făcând doar semn către grămezile de piei şi blănuri rânduite pe lângă un perete.

Îşi pregătiră în tăcere culcuşurile nu departe de vatră, întinzând pe jos piei şi blănuri. Annah se întinse cu faţa în sus lângă

Sem. *Nu se poate dormi,* hotărî ea. Cu toate pieile şi blănurile, podeaua de lemn tencuită cu smoală încă se simţea supărător la spate. Iar hărmălaia de afară nu puteai să n-o bagi în seamă. Chiar dacă îşi acoperea urechile şi închidea ochii, Annah tot mai vedea străfulgerările alb-albăstrii de lumină şi nu putea să nu audă răbufnirile cumplite care zguduiau cerul. Dar se bucura măcar că stătea întinsă, căci era sleită de puteri.

Seamănă cu cel mai urât vis, îşi spuse, ascultând furtuna. *De fapt, nu, cel mai cumplit vis ar fi fost dacă rămâneam afară.*

* * *

În cea de-a treia noapte nesfârşită de furtună, Annah stătea iarăşi cu ochii deschişi, peste măsură de istovită, dar fără să poată dormi. Cu siguranţă, avea să vină curând dimineaţa, cu toate că zilele erau la fel de întunecate precum nopţile. Se răsuci, negăsindu-şi locul, şi se uită la Sem, care părea să doarmă. *Oare cum poate?* se întrebă ea, holbându-se la el. *Oare cum poţi ţine ochii închişi?* Un nou fulger o făcu pe Annah să se înfioare. Închizând ochii, îşi strânse tare în mâini scumpele ei podoabe scobite în scoică. Se linişti puţin, aducându-şi aminte de culorile cu răsfrângeri luminoase trandafirii şi albăstrii, de lucirea lor minunată şi de frumuseţea atrăgătoare a formelor delicate care le împodobeau marginile.

Încă de pe când ciopleai acele valuri pe scoică te gândeai deja la acest dezastru, îi spuse Annah în gând soţului ei. *Oare te gândeai adesea la furtuna care avea să vină? Mereu îmi spuneam că nimicirea va veni mai târziu, într-o bună zi. Niciodată nu mi-a părut ceva foarte real, dar acum a sosit, ca un coşmar fără sfârşit.*

Deodată Annah simţi că ceva se mişcă sub ea şi i se păru că, în chip cu totul neînţeles, începe cumva să plutească. *Am început să plutim,* se dumiri ea, înspăimântată şi uimită. Întreaga arcă se clătina ameţitor. Înălţă capul ca să vadă ce fac Sem şi ceilalţi. Cu toţii se ridicaseră în capul oaselor, privind neliniştiţi în jur, întrebându-se parcă dacă nu cumva îi înşală simţurile.

Noe glăsui limpede:

— Dacă am început să plutim, atunci înseamnă că deja coliba a fost acoperită.

Dacă e deja acoperită coliba, se gândi Annah, *atunci la fel e şi în tabără, iar locuitorii ei sunt cu toţii morţi. Yerakh. Taphaph. Naham. Şi Haburah, şi Ayalah.*

Afară mai luci o dâră de lumină şi mai bubui un tunet. Amintindu-şi chipurile surorilor ei, Annah duse mâna la gură, surprinsă de durerea care o străpunse. *Oare de ce vă jelesc?* le vorbi ea surorilor ei moarte. *M-aţi urât amândouă. Şi nu puteam îndura să stau în preajma voastră. Dar niciodată nu v-am dorit moartea.*

Arca se răsuci. Annah se sprijini de podea, ca să nu se clatine. Apoi, copleşită de simţământul pierderii celor dragi, izbucni în lacrimi.

Sem se apropie de ea pe întuneric, luând-o în braţe, sărutând-o şi şoptindu-i:

— Draga mea, eşti la adăpost. Nu te teme.

— Toţi sunt morţi, zise Annah suspinând dureros. Surorile mele sunt moarte şi tare aş vrea să mai fie printre cei vii! Se agăţă de Sem, hohotind.

Capitolul 23

Luminându-şi calea cu o torţă de smoală, Annah se căţără către cel de-al doilea cat al arcei, urmată de Ghinnah. În vreme ce Annah îi făcea lumină, Ghinnah cerceta nepăsătoare animalele, să vadă dacă au toate apă şi hrană de ajuns. Nu că ar fi contat prea mult, de vreme ce toate animalele păreau uluite, abia mişcându-se şi atingându-se arareori de mâncare.

La fel ca noi toţi, cugetă Annah. *Nu vrem decât să dormim. Ne istoveşte şi numai faptul că trebuie să ascultăm larma furtunii. Şi hoinărim fără ţel, ca nişte bocitori. Nu mă aşteptam să simt atâta durere întinsă pe atâtea zile... de fapt, săptămâni deja. E ca un vis urât care nu se mai curmă.*

— Biete făpturi, suspină Ghinnah. Sunt nefericite, dar măcar sunt în viaţă.

Spre deosebire de Qeb-al, unchiul tău, cu Etsah şi copiii lor, spuse Annah de parcă ar fi putut citi cuvintele nerostite ale lui Ghinnah. *Şi spre deosebire de surorile mele.* Annah alungă repede acele gânduri. Cele două femei se întoarseră deodată, simţind că se apropie cineva.

— E Tirtsah, îşi dădu Ghinnah cu părerea. Soţii noştri şi socrul nostru sunt cu toţii la catul de jos ca să vadă de animale. Iar mama Naomi e sus, pregăteşte prânzul... nu că am fi noi în stare să mâncăm ceva...

Tirtsah coborî pe lângă cuştile, staulele şi îngrăditurile cufundate în tăcere, oprindu-se să privească la unele animale, să le atingă, de parcă ar fi voit să se încredinţeze că sunt în viaţă. În cele din urmă, ajunse lângă Annah şi Ghinnah, cu buzele strânse, ridicând o sprânceană întunecată în semn de salut.

— Ma'adannah, Ghinnah, mama soţilor noştri vrea să ne vorbească înainte ca bărbaţii să urce.

Arca se clătină, făcând-o pe Annah să se apuce de o grindă a unui staul din apropiere. Legănarea şi plutirea îi făceau greaţă. Îşi aduse aminte că trebuie să ţină torţa cât mai departe, ca nu cumva să aprindă ceva sau pe cineva, aşa că se opinti să întindă mâna. Clătinându-se, Ghinnah şi Tirtsah se prinseră de aceeaşi grindă. Ghinnah îşi duse mâna la gură, iar Tirtsah se cuprinse cu mâinile de burtă, de parcă ar fi fost pe cale să verse. Cum toate se legănau în jurul lor, Annah închise ochii. Încet, arca ajunse în ape mai liniştite, aşa că mişcările se domoliră. Annah se sprijini de staul, vlăguită şi uşurată. Avea broboane de sudoare pe trup şi tremura.

Lăsându-se peste grindă, Ghinnah slobozi un vaier disperat.

— M-am săturat să mă simt rău şi să mă târăsc de ici colo ca un hoit umblător. Apoi, dându-şi seama ce cuvinte folosise, adăugă: Îmi cer iertare. Trebuia să îmi aleg mai cu grijă cuvintele.

— Am înţeles ce ai vrut să spui, o încredinţă Annah. Îndreptându-şi privirea spre Tirtsah, care stătea îndoită în două, Annah o întrebă preocupată: Tirtsah, vrei o găleată?

— Nu. Tirtsah îşi trecu mâna peste faţa pământie, apoi ridică privirea spre Annah, îndârjită, de parcă s-ar fi aşteptat să fie umilită. Mă aşteptam să-ţi râzi de mine, să-mi spui cât de tare am greşit. Şi câtă dreptate ai avut tu... când spuneai că va veni furtuna.

Vădit zădărâtă, Ghinnah izbucni:

— Vai, Tirtsah, nu mă îndoiesc că te aşteptai la aşa ceva, dar Annah niciodată nu se va purta atât de răutăcios. Iar de când a pornit furtuna, n-a râs nici măcar o dată. De fapt, nu-mi amintesc s-o fi auzit vreodată pe Annah râzând. Ia seama, Tirtsah, că soţul tău şi familia lui nu se bucură deloc de această nenorocire.

Tirtsah rămase mută ca o stană de piatră.

Abătută, Annah îşi pironi privirea spre flacăra torţei. *Te rog, Tirtsah,* zise în gândul ei, *n-am de gând să mă ciorovăiesc cu tine.* Apoi rosti blând:

— Tirtsah, nici acum nu înţelegi, aşa-i? Nimănui nu-i pasă că „a avut dreptate" în privinţa furtunii. Nimeni n-a dorit-o. Când tatăl soţilor noştri mi-a vorbit întâia dată despre asta, nici eu n-am vrut să cred aşa ceva.

Îndurerată de gândul la surorile ei moarte, Annah adăugă:

— Dar tatăl soţului meu a avut dreptate. Nu pot tăgădui adevărul: nicăieri în afara colibei lui Noe n-am întâlnit vreun om care să fie bun, iubitor şi să-L iubească pe Cel Preaînalt. Chiar şi tatăl meu – singurul care m-a iubit vreodată în aşezarea noastră – făcea ce îi plăcea. Nu asculta decât de propria sa voie. Nu a crezut câtuşi de puţin într-un Creator care ar dori să fie în pace cu el.

— Acum şi eu cred în Cel Preaînalt, mărturisi stingheră Ghinnah. Bărbia ei micuţă începu să tremure când adăugă: Însă, înainte de furtună, nu credeam. Aşa că pur şi simplu s-a întâmplat să fiu înăuntru, şi nu în afara arcei.

Spre surprinderea lui Annah, Tirtsah râse scurt şi înăbuşit, în vreme ce ochii ei mari şi negri erau înlăcrimaţi. Răsuflând adânc, încuviinţă din cap.

— Nici eu nu credeam, însă acum cred. Cu toate că, dacă n-ar fi venit furtuna, nu aş fi crezut niciodată. Cel Preaînalt era doar o poveste de adormit copiii în ochii mei. Tirtsah îşi muşcă buza de jos, lacrimile brăzdându-i obrajii. Annah! strigă ea. Mi-a fost atât de frică! Dacă i-a nimicit pe toţi ceilalţi care credeau la fel ca mine, atunci de ce m-a lăsat pe *mine* în viaţă?

— Poate pentru că ştia că vei învăţa să te încrezi în El şi să Îl iubeşti, zise Annah, netrăgând nădejde că Tirtsah va fi de acord.

Reţinându-şi un suspin, Tirtsah clătină din cap.

— Nu merit să trăiesc.

— Niciuna dintre noi nu merită să fie în viaţă, zise Annah, cu ochii înecaţi în lacrimi, amintindu-şi câtă ură simţise pentru Yerakh şi pentru toţi cei din tabără. Şi silnicia gândurilor şi a faptelor noastre – precum şi faptul că ne-am ascuns de Cel Preaînalt – au pus umărul la nimicirea celorlalţi. În inima mea, Tirtsah, sunt la fel de vinovată ca tine.

Tirtsah plângea în tăcere, lacrimile ei licărind în lumina torţei. În cele din urmă, suflându-şi nasul, zise:

— Te cred. Şi cred şi în El. Nu voi înţelege niciodată de ce va fi vrut – după cum spuneai tu – să facă pace cu mine, dar Îi sunt recunoscătoare pentru asta. Mă rog să nu-I dau prilejul în viitor să mă disprețuiască.

— Întoarce-te la El, o îndemnă Annah, ştergându-se la ochi. Nu-ţi cere nimic altceva.

Ghinnah îşi şterse şi ea lacrimile. Deodată se ridică în picioare.

— Of! M-am săturat de atâta plâns! Vreau să fac ceva... orice altceva. Dacă tot ne-au lăsat apele o clipă de odihnă, haideţi să mergem la mama Naomi înainte să se întoarcă bărbaţii noştri de la muncă. Putem veni pe urmă să mai vedem de animale.

— Oricum, bietele făpturi nu fac nimic, se învoi şi Tirtsah. Oftă, vrând parcă să-şi limpezească gândurile. Apoi, o apucă de încheietură pe Annah trăgând-o după ea, întocmai cum ar fi făcut cu sora ei. Mişcă! Mama Naomi stă după noi.

Încântată de noua turnură a legăturilor dintre ele, Annah îi îngădui lui Tirtsah să o conducă pe taluz în sus până la locul unde îşi aşezaseră sălaşurile. Naomi trebăluia pe lângă vatră, veghind cu grijă o oală de bronz, aşezată pe nişte picioare de fier. Annah privi cu încântare spre vatră. Pârâitul jucăuş al flăcărilor

era o binecuvântată uşurare după atâta zgomot de ploaie şi de harababură de afară.

Ghinnah ajunse cea dintâi la Naomi.

— Am ajuns, mamă. Ultima zbuciumare ne-a făcut iarăşi greaţă, aşa că a trebuit să mai aşteptăm puţin înainte să venim.

— Şi iar aţi plâns toate trei, băgă Naomi de seamă, privindu-le poruncitor pe sub sprâncenele stufoase. Aşezaţi-vă, căci avem de vorbit.

Curioasă, Annah atârnă torţa într-un inel din perete şi se aşeză lângă Ghinnah şi Tirtsah, aşteptând să vadă ce are Naomi să le spună.

Naomi îşi făcu gura pungă, după care glăsui cu asprime:

— Am bocit destul. Au trecut aproape treizeci de zile. Suntem în viaţă şi am uitat că s-ar cuveni să-I mulţumim Celui Preaînalt pentru că S-a îndurat şi ne-a cruţat viţele. Bag de seamă că şi soţii noştri au uitat să râdă, fiind prea preocupaţi de furtună şi de animale.

Annah auzi că Tirtsah înghite în sec, iar Ghinnah chiar râse de-a binelea.

— Mamă, tocmai la asta ne gândeam şi noi. Am tot jelit atâta vreme încât ne-am vlăguit.

— Atunci suntem în acelaşi gând. Naomi se destinse de parcă ar fi fost îngrijorată ca nu cumva să le înfurie. Trebuie să ne aducem aminte că suntem vii şi că trebuie să-I dăm slavă Celui Preaînalt pentru bunătatea Sa. Aplecându-se spre ele, zise: De asemenea, trebuie să sărbătorim că soţul meu a ajuns la şase sute de ani. I-a împlinit în zilele când ne ocupam de carnea turmelor.

— Şase sute de ani, repetă Annah speriată. Şase veacuri. N-am ştiut...

Fiecare sută de ani împlinită de cineva, bărbat sau femeie, era sărbătorită îndeobşte cu dansuri, daruri, ospeţe şi oaspeţi. Nesocotirea acestei sărbători era o jignire adusă omului cu pricina, un semn de dispreţ, ca şi când anii vieţii lui ar fi fost zadarnici.

— Crede că îl urâm? întrebă Ghinnah, părând înspăimântată.

Naomi surâse şi scutură din cap, podoabele de aur din păr lucind în lumină.

— Nu, fiica mea. Dragul meu nu crede aşa ceva. El a hotărât să nu sărbătorească. Chiar când împlinea şase sute de ani, erau zilele de jale după Metusalem. Şi mai eram şi prinşi cu tăierea turmelor, ca să mai avem vreme şi de sărbători. După aceea, iarăşi ne-am ocupat de pregătirile pentru furtună. În ochii lui Naomi licărea o lumină de-a dreptul poznaşă. În seara asta însă, trebuie să-i amintim cât de stins de bătrân e! Şi musai să sărbătorim. I-am făcut o haină nouă şi putem să-i gătim toate mâncărurile care-i plac, dar am nevoie de ajutor.

— Trebuie să rămână taina noastră, adăugă Tirtsah, cu chipul luminat. Va fi amuzant să-i surprindem pe soţii noştri.

În vreme ce se învoiau toate patru, Annah deja se gândea la ce dar să-i facă socrului ei. *Şase sute de ani,* cugetă ea. *Cum să nu sărbătorim?*

* * *

— Turte cu mirodenii, zise Noe, iar chipul i se lumină în timp ce Annah puse un coş dinaintea lui pe rogojină. Şi linte.

Ochii i se măriră când Ghinnah îi aduse un blid mare cu lintea roşie ce-i plăcea atâta: deasă, dulce, presărată cu mirodenii şi frecată bine ca o pastă. Surâzând, Naomi şi Tirtsah îi aduseră fel de fel de legume, gătite fără cusur şi lucind de la uleiul de măsline, împrăştiind o mireasmă minunată de mirodenii alese. Noe deveni bănuitor:

— Ce-i cu toate astea?

Nu-i răspunseră îndată, căci tocmai atunci furtuna mai brăzdă văzduhul cu un fulger şi îl cutremură cu un tunet asurzitor. Ridicând privirea, Annah oftă, când bubuitul se stinse. Tunetele colosale şi copleşitoare erau tot mai rare în ultima vreme, stăruiau

mai puțin și nu mai răsunau atât de tare, pe măsură ce apele creșteau. Când auziră răpăitul obișnuit al apei, se destinseră cu toții.

— Deci ce-i cu toate astea? repetă Noe, derutat, privind la ospățul ce i se întindea dinainte. Cum o să mâncăm atâta mâncare astă-seară?

— Tu ești cel mai bătrân, cu cei șase sute de ani ai tăi, dragul meu, îl tachină Naomi. De-a lungul vieții, ai mâncat mai mult decât oricare dintre noi, cred că o să te descurci să mănânci nițel mai mult decât de obicei.

— Tata a împlinit șase sute de ani! strigă Ham, lovindu-se cu palmele peste frunte, aproape văitându-se. Cum am putut uita? Ar trebui să fim luați la bătaie!

Așezați lângă tatăl lor, Sem și Iafet oftară, la fel de surprinși. Însă Noe chicoti binevoitor.

— Eu n-am uitat, dar nu îmi ardea de sărbătorit pe atunci. Încă nu se isprăviseră zilele de jale după părintele părinților mei și, pe lângă asta, tăiam turmele. Suspină, copleșit parcă de aduceri aminte din acele zile lungi, triste și mohorâte de muncă necurmată.

Sem își îmbrățișă tatăl.

— Dar tot putem fi mânioși pe noi că am uitat! Iartă-ne, tată, și îți vom sărbători acum al șaselea veac împlinit. Ia te uită ce au gătit aici soțiile noastre.

Annah își privi soțul, gândind în sinea ei: *Ce bine că te văd zâmbind. Mama avea dreptate, am jelit destul. Chiar și Ham și Iafet arată mai înveseliți.*

— Făgăduiește să ne cânți la harfă, se puse Ghinnah bine pe lângă Iafet. Iar Sem și Ham ar trebui să cânte din fluier și din caval.

— Dacă o să răzbească cu atâta mâncare, zise Tirtsah. Le aduse un coș mare și încăpător, plin cu turte proaspete și un castron din lut plin cu terci roșiatic, pe care-l gătise cu mâna ei. Nu îngăduise nimănui s-o ajute și nici măcar Annah sau Ghinnah nu puteră afla ce mirodenii folosise. Terciul arăta minunat, de un roșu aprins și ademenitor. Ca să-i stârnească, Tirtsah zise:

— Unii dintre cei mai mărunți și mai slabi dintre locuitorii cetății mele mâncau acest terci tot timpul. Dar mulți dintre uriași nu erau în stare să-l mănânce fără lacrimi.

Ham îl înghionti pe Iafet.

— Te poftesc să încerci.

Curioasă, Annah vârî o turtă în terci și muşcă. La început, simți doar gustul de sare și de cimbru, dar pe urmă gura începu să-i ardă, iar ochii i se umplură de lacrimi și trupul de sudoare. Terciul era nespus de iute, căci aduna laolaltă toate mirodeniile iuți pe care le mâncase vreodată. Gâfâind, îndesă în gură toată turta, după care bău apă. Între timp, încercară toți pe rând terciul cel iute, râzând fiecare de schimonoselile celorlalți. Însă numai Tirtsah, Ham și Ghinnah se mai serviră. Noe chicoti, împotrivindu-se și apărându-se de altă porție, spunându-i lui Tirtsah:

— Mulțumesc, fiica mea, dar eu aș vrea să mai trăiesc.

— Mie să nu-mi faci niciodată terci din ăsta, îi șopti Sem lui Annah. Cred că mi-a amorțit fața. Dar mă bucur că, în sfârșit, soția lui Ham se poartă ca și cum ar face parte din familie.

Annah se învoi, recunoscătoare că, în sfârșit, Tirtsah îi acceptase pe ei... și pe Cel Preaînalt. O singură dată fură tulburați în timpul cinei, atunci când arca își schimbă cursul, cârmind atât de puternic, încât Annah fu silită să pună jos blidul cu mâncare, iar stomacul îi urcă în gât. Sem mâncă netulburat.

Văzându-i pesemne greața și sperând s-o abată de la suferința ei, Sem o înghionti pe Annah, șoptindu-i:

— Ar trebui să-i facem oarece dar la tata în seara asta.

— Am făcut eu ceva ca să-i dai, răspunse Annah, așezând o bucățică de piele împăturită pe genunchiul soțului ei. Ai putea să-i făgăduiești să-i ciopleşti un sipet mai târziu.

În cinstea acestei zile, Annah făcu un giuvaer de aur, în formă de frunză, pe care îl turnase, de fapt, pentru Tirtsah. Spre supărarea lui Annah, frunza de aur se dovedise prea mare și grea ca să poată fi folosită de Tirtsah ca podoabă pentru păr... dar pentru

Noe se potrivea de minune. Sem surâse ştrengăreşte când simți greutatea aurului în palmă.

— Bănuiesc ce ai făcut, scumpa mea, şopti el, într-un fel ce o făcu să se înfioare. Abia aştept să văd. Îi întinse numaidecât darul tatălui său.

Văzând aurul, Noe se împotrivi:

— Fata mea, nu are rost să-ți prăpădeşti aurul pe un om bătrân, căci o să ai fii şi fiice la care să-l dai.

— Dacă nu erați voi şi familia voastră, azi n-aş mai fi în viață, îi zise Annah. Şi n-aş mai fi avut prilejul să port în pântece fii şi fiice.

Totuşi încă n-am niciun copil, cugetă ea, întristată. Cu fiecare lună, tânjea tot mai mult după copii. Sem încerca s-o mângâie vorbindu-i despre toate neajunsurile pricinuite de un copil tocmai atunci, când erau sub asaltul furtunii, însă Annah stăruia să nu încerce s-o înduplece. Mintea lui limpede nu făcea decât să o înfurie, căci se simțea lipsită de chibzuială.

Oftând, Annah alungă gândurile despre copii şi se uită la Noe. Părea cu adevărat încântat de giuvaer. Nu mai avea deloc aur... îl folosise pe tot pentru a construi arca. Fu la fel de încântat şi de darurile celorlalți: un nou veşmânt de piele de la Naomi şi o cingătoare din piele şi o traistă de la Ham şi Tirtsah. Mai veniră şi Iafet cu Ghinnah aducând cutiuța frumos încondeiată pe care fata o luase de la Qeb-al în ziua în care se căsătorise cu Iafet.

— Deschide-o, îl îndemnă Iafet pe tatăl său.

Se aplecară cu toții spre cutie ca să vadă o grămăjoară de pietricele netede, parcă ceruite şi străvezii. Noe părea nedumerit, până ce Ghinnah luă cuvântul:

— Părintele soțului meu, du, rogu-te, aceste pietre într-un loc întunecos.

Noe se îndepărtă cu pietrele de lângă lumina focului şi, în vreme ce pleca, strigă încântat:

— Haideți să vedeți!

Toți se bulucirăă în jurul lui Noe ca să vadă; pietrele împrăştiau o lumină gălbuie, ciudată, ce venea dinăuntrul lor... palidă, dar uimitoare. Ghinnah îi lămuri nerăbdătoare:

— Cel mai bine luminează după ce stau o zi întreagă la soare. Am ținut cutia deschisă toată ziua, dar nu e cine ştie ce lumină afară, din cauza furtunii. Curând o să se stingă de tot. Le dădusem uitării de multă vreme.

— Sunt făurite de mâna omului? întrebă Noe, fermecat.

Ghinnah ridică mâinile, neştiind prea bine ce să zică:

— Bănuiesc că vor fi fost încălzite cumva, dar nu ştiu din ce sau cum au fost făurite. Erau ale tatălui meu, care nu mă lăsa nici să le ating, nici să aduc vorba de ele. Mă întreb dacă nu cumva le-o fi furat de la cineva.

Noe mormăi.

— Când stau o zi întreagă la soare, răspândesc şi căldură?

Ghinnah scutură din cap.

— Nu. I-am spus odată la Annah că pietrele astea sunt ca un foc rece... o mare taină.

Toți pipăiau pietrele, minunându-se.

— Eu cred că-s făcute de mâna omului, zise Iafet, răsucind una între degetele sale lungi. Nu seamănă cu nişte pietre obişnuite.

Noe oftă adânc.

— Şi eu zic la fel. Sunt o taină pe care poate că n-o vom desluşi niciodată. Atâtea minunății s-au pierdut din pricina silniciei şi iubirii de sine a omului.

— Am terminat cu bocetele, le aminti Naomi cu hotărâre, pentru cei haini şi pentru toată ştiința lor.

— Scumpa mea, zise Noe surâzător, ai dreptate. Şi poate că, arătând aceste pietre odraslelor lor, copiii noştri îi vor învăța despre adevărata obârşie a întregii cunoaşteri. Întorcându-se spre Ghinnah, adăugă: Fiica mea, îți mulțumesc pentru darul tău! Acum mai avem încă o pricină de nerăbdare pentru a revedea soarele în vreo zece zile.

Ham încuviințã bucuros.

— Putem folosi pietrele ca să ne luminăm calea când coborâm la animalele de la catul de jos şi să nu mai avem nevoie de torțe.

— Aşa e, dar, până atunci, să ne întoarcem la focul nostru şi la mâncare, zise Noe. Şi, dragii mei – care ați uitat de cei şase sute de ani ai mei – o să cântăm ca să acoperim larma furtunii.

Se întoarseră numaidecât la mâncare şi la cântece, în vreme ce Sem şi frații săi îşi luară fluierele, cavalele şi harpa. Spre bucuria lui Annah, Noe şi Naomi le ridică pe ea, pe Ghinnah şi pe Tirtsah în picioare şi le pofti la un dans al bucuriei. O sărbătoare a vieții – cu toate că paşii le fură clătinați în câteva rânduri de zbuciumul furtunii de afară.

Mai târziu, când toți erau deja istoviți, se duseră cu o torță până la peretele pe care însemna Noe trecerea zilelor. Annah nu ştia citi însemnele scrijelite zi de zi de către socrul ei, linii drepte, aplecate şi puncte, dar nu asta conta; nu putea să se gândească decât la faptul că erau cu încă o zi mai aproape de sfârşitul furtunii.

* * *

— Priviți! strigă Tirtsah, cu ochii spre raza firavă de lumină ce se strecurase prin fereastra de sus.

Plină de bucurie, Annah lăsă la o parte cutea şi porni alergând alături de Tirtsah către raza soarelui. Simți sub tălpi smoala încălzită de lumina soarelui. *Mulțumesc,* îi spuse Annah Celui Preaînalt, în gândul ei, adânc mişcată de simpla vedere şi simțire a unei raze de lumină. Simțămintele ei păreau împărtăşite şi de către păsărelele adăpostite pe ramurile din spatele îngrăditurilor; câteva începură să bată din aripi, ciripind şi cântând, glasurile lor răsunând în liniştea arcei.

— Suntem în zorii celei de-a patruzeci şi una zi, vesti Tirtsah, însuflețită de o uimire proaspătă. Apele s-au oprit, întocmai cum spunea părintele soților noştri.

Le auziră pe Naomi şi Ghinnah chemându-i pe ceilalţi, apoi zorindu-se către taluz, nerăbdători cu toţii să vadă raza de soare.

— Faceţi loc! le porunci Ghinnah lui Annah şi lui Tirtsah, împingându-le la o parte, fericită şi lipindu-şi tălpile goale de petecul de lumină. Mulţumită, Annah se dădu la o parte. Sem veni lângă ea, cuprinzând-o cu braţele, ridicând privirea spre cer. Când ajunse şi Noe tocmai de la catul de jos, Ghinnah se îndepărtă de petecul luminos, întrebând:

— Părintele soţului meu, câte zile mai avem de aşteptat până să putem ieşi iarăşi afară?

Spre dezamăgirea lui Annah, Noe scutură din cap.

— Cine, afară de Cel Preaînalt, ar putea spune? N-avem decât să aşteptăm până la momentul potrivit. După care întinse o mână ca şi când ar fi putut cuprinde raza de lumină cu degetele lui bătătorite de atâta muncă.

* * *

Sem suspina şi se zvârcolea prin somn, fără stare, simţind nişte degete care i se plimbau uşor prin păr, gâdilându-l.

— Annah, mormăi el pe întuneric, ce faci?

Cuibărită lângă el în pat, Annah suspină somnoroasă.

— Dorm.

Simţind iarăşi gâdilăturile prin păr, Sem zise:

— Te joci cu părul meu.

— Nu, zise ea nemulţumită, nu mă joc prin părul tău.

Sâcâit, Sem duse mâna la cap, ca să-i prindă degetele. Însă nu erau degetele lui Annah. Un chiţcăit de împotrivire şi o uşoară zgârietură pe dosul palmei îl făcură pe Sem să se ridice în şezut. Treaz ca lumina, întrebă:

— Ce-i asta? Mătură perna cu mâna pe întuneric şi culese un ghemotoc cald de blană – înzestrat cu o coadă lungă şi moale, care i se încolăci după braţ. Este o vietate ce se caţără în copaci.

— În aşternutul nostru? Annah se ridică, neputând să creadă. Sem abia dacă o zărea în întuneric. Ca s-o lămurească pe Annah că nu bate câmpii, Sem îi puse vietatea în braţe. Annah râse.

— Ai crezut că sunt ceva băbuţă-de-copac?

— Da, am crezut că tu eşti vietatea asta. Zăpăcit, Sem trecu mâna peste capacul cufărului şi îşi găsi tunica pe care şi-o trase peste cap. De ce nu l-am simţit că-i acolo? o întrebă pe Annah. Tu l-ai simţit?

— Nu, şovăi Annah, nu l-am simţit. E ciudat. Ce faci?

— Îl duc pe micul nostru oaspete înapoi la locul lui. Când se aplecă să ia vietatea, Sem simţi căldura feţei şi trupului lui Annah. O sărută pe obraz, desfătându-se ca de fiecare dată de mireasma ei şi de pielea ei catifelată. Pentru el, ea era încă splendidă minune – o bucurie şi o desfătare de neînchipuit.

— Eşti încredinţat că ai sărutat creatura potrivită? îl întrebă ea, luându-l peste picior.

— Draga mea, i-o întoarse, am uitat să-ţi spun să-ţi mai razi barba.

— Fugi de aici, îi zise ea, veselă. Şi ia-o şi pe drăguţa asta cu tine. Ar trebui să fiu geloasă.

— Mă întorc numaidecât, răspunse el. Aşteaptă-mă.

— Oricum, unde altundeva ai putea merge?

Surâzând, el ieşi cu spatele pe uşa de piele şi porni spre taluz. Nu bine ajunse la catul al doilea, când Sem se dumiri ce tocmai se întâmplase.

— A râs. În sfârşit, a râs cu adevărat! Cercetând vietatea ochioasă din braţele lui, Sem zise: Tu eşti dintre vietăţile de noapte. M-ai făcut să cobor până aici.

Iafet era deja la catul al doilea, făcându-şi rondul de noapte. Sem aproape că izbuti să-l sperie, dar Iafet ridică privirea la timp.

— Nu ai simţit decât cam târziu că mă apropii, îi zise Sem. Şi nici eu n-am simţit când s-a apropiat vietatea asta. A scăpat din îngrăditură.

— Cum? întrebă Iafet, uimit.

— Hai să-mi luminezi calea până la catul de jos, îl îndemnă Sem. O să-l duc pe micuțul ăsta la ai săi.

— Nu ți se pare că e mai rece aerul? întrebă Iafet.

— Dar nu-i aşa în fiece noapte?

— Nu chiar aşa. E ceva neobişnuit. În noaptea asta toate par altfel. Într-un fel rău, aproape că *m-ai speriat*. De parcă n-aş mai fi în stare să simt lucrurile la fel de limpede.

Încruntându-se, Sem puse micuța vietate la locul ei în cuşcă – care era întredeschisă. O închise, prevenindu-i perechea:

— Să n-o mai scapi din ochi, că hoinăreşte.

— Le mai dau nişte mâncare, zise Iafet. Du-te înapoi să te culci.

— Mulțumesc. Când începu să urce taluzul, Sem simți un val de aer rece lovindu-l în față. Ai dreptate, îi zise lui Iafet. Se simte o schimbare în aer.

— Mie nu-mi place, zise Iafet în barbă. Mă duc să văd dacă toate animalele sunt în bună regulă, apoi voi sta de veghe lângă vatră până în zori.

— Nu vrei să rămân de strajă cu tine? se oferi Sem.

Iafet şovăi, după care scutură din pletele sale întunecate.

— Nu. Mâine noapte e rândul tău. Dacă se întâmplă ceva, am să-l trezesc pe tata. Cred că ar vrea să ştie. Du-te înapoi la culcare.

— Noapte bună. Sem urcă pe taluz, simțind încă valul de aer care îl întâmpina, rece ca apa. *Oare ce să fie?* se întrebă el. *Au trecut deja o sută douăzeci de zile şi aerul e încă în schimbare.* Nedumerit, se puse în pat.

Când reveni, Annah părea pe jumătate adormită. Întinse brațul să-l îmbrățişeze, dar îl trase înapoi numaidecât, înfiorându-se.

— Eşti rece!

— Lasă asta, îi zise Sem, sărutând-o pe buze, pe obraji, pe gât. Ai râs! În sfârşit... mica mea vietate de pădure. Spre nespusa lui bucurie, ea râse din nou şi îl cuprinse cu brațele.

Capitolul 24

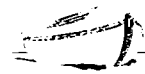

Cu o bucată lungă de fier, Annah răzuia scândurile proptite dinapoia cuştilor de la cel de-al doilea cat al arcei. *Vietăţi mizerabile,* cugetă ea, împingând paiele cu bălegar şi resturi de mâncare înspre groapa de gunoi de la picioarele ei. *Nu doar că trebuie să le curăţ mizeria, dar uite cum amestecă mâncarea cu bălegar. Of!*

— Nu vă pasă de mâncarea voastră, le zise ea vietăţilor durdulii în vreme ce isprăvea de răzuit. Ar trebui să-mi fie scârbă de voi, dar nu îmi e.

Oftând, se întinse spre o cuşcă şi mângâie un iepuraş cu blană sură-cafenie şi urechi lungi, împotrivindu-se ispitei de a-l lua în mână. În schimb, cercetă cuştile învecinate cu vulpi de copac cu trupul lung şi lucios, acoperit cu blană neagră şi o pereche de vietăţi mai mici – cu copită ciudată, cu blană roş-aurie, cu chipuri vii şi întrebătoare şi râtul în vânt.

— Lacomilor, murmură Annah, turnând amestecătură de seminţe, nuci şi fructe uscate în ieslea lor. Vedeţi să n-o mai risipiţi şi de data asta.

Zorindu-se sub aerul rece, Annah se întinse la un hambar din apropiere ca să ia bucăţi de carne uscată, pe care le aruncă

într-o găleată cu apă. Mai târziu, când cartea uscată avea să se înmoaie, avea să se întoarcă şi s-o împartă la vulpi şi la vietăţile cu copită ciudată şi la toate celelalte mâncătoare-de-stârvuri din această parte.

Un fluierat ascuţit veni dinspre cealaltă margine a celui de-al doilea cat. *Sem*, îşi spuse Annah, uimită. Acoperi hambarul din care scosese carnea uscată, lăsă la o parte unealta de răzuit şi ridică de pe jos o tunică cu mâneci lungi de luat pe deasupra. De mai bine de treizeci de zile acum, Naomi stăruise să-şi facă nişte tunici cu mâneci lungi şi nişte încălţăminte care să-i ferească de răcoarea aerului. Pe Annah o sâcâia povara hainelor în plus şi le lepăda ori de câte ori avea prilejul. Dar cum Sem se apropia, îşi luă de pe jos tunica, o îmbrăcă, străduindu-se să nu pară prea vinovată.

— Unde-ţi sunt încălţămintele? o dojeni Sem drăgăstos.

— O să le iau, făgădui Annah, căutând încălţările pufoase, cu curele din piele. Mi s-au încălzit picioarele în vreme ce lucram.

— Ştiu că nu le poţi îndura, zise Sem, înţelegător. Dar dacă nu le porţi azi, la noapte o să-ţi fie reci picioarele.

— De săptămâni întregi mi-e frig la picioare, fie că port sau nu încălţăminte, aşa că mare deosebire nu-i, se împotrivi Annah. Îşi legă curelele în jurul gleznelor, după care oftă din toţi rărunchii. Odată aşezată, se simţi istovită. Ridicând privirea spre soţul ei, zise aproape văitându-se: Aerul ăsta rece a năvălit peste noi de mai bine de o lună; oare o să scăpăm vreodată de el?

— Vântul e de vină. O să se schimbe, scumpa mea. Dar, deocamdată, trebuie să îndurăm. Puse un genunchi în pământ şi îi mângâie faţa cu mâinile lui mari şi bătătorite.

Alinată, Annah se lipi de el.

— Vreau să văd iarăşi copacii, îi spuse ea. Şi vreau să văd cerul – nu doar câţiva nori şi lumina tulbure a soarelui – ci cerul. Şi mi-e dor să simt iarăşi iarba sub tălpi. Dar nu am decât asta. Ridică un picior încălţat, dându-şi seama că părea morocănoasă

şi nerecunoscătoare. Era mai-mai să izbucnească în lacrimi. O sută patruzeci şi opt de zile... m-am săturat.

— Toţi ne-am săturat. Oftând, Sem o mângâie pe spate. Într-o bună zi, această călătorie are să se sfârşească şi o să putem ieşi afară să privim cerul împreună. Până atunci, mama şi ceilalţi ne aşteaptă să luăm prânzul.

— Nu-mi mai vine nici să mă mişc.

— Dă mâna; te ajut eu.

Sem îi întinse mâna, surâzător... cu acel surâs blând şi cuceritor.

N-a fost vreodată om pe lume cum eşti tu, cugetă Annah. Îi răspunse şi ea cu un surâs şi se lăsă ridicată în picioare.

— Vorbesc ca un copil năzuros, zise ea.

Cuprinzând-o pe după umeri, Sem o îndrumă pe Annah către taluz.

— Eu cred că eşti doar istovită, flămândă şi dornică să te caţări într-un copac.

— N-ar trebui să mă tachinezi cu căţăratul în copaci. La urma urmei, tu te-ai ales cu o scărmănare din partea băbuţei-de-copac.

— Eşti geloasă? o întrebă Sem, cu o lumină poznaşă în ochi.

— Nu! N-are decât să te păstreze. După care, Annah se apucă repede de braţul lui. Nu-i adevărat, nu te poate lua de la mine. Nimeni nu poate, chiar dacă nici nu ar mai fi cine.

— Chiar dacă ar fi, tot nu mi-aş dori pe nimeni alta. Sem se opri în mijlocul taluzului.

Annah îl aşteptă încordată. Vântul se schimba, iar mişcările şi zvârcolirile valurilor păreau să reverbereze prin fiecare scândură. Annah nu putea suferi să fie prinsă de aceste mişcări pe scări sau pe taluz. Era în primejdie să-şi piardă cumpănirea şi să cadă.

Sem îşi strânse buzele, aşteptând răbdător şi încercând să se ţină pe picioare. Întâlnindu-i privirea, îi zise lui Annah:

— Acum ne descurcăm mult mai bine decât la început.

— Vrei să spui că eu mă descurc, îl corectă ea. Tu n-ai avut niciodată prea mari bătăi de cap.

— Atâta că nu ți-am spus ție, îi zise Sem, cu un surâs misterios. Gata, mişcarea s-a oprit. Haidem.

Când ajunseră în vârful taluzului, Annah simți o boare de vânt mângâindu-i fața. Afară, vânturile băteau de multe zile, iar la catul de sus aerul era rece şi mişcător. Ca de fiecare dată, se bucură de apropierea de căldura focului din vatră. De asemenea, se bucură simțind miros de mâncare: turte de semințe, linte şi legume prăjite în ulei – până ce stomacul i se strânse de o neaşteptată răzvrătire.

Ultima cârmire a arcei mi-a făcut greață, cugetă ea surprinsă. *Dar de ce să-mi fie greață după atâtea zile în care n-am avut nimic?* Se apropie şovăielnică de vatră şi îngenunche pe o saltea, cu stomacul însă învolburat. *Mirosul de legume prăjite îmi face greață*, îşi dădu ea seama. Înghițind în sec, îşi luă privirea de la mâncare.

Când terminară de adus mulțumiri Celui Preaînalt, Annah era deja cu totul îngrețoşată. Iar când Naomi îi întinse legumele, se cutremură, dându-i-le numaidecât lui Sem.

Naomi ridică sprâncenele negre, surprinsă.

— Copila mea, nu vrei legume? Eu credeam că-ți plac.

— Îmi plac, mamă, o încredință Annah. Dar... îşi duse mâna la gură, căci îi era prea greață ca să mai poată vorbi.

Aşezat vizavi de ea, Ham chicoti.

— Îşi petrece toată dimineața curățând balegă de animale, iar acum nu poate suferi să vadă dinaintea ochilor legumele... nu-mi vine să cred aşa ceva.

Ochii lui Naomi străluciră de sămânța unei bucurii.

— Mă tot întrebam, fiica mea. Au trecut multe săptămâni de la ultima ta perioadă de necurăție. Acum ți se face greață şi numai văzând legumele. Ma'adannah, porți un copil în pântece!

Fură cuprinşi cu toții de încântare, Sem o îmbrățişă, Noe izbucni în strigăte de veselie, Ghinnah bătea din palme, iar Tirtsah strigă:

— Ca să vezi, Ma'adannah, şi tu care îți făceai griji.

— Dați-mi de veste când isprăviți legumele, le zise Annah, ridicându-se anevoie pe picioare, nefiind în stare să mai îndure mirosul. Eu o să mănânc mai târziu. Porni în grabă către culcuș și se prăbuși în așternuturi, oftând ușurată. Acum nu mai ajungea la ea miros de mâncare. Și era o plăcere să stea întinsă și să se odihnească. *Sunt vlăguită. Oare chiar port un copil?* Aproape că era prea istovită și îngrețoșată ca să-i mai pese.

Annah picotea când auzi pașii lui Sem apropiindu-se. După ce așeză ceva pe sipetul cu haine, el se furișă în pat, cuprinzând-o blând cu brațul și dezmierdând-o cu nasul.

— Ți-am adus niște mâncare negătită. Mama zice că ar trebui să te odihnești.

— Un pic, mormăi Annah. Căci trebuie să isprăvesc de hrănit mâncătorii-de-stârvuri. Duse o mână spre soțul ei, mângâindu-i fața păroasă. Aș vrea să semene copilul nostru cu tine.

— Dar să n-aibă barbă, adăugă Sem. Mai ales dacă o să avem o fiică.

Îl pocni ușor, apoi râseră.

* * *

Annah și Tirtsah intrară într-o îngrăditură cu păsări, cărând coșuri pline cu semințe, fructe uscate și niște turte albe din grăsime. Spre hazul lui Annah, Tirtsah dojenea păsările, cu glas răgușit și îngăduitor.

— Ia plecați de aici, prostuțelor, și să nu cutezați să faceți ceva pe noi, căci nu mai primiți nimic de mâncare.

Păsările îi răspundeau zburând de pe o ramură pe alta, cu ochi ageri și curioși, unele fluierând ascuțit, altele ciripind și bătând din aripi. Păsările mai mari, care nu se cocoțau în copaci, se apropiară de Annah și Tirtsah mândre, cu penele lor ce străluceau în toate culorile ce ți le puteai închipui. Annah amețea

numai privindu-le. Dar tot era mai bine decât să se uite la turtele albe de grăsimi întărite pe care le căra în coş.

Cuprinzându-se cu mâna peste mijloc ca să oprească greaţa, Annah puse în toate jgheaburile turte de grăsime şi de grâu, seminţe şi fructe. Nu voia în ruptul capului să lase greaţa să-i perturbe îndatoririle, căci n-ar fi fost drept faţă de Tirtsah şi faţă de ceilalţi.

Când ieşiră din îngrăditură ca să-şi umple iarăşi coşurile, Tirtsah o apucă de braţ pe Annah. Tirtsah părea tulburată şi avea chipul pământiu. Umezindu-şi buzele, întrebă:

— Atunci când ţi-e greaţă din pricina copilului, vederea mâncării sau mirosul te îngreţoşează? Ori amândouă?

— Amândouă, răspunse Annah, holbându-se la cumnata ei. E ca atunci când ţi-e rău de la mişcările apei. Crezi că şi tu porţi un copil în pântece?

Tirtsah închise ochii.

— Cred că da. Nădăjduiesc că aşa e. În timp ce hrăneam păsările, m-am uitat la turtele de grăsime şi mi s-a făcut rău. Nu mai spune nimănui. Când voi avea încredinţarea că aşa e, vreau să-i spun mai întâi lui Ham. Ar fi uimitor dacă – măcar o dată – i-aş putea spune ceva ce să-l lase fără cuvinte.

— O să fie nespus de fericit, zise Annah. Cuteză să o îmbrăţişeze pe Tirtsah. *Eu sunt* fericită, căci, dacă şi tu porţi un copil, înseamnă că măcar înţelege cineva prin ce trec. Mă întrebam... n-ai vrea să-mi arăţi cum să fac nişte terci din acela roşu iute?

Ochii frumoşi ai lui Tirtsah se măriră de uimire şi chicoti... zicând cu glas înfundat:

— Nu ţi-a plăcut terciul meu iute, dar acum îl vrei? De fapt, sună bine. Hai să terminăm cu păsările astea şi îl facem.

Isprăviră în grabă hrănitul păsărilor, se uitară să fie apă în adăpătoare şi presărară ici-colo pietricele pentru ca să le ajute să mistuie mai bine. În vreme ce împrăştia paie proaspete şi ierburi peste podelele îngrăditurii, Annah simţi o izbitură puternică,

cutremurătoare. Se întoarse către Tirtsah care o privea cu gura căscată. Tremurând, Annah zise:

— Asta n-avea cum să fie rodul închipuirii mele.

— Dacă va fi fost, atunci trebuie să fi fost şi închipuirea mea de vină. Şi pesemne că şi păsările şi-au închipuit.

Păsările băteau din aripi sau zburau de pe o creangă pe alta; câteva ţipau ca din gură de şarpe. După care se liniştiră iarăşi, unele dichisindu-se, altele mâncând sau bând apă, iar altele începând să cânte. Annah slobozi un oftat adânc. Simţea că picioarele i se împleticesc. Se dezobişnuise de pământul tare şi se deprinsese cu mişcările apei.

— Cred că am ajuns pe uscat, şopti mai mult pentru sine. Ne-am oprit. Apele au scăzut!

— Pesemne că nu peste mult timp o să putem ieşi de aici, adăugă Tirtsah, iar pe chip îi reveni ceva din strălucirea ei de odinioară.

Şovăitoare, Annah îşi făcu loc să iasă din ţarc, iar Tirtsah o urmă. Un fluierat lung şi puternic răsună dinspre taluz. *Ham*, se gândi Annah. Mijind ochii ca să răzbată prin perdeaua razelor de lumină ce coborau prin ferestre, Annah îl văzu venind dinspre taluz.

— Tirtsah! Unde eşti? începu el să strige numaidecât.

— Ce păcat că nu mai suntem în stare să ne simţim unul pe altul de la depărtare, îi zise Tirtsah lui Annah. Bărbaţii au început să urle cam mult.

— Nu băgasem de seamă, dar ai dreptate, încuviinţă Annah amuzată. O urmă pe Tirtsah, clătinându-se puţin, descumpănită de nemişcarea arcei.

Ham le întâmpină agitat şi o sărută pe Tirtsah.

— Mă duc să mă uit pe fereastră.

Cu pas admirabil de sigur, Ham porni grăbit către peretele cel mai îndepărtat, pe lângă îngrăditura păsărilor. Pe urmă se apucă să se caţere pe scara prinsă de perete. Când ajunse în vârf, Noe şi ceilalţi apărură de pe la caturile de mai jos. Toţi stăteau

nerăbdători la picioarele scării. De-abia cutezând să tragă aer, Annah ajunse lângă Sem.

— Vezi ceva? îl întrebă Noe pe Ham.

Mijindu-şi ochii, Ham coborî de pe scară, veselia preschimbându-i-se în dezamăgire.

— Nimic altceva decât soarele foarte puternic, ceţuri şi apă.

— Nici urmă de uscat? întrebă Ghinnah, cu glas rugător.

— Doar aburi şi apă.

Annah se pleoşti, muşcându-şi buzele, neputând să-şi ascundă dezamăgirea. *O sută cincizeci de zile,* cugetă ea deznădăjduită. *Şi încă nimic altceva decât ape.*

* * *

— Au trecut două sute de zile bătute pe muchie, bombăni Ghinnah către Annah şi Tirtsah în vreme ce mânau caprele, oile şi vitele în îngrăditura din mijloc, ca să le dezmorţească. Apele sunt tot acolo, iar noi tot aici. De-a pururi.

— Nu, nu de-a pururi. Annah se prinse de îngrăditură şi se întinse cu grijă. Muşchii de pe burtă îi erau mai încordaţi, acum că începuse să i se vadă sarcina. Tirtsah, aflată în primele luni de sarcină, îi părea delicată şi simpatică, în vreme ce Annah se simţea umflată şi mototoală pe lângă ea. Încercă să o lămurească pe Ghinnah: Cu toţii suntem nerăbdători, însă cred că dacă toţi munţii au fost acoperiţi de ape îndeajuns încât această arcă – aşa mare cum e – să plutească, atunci va fi nevoie de multă vreme până ce pământul să se vadă şi să se usuce.

— Parcă l-aş auzi pe părintele soţului meu, bodogăni Ghinnah îmbufnată. M-am săturat de arca asta! Curând o să mă satur şi de voi. Vai, nu am vrut să spun aşa ceva. Roşind până în vârful urechilor, Ghinnah izbucni în lacrimi.

Annah o îmbrăţişă, negăsind ce să spună, dar plină de înţelegere.

Tirtsah oftă.

— Când în sfârşit o să ieşim din arca asta, o s-o zbughesc afară şi o să mă tăvălesc în iarbă. Iar dacă voi găsi apă prin preajmă, o să mă bălăcesc în ea!

Fornăind, Ghinnah se şterse la ochi.

— Până atunci, o să ai burta atât de mare încât n-o să fii în stare să te mişti decât dacă o să te rostogoleşti.

— Eşti plină de veselie azi, îi zise Tirtsah, aruncându-i o căutătură aspră.

Înainte să apuce să mai zică ceva, din cealaltă parte a arcei răsunară ţipete şi strigăte.

— Mama, icni Annah, lăsând-o în pace pe Ghinnah. Se năpustiră toate trei pe urma ţipetelor, către cuştile unde erau adăpostiţi mâncătorii-de-stârvuri. Mamă, ce s-a întâmplat?

În vreme ce Annah alerga pe lângă hambarele de lemn ca s-o ajute pe Naomi, îl auzi pe Noe lămurind cu durere în glas:

— Nu-i nimic. Draga mea, vietatea asta nu avea nimic cu mine, ci doar voia de mâncare.

Dând cu ochii de Noe, Annah se trase înapoi. Avea piciorul sfâşiat deasupra genunchiului şi sângera.

Naomi plângea, cercetând înfuriată rana.

— Aş ucide-o pe fiara aceea! Să se năpustească la scumpul meu... Ah, o să ia multă vreme până să se tămăduiască.

Ridicând mâna, Noe îi curmă vorba:

— Dar are să se tămăduiască. Nu ocărî vietatea asta pentru lipsa mea de precauţie. Ajută-mă să opresc sângerarea. Cred că cingătoarea mea va acoperi rana.

Annah o înghionti zdravăn pe Ghinnah.

— Du-te, cheamă-i pe soţii noştri, rogu-te. Tirtsah, du-te să cauţi leacurile mamei Naomi. Eu rămân s-o ajut.

— Şi pune la fiert nişte apă, pentru ierburi! strigă Naomi. Apoi se întoarse spre Annah şi zise: Fiica mea, dă-mi o mână de ajutor... l-a muşcat pe scumpul meu! L-aş jupui pe leul ăla!

În vreme ce vorbea, Naomi își scoase cingătoarea de piele și o înfășură în jurul rănii lui Noe, după care luă cingătoarea lui Noe și prinse bine oblojeala. Annah o ajută să facă un nod.

— E prea larg, o să cadă, gemu Noe. De teamă să nu-l doară, Annah își ținu răsuflarea în vreme ce strângea mai tare nodul. Niște broboane de sudoare se iviră pe chipul lui Noe, iar ochii lui Naomi se umplură de lacrimi.

— Mamă, strigă Iafet, urcând pe o scară ce venea de la catul de mai jos. Iafet se repezi către tatăl său, în vreme ce Sem și Ham veneau val-vârtej pe taluz în sus, urmați de Ghinnah.

— Nu trebuie să mă cărați în spinare, le spuse Noe fiilor săi printre dinții încleștați. Cu puțin ajutor, pot să umblu.

Sprijinindu-l de o parte și de cealaltă, Iafet și Ham îl ajutară să se ridice pe picioare. Sem le ajută pe Annah și pe Naomi să se ridice, apoi îi făcu un semn cu capul lui Ghinnah, zicând:

— Haideți s-o luăm noi înainte, ca să vedem dacă toate sunt pregătite. Ce s-a întâmplat aici?

— Blestematul de leu, zise Naomi, aruncând o privire fioroasă peste umăr către vietatea vinovată. Era flămând și n-a mai avut răbdare să primească de mâncare; a început să muște din tatăl tău.

În vreme ce-l așezau pe Noe pe un pat de paie lângă vatră, acesta se schimonosi de durere.

— Cred că nu i-am dat să mănânce îndeajuns leului. Ascultați-mă, de acum înainte nu mai intrăm în cuștile mâncătorilor-de-stârvuri decât după ce îi ghiftuim cum se cuvine. Nu mai putem fi atât de nesocotiți cum am fost eu. Draga mea, suspină el, ai dreptate, va trece multă vreme până se va tămădui. Întorcându-se spre fiii lui, Noe zise: Îmi pare rău, câteva săptămâni n-o să fiu în stare de nimic.

— Nu-ți bate capul, îi răspunse Sem. Și niciodată n-o să te socotim bun de nimic.

Ascultându-le discuțiile, Annah pregăti într-un bol amestecătura de ierburi de curățat rana, apoi o ajută pe Naomi să desfacă

oblojeala. Cercetând rana socrului ei, Annah simți că o năpădesc lacrimile. *Piciorul lui n-o să mai fie niciodată ca înainte, o să șchiopăteze toată viața.*

* * *

— Bleah! Cum poți mânca așa ceva? o întrebă Ghinnah pe Annah, care își punea a doua oară din terciul iute.

— Vai de când râvnesc la el, îi spuse Annah, răcorindu-și gura după terciul iute care îi ardea limba. Privind-o pe Ghinnah cum pălește, Annah adăugă: Ție ți-a plăcut mâncarea asta până să zămislești.

— Ei bine, acum știu prea bine, zise Ghinnah, că terciul ăsta o să-i încrețească părul copilului.

— Și ce-i rău în asta? o întrebă Ham pe Ghinnah, ridicând poznaș din sprâncene.

Annah începu să râdă, în vreme ce Ghinnah își muta privirea de la Ham la Iafet, care o privea zeflemitor, în vreme ce lumina îi strălucea prin buclele negre.

— Știți voi ce am vrut să zic, răspunse Ghinnah, ridicând bărbia în vânt. De va fi avut păr lins până acum, copilului lui Annah sigur i se va fi încrețit după atâta terci iute cât a mâncat.

— Fiica mea, se amestecă blajin Noe, chicotind de pe mindirul lui comod de lângă vatră. Ar fi mai bine să nu mai stăruiești cu lămuririle; suntem mult mai mulți cei cu părul cârlionțat. Și, se opri ca să dea greutate cuvintelor, voiam să zic că ar trebui să încercăm nivelul apelor trimițând un fel de iscoadă.

Deodată toți deveniră numai ochi și urechi. Annah și ceilalți se apropiară nerăbdători, iar Noe le zise:

— A trecut mai bine de o lună de când au început să se vadă vârfurile munților. Ar trebui să trimitem o pasăre care să cerceteze fața apelor. Poate că ne va aduce vreun semn îmbucurător.

— Ce pasăre să trimitem? întrebă Ham, în ochi citindu-i-se nerăbdarea.

— Una deşteaptă, zise Noe, gânditor. Corbul, de pildă.

După ce luară masa, Noe stărui să şontâcăiască el însuşi pe scară ca să dea drumul corbului de la cea mai înaltă fereastră. Neliniştită şi îngrijorată, Annah aşteptă alături de ceilalţi la catul de sus. De trei ori se căţără Noe trudnic pe scară, dar corbul nu făcea decât să zboare încoace şi încolo peste apele de lângă arcă.

În cele din urmă, Noe coborî, nemaiavând răbdare să aştepte.

— Azi nu mai urc! Micul prădător-de-stârvuri o fi pe-afară, înfruptându-se din leşurile ce plutesc pe apă şi n-o să se mai întoarcă. O să aşteptăm câteva zile, după care trimitem o pasăre mai năzuroasă. Una curată, nu prădătoare-de-stârvuri. Mă duc să însemnez toate astea.

În zilele cât fusese silit să stea la pat din pricina piciorului beteag, Noe se apucase să scrie pe un sul, în loc să scrijelească pe peretele arcei. Acesta avea să fie adăugat celor scrise deja de părinţii părinţilor săi. Zile de naştere şi de moarte, crime, blesteme, însemnări despre uriaşi precum Naham din obârşia lui *Nephyil* şi toţi răzvrătiţii de soiul lui – precum şi despre crearea pământului şi despre Cel Făgăduit care avea să vină să elibereze omenirea de Vrăjmaş; toate erau scrise în aceste suluri. Iar sulurile erau insuflate de Cel Preaînalt, cuprindeau însuşi Cuvântul Său.

Serile, Annah stăruia pe lângă Noe să mai citească din vechile poveşti cuprinse în suluri. *Acum nu mai sunt doar nişte simple poveşti,* cugeta Annah. *Sunt viaţă.* Îmbrăţişându-şi pântecele rotund, îi făgădui copilului nenăscut: *O să auzi toate astea de la părintele tatălui tău. Şi nimeni nu te va dispreţui, nici nu te va ameninţa pentru că le vei crede. Vei fi liber să-L chemi pe Cel Preaînalt şi să I te închini aşa cum merită. Şi îţi vom spune despre Cel Făgăduit. Aşa că îţi vei aminti şi tu la rândul tău şi le vei spune copiilor tăi.*

* * *

O săptămână mai târziu, stăteau iarăşi la picioarele scării, privindu-l pe Noe coborând, cu un porumbel în mână.

— Nimic, îi înştiinţă el, fără speranţă. N-a găsit nimic decât pământ pustiu şi apă, ca de obicei.

Annah privi în urma socrului ei care duse porumbelul într-o cuşcă pusă deoparte. Şase perechi de porumbei şi şase perechi de guguştiuci erau ţinute separat de celelalte păsări, numai pentru ei, dimpreună cu nişte vite, oi şi capre socotite vrednice de a fi dăruite Celui Preaînalt. Între timp, Annah pricepuse rostul jertfelor: acopereau păcatul omenirii în ochii Celui Preaînalt. Dar de fiecare dată când trecea prin dreptul celor şapte perechi de animale, simţea o tristeţe înfricoşată şi nedumerire. *E peste puterea mea de înţelegere,* Îi spuse în gândul ei Celui Preaînalt. *Mă îndurerează că trebuie vărsat sânge pentru răutatea noastră, ca să putem să ne apropiem de Tine şi să-Ţi chemăm numele. Poate că Cel Făgăduit ne va scuti de aceste jertfe, cu toate că nu suntem vrednici de iubirea Ta. Oare de ce Ţi-ai dori să ne împaci cu Tine? Asta cred că e cea mai tulburătoare dintre toate întrebările.*

* * *

Şezând pe o rogojină nu departe de culcuşul lui Iafet şi al lui Ghinnah, Annah cerceta lâna pufoasă pe care o ţinea între degete. Sub privirile grijulii ale lui Ghinnah, smulgea atât cât trebuia pentru ca să răsucească între degetul mare şi arătător un fir neîntrerupt. De curând, Iafet îi făcuse un război, iar Annah voia s-o ajute pe Ghinnah să pregătească firele. Descurajată, Annah se încruntă.

— Măcar firele tale vor putea fi folosite. Ale mele arată ciudat.

— Şi ale tale se vor putea folosi, îi răspunse Ghinnah liniştit. Vor adăuga grosime ţesăturii.

Annah răsuci în continuare firele moi între degete, ridicând privirea doar când Noe şontâcăi pe lângă ea, îndreptându-se către scara de lângă îngrăditura păsărilor.

Ghinnah zise:

— De data asta nu mai merg. Nimic nu s-a schimbat. Apoi adăugă înduioşată: Mă tem că părintele soților noştri n-o să mai poată păşi niciodată ca înainte.

— Măcar poate umbla, zise Annah. Noe se cățără pe scară, ca să vadă dacă nu s-a întors porumbelul pe care-l trimisese de dimineață. Annah lăsă caierul de lână şi firele din mână. Eu mă duc să-l însoțesc. Încă nu mi-am pierdut speranța. Ridicându-se în picioare, Annah porni greoi către celălalt capăt al arcei. Naomi, Sem şi Tirtsah stăteau deja în aşteptare.

Sem o apucă pe Annah de mână şi îi şopti:

— Eşti frumoasă.

Te iubesc, îi răspunse ea în gând, ştiind că el vorbea din inimă. Cu mâinile împreunate, priveau cum Noe cobora pe scară, cu porumbelul în mână.

— Micuța noastră iscoadă se pare că vrea să-şi facă deja cuib, zise Noe. Ia priviți ce ne-a adus. Deschizând pumnul celălalt, Noe le arătă o frunzuliță de un verd crud.

— O frunză de măslin! strigă Naomi, încântată. Mulțumesc, o, Preaînalte!

Se adunară să privească frunzulița bucuroşi. Annah o atinse, privind-o printre lacrimi, tânjind să vadă şi copacul din care fusese luată.

— Pesemne că acest copăcel a început să crească sub ape, zise Tirtsah. Privi surâzătoare spre Annah. Poate că totuşi pruncii noştri se vor naşte pe pământ până la urmă.

— Peste vreo trei luni, zise Noe, ţuguindu-şi buzele gânditor. Aşa mă gândesc.

Trei luni. Annah aproape că gemu la acest gând. Dar se mângâie privind iarăşi frunzulița. *O, Îți mulțumesc, Preaînalte.*

— Diseară sărbătorim, le dădu Naomi de veste.

Nimeni nu se împotrivi.

* * *

Şapte zile mai târziu, porumbelul nu se mai întoarse înapoi.

— A găsit un loc unde să se aşeze, zise Noe, plin de mulţumire.

— Îl pizmuiesc, zise Annah, simţind în pântece lovituri de picioruş. Acum e liber să zboare cât pofteşte către cer. O, ce dor mi-e să văd cerul.

— Curând o să-l vedem iarăşi, o încredinţă Noe. La vremea potrivită, Cel Preaînalt ne va chema afară.

Oare o să am atâta răbdare? se întrebă Annah. Pruncul ei se zbătea, nerăbdător şi neliniştit.

* * *

Mişcându-se anevoie, Annah împrăştie boabe şi paie de-a lungul ieslei de mâncare pentru animale copitate. Una dintre femele – cafenie şi cu copite negre – fornăi uşor, părând s-o îmbie pe Annah s-o mângâie. Annah se uită în ochii mari şi blânzi ai animalului; era şi ea însărcinată, la fel ca cele mai multe dintre animale.

— Ştiu prea bine cum te simţi, îi spuse Annah. Pruncii ăştia... cum mai dau din picioare! Dar, ascultă-mă: Mănâncă şi odihneşte-te, după care o să te scot din staul să te plimbi puţin. Pe urmă o să te simţi mai bine.

— Ma'adannah, o strigă Tirtsah din celălalt capăt al staulului. Te aşteptăm. Ai isprăvit?

— Vin acum. Annah se zori să le ajungă pe Tirtsah şi Ghinnah. Era vremea să-i dea o mână de ajutor lui Naomi pentru masa de prânz. Când ajunseră în vârful taluzului, fură întâmpinate cu larmă şi sporovăieli. Priviră toate către capătul îndepărtat, de lângă îngrăditura păsărilor. Noe era iarăşi cocoţat pe scară, iar fiii lui dădeau unelte pe scară în sus, râzând. Curioase, femeile se duseră să vadă ce puneau bărbaţii la cale.

Sem o întâmpină pe Annah cu un sărut triumfător.

— Norii s-au mai rărit, aşa că descoperim şi porţiunea de lângă ferestre. S-ar putea să vedem cerul şi să primenim puţin aerul îmbâcsit de aici.

Noe îndepărtă încă o porţiune din acoperiş. Acum, Annah ridică privirea spre cer, înmărmurită. Norii pufoşi şi albi se împrăştiară şi dezvăluiră vederii un cer albastru precum răsfrângerile scoicilor ei încrustate. Un *albastru* limpede, deschis şi strălucitor.

* * *

— O să naştem copii aici, îi spuse Tirtsah la Annah, vădit dezgustată, în vreme ce se străduia să răsucească piatra de măcinat.

Simţind deja cunoscutele încordări ale pântecelui, Annah încuviinţă fără vorbe, ţinându-şi răsuflarea, aşteptând să mai slăbească încordarea. Când îşi recăpătă suflul, se întinse după mânerul de lemn ce se ţea din mojar. Acum nici ea, nici Tirtsah nu mai erau în stare să răsucească, singure, piatra; erau prea pântecoase şi prea greoaie ca să-şi poată întinde braţele aşa departe.

Au fost trei sute şaptezeci şi una de zile de potop, cugetă Annah, privind cum copilul din pântece îi cutremură toată burta. *Iar copilului s-ar putea să-i vină oricând sorocul.*

Îşi văzură de treabă până când veni Sem, pe care Annah îl întâmpină cu o sărutare.

— A venit vremea să deschidem uşa, draga mea, şi să dăm drumul acestor biete animale. Lasă acum măcinatul că avem nevoie de ajutor.

Capitolul 25

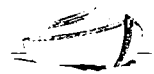

— Să nu dai drumul la animale până când vezi uşa deschisă, o preveni Sem pe Annah în vreme ce se îndreptau spre taluz.

— Crezi că am face noi una ca asta? se burzului Naomi, prefăcându-se îmbufnată.

Surâzând strâmb şi roşind ca un băieţel, Sem zise:

— Iartă-mă, mamă. Fireşte că nu aţi face voi aşa ceva.

— Dar crezi că *eu* aş face aşa ceva? întrebă Annah cu blândeţe.

Ochii negri ai lui Sem jucau luminoşi.

— Mă duc să-i ajut pe tata şi pe fraţii mei, cât mai am încă suflare de viaţă.

— Blestematul de leu va ieşi ultimul de aici! strigă Naomi, în auzul tuturor. Încuviinţară cu toţii cu un râset. Nurorilor sale, Naomi le zise:

— Dacă ar fi fost după mine, creatura aia nenorocită n-ar mai fi ieşit vreodată de aici.

Nevenindu-i să creadă că sosise şi această zi, Annah privea cum soţul ei ia ciocanul şi dalta şi se îndreaptă spre uşa cea mare. Noe, Iafet şi Ham deja loveau cu dălţile pe laturile uşii pecetluite,

fierul mușcând din lemn cu zgomote puternice, răsunătoare. În sfârșit, când bărbații hotărâră că pecetea era ruptă, Noe zise:

— De ce să ne mai chinuim noi? Haideți să punem câteva dintre animalele cele mai mari să ne ajute s-o deschidem.

Annah se dădu înapoi cu ochii mari când Ham și Iafet îi aduseră pe cei doi tineri elefanți îndemnându-i spre ieșire. La început, animalele se arătară cam șovăitoare, cercetând precaute ușa cu trompele. Pe urmă, ca și cum și-ar fi dat dintr-odată seama că libertatea lor e dincolo de acea ușă de lemn, amândoi se proptiră în ea și începură s-o împingă. Ușa crăpă și se prăbuși cu zgomot. Cei doi elefanți se năpustiră afară, dornici să iasă în aer liber. Noe îi urmă, aruncă o privire afară, cercetă taluzul, apoi reveni șontâcăind înăuntru, cu buzele strânse.

— Să începem cu animalele cele mai mari și să sfârșim cu cele mai mici, porunci el, fără să se uite la careva anume din familie.

Annah băgă de seamă că socrul ei era tulburat. Simțindu-i privirea, el îi zise:

— Fiica mea, du-te cu sora ta Tirtsah și dă drumul la păsări din îngrăditură. Dacă trebuie, puteți tăia zăveasa, dar nu dați drumul porumbeilor și guguștiucilor.

— Aș fi vrut să arunc și eu o privire afară! se plânse Tirtsah în timp ce Annah o împingea către taluz.

— Și eu. Dar sunt încredințată că părintele soților noștri știe ce spune; e mai bine să dăm drumul animalelor întâi. Mă întreb dacă va fi nevoie să izgonim păsările afară sau vor ieși de bunăvoie.

— Cred că cel mai dor o să-mi fie de păsări, mărturisi Tirtsah.

— O să le mai vedem și afară. Annah luă două cuțite de la Naomi și se puse împreună cu Tirtsah să despice perdelele pe la cusături.

— Păcat că trebuie să le stricăm, zise Annah. Numai privind spre fâșiile de perdele ce atârnau, Annah își aduse aminte câte seri de muncă însemnau.

— Şi aşa sunt murdare, băgă Tirtsah de seamă. Mă urc să tai colţul acela. În ciuda împotrivirilor lui Annah care se temea pentru ea, Tirtsah se căţără pe scară şi tăie toate legăturile şi cusăturile din cel mai înalt colţ, aproape de ferestre.

În vreme ce Tirtsah cobora, păsările începură să iasă prin deschizătura făcută ca să zboare prin fereastra de sus. Păsările care zburau mai greu îşi croiră drum prin găurile de jos, apoi începură să bată din aripi, înălţându-se în cele din urmă cu suratele lor.

Mulţumite, Annah şi Tirtsah porniră spre a doua îngrăditură pentru păsări, din celălalt capăt al catului de sus, unde făcură acelaşi lucru. Annah aşteptă în tăcere ca păsările să-şi ia zborul, până când Tirtsah o întrebă:

— Dar cu astea ce să facem? Tirtsah ajunsese la porumbei şi guguştiuci, care erau în cuşti separate.

Annah scutură din cap.

— Alea nu. Părintele soţilor noştri a poruncit să le lăsăm în cuşcă. Acestea sunt pentru Cel Preaînalt.

Oprindu-se, Tirtsah se îndepărtă de cuştile cu pricina.

— Aproape că am isprăvit. Hai să le mânăm pe taluz în jos pe astea care nu pot zbura...

Afară, completă Annah în gând. Adunând coşurile cu grâne, fructe uscate şi ultimele turte de grăsime, Annah şi Tirtsah mânară, încet, ultimele păsări către taluz. Când ajunseră în capătul de jos, păsările cârâiră şi cotcodăciră, după care o zbughiră către lumina ce pătrundea prin uşa deschisă.

Întâmpinându-le, Sem zise:

— Să dăm drumul şi celorlalte animale şi să ieşim afară.

Nerăbdătoare ca un copil, Annah îşi ajută soţul să deschidă nenumăratele staule. În timp ce trebăluiau, gâzele zumzăiau peste capetele lor. Până şi vietăţile de noapte ardeau de nerăbdare să iasă la lumina zilei şi la aer curat. Toate – de la cele mai mari dintre târâtoare şi mâncătoare-de-stârvuri până la cele mai

mici jivine de câmp – năvăliră către uşă de cum li se deschiseră staulele şi cuştile.

— Sunt mai uşor de scos afară decât au fost de băgat înăuntru! le strigă Ham lui Sem şi Annah în vreme ce dădea drumul celor mai mici şi mai de pe urmă dintre vietăţi. Se lăsă deodată liniştea peste arcă. Afară de perechile de vite, oi, capre, porumbei şi guguştiuci, toate staulele şi cuştile erau acum deschise şi părăsite.

Noe şontâcăi spre uşă, cu chipul îngândurat. Întinse o mână, chemând-o fără vorbe pe Naomi, care era în spatele lui. Femeia trase adânc aer în piept şi ieşiră împreună afară. Sem o luă de mână pe Annah şi porniră în urma lui Ham şi Tirtsah, Iafet şi Ghinnah, ieşind la lumină şi aer curat.

O boare răcoroasă mângâie chipul lui Annah, clătinându-i podoabele de aur din păr. Preţ de o clipă, femeia închise ochii din pricina luminii orbitoare, apoi se opri pe taluz, prea uimită ca să mai poată face vreun pas.

Nimic nu mai e ca înainte, cugetă ea înmărmurită. *Nu mai e acelaşi pământ.*

Se aşteptase să vadă cerul înalt, înfiorător, pătat de nori, dar nu un astfel de pământ. Nu se aşteptase la aceste vârfuri de munţi nespus de înalte şi uimitoare, nici la prăpăstiile piezişe, nici la câmpiile înclinate şi măturate de ape. Orice urmă a blândeţii de odinioară a cerului şi a pământului dispăruse. Coastele domoale şi blânde ale munţilor, câmpiile netede, copacii minunaţi şi verdeaţa îmbelşugată şi florile pe care Annah le iubea atât de mult fuseseră înlocuite cu ierburi de un verde aspru, de flori pipernicite, de buturugi de copaci smulşi, de vlăstari fragezi şi nenumărate pietre împrăştiate peste tot de ape.

Nu era nimic cunoscut de care să se poată agăţa cu privirea. Nimic în afară de familie şi de mulţimea de animale încă ascultătoare, care păreau derutate şi descumpănite, împrăştiindu-se prin împrejurimile pieptişe şi pe câmpurile presărate cu pietre din jurul arcei. Privindu-le, Annah se cutremură şi lacrimi

fierbinți îi năvăliră pe obraji. Ghinnah şi Tirtsah plângeau şi ele în tăcere, în vreme ce soții lor se uitau înmărmuriți la priveliştea sălbăticită.

Ajuns la poalele taluzului, cu vântul răscolindu-i pletele argintii, Noe ridică mâinile spre înaltul cerului albastru. Strigă cu glas tare:

— Te lăudăm pentru îndurarea Ta, oh, Preaînalte! Cine suntem noi de ne-ai cruțat de la nimicire?

Pe urmă, se întoarse cu fața către ei, iar Annah îi văzu lacrimile şi tristețea.

— Haideți, le porunci fiilor săi. Vom ridica un altar în cinstea Celui Preaînalt.

* * *

Istovită şi scrutătoare, Annah sătea în fața altarului alături de Naomi, Ghinnah şi Tirtsah, privind cum bărbații aşezau trupul unui bou, al unei oi, al unei capre, o pereche de porumbei şi doi guguştiuci peste lemne. Pe urmă, Noe luă nişte ierburi uscate, le înmuie în sângele jertfelor şi îl aruncă în aer, stropindu-i pe toți cu sânge. Annah se chirci uşor când stropii căzură peste ea, dar Naomi o prinse de mână, mângâind-o blând. Rămaseră tăcute alături de Ghinnah şi Tirtsah, în vreme ce Noe luă o torță şi aprinse focul pentru jertfă.

Nimic nu e aşa cum visam eu, îşi spuse Annah uimită şi descumpănită. *Pământul pustiit, cerul rece, pietrele astea care țin loc de verdeață... oare cum mă voi putea obişnui vreodată cu acest cer albastru şi îndepărtat şi cu acest nou pământ părăginit?*

Deodată fu cuprinsă de un simțământ nou. *Ah, Cel Preaînalt,* cugetă Annah, simțind cum prezența Lui coboară asupra lor, acoperindu-i cu dragoste, dar plină totodată de o putere măreață, nemăsurată şi de netăgăduit. Căzură cu toții în genunchi, plecându-şi capetele, cutremurați. Un glas tăcut o atinse, de parcă

Cel Preaînalt stătea tocmai în fața ei, cuvintele Sale cuprinzând o sumedenie de binecuvântări și prevestiri.

Fiți roditori, înmulțiți-vă și umpleți pământul. Frica și groaza de voi să fie peste toate viețuitoarele pământului, peste păsările cerului, peste toate creaturile care mișună pe pământ și peste toți peștii mării. Ele vă sunt date în stăpânire. Tot ce se mișcă și are viață vă va fi hrană. Așa cum v-am dat plantele verzi, acum vă dau totul.

Annah întoarse capul și apucă să vadă cum toate vietățile fugeau care încotro, înspăimântate, alungate parcă de o mână nevăzută. Annah simți că spaima lor o cuprinde și pe ea; de acum era în vrăjmășie cu toate vietățile de care avusese grijă tot anul. Îndurerată, Annah cugetă: *Îmi vor vâna copiii, iar copiii mei vor cădea în ghearele lor.* Dar ai fi zis că Cel Preaînalt pătrundea printre gândurile ei, căci auzi în sinea ei cuvintele sale copleșitoare.

... Pentru sângele vieților voastre voi cere socoteală; voi cere socoteală de la orice vietate. Iar din mâna omului, voi cere socoteală pentru viața semenului său....

Copleșită și cutremurată de aceste făgăduințe trainice de dreptate și judecată, Annah își plecă fruntea, plângând în tăcere. Dar chiar și în întristarea ei se simțea întărită. Căci sub aceste ceruri noi și pe acest pământ nou, numai prezența Celui Preaînalt rămăsese neschimbată. Putea chiar să-L simtă: era întocmai cum și-L amintea de pe pământul dinainte, atunci când strigase după ocrotire către El în clipele de groază. Glasul Său o chema acum, blând și mângâietor.

Fac un legământ cu voi, cu urmașii voștri și cu toate viețuitoarele care au fost cu voi – păsările, vitele și toate animalele sălbatice care au fost cu voi, toate cele care au ieșit din arcă – cu toate viețuitoarele de pe pământ. Închei un legământ cu voi: niciodată nu vor mai fi distruse toate creaturile de apele vreunui potop și niciodată nu va mai fi vreun potop care să distrugă pământul... ... pun în nori curcubeul Meu; el va fi semnul legământului dintre Mine și pământ.

Ca şi cum n-ar fi avut de ales, Annah ridică privirea către răsărit şi văzu un arc multicolor strălucind printre nori – cel dintâi lucru frumos pe care îl văzuse pe acest pământ nou. Se uita uimită la el, iar o parte din durerea din inimă i se topi.

Închei un legământ cu voi: niciodată nu vor mai fi distruse toate creaturile de apele vreunui potop, făgăduise glasul Său, precum un Tată care-Şi liniştește dragii Lui copii.

Annah se şterse la ochi, ascultând, împăcată, simțind o nouă viață înmugurind în ea. *Ah, Preaînalte, Tu ai rămas neschimbat*, cugetă ea, cu ochii la curcubeu. *Cerurile şi pământul au fost nimicite şi înlocuite, dar Tu nu Te schimbi. Chiar şi acum, Îți pasă de noi şi Îți vei împlini făgăduințele făcute; de această mângâiere voi avea nevoie mai mult decât de orice altceva în această nouă viață.*

— Cum adică să mănânc carne de animale? Nu cred că *pot*, se văită Tirtsah în vreme ce despărțeau rămăşițele proviziilor din arcă. Dacă vom avea grâne, fructe şi semințe destule... fără-ndoială că nu vom fi nevoiți să mâncăm carne.

— Nu vom avea de ales, fiica mea, răspunse Naomi cu glas scăzut. Uită-te în jurul tău la pământul dușmănos şi la cerul ăsta rece; aici nu e nici urmă de îndurare. Nu va fi uşor de găsit mâncare, iar ceea ce vom găsi se poate să nu fie la fel de hrănitor precum ceea ce mâncam înainte.

Trăgând cu urechea la discuția lor, Annah turnă ce mai rămăsese dintr-un coş cu mure uscate într-unul mai mare, cu rămăşițe dulci uscate. Murele aveau să dea o culoare vineție plăcută când aveau să fie coapte împreună cu celelalte rămăşițe, mult mai palide.

— Poți să adaugi şi astea, îi zise Ghinnah lui Annah, întinzându-i un coş cu struguri uscați, de un cafeniu foarte închis.

Cu timpul, aveau să poată culege iarăşi struguri, căci Noe tăiase nişte vlăstare din planta lui dragă şi le adăpostise în cel mai întunecos colț din arcă, iar acum plănuia să sădească o vie pe povârnişul unui deal.

— Dacă ne chivernisim bine, se poate să ne ajungă fructele până ce vom găsi altele, îi zise Annah lui Naomi.

— Dar dacă nu ne ajung? întrebă Ghinnah, cu ochi mari şi rugători.

Naomi râse.

— Fiica mea, dacă Cel Preaînalt a hotărât să ne ocrotească de nimicirea potopului, atunci cred că ne putem bizui pe El că nu vom pieri din lipsă de fructe.

Şi de grâne, adăugă Annah în gând, cercetând din priviri ce mai rămăsese în coşuri. Sem, Ham şi Iafet deja hotărâseră să înceapă să curețe pământurile şi să sădească grâne. Ridică privirea spre soțul ei şi frații lui care aduceau ultimul car cu unelte şi cu piei din arcă, care semăna, cum stătea pe culmea dealului, cu o păstaie închisă la culoare, din care se scoseseră boabele. Annah se gândi că arată de parcă ar fi eternă, cu neputință de nimicit.

— Ce să facem cu astea? zise Ghinnah, în glasul ei citindu-se că vorbea cu toate femeile. Ținea în brațe un coş cu ultimele rămăşițe de carne uscată. Să le lăsăm afară, ca hrană pentru mâncătorii-de-stârvuri?

Naomi se încruntă şi scutură din cap.

— Mâncătorii-de-stârvuri aş zice că au hrană din belşug deocamdată. Noi avem nevoie mai mare de carnea asta decât ei. Apoi, parcă pentru a le mângâia, adăugă: Dacă găsiți vreo turtă cu sânge, puteți s-o aruncați.

— Am s-o fac bucuroasă, murmură Tirtsah, iar celelalte râseră.

* * *

Annah se trezi simțindu-se de parcă s-ar fi zbătut prin somn. Trăgând aer în piept, privi spre acoperişul din piei şi ierburi înalte al odăiței pe care o împărțea cu soțul ei. Desfăcuseră nişte staule din arcă ca să-şi poată înălța coliba ce cuprindea şi această odăiță. Nu era cine ştie ce de coliba aceea, cu pereții ei de scândură, cu ferestre din loc în loc şi acoperişul uşor înclinat, însă era destul de călduroasă şi primitoare. Avea să-şi îndeplinească

rostul până după cel dintâi seceriş şi până se vor naşte cei dintâi copii. Mângâindu-şi pântecele, Annah simţi încă o încordare. *E o păcăleală,* cugetă ea. Dar îşi ţinu răsuflarea, cuprinsă deodată de o durere adevărată.

Încetul cu încetul, durerea se domoli. Nemaiputând să stea întinsă, Annah împinse la o parte acoperitorile călduroase din piele şi întinse mâna să-şi ia tunica cea cu mâneci lungi. Ieşi anevoie afară, când de-abia se vesteau zorii. Se duse până la haznaua îngrădită, mai sus de colibă, după care se spălă pe mâini cu apă dintr-un izvor din apropiere. Un nou junghi o cuprinse, aproape luându-i suflarea în aerul rece al dimineţii. Când fu iarăşi în stare să se mişte, Annah se întoarse în colibă, aşezându-se lângă vatră, cuprinzându-se cu braţele peste mijloc şi aşteptând, de la o durere la alta, ca Sem şi ceilalţi să se trezească. *În curând,* îşi zise ea, *au să se trezească în curând. Erau aşa obosiţi aseară, e mai bine să-i las să doarmă cât mai mult cu putinţă.*

Sem fu cel dintâi care o găsi. Aplecându-se s-o sărute, zise:

— M-am răsucit în somn şi nu mai erai lângă mine. Şovăi şi o privi stăruitor, cu ochii din ce în ce mai mari. Au început durerile.

— Da, încuviinţă Annah, scrâşnind din dinţi, nemaidorind să spună vreun cuvânt. O nouă durere o cuprinse, strângând-o zdravăn. Însufleţit, Sem o îmbrăţişă; Annah îl împinse cu putere.

Fără să se piardă cu firea, Sem se duse să-i trezească pe ceilalţi. Se adunară cu toţii în jurul lui Annah încântaţi, dându-şi cu părerea despre ea şi despre clipa în care avea să aducă pe lume copilul. Annah închise ochii, luptând cu o nouă contracţie. Când durerea se mai alină, Naomi, Ghinnah şi Tirtsah se apropiară preocupate.

— Durerea e de neîndurat, Annah? întrebă Ghinnah rugătoare, la un moment dat.

— Nu, murmură Annah, întorcându-şi chipul. Un nou val de durere o năpădi şi femeia se apucă cu mâinile de sipetul cu haine, simţind că trebuie să se lase pe vine, după care i se rupse apa şi năvăli afară călduţă.

Naomi o sprijini şi glăsui cu hotărâre:

— Ma'adannah, a sosit sorocul. Va trebui să ne laşi să te ajutăm, nu ne mai împinge la o parte.

A sosit sorocul, repetă Annah în gândul ei. Se supuse lui Naomi, aşezându-se pe locul pregătit în grabă, pe nişte rogojini şi piei, pentru naştere. Ghinnah şi Tirtsah îi sprijineau spatele şi umerii, încurajând-o la fiecare nouă contracţie. În cele din urmă, Naomi strigă triumfătoare:

— Hai! Trage aer încă o dată, iar apoi împinge, fata mea!

Gâfâind şi scrâşnind din dinţi, Annah se supuse, neavând alt gând decât să se vadă scăpată de durere. Şi, într-adevăr, durerea se curmă deodată în clipa în care un ţipăt mânios de nou-născut umplu odaia. Tirtsah izbucni în râs şi o îmbrăţişă pe Annah, iar Ghinnah îi urlă în ureche:

— E băiat! Ai un băiat!

Numaidecât, Ghinnah şi Tirtsah o uitară pe Annah, bulucindu-se lângă Naomi, ca să vadă cum leagă şi taie buricul, învelind apoi degrabă bebeluşul într-o păturică. Annah tocmai se apleca în faţă, ca să-şi vadă şi ea odrasla, când un nou val de durere o lovi. Speriată, o strigă pe Naomi:

— Mamă, încă o durere.

Preocupată cu nepotul şi cu Tirtsah şi Ghinnah, Naomi răspunse încântată:

— E numai curătoarea, fiica mea, nu-ţi face griji.

— Mama! strigă Annah, mânioasă, ştiind că nu e doar o simplă durere, dar oare curătoarea poate să şi *lovească*?

Înmărmurită, Naomi se repezi să-i încredinţeze lui Tirtsah copilul şi se întoarse la Annah.

— Încă un copil? întrebă ea, neputând să creadă. Unul ascuns?

Copleşită de un nou val de durere şi de apropierea momentului când avea să iasă următorul copil, Annah nesocoti întrebarea. După alte patru dureri de facere, Annah mai născu un băiat. Dar acesta nu semăna cu fratele lui cel zgomotos, care încă nu

deschisese ochii. După ce, la început, plânse puțin tânguitor, se opri și deschise ochii mari și negri, privind cercetător și curios în jur. Văzându-i chipul ciudat de nou-născut, Annah râse, copleșită de bucurie. Surprinși, amândoi fiii începură să urle.

* * *

Cuibărită în pat, Annah se uita la flacăra candelei sprijinite pe cufărul din apropiere. Surâdea, ascultându-i pe ceilalți râzând și sărbătorind în jurul mesei în odaia principală a colibei. *Îi trec pe copii de la unul la altul de parcă ar fi niște mici daruri,* cugetă Annah, încântată de zvonul de fericire ce răzbătea dinspre ei. Cu puțin timp în urmă, fuseseră însă discuții aprinse, căci Sem îi ceruse lui Noe să dea nume copiilor, așa că fiecare veni cu păreri, bombănind nemulțumit când, după ce era discutată, propunerea era respinsă.

În cele din urmă, împotriva voinței lui Naomi, Noe îl numi pe întâiul născut Elam – cel ascuns – pentru că Elam nu deschisese ochii. Iar pe fratele lui mai mic îl numiră Asur – cel care îndrumă – pentru că Asur se arătase tare curios de tot ce era în jur.

— Acest Asur îl va conduce pe fratele său, zise Noe, făcându-i pe toți să râdă, chiar și pe Annah, care se străduia să nu piardă niciun cuvințel despre fiii ei.

Fiii mei, își spuse ea. Am doi fii. *Și sunt la fel de chipeși ca tatăl lor.* Cuprinsă de visare, Annah închise ochii. Un zgomot o deșteptă; o pietricică aruncată cu grijă se oprise tocmai lângă așternutul ei. *Sem.* Se întoarse și-l văzu în ușă, privind-o, cu chipul luminat de focul din vatră.

Sem ridică din sprâncene, preocupat, întrebând fără cuvinte: *Ești bine?*

Surâzând, Annah încuviință, făcând din mână: *Da. Mulțumesc.*

Drept răspuns, el surâse ușurat și încântat. Ridicând două degete și clipind cu subînțeles din ochi, Sem își mărturisi bucuria nemărginită: *Doi fii!*

— Pleacă de aici şi las-o să se odihnească, îi porunci Naomi hotărâtă dindărătul lui. Sem surâse şi o sărută pe Annah pe degete, nevoind să se despartă de ea.

Annah ridică şi ea două degete, surâzând, în vreme ce el părăsea odaia. Pe urmă închise ochii, strângând pietricica în palmă. Cufundându-se iarăşi în visare, îşi aduse aminte clipa când Sem îi făcuse pentru prima oară semne peste râul de lângă tabără, încurajând-o pe tăcute să nu renunţe la viaţă. Într-adevăr, purtarea lui fusese călăuzită de Cel Preaînalt.

Annah strânse pietricica, spunând în gândul ei: *Ah, Preaînalte, l-ai trimis pe iubitul meu să mă găsească tocmai în ziua aceea. L-ai călăuzit să mă vadă şi să mă izbăvească. Ai rânduit totul după planul Tău. Acum înţeleg toate astea şi mă minunez. Iarăşi mă întreb de ce m-ai iubit – o făptură neînsemnată cum eram – cu toate că n-am ce să-Ţi dau în schimb? Numai dragostea şi mulţumirile mele. Şi bucuria pe care o simt în prezenţa Ta.*

Annah surâse, simţindu-I iarăşi prezenţa neschimbătoare – de tată grijuliu şi iubitor. Cuprinsă de o pace adâncă, adormi. *De-a pururi Îţi voi mulţumi.*

Epilog

Aşezată pe o rogojină la uşa colibei, Annah răsucea între degete un fir din caierul de lână, după care îl înfăşura pe un fus de lemn. Naomi, Ghinnah şi Tirtsah erau şi ele aşezate nu departe, torcând lâna pe care plănuiau s-o folosească pentru corturile pe care bărbaţii să le poată lua la câmp când trebuiau să stea de strajă lângă turme. În timp ce lucrau, sporovăiau cu glas scăzut, ca nu cumva s-o trezească pe Bekiyrah, fiica lui Ghinnah.

— Ce bine-ar fi fost dacă dormea şi azi-noapte cum doarme acum, oftă Ghinnah, oprindu-se să se joace cu cosiţele negre ale lui Bekiyrah. Va fi foarte greu cu ea după ce vine şi celălalt copil pe lume.

Annah cercetă chipul umbrit de oboseală al lui Ghinnah.

— Poate că ar fi mai bine să încercăm s-o ţinem trează ziua. Aşa va fi silită să doarmă noaptea, îşi dădu ea cu părerea.

— Ar fi foarte scâncită, murmură Ghinnah. Nu se joacă aşa de mult şi de vârtos ca fiii tăi. Ia uită-te la ei.

Toate îşi întoarseră privirile către băieţii care se jucau prin preajmă, iar Annah nu putu să nu surâdă. Fiii ei aveau aproape

doi ani, erau voinici, plini de viață și chipeși, cu păr des și negru și ochi căprui, mari. Se hârjoneau și alergau unul după altul, împreună cu Cuș, fiul lui Tirtsah. În vreme ce alergau, strigau unul la altul:

— Te-am *pins*, te-am *pins*, te-am *pins*! Vorbele lor deveniseră un cântec monoton pentru urechile lui Annah.

— Bărbăței sălbăticuți, râse Tirtsah, chipul ei frumos strălucind de mulțumire și din pricina sarcinii. Avea să nască un al doilea copil în mai puțin de două luni. Privind spre copii, zise: Cuș și-a pierdut încălțămintea de pe un picior. Annah, tu ești mai slăbuță ca mine, nu te apleci să i-o dai înapoi?

— Doar cu câteva luni mai slăbuță, se prefăcu Annah îmbufnată. Cel de-al treilea copil al ei urma să se nască după al lui Tirtsah, aproape de ziua în care Sem împlinea un veac. Sem era încântat de această potrivire, stăruind că un copil era singurul dar pe care și l-ar fi putut dori la împlinirea fiecărui veac.

Iar de data asta chiar ești singur, nu sunteți doi, cugetă Annah, ridicându-se și mângâindu-și pântecele. Copilul se arăta încă de pe acum mai liniștit decât frații lui mai mari – Annah era încredințată că avea să fie tot un băiat. Trecând pe lângă vatra în care încă fumega jăraticul, Annah găsi încălțămintea pierdută și îl prinse pe băiat, care tocmai alerga pe lângă ea.

Cuș începu să urle nemulțumit, arcuindu-și spinarea mică, înveșmântată în strai de piele și lovind-o pe Annah cu piciorușele sale iuți și vânjoase. Numaidecât, Annah îl răsuci în brațe, cu spatele spre ea, dar el dădea mai departe din picioare și urla. *Potolește-te*, zise Annah în sinea ei, obosită. *N-ai cum să mi te împotrivești.* Iar cu glas stare, zise:

— Cuș, stai locului. Îl lovești pe bebelușul meu, oprește-te, că-mi lovești bebelușul.

Atenția lui Cuș fu atrasă de cuvântul „bebeluș", iar băiatul o privi încruntat pe Annah și arătă spre locul în care dormea Bekiyrah.

— Bebe, stărui el, de parcă ar fi vrut să-i dovedească lui Annah că nu avea cum să-l lovească pe bebeluş, de vreme ce era cât colo.

Annah râse şi îşi sărută nepotul pe obrajii arşi de soare, mângâindu-l în vreme ce se aşeză pe iarbă să-l încalţe. Făcu din asta un prilej de joacă, gâdilându-i degetele lui Cuş, după care îl îmbrăţişă şi-l sărută iarăşi; era cea mai bună cale pentru a-l face pe băieţel să conlucreze cât de cât. În vreme ce îi înnoda legătorile, Asur şi Elam se ghemuiră lângă Annah, privind încruntaţi şi curioşi.

Asur întinse un braţ hotărât către încălţămintea lui Cuş şi zise:

— Eu fac.

Cuş îl plesni peste mână şi se oţărî:

— Nu.

Annah îi apucă de mâini pe amândoi şi le vorbi aspru:

— Nu. Nu vă loviţi. E un lucru rău. *Rău*. Nu vă loviţi unul pe altul.

Cei doi băieţi se potoliră. Pentru un răstimp. După care Cuş ridică bărbia către Asur şi îi zise cu glas aspru, mulţumit de sine:

— *Lău*.

— *Lău*, îi întoarse Asur acuza lui Cuş. Tot repetară cuvântul, când unul, când altul, până ce deveni un cântec, un joc, întrerupt numai de râsetele lor. Cu prefăcută furie, Annah îl ridică pe Cuş din poale şi îi alungă pe copii.

Elam însă rămase în urmă. Îngropându-şi buclele de un negru strălucitor în veşmântul mamei, se milogi de Annah să-l ia în braţe:

— Ma-ma-ma, sus!

— Eşti deja prea greu, îi zise Annah cu blândeţe. Dar băieţelul era obosit, aşa că Annah se lăsă înduplecată. Aburcându-l anevoie pe şold, se întoarse la vatră.

Naomi tocmai scosese afară aluatul, ca să pregătească nişte turte pentru cină. Între timp, descoperiseră că, dacă făceau aluatul şi-l lăsau să stea o vreme, plămădeala – şi turtele făcute – devenea mai pufoasă şi mai moale înăuntru după ce era coaptă.

Cu toate că această nouă metodă de făcut turte din făină a fost o plăcută surpriză pentru toți, bucuria lor a fost umbrită când au băgat de seamă că mâncarea gătită se strica repede acum. Annah socotea că din pricina aerului nou. Acest aer făcea ca şi metalele să-şi schimbe culoarea şi să se degradeze. Acum, erau mai uşor de făcut cuțitele de piatră, pentru că toate cunoştințele lui Annah despre prelucrarea metalelor erau stânjenitor de nepotrivite pentru nevoile lor. Aveau să treacă ani întregi de încercări până să izbutească să făurească alte unelte din metal ca să le înlocuiască pe cele vechi.

Atâta cunoştință s-a pierdut, cugetă Annah. Îl aşeză pe Elam pe rogojină lângă ea, apoi luă un cuțit de piatră ca să o ajute pe Naomi să taie aluatul în turte mici. În timp ce lucra, se uita cu coada ochiului şi la Elam, care era pe cale să adoarmă. *Poate că ai să ne ajuți să deprindem iarăşi meşteşugul prelucrării metalelor,* îi spuse Annah în sinea ei. *Peste câțiva ani, o să-ți arat cum să prelucrezi aurul... cu toate că avem multe altele de făcut acum. O, ce dor mi-e să lucrez cu aurul!*

— Într-o bună zi, cugetă Ghinnah cu glas tare, mulțumită, am să le povestesc despre casa tatălui meu copiilor, iar ei vor putea să facă una întocmai ca aceea: din piatră cioplită, cu multe odăi şi unul sau două caturi, cu ziduri care să le împrejmuiască şi nişte grădini minunate în acea îngrăditură. Iar în grădini vor creşte fel şi fel de flori.

— Spune-le numai celor doi sălbăticuți, arătă Tirtsah cu capul spre Asur şi Cuş. Iar ei vor duce la bun sfârşit orice îşi vor pune în cap.

Annah asculta tulburată. Oare era bine să sădească astfel de năzuințe în mintea fiilor ei? Poate că ar fi mai bine să-i învețe să trăiască din munca pământului, să rămână legați de rodul lui. *Inimile lor vor fi mult mai mulțumite cu viața simplă; şi vor rămâne astfel aproape de Cel Preaînalt,* cugetă Annah, încercând să-şi domolească neliniştea.

— Ma'adannah, o înghionti Naomi. Uite că vine soțul tău.

Annah găsea că e îngrijorător că Sem se întorcea atât de devreme... însă numai până când văzu bucuria de pe chipul soțului ei. Asur şi Cuş se năpustiră voioşi spre Sem. Vesel, Sem se opri şi zăbovi îndeajuns ca micuții să apuce să-l prindă de mâini. Apoi îi târî văicărindu-se că băieții sunt atât de puternici, că îl doboară de pe picioare. Țipetele şi râsetele lor o treziră pe Bekiyrah. Copila îşi ridică chipul frumuşel şi îmbujorat, derutată, în priviri citindu-i-se spaima până ce dădu cu ochii de unchiul ei şi de verii ce se jucau. Bekiyrah ridică privirea rugătoare spre Ghinnah, arătând spre ceilalți:

— *Meg si eu.*

— Fuga la ei, o îndemnă Annah. Când Ghinnah încuviință din cap, Bekiyrah porni spre Sem, buclele ei negre unduindu-se în vânt.

— O vai! bombăni Ghinnah cu scârbă. Bekiyrah e iar udă.

— Soțului meu nu-i pasă, o linişti Annah. Sem îndrăgea drăgălăşenia lui Bekiyrah, mărturisindu-şi adesea nădejdea ca următorul copil să fie o fetiță. Annah râse, privind cum Sem o culese pe Bekiyrah şi o sărută, după care o îndepărtă şi o ținu aşa, cicălind-o, în vreme ce o aducea spre Ghinnah.

— O să trebuiască să te scufundăm în izvor, fiica fratelui meu! O să te spălăm până o să chițcăi, pitică udă. După care o să te iau în brațe şi o să-ți spun poveşti.

După ce se descotorosi de cei trei micuți, Sem se aplecă să-şi salute mama cu o sărutare. Apoi o salută pe Annah cu un surâs plin de subînțelesuri.

— Hai cu mine, o îndemnă el. Eu şi frații mei am găsit ceva ce o să-ți fie pe plac.

— Du-te cu soțul tău, încuviință Naomi, mângâind-o pe braț. O să isprăvesc eu de copt turtele şi mă uit şi de Elam. Poate să rămână şi Asur.

Dar Asur nu voia să rămână. Se agăță stăruitor de tatăl lui. Annah îi zise lui Sem:

— Poate că azi are nevoie să fie în preajma ta.

Pufnind şovăielnic, Sem încuviință.

— Atunci hai! Îl aburcă pe Asur în brațe. Şi tu eşti ud? Nu? Nu te cred.

Făcură un scurt popas la hazna, după care îl spălară pe Asur pe mâini şi pe față. Isprăvind, Sem îl urcă pe băiețel pe umeri şi îi zise lui Annah, prevenitor:

— Avem cale lungă înainte. Dacă oboseşti, dă-mi de ştire, ca să ne odihnim.

Dar Annah nu obosi. Era o zi senină, luminoasă şi răcoroasă. Femeia cerceta ierburile, tufişurile şi copăceii ca să vadă ce vietăți mişună prin ei. Din ziua în care fuseseră eliberate din arcă, animalele se feriseră necontenit de ei, însă, când şi când, Annah mai zărea câte o vietate de câmp sau câte una dintre marile feline. Văzu chiar şi o mică turmă de copitate ierbivore, care o zbughi numaidecât în cealaltă parte.

Măcar ştim că trăiesc şi fac pui, se îmbărbătă Annah. O durea încă să vadă că toate soiurile de dobitoace fugeau când o vedeau, ca şi cum ar fi fost o arătare hidoasă. Încă nu uciseseră niciun animal pentru hrana lor. Era mai uşor să arunce năvodul la peşte. Iar într-un rând luară gâtul câtorva animale din turmele lor, dar fără tragere de inimă. Copiilor le plăcea carnea, cerând des. *Ei vor fi vânători aprigi,* cugetă Annah.

— Surpriza ta e acolo, îi spuse Sem, arătând spre un tăpşan ce cobora către un pârâiaş repede.

Annah îl urmă curioasă. Pe când se apropiau, auzi un fluierat ascuțit de întâmpinare dinspre răsărit. *Ham,* îşi spuse Annah, salutându-l cu un surâs. Ham făcu cu mâna, văzându-şi pe urmă de treabă; curăța o holdă de pietre, urcându-le în car pentru ca să le arunce. Pe urmă, avea să înjuge un bou la un plug şi să are pentru a pregăti ogorul de grâne.

— Aici, zise Sem, coborându-l pe Asur, puțin cam buimăcit, de pe umeri, în brațe. Spune-mi ce vezi. Îi arătă un lăstar de copăcel, care nu-i venea mai sus de piept.

Annah se uită înmărmurită la rămurelele subțiri, aproape goale, delicate, recunoscându-le forma.

— Copacul Evei, șopti ea, cu ochii în lacrimi. De fapt, nu chiar copacul de odinioară, se corectă ea, ridicând privirea către soțul ei.

— Dar de același soi, încuviință Sem, cu mulțumire în glas. Curând va da frunze.

Annah mângâie rămurelele goale și aplecate, cu mici muguri. Râdea și plângea în același timp.

— Am crezut că nu voi mai vedea vreodată un astfel de copac.

— Oare te-ar fi lipsit Cel Preaînalt de o asemenea bucurie? întrebă Sem. Mutându-l pe Asur, care dormea deja, pe brațul drept, o îmbrățișă cu celălalt pe Annah. Uite, aș vrea să ne facem aici sălașul și să-l facem din lemn și din piatră. Ce zici?

Annah făcu o strădanie ca să-și ia privirea de la copăcel. Și văzu cât de frumoasă era priveliștea, cu costișele promițătoare și cu pârâiașul sălbatic și fermecător care-și croia drum către dealurile mai pitice. *E bine*, își zise Annah. *Aici e locul unde trebuie să ne așezăm.*

— Da, se învoi ea. Fiilor noștri le va plăcea să stea aici.

— Și fiicelor, adăugă Sem, mângâind ușor pântecele rotund al lui Annah.

— *Acesta* nu e fată, zise Annah. Dar cred că el va fi cel cuminte. Nu seamănă cu frații lui.

Se așezară să se odihnească și să discute despre locul acela. Amândoi aleseră un anumit loc, la o înălțime nu prea mare și nici prea departe de pârâu, socotindu-l cel mai potrivit pentru a dura coliba. În vreme ce vorbeau, un vultur se roti pe deasupra lor, croncănind până când îl trezi pe Asur, care dormea în poalele lui Sem.

Privind spre cer, Asur ridică un deget, vădit uimit.

— *Fumos*, zise el, degețelul urmând zborul păsării. Când vulturul zbură și se făcu nevăzut pe după niște piscuri din apropiere, Asur rămase cu privirile ațintite la cer, visând cu ochii deschiși.

Privindu-l, Annah îşi spuse: *Mă bucur că îţi place cerul. Dar tu nu-l ştii decât pe acesta. Oare ce vei zice când, într-o bună zi, eu şi tatăl tău vom încerca să-ţi spunem cum arătau cerurile de odinioară? Oare fi-vei în stare să-ţi închipui cum erau pe atunci? Blânde şi aproape, trandafirii precum scoicile mele încrustate.*

Mă rog de pe acum să ne crezi. Şi mă rog să-ţi aduci aminte şi să le aduci aminte urmaşilor tăi că acest cer nou – atât de frumos în ochii tăi – ar putea, într-o bună zi, să împărtăşească aceeaşi soartă, fiind nimicit cu desăvârşire din pricina silniciei oamenilor. Nădăjduiesc ca tu şi fraţii tăi să luaţi aminte şi să nu daţi uitării cuvintele noastre.

Sem o mângâie în tăcere pe Annah, sărutând-o pe obraz. În timp ce se sprijini de soţul ei, Annah simţi copilul din pântece mişcându-se uşor, blând, fără grabă. Cumva, liniştea copilului o molipsi şi pe ea. *Tu n-ai să dai uitării cuvintele părinţilor tăi,* îi spuse ea celui nenăscut încă. *Şi le vei povesti copiilor tăi istoriile din bătrâni, aşa încât ei să nu se îndepărteze niciodată de Cel Preaînalt, ci să aştepte cu nerăbdare şi cu bucurie ziua în care El Îl va trimite pe Cel Făgăduit să-i cheme iubitor la El.*

Se încredinţă pe sine însăşi că aşa se va întâmpla; Cel Făgăduit avea să vină în curând, iar această lume nouă, minunată nu va mai ajunge la fel de întinată precum cea dinaintea ei – de răutatea copiilor ei şi a celor de acelaşi neam.

— *Fumos,* zise iarăşi Asur, cu ochii pironiţi spre cerul albastru, limpede şi strălucitor.

— Frumos, încuviinţă Annah cu glas scăzut, simţind braţul soţului ei în jurul ei. Dar nu la fel de frumos ca odinioară.

Glosar

În ordinea apariției:

Eva – Dătătoare de viață.
Abel – Vid; deşertăciune.
Annah – O rugăminte: te rog fierbinte ori O!
Yerakh – Durata unei luni siderale; o lună.
Naham – Urlet.
Iltani (necunoscut) – Nume antic semitic/babilonian.
Parah – Roditoare.
Kentum – Secol; are la bază cuvintele „kmtom" şi „centum".
Afal (incert) – Cuvânt de bază indo-european, cu referire la o varietate de fructe, inclusiv merele.
Tseb-iy – Splendoare; remarcabil.
Chathath – A sparge sau a distruge în mod violent.
Tan-neem – Monstru.
Nachash – A sâsâi; a şuiera o vrajă; şarpe.
Haburah – Legătură; vătămată.
Gammad – Războinic; a apuca o armă.
Ayalah – Iepuroaică.

K'nan – Prescurtare de la Kena'an; negustor.
Noe – Odihnă.
Naomi – Plăcută.
Sem – Sugerează cinste; literal, nume; de asemenea, cel desemnat; a pustii.
Ham – Căldură, adică un climat tropical.
Iafet – Expansiune.
Metusalem – Omul Sulițelor; Cel-ce-Pleacă-înainte-de-Potop.
Havila – Rotund.
Zahar – Strălucire; şi a învăța.
Tsaraph – Aurar.
Nephiyl – Bătăuş; despot; uriaş.
Taphaph – Tocătură; cochetării.
Tsillah – Umbră.
Shuwa – Avuție.
Qetsiyah – Scoarță de casia.
Bachown – Prelucrător de metale.
Dahar – Mişcare neuniformă.
Ma'adannah – Plăcere. Elegant. Desfătare. De asemenea, legătură sau înrâurire.
Qeb-al – A târgui.
Kinah – Produse.
Pa-sak – A împărți.
Saiyr – Păros; țap.
Etsah – Copaci; înțelepciune.
Ghinnah – Grădină.
Ce'appah – Vergea, rămurică.
Tirtsah – Încântare.
Hadarah – Decorație.
Pathal – Hârjoneală.
Akar – Supărător.
Othniy – Energic.
Sa-khar – Negustor ambulant.

Yediydah – Preaiubită.
Elam – Ascuns.
Asur – A călăuzi; a fi chit.
Cuş – Înțelesuri posibile: a risipi, confuzie, haos.
Bekiyrah – Fiica cea mai mare; întâi-născută.

Alte cărți publicate la editura Casa Cărții

Căminul mult visat, de Lynn Austin
Dorie, fata pe care nu o iubea nimeni, de Doris VanStone
și Erwin W. Lutzer
Fiicele Evei, de Lynn Austin
Fugi, băiete, fugi!, de Nicky Cruz
În vâltoarea apelor, de Lynn Austin
Locul femeii, de Lynn Austin
Niciun loc unde să plângi, de Doris VanStone și Erwin W. Lutzer
Omul ceresc, Fratele Yun și Paul Hattaway
Perechea potrivită, de Lynn Austin
Scorpionul roșu, de Rami Kivisalo și Marko Joensuu
Tărâmuri ascunse, de Lynn Austin
Tot ce ea își dorește, de Lynn Austin
Colecția *Raftul clasic*:
Ben-Hur, de Lewis Wallace
Cămașa lui Cristos, de Lloyd C. Douglas
Cetatea blestemată, de John R. Carling
Coliba unchiului Tom, de Harriet Beecher Stowe
Mândrie și prejudecată, de Jane Austen
Quo vadis, de Henryk Sienkiewicz
Seria *Anotimpurile inimii*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Cântecul Acadiei*, de Janette Oke și T. Davis Bunn (5 volume)
Seria *Cronicile regilor*, de Lynn Austin (5 volume)
Seria *Faptele credinței*, de Davis Bunn și Janette Oke (3 volume)
Seria *Focul topitorului*, de Lynn Austin (3 volume)
Seria *Învățuiți de iubire*, de Janette Oke (8 volume)
Seria *Moștenirea din prerie*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Soțiile regelui David*, de Jill Eileen Smith (3 volume)

În curs de apariție

Seria *Trilogia Genezei*:
Cel ce ține cerurile pe umeri (vol. 2)
Cunună în ceruri (vol. 3)
Seria *Secretul trandafirului* (4 volume)

TRILOGIA GENEZEI 1

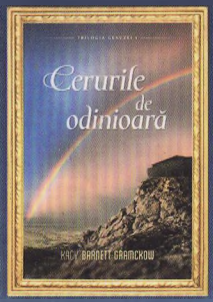

BAIERELE PĂMÂNTULUI SE VOR DESCHIDE

DIN ELE SE VA REVĂRSA PRĂPĂDUL

DOAR OPT OAMENI VOR SCĂPA CU VIAȚĂ...

Păsări în culori fără număr zburau pe deasupra florilor de câmp, ciripind și cântând în chipuri tot atât de felurite precum penele lor. Annah își închipuia că, de fapt, toate zic în cor:
O ființă omenească!... O femeie!... O făptură de nimic!

Cerurile de odinioară repovestește fascinanta narațiune biblică despre Potop, de astă dată prin ochii unei femei curajoase. Dând piept cu răul străvechi, Annah cutează să creadă în Cel Preaînalt, pe care oamenii din așezarea ei Îl socotesc doar o biată legendă din bătrâni. Într-o lume de o neasemuită frumusețe, dar și de o silnicie strigătoare la cer, o lume ce, fără să bage de seamă, zorește către propria-i pieire, hotărârea lui Annah are urmări nebănuite.

Kacy Barnett-Gramckow este scriitoare liber-profesionistă și a contribuit la *Women's Devotional Bible* și *Seasons of a Woman's Heart*. Împreună cu soțul ei Jerry (cu care e căsătorită de mai bine de treizeci de ani) și cu cei doi copii, locuiește în Colorado Springs.

Editura Cas
ISBN: 978-6
32
9 786068 282756
www.ecasacartii.ro